BIBLIOTECA DE
ISTORIE

NICU STEINHARDT
în dosarele Securității
1959–1989

nemira

„Steinhardt nu era un ideolog căpătânos al liberalismului, el era un om «extrem de generos și bun» pentru care calitatea umană a indivizilor era mult mai importantă decât afilierea lor doctrinară. El putea să îndrăgească și să laude un legionar pentru comportamentul său curajos sau pentru felul în care a îndurat o nedreptate, fără a-și abandona poziția politică fundamentală, aceea de adept al unui liberalism conservator de sorginte orleanistă [...] La această orientare originară s-a adăugat o teologie a libertății, preluată în mod critic de la Berdiaev și Șestov (destupat la minte și deschis la inimă, Steinhardt este unul din acei români care au știut ce să învețe de la scriitorii și gânditorii ruși, Soljenițîn fiind, până la urmă, supremul său model)."

TOADER PALEOLOGU

ISBN 973-[illegible]-X

www.nemira.ro

nemira

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU STUDIEREA ARHIVELOR SECURITĂȚII

NICU STEINHARDT

în dosarele Securității

1959–1989

Selecția documentelor
CLARA COSMINEANU și SILVIU B. MOLDOVAN

Prefață
TOADER PALEOLOGU

Studiu introductiv
CLARA COSMINEANU

nemira

Coperta colecției: Dana MOROIU

Machetare: Răzvan IANCU

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
Nicu Steinhardt în dosarele Securității: 1959-1989 /
coord.: Silviu B. Moldovan, C.N.S.A.S., Clara Cosmin
pref.: Toader Paleologu. - București:
Nemira, 2005
Index
ISBN 973-569-699-X

I. Moldovan, Silviu B. (coord.)
II. Cosmineanu, Clara (coord.)
III. Paleologu, Toader (pref.)

351.746.1(498)

NICU STEINHARDT ÎN DOSARELE SECURITĂȚII
1959–1989

© Editura Nemira, 2005

Orice reproducere, totală sau parțială, a acestei lucrări,
fără acordul scris al editorului, este strict interzisă
și se pedepsește conform Legii dreptului de autor.

ISBN 973-569-669-X

Un *qui pro quo* bine venit: Nicu Steinhardt în dosarele Securității

Majoritatea documentelor adunate în acest volum, prin grija minuțioasă a Clarei Cosmineanu și a lui Silviu Moldovan, îmi sunt cunoscute din vara anului 2001, când, după terminarea unor lucrări universitare care mi-au ocupat mai mulți ani, am găsit timpul să mă aplec asupra dosarelor consacrate tatălui meu și aflate în custodia CNSAS. Focul de paie, aprins de falsele revelații din ultimele zile ale campaniei electorale din 2000 și atât, fără succes, de un gazetar demagog, se stinsese de mult, așa că am parcurs cele cincisprezece volume de documente cu liniștea impasibilă a unui cercetător. Desigur, această liniște nu e sinonimă cu lipsa de sentimente: admirația mea pentru protagoniștii acestor dosare nu a putut decât să crească, confirmând ceea ce gândeam deja. De exemplu, faptul că Nicu Steinhardt este numit de organele de Securitate „Ortodoxul" sau „Scriitorul" confirmă prin „gura păcătosului" statutul său de prototip al ceea ce ar trebui să fie un intelectual creștin.

Cele cincisprezece volume de care vorbeam cuprind trei de urmărire individuală a tatălui meu, acoperind perioada anilor '50 până la arestare, unul cu „dosarul de rețea" evaluând activitatea sa de informator și unsprezece de urmărire colectivă, avându-l ca actor principal pe Nicu Steinhardt. Cu alte cuvinte: întrebi de Paleologu și dai de Steinhardt! Desigur, aici e un tâlc: cei doi erau atât de legați, încât urmărirea unuia dintre ei era în mod fatal și o urmărire a celuilalt. Pe de altă parte, CNSAS nu deține decât o mică parte din dosarele care îl privesc pe tatăl meu. În repetate rânduri, de pildă, este menționat dosarul de urmărire individuală deschis în 1984 (o dată cu închiderea celui de rețea). Se găsesc de asemenea referințe la

alte dosare de urmărire colectivă („Liberali", „Francmasoni", „Scriitori" etc.) în evidența cărora figura încă din 1964. Motivul acestei lipse este, cred, destul de limpede: spre deosebire de Dosarul Steinhardt, Dosarul Paleologu nu era închis în decembrie 1989 și, probabil, nici după (cel puțin o vreme: să nu fim paranoici), iar tatăl meu a fost în anii '80 mult mai activ decât putea fi un călugăr de la o mănăstire din Maramureș. Într-o vreme, casa noastră din strada Armenească era numită în glumă „casă conspirativă". Îmi amintesc cu nostalgie despre acea perioadă: nu e puțin lucru pentru amorul propriu să creşti cu securistul la uşă!

Chiar dacă Dosarul Steinhardt a fost livrat pentru a escamota acea parte a Dosarului Paleologu care este încă de relativă actualitate, acest *qui pro quo* are, iată, un rezultat cât se poate de mulțumitor, fiind un veritabil monument spre gloria celui care a scris *Jurnalul fericirii*. Această carte extraordinară se află în centrul întregului dosar: semnalarea manuscrisului de către informatorul „Artur" a dus la confiscarea lui, la deschiderea dosarului de urmărire individuală pe numele lui Steinhardt și la o nouă rundă de interogatorii și anchete care s-au soldat, după cum aflăm dintr-un document ulterior (doc. 48), cu o criză cardiacă.

Acest episod dramatic necesită câteva remarce. Mai întâi, una cu caracter general: până în prezent, CNSAS a aplicat criterii pur formale în formularea verdictelor (angajament scris, nume de cod, note informative etc.). Procedeul e, desigur, legitim dintr-o perspectivă legală, dar escamotează esențialul, și anume distincția bazată pe conținut între simplele caracterizări, informațiile benigne sau nerelevante și adevăratele „turnătorii" în care sunt oferite informații factuale, care pot avea unele consecințe pentru cel în cauză. Din această ultimă categorie, destul de rară, face parte trădarea lui „Artur". La polul opus se află nenumăratele note ale lui „Adrian Cozmescu" care nu a prididit să-l apere pe Steinhardt în ochii Securității (voi reveni asupra acestui caz fascinant). S-a spus că nu există informații benigne, deoarece Securitatea putea crea astfel impresia că știe tot și-l demobiliza psihic pe cel anchetat cu ajutorul unui detaliu anodin. Lucrul e adevărat în teorie dacă admiți că persoana anchetată era complet naivă și cu desăvârșire lipsită de experiență sau reprezentare. Există, fără îndoială, asemenea cazuri

prin alte dosare, dar un om ca Steinhardt ştia perfect la ce să se aştepte, aşa că abundenta proză a lui „Adrian Cozmescu" nu i-a făcut nici un rău, în vreme ce o singură informaţie din partea lui „Artur" a avut consecinţe atât de nefaste.

A doua remarcă legată de confiscarea *Jurnalului* este aceea că Steinhardt a reuşit să convingă Securitatea că nu există un alt manuscris în afara celui confiscat, ceea ce era, bineînţeles, fals. Unul era ascuns la loc sigur de tatăl meu, altele fiind, probabil, dosite prin alte părţi. Strategia lui Nicu Steinhardt de a minţi pe toată linia în mod sistematic, teoretizată în chiar paginile *Jurnalului*, s-a dovedit utilă în această situaţie. Este, evident, o strategie periculoasă într-o anchetă de grup precum „afacerea Noica" (Steinhardt mâncase în 1960 nişte bătăi cumplite), dar în 1972–1973, el a putut crea impresia că, încetul cu încetul, cedând presiunilor, a dat drumul la tot adevărul despre manuscris. De fapt, nu spusese esenţialul: existau alte exemplare ale cărţii care nu se mai aflau în posesia lui. Disperarea afişată, memoriul scris, după informaţiile lui „Artur", la îndemnul tatălui meu, pentru a-i fi restituit manuscrisul şi, probabil, însăşi criza cardiacă din cursul anchetei au convins Securitatea că deţinea, într-adevăr, singurul exemplar al *Jurnalului*. În această împrejurare, Steinhardt a dat dovadă de o tenacitate şi o luciditate admirabile.

Desigur, disperarea lui nu era doar jucată. Ea era cât se poate de reală în două privinţe: fusese trădat de un om căruia îi acordase încrederea şi, aşa cum reiese dintr-o notă a aceluiaşi „Artur" (doc. 41), îi era frică de posibilele consecinţe pentru prieteni: „N-am vrut să fac rău nimănui... Sunt un păcătos... Îţi cer iertare. Le cer iertare la toţi." Probabil, Steinhardt nu ştia că îşi cerea astfel iertare celui care îl dăduse pe mâna Securităţii. În orice caz, scena e dostoievskiană, după cum ultima frază a notei lui „Artur" e demnă de Smerdiakov: „E derutat şi, într-o măsură, de-adevăratelea scrântit."

Tot într-un registru dostoievskian, dar în cu totul alt înţeles, se desfăşoară relaţiile lui Steinhardt cu alţi doi informatori – „Adrian Cozmescu" şi „Marin Oltescu". Acesta din urmă e chiar tatăl meu, în vreme ce identitatea celui dintâi încă nu îmi este cunoscută, deşi, împreună cu tata şi cu Clara Cosmineanu, am ajuns la câteva ipoteze plauzibile. El este un autor extrem de prolific – din 1964 până în 1988 a scris cu regularitate, aproape în fiecare lună, note despre

Steinhardt – un om inteligent, cult, înzestrat la scris, în mod evident un prieten extrem de apropiat al celui în cauză. Notele lui, foarte abil formulate, au ca scop să-şi apere prietenul în ochii Securităţii, recunoscând lucruri de netăgăduit, precum „habotnicia" lui Steinhardt sau „rezervele" acestuia faţă de comunism ca ideologie materialistă, dar inventând, totodată, argumente defensive dintre cele mai ingenioase. Exemplul cel mai elocvent în acest sens este opinia despre Ceauşescu pe care „Adrian Cozmescu" o atribuie lui Steinhardt: om providenţial („Dumnezeu veghează pentru ca Ceauşescu să aducă mari servicii poporului român"), promotor al unei politici „liberale" în interior şi „prestigioase" în exterior, „conducător extrem de valoros", animat de un puternic „sentiment patriotic" şi dotat – culmea! – cu un irezistibil „farmec personal". Or, eu ştiu prea bine că nici măcar momentul '68, care i-a păcălit pe mulţi, nu l-a înduplecat pe Steinhardt. Pentru el, comunismul era un monolit ce nu putea fi modificat prin nici un fel de reformă. De aceea, devenise foarte sceptic chiar faţă de Gorbaciov. Iar pe Ceauşescu din „troglodit" nu-l scotea. Îi recunoştea, ce-i drept, viclenia prostului!

Abilitatea lui „Adrian Cozmescu" consta în inventarea unui minimum de minciuni plauzibile bazate pe adevăruri interpretate în mod favorabil. În general, spunea adevărul despre Steinhardt, ştiind prea bine că notele sale puteau fi oricând confruntate cu informaţii venite din alte surse. Acţiunea acestuia era una de cosmetizare a imaginii lui Steinhardt *ad usum Securitatis*. Dacă-l comparăm pe „Adrian Cozmescu" cu „Marin Oltescu" vom constata, *grosso modo,* aceeaşi concepţie generală despre rolul notelor informative. Există totuşi câteva diferenţe notabile. „Marin Oltescu" era, aşa cum o spuneau ofiţerii de Securitate, un informator extrem de „leneş" şi chiar „neserios", notele lui fiind foarte rare, scrise cu un obiectiv precis: în 1966, obţinerea unui „serviciu corespunzător" pentru prietenul său şi, în 1980, convingerea Securităţii că nu mai are de gând să plece în străinătate (această ultimă notă a fost scrisă cu aprobarea lui Steinhardt, care ştia, la acea dată, de „pactul" tatălui meu cu Securitatea). De asemenea, „Marin Oltescu" nu avea imaginaţia lui „Adrian Cozmescu" şi prefera minciunilor ingenioase prezentarea binevoitoare a adevărului. Fiind el însuşi o persoană publică, putea să-şi ajute prietenul direct, fără să recurgă în permanenţă

la subterfugiul unui pseudonim. În momentul confiscării *Jurnalului*, el a înțeles că restituirea manuscrisului nu putea fi obținută decât pe cale oficială: memorii, intervenții la conducerea Uniunii Scriitorilor, adică exact ceea ce „Artur" voia să-l convingă pe Steinhardt să nu facă (doc. 43) – și a dat roade trei ani mai târziu, în 1975.

În sfârșit, această veracitate a notelor lui „Marin Oltescu" le asigură și astăzi o valoare de sursă credibilă. Am văzut că minciuna lui „Cozmescu", ingenioasă și foarte bine venită în anii '70, cum că Steinhardt vedea în Ceaușescu un mare patriot, ar putea fi transformată astăzi, de un cercetător pripit sau răuvoitor, într-o probă a „național-comunismului" său. În măsura în care Noica însuși a fost obiectul unor asemenea acuzații, e foarte important să punem punctul pe „i". Există o surprinzătoare convergență între anchetatorii anilor '60 și procurorii proceselor intelectuale de astăzi. Aceștia din urmă imaginează, în cazul lui Noica, o linie fermă între regretabilele poziții din tinerețe și pretinsul „național-comunism" de la bătrânețe (mai degrabă o non-poziție sau un refuz al politicului ca atare), iar apoi operează ceea ce Jules Monnerot numea un „transfer de execrație prin contiguitate" asupra celor care l-au frecventat sau au învățat de la el (a se vedea cazul lui Patapievici, liberal-conservator de factură junimistă, declarat un produs „fascistoid" al Școlii de la Păltiniș pentru că s-a nimerit să fie publicat de Gabriel Liiceanu). Tot așa s-a străduit și Securitatea să prezinte lotul Noica–Pillat ca pe un grup de legionari, ceea ce era o monstruoasă manipulare, majoritatea celor închiși neavând nici în clin, nici în mânecă cu Mișcarea Legionară. Această minciună originară a fost reactualizată în cazul lui Steinhardt prin rapoartele Securității din anii de după eliberarea din închisoare și mai cu seamă în momentul confiscării *Jurnalului*. De aceea e importantă caracterizarea lui „Marin Oltescu": „Poziția lui ideologică era una burghezo-democratică, de doctrină liberală (dar nu a făcut niciodată politică); era un dușman declarat al fanatismului și concepțiilor rasiste sau mistice de dreapta..." Totodată, continuă „sursa", „N. Steinhardt este un temperament entuziast și expansiv, care nu se poate stăpâni să nu exprime tot ce gândește, indiferent dacă se potrivește sau nu, de aceea se contrazice foarte des, nu în chestiunea creștinismului în care e constant, însă în chestiuni generale și în cele de natură politică" (doc. 14).

Dincolo de jargonul impus de organele de stat (nota a fost, probabil, rescrisă), acesta e, de fapt, adevărul: Steinhardt nu era un ideolog căpătânos al liberalismului, el era un om „extrem de generos și bun" pentru care calitatea umană a indivizilor era mult mai importantă decât afilierea lor doctrinară. El putea să îndrăgească și să laude un legionar pentru comportamentul său curajos sau pentru felul în care a îndurat o nedreptate, fără a-și abandona poziția politică fundamentală, aceea de adept al unui liberalism conservator de sorginte orleanistă (ca și Ortega y Gasset, avea o mare admirație pentru Guizot și Royer-Collard). La această orientare originară s-a adăugat o teologie a libertății, preluată în mod critic de la Berdiaev și Șestov (destupat la minte și deschis la inimă, Steinhardt este unul din acei români care au știut ce să învețe de la scriitorii și gânditorii ruși, Soljenițîn fiind, până la urmă, supremul său model). Esența „naționalismului românesc" al lui Steinhardt este documentată în modul cel mai profund în acel splendid articol despre paradisul pierdut din *Scrisoarea pierdută*, ceea ce contrastează puternic cu anticaragialismul îmbufnat al unui ideolog precum Nichifor Crainic. De fapt, pandantul muzical al eseului lui Steinhardt este un minunat cântec din repertoriul idiș: *Rumenie, Rumenie*. Nostalgia aceasta plină de umor (*a touch of klezmer*) este unul dintre ingredientele cele mai atașante ale patriotismului steinhardtian.

Din toate aceste motive, fără a cădea în mania ierarhizărilor, se poate spune că Steinhardt era, dintre toți iluștrii pușcăriași care formau grupul restrâns de prieteni ai tatălui meu, omul de care se simțea legat în modul cel mai spontan, având aceleași referințe și repere, aceleași gusturi literare, aceleași tendințe politice. Desigur, cei doi erau destul de diferiți pentru a se completa și corecta reciproc. Fiind amândoi extrem de matinali, hârjonelile telefonice începeau, uneori, de la prima oră. Sper că au rămas consemnate prin hârțoagele de la Securitate. Să avem, așadar, „puțintică răbdare".

TOADER PALEOLOGU

Despre intelectuali
şi societatea comunistă

Culpabilizarea intelectualilor pentru vini imaginare a fost o acţiune predilectă a regimului comunist. „Specificul intelectualului, ca om al spiritului, este acela de a gândi despre lucruri şi de a fi răspunzător de soarta lor, scria B. Henri Lévy în *Éloge des intellectuelles*. Intelectualul de fapt nu este un om. El este o dimensiune a societăţii. E o parte binecuvântată a lucrurilor. Intelectualul este o instanţă fără de care lumea ar merge şi mai rău."[1] Deşi e greu de presupus că asemenea idei erau cunoscute de propagandiştii PCR, în logica comunismului, în care unanimitatea opiniilor era politică de stat[2], intelectualii erau vinovaţi de mersul [prost] al lucrurilor. După arestarea masivă operată în rândul intelectualilor, în cele trei valuri de teroare (1948–1950, 1953–1955, 1958–1960), urmărirea continuă a acestora era implicită. Simpla idee de intelectual era subversivă pentru comunişti, pentru că presupunea omul care gândea, iar *oamenii noi* ai regimului „munceau, nu gândeau".

Unul dintre cele mai supravegheate segmente sociale a fost cel al scriitorilor. Pentru ca energiile să fie risipite zadarnic, Puterea a încurajat disensiunile particulare şi de grup. Orice tentativă de axiologie a fost amestecată, afirmaţiile critice erau taxate drept dubioase, iar spiritul lucid devenise ţinta unor intimidări şi presiuni constante[3]. Orice resursă de rezistenţă potenţială trebuia epuizată,

---

[1] Ştefan Augustin Doinaş, „Intelectualul în anchetă", în *Memoria, revista gândirii arestate*, nr. 1/1990, p. 15.

[2] *Ibidem*.

[3] Eugen Negrici, *Literatura română sub comunism*, Ed. Fundaţiei Pro, Bucureşti, 2003, p. 13.

aceasta fiind explicația prezenței excesive a cadrului festiv. La un moment dat, de când controlul exercitat de Securitate asupra societății era predominant, a fost nevoie de temperare, căci *inamicul, dușmanul* nu trebuia să dispară, pentru că el îi legitima existența, de aceea trebuia doar demoralizat, dezinformat[4]. Tactica Securității era ca, la momentul oportun, să se prefacă neatentă, să permită apariția unor aluzii, fragmente critice, bine venite într-o atmosferă ce amenința să devină prea cenușie. Trebuia creată impresia că încă se mai putea publica adevărul. Dar teama latentă făcea ca aceste texte să fie deja autocenzurate, spunând lucrurile doar pe jumătate. Astfel s-a ajuns chiar la apariția unei oarecare rezistențe, atent urmărită, de multe ori controlată și dezinformată, numită de E. Negrici „clorotică", ca supapă de eliberare a tensiunii. Dar fiecare pas al acestei grupări era cunoscut, conversațiile ascultate, proiectele blocate, scrisorile interceptate. Când opozanții deveneau prea îndrăzneți și amenințau să scape observației, erau chemați la Securitate și începea caruselul ofertelor și al amenințărilor.

În ultimii ani ai regimului, pe fondul convingerii sale că este un lider important pentru Vest, Nicolae Ceaușescu ținea la imaginea proprie în exterior, evitând pe cât putea critica. Postul de radio „Europa Liberă", structural anticomunist, a fost unul dintre adversarii declarați ai regimului de la București. Acest adevărat statut s-a cristalizat în timp, devenind un motiv de îngrijorare pentru oficialii români. În anii '80, la emisiunile în limba română, era aspru criticat regimul Ceaușescu, folosindu-se materiale din țară. S-a dezlănțuit astfel o cursă năucitoare pentru interceptarea materialelor suspecte și pentru blocarea oricăror relații cu redactorii postului. Într-un exces de zel, statul român califică drept infracțiuni ascultarea „Europei libere" și corespondența particulară cu redactorii săi.

De la jumătatea anilor '70 și în anii '80, scriitorii care aveau legături cu Occidentul erau îndeaproape urmăriți și calificați drept *elemente dușmănoase cu tentative de subminare a regimului din R.S.R.*

A doua categorie, la fel de atent urmărită, era aceea a scriitorilor care publicau articole „cu probleme". Aceste două direcții de acțiune (relațiile cu Vestul și disidența declarată) au captat energia

[4] *Ibidem.*

oamenilor de litere în cea mai mare măsură. Astfel, România comunistă nu a cunoscut, în subteran, nici samizdatul, nici „literatura de sertar". După 1989, presupusele manuscrise interzise s-au dovedit a fi cele despre detenție sau cele care au adus detenția în literatură. Politica dualã a regimului a fost cea care a blocat orice tentativă, alternând cenzura excesivă cu iluzia de relaxare. Fragmentele cu „aer periculos" îi motivau pe scriitori să scrie mai departe, să spere la recunoaştere şi să uite că ar trebui să critice regimul şi starea de lucruri. Desigur, excepţiile confirmă ceea ce devenise o regulă. Abia în deceniul opt lucrurile au scăpat de sub controlul Securităţii, făcându-şi apariţia adevăratele proteste, chiar şi din interiorul sistemului.

Societatea civilă şi ultimul val de teroare (1958–1960)

În analiza perioadei în care are loc procesul Noica–Pillat, există câteva evenimente externe care au determinat importante reacţii interne:

1. destalinizarea iniţiată de Hruşciov, 1956;
2. revolta de la Budapesta, 1956;
3. retragerea trupelor sovietice din România, 1958;
4. acordarea Premiului Nobel lui Boris Pasternak şi apoi refuzarea acestuia, în urma presiunilor sovietice, 1958.

Toate acestea au avut consecinţe dintre cele mai serioase şi profunde în evoluţia societăţii româneşti, mai ales asupra tratamentului pe care regimul comunist român înţelegea să îl aplice elitei intelectuale.

Destalinizarea, iniţiată de Hruşciov în 1956, a determinat reacţii diverse în ţările socialiste. La Bucureşti, Gheorghiu-Dej a aderat verbal la noul discurs sovietic, însă, practic, nu a permis nici o tentativă de liberalizare. La Budapesta s-a încercat liberalizarea regimului printr-o acţiune reformatoare. Conflictul dintre cele două tabere a degenerat în lupte de stradă. Tancurile sovietice au înecat revolta într-o baie de sânge, înscăunând liderul agreat de Moscova.

În condiţiile revoltei de la Budapesta, care punea în discuţie întregul sistem, Moscova avea nevoie de dovezi de fidelitate totală, iar Gheorghiu-Dej nu a întârziat să le arate. În joc era însăşi poziţia

sa. Rolul jucat de comuniștii români în atragerea și predarea sovieticilor a liderului maghiar Imre Nagy nu mai este astăzi un secret pentru nimeni. Răsplata sovietică a fost păstrarea poziției politice de către Gheorghiu-Dej.

Dorind să crediteze noul curs al politicii sale, coexistența pașnică, după brutalitatea pur stalinistă de la Budapesta, Hrușciov hotărăște retragerea trupelor sovietice de pe teritoriul României. Liderul de la București părea suficient de stăpân pe situație pentru ca Moscova să-și permită o asemenea măsură. Iar Gheorghiu-Dej a demonstrat din plin că merita creditul acordat. Din 1958 se declanșează un nou val de teroare, iar intelectualii sunt ținta predilectă.

Revolta de la Budapesta determinase, la nivel mental, o reacție spontană de optimism, manifestată în cercurile intime ale românilor neînregimentați, în speranța că de acum lucrurile se vor schimba, că perioada neagră a tăcerii și a abuzurilor se sfârșise. În imaginația multor români, inteligenți de altfel, erau foarte aproape momentul colapsului general al comunismului și revenirea la o societate democratică. Însă revolta maghiarilor, înăbușită în sânge de tancurile sovietice, sub privirile pasive ale Occidentului, care nu a avut nici o reacție eficientă, a provocat amare deziluzii. Nimic nu se schimbase, împărțirea lumii se stabilise fără acordul și participarea popoarelor în cauză, iar Sovietele erau libere să procedeze cu câtă violență considerau necesar, fără a se teme de vreo amenințare. Europa de Răsărit devenea o colonie sovietică, iar Zidul Berlinului, încă neridicat, despărțea deja două lumi complet diferite, după Yalta.

Amărăciunea și decepția au fost doar formele primare de reacție psihică, căci le vor lua locul frica și teroarea. Celebrele mașini negre ale Securității vor continua să alimenteze o Justiție aservită, care va condamna la zeci de ani de temniță grea sau muncă silnică, la ordin și pentru culpe imaginare, de cele mai multe ori.

Anul 1958 aduce Rusiei sovietice Premiul Nobel pentru Literatură, decernat lui Boris Pasternak pentru romanul *Doctor Jivago*. Conținutul romanului nu se îndepărta cu nimic de direcția politică lansată de noul lider de la Kremlin, aceea de critică a activității predecesorului său, cu exemplele de rigoare vizavi de abuzuri. Însă între documentele oficiale de partid, care nu trebuia să fie interpretate și literaturizate, și un roman cu răsunet european, care permitea

o dezbatere critică şi individualiza un om era o mare diferenţă. Reforma de direcţie iniţiată de Hruşciov era doar una declarativă, doar spunea că lucrurile se vor schimba, asta până când el va fi acumulat suficientă putere pentru a nu mai avea nevoie de argumente. Pasternak nu a înţeles acest fapt şi a fost nevoit să refuze onoarea premiului râvnit de orice scriitor.

În România se dezlănţuie o campanie de presă menită să susţină presiunile sovietice din jurul lui Pasternak, culminând cu infamantul articol al lui Zaharia Stancu, „Pasternak? N-am auzit de Pasternak!" Deh, plecarea trupelor ruseşti trebuia plătită scump, şi nu doar de oficialii regimului!

Notorietatea anumitor scriitori români, dublată de o activitate intelectuală susţinută, ar fi putut aduce regimul de la Bucureşti în aceeaşi situaţie ingrată, de stat al unui cetăţean premiat pentru o carte care ar fi permis critica realităţilor interne. Din cauza acestei temeri, ca şi din considerente de supralicitare a obedienţei faţă de Moscova, se iniţiază o nouă campanie de teroare în rândul românilor, comunişti sau nu, dar mai ales intelectuali.

Asaltul asupra societăţii civile este total şi fără nici o discriminare. Poeţi, scriitori, oameni de teatru, medici, preoţi, profesori, cercetători, oameni care reprezentau ceva în domeniul lor, fie că aderaseră şi colaborau cu regimul, fie că îşi exercitau în linişte meseria, fără comentarii politice, au căzut victime noului atac. Regimul dorea să anihileze orice eventual lider de opinie, care ar fi putut polariza atenţia. Dej învăţase din revolta budapestană că intelectualii pot fi foarte periculoşi într-o societate lipsită de lideri politici.

Din 1960, teroarea cunoaşte un oarecare declin bazat pe consolidarea regimului şi, mai ales, pe nevoia de adeziune la politica sa, în condiţiile în care Dej urmărea îndepărtarea de Kremlin.

Plenara PMR din 1961 proclama realizarea anticipată a destalinizării în România prin judecarea şi condamnarea grupurilor deviaţioniste Ana Pauker–Vasile Luca–Teohari Georgescu, în 1952, şi Iosif Chişinevski–Miron Constantinescu, în 1957, acţiuni care nu avuseseră decât rolul de a înlătura nişte pretendenţi periculoşi la o poziţie destul de fragilă.

Manipularea şi cosmetizarea realităţilor, evidente pentru un observator atent, devin o politică de stat în România comunistă. Tot

această plenară trasează o nouă direcție în propaganda comunistă: discursul naționalist. Pe un fond social saturat de produse și idei sovietice, acest nou tip de discurs era bine venit și cea mai convingătoare sirenă pentru un popor visceral antisovietic. În plus, supapele oficiale se deschid către idei și scriitori occidentali. Scriitori fără drept de semnătură până atunci încep să publice. Mai mult, deținuții politici încep să se întoarcă acasă, atâția câți supraviețuiseră regimului exterminant al închisorilor comuniste.

Procesul Noica–Pillat

Deși constrângerile politice acționau la fel de puternic după moartea lui Stalin, societatea bucureșteană cunoaște o atmosferă mai destinsă. Moda interbelică a saloanelor literare, ținute în case particulare unde diverși scriitori, colaboratori sau nu ai regimului, își citeau creațiile, continua o dezbatere de idei care nu mai putea fi publică. Multe dintre aceste creații literare nu primiseră acceptul de publicare din partea autorităților. Aceste întâlniri și discuții au fost capete de acuzare în procesele ulterioare.

Au fost și cazuri ale unor literați care au desfășurat acest tip de activitate pentru a se întreține, pentru că principiile sau regimul nu le permiteau alte forme de venit. Încă din 1948, Alexandru Dragomir, fostul student al lui Heidegger, ținea astfel de conferințe, iar, mai târziu, Petru Manoliu vorbea contra cost pe teme anunțate anterior. S-a constituit astfel o societate paralelă, retrasă în particular, departe de ochii autorităților, deoarece intelectualii aveau nevoie de un schimb de idei pe care spațiul public nu-l mai oferea. Asemenea cenacluri se țineau în casa lui Șerban Cioculescu, la Vasile Voiculescu, la Mihai Rădulescu și la alții.

În această tradiție se înscrie și Constantin Noica, care vine și vorbește, în fața prietenilor săi, acasă la Nicu Steinhardt sau la Beatrice Strelisker despre Hegel și Goethe.

Multora dintre personalitățile de mai sus aceste cenacluri le vor fi fatale. Ani grei de pușcărie vor fi executați pentru vina de a fi „discutat dușmănos", chiar dacă doar literatură, era însă literatură occidentală, deci subversivă.

În anul 1958, modificarea Codului Penal şi a celui de Procedură Penală permite autorităţilor intentarea unui şir nesfârşit de procese sub pretexte ridicole. Articolul 209 Cod Penal prevedea ca infracţiuni „discuţii duşmănoase" sau „tentativa de a schimba forma de guvernământ sau alianţele R.P.R."[5]. Condamnările pentru faptele încadrate la acest articol „erau sigure şi foarte mari"[6], după cum spunea avocatul lui Nicu Steinhardt, Doru Pavel.

În această perioadă, pentru a înspăimânta şi anihila orice formă de rezistenţă, regimul comunist foloseşte o dublă metodă: demascările publice şi procesele înscenate. Primele sunt ilustrate de tratamentul aplicat lui Mihail Andricu, Marius Nasta, Miliţa Petraşcu, celelalte de marea farsă judiciară care s-a numit lotul Noica–Pillat şi altele asemenea ei.

În anii 1957–1959, au fost organizate sinistrele „demascări" publice, adevărate spectacole, cu acte bine regizate, cu public plătit sau forţat să participe. Militari ai Ministerului de Interne sau membri ai aparatului de partid erau aduşi în sălile în care erau judecaţi „duşmanii poporului", majoritatea lor personalităţi publice. La anumite semnale, aceştia huiduiau sau scandau lozinci bine memorate. Într-un crescendo al umilirii, oameni de talia celor enumeraţi mai sus erau judecaţi de regim pentru că aveau un prestigiu şi reprezentau o ameninţare latentă. De foarte multe ori, aceste procese erau doar anticamere ale celor reale, din tribunale, care se sfârşeau cu pedepse maxime[7].

Cealaltă parte a auditoriului, formată din colegii celor „judecaţi", trebuia să înveţe din aceste demonstraţii că nimeni nu e la adăpost, că nici colaborarea cu regimul nu constituie o protecţie şi că nu trebuie să comentezi în nici un fel, cu nimeni, nemulţumirile pe care le ai. Teama, suspiciunea, autocenzura, neîncrederea generală sunt armele de autoprotecţie pe care intelectualul român nu le va mai abandona circa treizeci de ani. Astfel, ţinta pe care autorităţile şi-o propuseseră era atinsă, societatea civilă fiind prea înspăimântată ca să mai organizeze vreo revoltă.

---

[5] Stelian Tănase, „Intelectualii ca masă de manevră", studiu de caz (fragmente), în *Supliment 22*, „Intelectualii în închisori", aug.–sept., 1998.

[6] N. Steinhardt, *Jurnalul fericirii*, Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 1991, p. 24.

[7] Stelian Tănase, *op. cit.*

În cazul lotului Noica–Pillat, acuzații erau vinovați pentru că „se întruneau la cenacluri literare, unde citeau și comentau literatură subversivă, ascultau posturi de radio străine, după care plănuiau înlăturarea regimului comunist, corespondau cu emigrația română reacționară", într-un cuvânt refuzau să se integreze în societatea socialistă și nici nu participau la construcția ei. Toate acestea au fost argumentele procurorului pentru condamnarea drastică a grupului.

În perioada de relaxare dintre 1955–1956, regimul încercase să se prezinte drept o democrație transparentă. Turneul Teatrului Național bucureștean la Paris, din anul 1956, era o astfel de acțiune, căci Marietta Sadova avea drept sarcină chiar de la ministrul Culturii socialiste, Constanța Crăciun, contactarea lui Mircea Eliade, a lui Ionescu și Cioran, pentru a-i convinge să revină în țară. Mai mult, ea aduce în țară câteva exemplare ale lucrărilor lui Eliade (*Pădurea interzisă)* și Cioran (*Ispita de a exista*), pe care le depune, la întoarcere, la cabinetul ministrului. Ceea ce este inițiat oficial în 1956 devine „crimă contra poporului" în 1958 și cap de acuzare în ședința Tribunalului Militar din februarie 1960. Deși aparent ridicol, cadrul legislativ comunist permite condamnarea la 25 de ani de muncă silnică a lui Constantin Noica și a lui Constantin Pillat pentru lectura romanului lui Eliade, a cărții lui Cioran, pentru corespondență cu „dușmanii poporului" și întruniri clandestine, unde se purtau „discuții dușmănoase". Drama continuă și pentru ceilalți douăzeci și unu de membri ai lotului Noica–Pillat care primesc pedepse invers proporționale cu gravitatea faptelor lor. Pentru oricine devenea clar că tot acest proces era o înscenare exemplară menită să paralizeze orice tendință de rezistență și opoziție. În total, s-au hotărât 268 de ani de detenție – 85 de ani de închisoare corecțională și 183 de ani de muncă silnică – și 125 de ani de degradare civică și confiscarea totală a averilor tuturor celor douăzeci și trei de condamnați[8].

Instrumentarea cazului a vizat toate acuzațiile care blocau orice reacție internă și externă. Pe plan intern, arestarea celor douăzeci și trei de membri a fost arbitrară[9], mulți dintre condamnați nici nu se

[8] Stelian Tănase, *Anatomia mistificării*, ed. a II-a, Editura Humanitas, București, 2003, p. 372.

[9] Procurorul P. Stănescu declara: „Noi am ales oamenii, nu faptele! Că dacă erau faptele, erau peste 100 de inculpați în această boxă!" (*ibidem*, p. 323).

cunoşteau, acuzaţiile fiind rodul imaginaţiei anchetatorilor. Diversitatea meseriilor celor arestaţi sublinia că nu era vorba despre un proces strict al intelectualilor; de fapt, oricine era vulnerabil, nimeni şi nimic nu te putea apăra. Totul stătea sub semnul hazardului.

Deşi participă la discuţii despre aceleaşi cărţi, Vladimir Streinu este arestat, iar Şerban Cioculescu nu, însă în acel moment Streinu nu era dispus să facă un compromis, pe când Cioculescu îl va face. Mihail Şora este cel care multiplicase lucrarea *Povestiri din Hegel* a lui Noica, incriminată la proces, dar el nu va figura printre acuzaţi. Statutul său de membru al Partidului Comunist Francez şi cel de redactor la o editură comunistă l-au protejat oarecum. Însă colaborarea cu regimul nu asigura neapărat protecţie, elocvent fiind cazul Mariettei Sadova, regizoare apreciată şi premiată de regim, care pusese în scenă numeroase piese sovietice şi ruseşti. Aceasta va fi arestată, reproşându-i-se activitatea legionară, intenţii complotiste şi – surpriză! – legătura cu „trădătorii de ţară" Cioran şi Eliade, precum şi difuzarea lucrărilor lor. Nu există o tipologie pentru arestările operate în acest caz, iar exemplele o confirmă.

Pe plan extern, titulatura de legionar/fascist pe care procesul a primit-o ţinea la distanţă orice reacţie. În fapt, Constantin Pillat nu era legionar, dar i s-a imputat un roman legionar şi faptul că avea prieteni legionari, iar Noica, deşi nu mai avea nici o legătură cu Mişcarea şi nici cunoscuţi legionari, fusese un fervent susţinător legionar. Articolele sale de pe prima pagină a *Bunei vestiri*, oficiosul legionar, sunt larg dezbătute şi fac substanţa condamnării. Toată această grijă pentru definirea lotului are ca scop blocarea oricărei reacţii din partea prietenilor din Occident ai acuzaţilor. Regimul demonstrase deja cum ar fi procedat în cazul unei reacţii: lui Horia Vintilă îi fusese retras Premiul Goncourt, acordat pentru romanul *Dumnezeu s-a născut în exil,* în urma campaniei din România cu insistenţă pe articolele sale legionare din anii '30–'40. Lumea era încă oripilată de fascism, care trebuia judecat oriunde s-ar fi aflat, iar Parisul era eminamente de stânga la sfârşitul deceniului al şaselea. O reacţie din partea lui Eliade sau Cioran, în apărarea prietenului lor „fascist", nu ar fi dus decât la compromiterea carierelor acestora. Iar Gheorghiu-Dej a mizat corect pe lipsa lor de reacţie, căci nici unul nu a putut face nimic.

Motivul oficial al arestării grupului este consemnat într-un document al MAI[10]: „S-a stabilit că în cadrul activității lor dușmănoase organizau întruniri clandestine la care participau mai multe elemente reacționare și unde difuzau și comentau în mod elogios unele scrieri dușmănoase proprii, precum și scrieri ale fugarilor români din Occident, introduse în țară în mod clandestin sau sustrase din «Fondul special» al Bibliotecii Academiei R.P.R. Pe marginea acestor scrieri, făceau comentarii dușmănoase împotriva literaturii realist-socialiste și a regimului din R.P. Română." Procurorul a avut grijă să integreze, din termeni, activitatea grupului în seria infracțiunilor menționate de noul Cod Penal. Revin adesea cuvinte ca *dușmănos*, *clandestin*, *elemente reacționare*. Întregul proces s-a fundamentat pe asemenea baze.

Arestările în cadrul lotului Noica–Pillat au început în decembrie 1958, cu Constantin Noica, personalitate magnetică pentru tinerii în căutare de model ai acelor ani. În plus, „incidentul Pasternak" se putea repeta în cazul lui Noica, dacă acesta își continua activitatea și reușea să-și expedieze lucrările peste graniță.

Din decembrie 1958 și până în decembrie 1959, viitorul grup din boxa acuzaților se completează în urma arestărilor abuzive. Lui Nicu Steinhardt îi vine rândul pe 30 decembrie 1959, însă într-un mod diferit, sub forma unei invitații inițial curtenitoare. În momentul în care oaspetele refuză să depună mărturie împotriva prietenilor săi, atitudinea ofițerilor se schimbă radical, „punându-mi-se în vedere că dacă refuz voi fi arestat și implicat în *lotul intelectualilor mistico-legionari*. Îndemnat cu putere de tatăl meu (căci mi se acordaseră trei zile de răgaz), ba și bestelit pentru a fi primit să reflectez trei zile..."[11], Nicu Steinhardt își începe detenția la 4 ianuarie 1960. Două sunt evenimentele care au un impact major în evoluția spirituală a lui Nicu Steinhardt: detenția și creștinarea, ele decurgând unul din celălalt. Ancheta în lotul Noica–Pillat determină condamnarea sa la 12 ani de muncă silnică.

---

[10] AMJ, DIM, fond penal, dosar 118988, vol. 19, ff. 24–25. Referat privind rezultatul anchetei penale efectuate în cazul învinuitului Steinhardt Aurelian, 12 ianuarie 1960.

[11] *Autobiografie inedită*, 1987.
http://ssmu.mcgill.ca/romanian/Steinhardt3.html

În cuvântul rostit la proces, aşa cum îşi aminteşte doamna Simina Mezincescu, Steinhardt spune: „Sunt mândru că fac parte din acest lot"[12], demonstrând că unele cauze merită chiar şi închisoarea. Întreaga comportare a lui Steinhardt în contextul procesului este o probă de verticalitate. Adept al ideii că eşti ceea ce vrei prin educaţia voinţei, Nicu Steinhardt îşi impune o poziţie pe care şi-o va păstra toată viaţa. Acest moment de opţiune temporară se transformă într-unul în care se decide pentru restul vieţii.

Ajuns în închisoare, crede „numai pe jumătate, ori pe sfert, ori şi mai puţin, aproape deloc", însă are revelaţia totală a creştinismului. Aprofundarea creştinismului îl transformă într-un *om nou*, dar nu cel de tip comunist, ci de tip *homo religiosus*, pentru el fericirea şi buna dispoziţie devenind obligaţii. Toate mărturiile celor care l-au cunoscut converg spre acest punct. Monica Lovinescu vorbeşte despre *obligaţia fericirii*[13] pe care şi-ar fi luat-o în puşcărie, Al. Paleologu scrie despre *Septuagenarul neastâmpărat*[14], Virgil Ciomoş, editorul său de la Cluj, despre şotiile pe care, constant, părintele Nicolae le punea la cale „necuratului", fiind de o veselie tonică şi debordantă. Deseori, în *Jurnalul fericirii*, revin idei, analize ale semnificaţiei râsului şi bunei dispoziţii. De altfel, jurnalul său este elocvent în acest sens, deşi poate fi şi o ironie amară, căci este şi un jurnal al detenţiei. Însă din punctul de vedere al autorului este, în mod primordial, un jurnal al fericirii de a fi creştin.

În momentul arestării, Nicu Steinhardt consideră că are de ales doar calea de a rezista detenţiei, deşi i se oferise o ieşire, pe uşa din dos, ce-i drept. Tatăl său punctează decisiv şi clar: „Hai, nu mai ezita. Trebuie să faci închisoare. Mi se rupe şi mie inima, dar n-ai încotro..."[15]

Lecturile de gen îi furnizează trei căi: acceptarea decesului social şi eventual fizic (Soljeniţîn), marginalizarea, ocolirea voită a

---

[12] Stelian Tănase, *Anatomia mistificării*, ed. a II-a, Ed. Humanitas, Bucureşti, 2003, p. 366.

[13] Monica Lovinescu, *La apa Vavilonului*, vol. II, Ed. Humanitas, Bucureşti, 2001, p. 71.

[14] Al. Paleologu, *Alchimia existenţei*, ed. a II-a, Ed. Humanitas, Bucureşti, 1997, pp. 136–141.

[15] N. Steinhardt, *Jurnalul fericirii*, Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 1991, p. 24.

oricărui sistem (Zinoviev) şi confruntarea directă şi continuă (Churchill, Bukovski).

Deşi cele de mai sus sunt menţionate în *Testamentul politic*, care precede *Jurnalul fericirii*, deţinutul Nicu Steinhardt alege ca drum principal calea credinţei pe care o presară cu elemente din toate celelalte soluţii. Botezul creştin este total şi fără cale de întoarcere, el prefigurând un destin. Acesta este momentul în care botezatul îşi află vocaţia, menirea. Nicu Steinhardt are o credinţă mistică, adică presupune „adaptarea spirituală a universului concentraţionar la un scenariu hristic arhetipal trăit de deţinut. După ce are revelaţia credinţei în hrube şi genuni, Steinhardt depăşeşte primul stadiu, trăind detenţia în chip mistic. El ajunge în relaţia cu ceilalţi la *agape*, la iubire creştinească, fiind marcat permanent după botezul în închisoare de o veselie lăuntrică indestructibilă."[16]

Douăzeci de ani în atenţia Securităţii

Devenit suspect, Nicu Steinhardt nu mai încetează să fie catalogat astfel de ofiţerii de Informaţii. Din 1958, când strângea probe pentru *procesul intelectualilor mistico-legionari*, şi până la moartea sa, din 30 martie 1989, Securitatea a fost pretutindeni şi permanent pe urmele sale.

Motivele acestei urmăriri au fost, de fiecare dată, altele. Iniţial, Nicu Steinhardt a stârnit interesul datorită prieteniei cu Constantin Noica, apoi, după eliberarea din detenţie, în 1964, pentru vizitele dese şi discuţiile libere cu Constantin Pillat. La acestea se adaugă, tot în intervalul 1964–1968, puternicele manifestări religioase care îl fac suspect de „propagandă mistico-religioasă" (doc. 16). Această supoziţie este infirmată de documentul de încetare a urmăririi metodice şi trecerea lui Nicu Steinhardt într-o formă de supraveghere pasivă. Chiar dacă nu ar fi existat aceste motive care să argumenteze o acţiune de urmărire, simpla condamnare suferită în 1960 ar fi dus la acelaşi rezultat, căci Securitatea avea în lucru dosare cu „foşti condamnaţi" în care Nicu Steinhardt se încadra automat.

---

[16] Ruxandra Cesereanu, „Soluţii de rezistenţă înăuntrul Gulagului românesc", în *Supliment 22*, „Intelectualii în închisori", aug.–sept., 1998.

În 1970, motivul luării în evidență (doc. 17) este corespondența amplă pe care Nicu Steinhardt o are cu persoane din străinătate. Această corespondență îi conduce pe ofițerii de Securitate la ideea că Nicu Steinhardt ar transmite mesaje criptate peste graniță. Mai multe servicii și birouri se pun în mișcare pentru a descoperi cifrul secret al comunicărilor. Toate scrisorile și cărțile poștale expediate sau primite de Nicu Steinhardt, în perioada martie 1965–februarie 1970, au fost interceptate, fotocopiate și analizate, însă concluzia analizei infirmă supoziția, ridiculizând, în fond, mulți ani de muncă și efort securistic: „Studiul efectuat în legătură cu existența posibilă a unor comunicări secrete cuprinse în modul de aranjare a timbrelor nu a dus la rezultate concludente. [...] Eventualele comunicări ar putea fi făcute prin poziția timbrelor, însă semnificația comunicării nu este posibil de dedus. De exemplu: primul timbru de la stânga în poziție normală și al doilea răsturnat poate [pot] avea o semnificație: pericol, trimite-mi materialul, a plecat persoana așteptată, am primit banii etc.

Primele două timbre în poziție normală și al treilea răsturnat poate [pot] să conțină o altă informație de genul celor de mai sus. În orice caz, analiza criptografică fără alte informații nu poate stabili natura comunicării. Este posibil ca de fapt așezarea timbrelor să fie absolut întâmplătoare fără nici o semnificație."[17]

Toată această înverșunare în a proba că Nicu Steinhardt avea intenții periculoase este ridicolă și poate duce și la concluzia că acolo unde nu exista nimic suspect se putea construi sau inventa ceva pentru ca ofițerii să-și justifice activitatea. De altfel, nu ar fi singurul caz în istoria serviciilor secrete.

Tot în perioada 1968–1971 documentele ne relevă dorința lui Nicu Steinhardt de a emigra în Belgia, având intenția de a se călugări la o mănăstire ortodoxă. Rețeaua informativă din jurul său este destul de amplă și coerentă în această problemă. Statutul său de fost deținut nu-i permitea să spere la condiția de călugăr român, căci starețiii mănăstirilor nu doreau probleme cu Securitatea, refuzând cererile lui Nicu Steinhardt în acest sens. Deci singura soluție de a

[17] ACNSAS, fond informativ, dosar nr. 207, vol. 4, f. 57 (adresă a Serviciului E [Cifru] către Inspectoratul de Securitate al Municipiului București, 30.09.1969).

trăi în credință, așa cum își dorea Nicu Steinhardt, era emigrarea. În plus, teama de o revenire la teroarea politică a anilor '50 îl determina și ea spre emigrare (doc. 19). Fără să transpară și motivele, autoritățile au aprobat cererea de emigrare, însă statul belgian nu i-a acordat dreptul de rezidență.

În opinia ofițerilor, legăturile constante și apropiate cu foștii condamnați politici, fervoarea religioasă, corespondența cu străinătatea se puteau, eventual, constitui în acțiuni antistatale, motiv suficient pentru accelerarea procesului de recrutare de informatori care să beneficieze de încrederea lui Nicu Steinhardt. În iulie 1969, este recrutat „Adrian Cozmescu", cel mai semnificativ informator pentru ceea ce se va numi DUI „Scriitorul". Lună de lună, uneori și mai des, din 1969 până în 1989, această persoană va furniza informații ofițerilor de Securitate despre Nicu Steinhardt. Cel mai interesant lucru în această acțiune este conținutul notelor informative. Majoritatea covârșitoare a acestora conțin informații anodine, banale, fără nici o urmare asupra lui Nicu Steinhardt. E aproape evident faptul că acest agent era un prieten al lui Nicu Steinhardt, el găsind o metodă originală de a-l ajuta, de a-l apăra. Ironic este modul în care se pun, pe seama lui Nicu Steinhardt, afirmații despre admirația acestuia față de Ceaușescu (doc. 24, 25), când, de fapt, Nicu Steinhardt din „troglodit" și „țăran viclean" nu-l scotea, conform spuselor domnului Alexandru Paleologu. Personajul este deosebit de interesant prin tenacitatea acțiunii sale. Din păcate, nu l-am putut identifica, avem doar supoziții, dar poate că viitorul va lucra în favoarea noastră. Această manieră de „turnare" ar trebui să redeschidă discuția despre informatori în societatea românească, căci esențială este urmarea acțiunilor acestora, și nu angajamentul de colaborare în sine.

După ce, în 1966, purtase numele de cod „Ortodoxul", din 1972 Nicu Steinhardt va fi urmărit sub numele de „Scriitorul", păstrându-și acest supranume până la moartea sa, în 1989. În condițiile în care Securitatea avea sute de dosare de urmărire în lucru, dintre care câteva zeci vizau scriitori, Nicu Steinhardt va beneficia de „onoarea" de a fi Scriitorul cu majusculă.

Unul dintre momentele critice ale urmăririi lui Nicu Steinhardt este cel din decembrie 1972. Informațiile pe care Securitatea le deținea, din mai 1972, privitoare la existența unui manuscris anticomunist

semnat de Nicu Steinhardt au necesitat întocmirea mai multor documente care să justifice percheziția și confiscarea *Jurnalului fericirii*. Deși, la 30 octombrie 1972, Securitatea București primește clișeul manuscrisului de la Direcția I (Informații interne), iar fotocopia este realizată la 10 noiembrie 1972[18], lucrarea va fi confiscată abia pe 14 decembrie 1972. A fost nevoie ca Securitatea să întocmească un denunț fals (doc. 30) care să determine Miliția București să efectueze o percheziție acasă la Nicu Steinhardt. În plus, denunțul trebuia să fie atât de revoltător, încât Nicu Steinhardt să nu ezite să-și dea acordul. Evident că acesta a căzut în capcana ofițerilor, contribuind el însuși, cu o sfântă naivitate, la confiscarea propriului manuscris.

Sursa informațiilor Securității despre *Jurnalul fericirii* a fost informatorul „Artur", un prieten apropiat al lui Nicu Steinhardt, căruia acesta îi încredințează toate temerile sale și care este martorul spaimei de după anchete, pe care o ironizează în mod grosier (doc. 41).

Ancheta determinată de existența manuscrisului este susținută și detaliată. Documentele 31, 32, 34, 36, 37, 38, 39, 40 confirmă aceasta. Nicu Steinhardt este chemat zilnic la Securitate și interogat nu doar în problema *Jurnalului fericirii*, fiind nevoit să dea relații despre prietenii săi, foști condamnați, care sunt și ei anchetați. Această repercutare a anchetei asupra altor persoane l-a îndurerat în mod deosebit pe Nicu Steinhardt.

Declarațiile dezvăluie minciuna evidentă și susținută pe care Nicu Steinhardt o repetă în fiecare zi a anchetei. Nici un moment nu recunoaște adevărul despre cine i-a dactilografiat lucrarea, câte exemplare există, cui i-a dat-o spre lectură, dacă a trimis vreun exemplar în străinătate. Sunt declarații care se contrazic și la o privire fugară, cu atât mai mult la una atentă ca aceea a ofițerilor. Dar încăpățânarea cu care Nicu Steinhardt a păstrat secretul nu a putut fi înfrântă de nici o amenințare. Acest moment al urmăririi „Scriitorului" este unul al demonstrației forțelor și limitelor. Nicu Steinhardt se dovedește un adversar de anvergură care poate rezista oricărei presiuni, iar ofițerii, deși înțeleg acest fapt, se văd incapabili

[18] ACNSAS, fond informativ, dosar nr. 207, vol. 4, f. 345 (notă a cpt. Ciucă Ion din 12 noiembrie 1972).

de o acțiune punitivă serioasă. Această testare a limitelor este în favoarea lui Nicu Steinhardt, care află, cu acest prilej, că nu i se poate întâmpla nimic periculos, iar, pe viitor, invitația la Securitate nu-l va mai speria, ci îl va determina doar să-și construiască strategii de apărare.

Virulența criticii la adresa comunismului din *Jurnalul fericirii* atrage atenția Securității asupra conținutului unor eventuale articole similare semnate de Nicu Steinhardt. După confiscarea manuscrisului, temerea principală a ofițerilor era ca lucrarea să nu ajungă peste hotare, mai ales la „Europa Liberă". De asemenea, lectura și, în cele mai multe cazuri, cenzura devin obligatorii pentru toate textele lui Nicu Steinhardt.

În anii 1978, 1979 și 1980, lui Nicu Steinhardt, în mod surprinzător, i se aprobă plecarea într-o vizită în Occident. Probabil, intenția autorităților era ca Nicu Steinhardt să aleagă exilul, iar ele să se debaraseze de o problemă complexă. Cert este că nu există probe ca vreun ofițer să fi încercat să condiționeze astfel aprobarea vizei.

Aflat la Paris, spre deosebire de alți turiști români, Nicu Steinhardt nu se ascunde nici o clipă. La lumina zilei și chiar sub zidurile Ambasadei României, se întâlnește cu „dușmanii poporului" Monica Lovinescu și Virgil Ierunca. M. Lovinescu amintește acest fapt[19] și nu-l poate numi pe Nicu Steinhardt un *clandestin*, ca pe toți ceilalți români temători, care îi căutau pe redactorii „Europei Libere".

Maniera degajată în care Nicu Steinhardt abordează această vizită reiese din dările de seamă ulterioare ale informatorilor (doc. 49) și din discuția personală pe care *turistul* o are cu căpitanul care răspundea de cazul său (doc. 48). Nefăcând nimic ilegal, Nicu Steinhardt nu avea de ce să se teamă, iar grija sa constantă de a se menține, chiar și la margine, în legalitate l-a ghidat în toate acțiunile sale. Discuția din mai 1980 cu căpitanul Ciucă constituie unul dintre cele mai interesante documente din volum. Nicu Steinhardt poartă o discuție relaxată, aproape cordială și nu are nici o reținere în a-l ironiza pe acesta. Își permite chiar să critice regimul prin comparație cu cele occidentale, mergând până la abordarea unor probleme tabu

[19] Monica Lovinescu, *La apa Vavilonului*, vol. II, Ed. Humanitas, București, 2001, p. 72.

pentru partidul comunist din România: deţinuţii politici. Dialogul, în mare parte, se duce în sensul apărării părintelui Calciu, care fusese arestat. Nicu Steinhardt pledează, într-o logică inversă, pentru eliberarea acestuia, recunoscând ceea ce ofiţerul ar fi vrut să audă, dar judecând maniera în care se acţionase. Nu cred că există prea multe intervenţii similare.

Evenimentul care scapă vigilenţei Securităţii, în 1980, este călugărirea lui Nicu Steinhardt la Mănăstirea Rohia din Maramureş. Ofiţerii nu au aflat decât după ce se făptuise, iar singurul lucru pe care îl mai puteau face era să deschidă un nou dosar de urmărire pe numele lui Serafim Man, stareţul care avusese curajul să-l călugărească pe fostul deţinut politic. Din acest moment, existenţa acestuia din urmă va fi împărţită între Bucureşti, unde avea revistele, editurile şi prieteniile literare, şi liniştea patriarhală de la Rohia. Asemenea lui Nicu Steinhardt, care era mai mereu pe drumuri, ofiţerii bucureşteni au fost nevoiţi să înceapă o urmărire generalizată, care să cuprindă mai multe judeţe: Maramureş, Vâlcea, Cluj, Bihor, Dolj, Timiş.

Din 1980, documentele dosarului se desfăşoară după un anume tipic. Când Nicu Steinhardt vine în Bucureşti, în dosar apar planurile de măsuri, aproape mereu aceleaşi, aprobările pentru filaj (urmărirea pe stradă) şi ascultarea telefonului şi a conversaţiilor din casă. Argumentaţia constă în supoziţia că Nicu Steinhardt ar deţine acasă scrieri cu un conţinut ostil care ar putea fi expediate în Occident (doc. 56), iar aceasta alimentează numeroase interceptări ale corespondenţei şi percheziţii secrete.

Treptat, ofiţerii constată numărul mare de persoane pe care le cunoaşte şi le cultivă Nicu Steinhardt, mai ales cu „probleme la dosar", urmărirea lui transferându-se şi asupra acestora.

Corespondenţa sa cu străinătatea beneficiază de aceeaşi grijă a Unităţii S (Supraveghere), atrăgându-se atenţia asupra numărului mare de colete expediate de Nicu Steinhardt.

Motivele pentru care era urmărit (corespondenţă amplă, legături numeroase cu persoane suspecte) nu ascundeau nimic ostil, deşi, pentru a demonstra contrariul, fuseseră angrenate forţe serioase. Ofiţerii bucureşteni se dovedesc depăşiţi de situaţie, impunându-se astfel un control al Direcţiei I. În mai 1982 are loc o şedinţă la care participă ofiţeri din toate judeţele prin care trecea Nicu Steinhardt.

Fiecare primește instrucțiuni precise în vederea blocării oricărei inițiative a acestuia (doc. 56). Din document reiese lipsa de comunicare, de coordonare în acțiunile diverselor servicii județene de Securitate, motiv care va mai determina analiza cazului de către Direcția I.

Următorul punct critic în urmărirea lui Nicu Steinhardt este martie 1983. Numărul mare de colete expediate de acesta determină o analiză a conținutului lor, iar concluzia devine zdrobitoare pentru situația în cauză: în momentul 1983, Nicu Steinhardt era cel mai important expeditor de literatură română în străinătate și, cu predilecție, pentru postul de radio „Europa Liberă". Pe baza trimiterilor lui, Monica Lovinescu realiza o mare parte din emisiunile literare de la „Europa Liberă" care criticau aspru regimul de la București. Extraordinar este faptul că aceasta se petrecuse sub ochii ofițerilor care aveau sarcina să-l supravegheze cu toată strictețea. Anchetat în această problemă (doc. 60), Nicu Steinhardt nu ascunde nimic, totul fusese făcut legal, prin poșta oficială. Urmarea: o nouă avertizare și interzicerea corespondenței cu redactorii postului de radio „Europa Liberă".

Din 1984, cazul „Scriitorul" este preluat din nou spre control de Direcția I (doc. 66). Ritmul supravegherii se accelerează. Ofițerii din județele implicate sunt criticați pentru neglijență, se propune verificarea bibliotecii de la Rohia, de care Nicu Steinhardt răspundea, se reiterează măsura compromiterii și izolării lui, ca și lectura atentă a producțiilor sale literare.

O nouă anchetă insistentă este prilejuită de informația conform căreia biblioteca de la Rohia ar fi o adevărată bibliotecă a exilului, conținând cărți interzise de regimul comunist. Confirmarea vine de la însuși Nicu Steinhardt (doc. 69) și în urma percheziției efectuate la Mănăstirea Rohia (doc. 73). Primul efect este cel al reconfiscării manuscrisului *Jurnalului fericirii,* care îi fusese înapoiat în 1975. Cel de-al doilea este confiscarea unui număr de alte 21 de lucrări, multe cu dedicații din partea autorilor. În plus, Nicu Steinhardt este extrem de afectat de implicarea mănăstirii în această chestiune, temându-se de urmări.

Spre exasperarea ofițerilor, Nicu Steinhardt adresează un memoriu președintelui Uniunii Scriitorilor, cerându-i sprijinul pentru restituirea lucrării sale. Securitatea întocmește un plan de „intoxicare" a lui Nicu Steinhardt, ca și a prietenilor săi, în ideea că manuscrisul va

fi predat Arhivelor Statului pentru păstrare, ceea ce nu era adevărat (doc. 87). În sprijinul pe care Nicu Steinhardt îl cere prietenilor literaţi şi preşedintelui Uniunii Scriitorilor, are grijă să nu spună nici un cuvânt despre celelalte douăzeci şi una de lucrări confiscate, deoarece nu dorea să implice în nici un fel Mănăstirea Rohia, mai ales că se simţea vinovat de a-i fi ştirbit imaginea prin percheziţia ofiţerilor Securităţii.

În urma acestor probleme, cea mai mare temere a lui Nicu Steinhardt era excluderea din cinul călugăresc, iar ofiţerii speculează aceasta. Cu ajutorul Serviciului D (Dezinformare) doreau să lanseze ipoteza că înseşi cercurile evreieşti i-ar fi cerut să se convertească pentru a pătrunde în ierarhia Bisericii Ortodoxe Române (doc. 82). Enormitatea acestei minciuni era evidentă pentru oricine îl cunoştea pe Nicu Steinhardt, însă acreditarea ei putea găsi urechi binevoitoare. Dintre toate măsurile propuse de ofiţeri de-a lungul timpului, această minciună trebuie considerată cea mai josnică. Ea confirmă ideea că în rău nu există limite, că se poate merge chiar dincolo de credibil.

Din aceeaşi serie a josniciilor face parte şi intenţia de a eroda prietenia lui Nicu Steinhardt cu Monica Lovinescu şi Virgil Ierunca, prin determinarea celui dintâi de a le reproşa neplăcerile cauzate de publicitatea pe care ei i-au făcut-o la „Europa Liberă" (doc. 87). La fel şi acuzaţiile de duplicitate a lui Nicu Steinhardt, răspândite de agenţii Securităţii în rândul călugărilor de la Rohia, conform cărora acesta este un om bogat, care posedă o casă în Bucureşti, nerespectând jurământul de sărăcie făcut de toţi (doc. 89, 90). Adevărul era că, atunci când se călugărise, Nicu Steinhardt dorise să renunţe la garsoniera din Bucureşti, însă aceasta fusese păstrată la îndemnul ierarhilor bisericeşti, care nu ezitau să o folosească de câte ori aveau nevoie.

Nemulţumiţi de scăpările pe care supravegherea lui Nicu Steinhardt le avusese în anii 1983–1984, ofiţerii decid o accentuare a acesteia. Prima măsură este o politică de intimidare a revistelor şi a editurilor cu efecte vizibile în ceea ce priveşte blocarea publicării articolelor semnate de Nicu Steinhardt. În aceeaşi manieră brutală, Securitatea îşi face simţită prezenţa prin intermediul cenzurii. Fiecare articol sau lucrare, semnate de Nicu Steinhardt, s-au lovit de această piedică. Lucrării *Escale în timp şi spaţiu* i-au fost refuzate 170 de pagini din cele 450, iar Securitatea nu avea nici o reţinere în a consemna aceste abuzuri (doc. 92).

Complet depășiți de supravegherea unui personaj ca Nicu Steinhardt, ofițerii Securității București își recunosc incompetența, dorind să predea cazul Direcției I. Apar astfel noi ofițeri care se implică în acest caz, pe lângă căpitanul Ion Ciucă și maiorul Iosif Robu, planurile de măsuri sunt semnate și de ofițerii Direcției I Ioan Bob și Marin Nicolae. În altă ordine de idei, nu era greu de observat că întreaga carieră a unor ofițeri s-a bazat pe asemenea cazuri de urmărire. Ion Ciucă era locotenent în 1972, pentru ca în 1979 să fie avansat căpitan. Iosif Robu apare în 1981 menționat cu gradul de căpitan, iar în 1989 semnează documentul de închidere a dosarului „Scriitorul" ca locotenent-colonel. Orice comentariu este de prisos.

Sfârșitul anilor '80 duce la o catalizare a nemulțumirilor sociale. Numeroase personalități își asumă proteste tot mai vehemente, care pun în discuție politica regimului. Securitatea nu mai reușește să stăpânească situația la fel de bine ca în 1970 (cazul Goma). În aceste condiții, eventualele relații dintre Nicu Steinhardt și oameni ca Doina Cornea sau Mircea Dinescu trebuia să fie împiedicate cu orice preț. Însă și această măsură a eșuat. Doina Cornea povestește[20] că Nicu Steinhardt a încercat să o contacteze pentru a o încuraja, așteptând-o câteva ceasuri. Întâlnirea nu a avut loc, însă chiar și simpla vizită într-o perioadă în care nici rudele nu mai voiau s-o vadă, i-a dat un nou impuls în acțiunea ei de a rezista.

În 1987, printr-o flagrantă neglijență a Securității, în revista *Familia* din Oradea apare articolul lui Nicu Steinhardt, „Taina libertății". Tonul este atât de tranșant, încât ar merita să facă parte dintr-o antologie a textelor curajoase dacă s-ar alcătui vreodată așa ceva: „Taina libertății nu este altceva decât curajul de a înfrunta moartea. Cel atacat are întotdeauna dreptul cât și datoria să se apere. Cedarea în fața agresiunii sau șantajului înseamnă acceptarea sclaviei. Împrejurările justificate nu sunt decât pretexte, scuze sau șiretlicuri ale mișeliei. [...] Șantajul, alături de turnătorie, este fărădelegea cea mai odioasă, respingătoare. A fi de acord cu el este același lucru cu a-l aproba, a-l răspândi. [...] Dacă vrei să fii liber trebuie să nu-ți fie frică de moarte! [...] Plecăciunea, închinarea, capitularea

[20] Doina Cornea, *Fața nevăzută a lucrurilor, 1990–1999. Dialoguri cu Rodica Palade*, Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 1999, p. 15.

imediată riscă fără greş să mărească pretenţiile adversarului, dându-i acestuia un surplus de energie şi de tupeu. Totdeauna plecăciunea semnifică primul pas pe calea unei robiri perfecte. [...] Înrobirea nu presupune doar şantajul cu forţă brută la care se dedă regimul, ci şi acceptarea acestui şantaj, ca un dat inexorabil al sorţii. Neîmpotrivindu-se la timp, omul devine treptat incapabil de a se mai împotrivi vreodată. Acest proces se încheie prin contaminarea celorlalţi cu această atitudine. Chiar dacă şantajul nu se va repeta, ceea ce e puţin probabil, dat fiind că tinde să devină un obicei, cel care cedează rămâne în primejdie, în condiţii de receptivitate, sensibilizat pentru totdeauna, pentru că şi la el laşitatea devine o regulă de comportament şi un reflex condiţionat. O singură cedare este suficientă pentru a-l inocula şi din acea clipă el rămâne sclav virtual. [...] În prezent există comunităţi şi oameni dispuşi să consimtă violenţei, să se plece şi înconvoaie, fără a vedea scara pe care vor fi siliţi să coboare mereu mai adânc, în hăul abjecţiei. Despre aceştia presupunerea realităţii unui suflet de rob îşi află confirmarea. Unica armă de nădejde împotriva şantajului de orice fel este refuzul. Când situaţia a devenit atât de acută, când pistolul e lipit de ceafă şi replica e «pe viaţă şi pe moarte», atunci regula jocului nu se schimbă, ci doar miza lui. Câştigător va ieşi numai cel căruia nu-i este teamă de moarte sau este destul de tare pentru a acţiona ca şi când nu i-ar fi teamă. De multe ori şi în felul acesta poate fi obţinută victoria"[21]. Ce-ar mai putea fi de spus?!

Într-o manieră personală, Nicu Steinhardt a rezistat şantajului tăcerii şi disimulării pe care comunismul l-a impus tuturor românilor. Dezolant este faptul că Nicu Steinhardt nu a mai trăit să vadă regimul înfrânt. A decedat pe 30 martie 1989, fiind înmormântat la Rohia, sub numele de părintele Nicolae.

Într-o conversaţie particulară cu domnul Paleologu, l-am întrebat dacă Nicu Steinhardt credea că sistemul putea fi înfrânt. Mi-a răspuns că nu, Nicu Steinhardt credea, cu toată fiinţa lui, că iluzia comunistă nu putea fi înfrântă atâta vreme cât încă mulţi intelectuali sunt fascinaţi de ea, atâta vreme cât nu se pot scrie cărţi obiective despre comunism. Câtă dreptate avea Nicu Steinhardt! Nici astăzi,

[21] ACNSAS, fond documentar, dosar nr. 118, vol. 15, ff. 1–4.

la cincisprezece ani de la prăbuşirea sistemului, nu se poate scrie despre acesta cu obiectivitate, nici măcar la Paris. Sau dacă da (vezi cazul Courtois, *Cartea neagră a comunismului*), izbucnesc scandaluri imense.

Aceste documente lasă o impresie clară despre testarea continuă a limitelor regimului, încercare la care Nicu Steinhardt nu a renunţat. În maniera sa proprie, Nicu Steinhardt ne-a arătat cum a fost posibil să supravieţuiască, rămânând un om întreg, în faptă şi în gând, într-un sistem tiranic şi arbitrar.

CLARA COSMINEANU

Notă asupra ediției

Volumul de față își propune să completeze informațiile despre personalitatea lui Nicu Steinhardt prin dezvăluirea unor aspecte imposibil de cunoscut până la deschiderea arhivelor fostei Securități.

Implicat în procesul înscenat grupului lui Constantin Noica și Constantin Pillat, în 1960, Nicu Steinhardt rămâne în atenția constantă a Securității până la moartea sa, în 1989. Din cei 12 ani de muncă silnică la care a fost condamnat, va fi reținut patru, cunoscând penitenciarele de la Jilava, Gherla și Aiud. Această experiență, dublată de revelația ortodoxă, va constitui substanța *Jurnalului fericirii*, cea mai cunoscută lucrare semnată de Nicu Steinhardt.

Anii de temniță îl conving asupra adevăratei naturi a comunismului, transformându-l într-un adversar redutabil al acestuia. Din selecția de documente realizată reiese atât multitudinea motivelor pentru care Securitatea îl urmărea pe Nicu Steinhardt, cât și maniera de împotrivire în fața regimului pentru care acesta a optat. Extrem de ingenioasă ni s-a părut modalitatea în care, neîncetat, Nicu Steinhardt a reușit să ocolească limitele pe care regimul le-a impus tuturor românilor, reușind, de asemenea, să se păstreze într-o minimă legalitate.

Documentele au fost selectate din Arhiva Ministerului de Justiție, fond penal, dosar nr. 118988, 21 de volume, și din Arhiva Consiliului Național pentru Studierea Arhivelor Securității, fond informativ, dosar nr. 207, 11 volume.

În aranjarea documentelor inedite (cu excepția unora dintre interogatorii și a sentinței de condamnare), am preferat ordinea cronologică în vederea unei prezentări firești a evoluției urmăririi informative la care a fost supus Nicu Steinhardt.

Primul document datează din 31 decembrie 1959, când a avut loc primul contact direct al lui Nicu Steinhardt cu anchetatorii Securității, ultimul fiind din 13 iunie 1989, când, la mai mult de două luni de la decesul „obiectivului", se decidea închiderea DUI „Scriitorul". Volumul conține toate tipurile de documente întocmite de Securitate și justiție în astfel de cazuri: interogatorii, sentință, planuri de măsuri, adrese interne ale serviciilor de informații, note informative, analize literare, ascultări telefonice etc.

În editarea documentelor s-a respectat textul original, cu excepția modificărilor impuse de normele ortografice în vigoare. Greșelile evidente de dactilografiere au fost corectate, iar cuvintele lipsă în original adăugate de noi între paranteze pătrate. Unele greșeli au fost semnalate în subsolul paginii cu explicațiile aferente. Sublinierile din original au fost redate cu litere cursive. Am păstrat, conform textelor originale, inconsecvențele privind numele unor persoane (inclusiv N. Steinhardt, al cărui prenume, Aurelian, este transcris în mai multe variante).

La sfârșitul lucrării am adăugat opt fotografii, realizate de ofițerii de Securitate în diferite momente ale urmăririi lui Nicu Steinhardt, fără vreo precizare despre datele sau persoanele surprinse.

În final vrem să mulțumim doamnei Pia Paleologu, domnilor Alexandru și Toader Paleologu, care ne-au oferit un sprijin constant și un ajutor real în cunoașterea și apropierea de omul care a fost Nicu Steinhardt.

Abrevieri

a.c.	– anul curent
ACNSAS	– Arhiva Consiliului Naţional pentru Studierea Arhivelor Securităţii
ag.	– agent
AMJ, DIM	– Arhiva Ministerului Justiţiei, Direcţia Instanţe Militare
ASE	– Academia de Studii Economice
bir.	– biroul
CID	– Centrul de Informare şi Documentare
CJM	– Codul Justiţiei Militare
CP	– Codul Penal
CPP	– Codul de Procedură Penală
c.r.	– contrarevoluţionar
CSS	– Consiliul Securităţii Statului
ctg.	– contingent
Col. Just.	– Colonel de Justiţie
„D."	– Dezinformare
DGI	– Direcţia Generală de Informaţii
DGJ	– Direcţia Generală a Justiţiei
DGM	– Direcţia Generală a Miliţiei
DSS	– Departamentul Securităţii Statului
dr.	– doctor
DUI	– Dosar de Urmărire Informativă
Dep. Sec. St.	– Departamentul Securităţii Statului
Dir.	– Direcţie
„F"	– Filaj
IJ	– Inspectorat Judeţean
IMB	– Inspectoratul [de Securitate al] Municipiului Bucureşti
ISJ	– Inspectoratul de Securitate Judeţean

ISMB – Inspectoratul Securităţii Municipiului Bucureşti
ind. – indicativul
inf. – informaţii, informativ
inf. comp. – informatorul companiei
MAI – Ministerul Afacerilor Interne
MI – Ministerul de Interne
m.s. – muncă silnică
ob. – obiectivul
PNŢ – Partidul Naţional Ţărănesc
p.p. – prevăzut şi pedepsit
rez. – rezervist
R.P.R. – Republica Populară Română
„S" – Supravegherea corespondenţei
sblt. – sublocotenent
SMB – Securitatea Municipiului Bucureşti
SO – supraveghere operativă
Serv. C – Serviciul Arhivă
serv. – serviciul
TO – Tehnică operativă
„T" – Tehnică
UM – unitate militară
t.r. – termen redus
AMT, ATI, ATS, ICDT, ICT, ITI, ITL – modalităţi de interceptare a convorbirilor.

Lista documentelor

1. **1959 decembrie 31.** Proces-verbal de interogatoriu al lui Nicu Steinhardt în calitate de martor.
2. **1960 ianuarie 4.** Ordonanţă de reţinere a lui Nicu Steinhardt pentru 24 de ore.
3. **1960 ianuarie 6.** Proces-verbal de interogatoriu al lui Nicu Steinhardt în calitate de învinuit.
4. **1960 ianuarie 8.** Proces-verbal de interogatoriu al lui Nicu Steinhardt în calitate de învinuit.
5. **1960 ianuarie 8.** Ordonanţă de punere sub învinuire a lui Nicu Steinhardt.
6. **1960 ianuarie 9.** Proces-verbal de interogatoriu al lui Nicu Steinhardt în calitate de învinuit.
7. **1960 ianuarie 11.** Proces-verbal de interogatoriu al lui Nicu Steinhardt în calitate de învinuit.
8. **1960 ianuarie 12.** Referat privind rezultatul anchetei penale efectuate în cazul învinuitului Nicu Steinhardt.
9. **1960 ianuarie 13.** Proces-verbal de confruntare între Nicu Steinhardt şi Beatrice Strelisker.
10. **1960 februarie 24.** Interogatoriu al inculpatului Nicu Steinhardt în şedinţa publică a Tribunalului Militar al Regiunii a II-a Bucureşti.
11. **1960 martie 1.** Sentinţa nr. 24 în dosarul 201/1960 a Colegiului de Fond al Tribunalului Militar al Regiunii a II-a Bucureşti (fragmente).
12. **1960 martie 26.** Motive de recurs depuse de recurentul Nicu Steinhardt în dosarul nr. 77/1960 al Tribunalului Suprem.

13. **1966 februarie 28.** Plan de măsuri în dosarul de verificare privind „Ortodoxul" / Nicu Steinhardt, bănuit de activitate ostilă statului.
14. **1966 octombrie 1.** Raport cu propuneri de punere în filaj a lui Nicu Steinhardt.
15. **1966 noiembrie 16.** Notă a informatorului „Marin Oltescu" privind pe Nicu Steinhardt.
16. **1966 decembrie 28.** Hotărâre pentru închiderea dosarului de verificare 9802 privind pe „Ortodoxul" bănuit de agitație cu caracter contrarevoluționar.
17. **1968 mai 13.** Hotărâre de luare în evidență a lui Nicu Steinhardt.
18. **1968 iunie 21.** Adresă despre cunoștințele și prietenii lui Nicu Steinhardt.
19. **1969 octombrie 7.** Notă a informatorului „Al. Fălticeanu" privind intenția de emigrare a lui Nicu Steinhardt.
20. **1969 octombrie 28.** Notă a informatorului „Adrian Cozmescu" privind cunoștințele și activitatea lui Nicu Steinhardt.
21. **1970 mai 7.** Notă-raport despre plecarea definitivă a lui Nicu Steinhardt în Belgia.
22. **1970 iunie 24.** Notă privind demersurile lui Nicu Steinhardt pentru obținerea unor despăgubiri din partea R.F.G. pentru discriminare rasială.
23. **1970 noiembrie 20.** Notă a informatorului „Adrian Cozmescu" privind intenția de călugărire a lui Nicu Steinhardt.
24. **1970 decembrie 30.** Notă a informatorului „Adrian Cozmescu" privind cunoștințele lui Nicu Steinhardt.
25. **1971 februarie 16.** Notă a informatorului „Adrian Cozmescu" privind starea de sănătate a prietenilor lui Nicu Steinhardt.
26. **1971 iunie 1.** Adresă despre preotul Mina Dobzeu din Huși, supravegheat informativ pentru „relații suspecte".
27. **1971 septembrie 27.** Notă a informatorului „Dorel" despre relațiile lui Nicu Steinhardt.
28. **1972 noiembrie 27.** Plan de măsuri în dosarul de urmărire informativă privind pe Nicu Steinhardt, pentru a se verifica dacă manuscrisul *Jurnalului fericirii* a mai fost citit de alte persoane sau a fost expediat peste graniță.

29. **1972 noiembrie 28.** Notă-sinteză privind lucrarea *Jurnalul fericirii* de Nicu Steinhardt.
30. **1972 decembrie 10.** Denunț anonim cu privire la activitatea „suspectă" a lui Nicu Steinhardt.
31. **1972 decembrie 14.** Declarație a lui Nicu Steinhardt privind redactarea și dactilografierea manuscrisului *Jurnalului fericirii.*
32. **1972 decembrie 15.** Declarație a lui Nicu Steinhardt privind ideile despre comunism din manuscrisul *Jurnalului fericirii.*
33. **1972 decembrie 16.** Notă-raport privind condițiile confiscării manuscrisului *Jurnalul fericirii* și propunerea pentru destrămarea anturajului lui Nicu Steinhardt.
34. **1972 decembrie 16.** Declarație a lui Nicu Steinhardt privind conceperea, redactarea și dactilografierea manuscrisului *Jurnalului fericirii.*
35. **1972 decembrie 16.** Notă privind măsurile necesare pentru evoluția anchetei privindu-l pe Nicu Steinhardt.
36. **1972 decembrie 18.** Declarație a lui Nicu Steinhardt privind conținutul *Jurnalului fericirii.*
37. **1972 decembrie 18.** Adresă privind filajul asupra obiectivului „Stan" / Nicu Steinhardt în ziua de 15 decembrie 1972.
38. **1972 decembrie 18.** Adresă privind filajul asupra obiectivului „Stan" / Nicu Steinhardt în ziua de 18 decembrie 1972.
39. **1972 decembrie 29.** Declarație a lui Nicu Steinhardt privind numărul exemplarelor dactilografiate ale manuscrisului *Jurnalului fericirii.*
40. **1973 ianuarie 4.** Adresă privind rezultatul identificării unor adrese și legături reieșite din lucrarea „Stan" / Nicu Steinhardt, filat între 10–18 decembrie 1972.
41. **1973 aprilie 3.** Notă a informatorului „Artur" privind efectul anchetei asupra lui Nicu Steinhardt.
42. **1973 iunie 28.** Notă-rezumat a anchetei Securității asupra lui Nicu Steinhardt.
43. **1973 iulie 25.** Notă a informatorului „Artur" privind urmările anchetei și relațiile literare ale lui Nicu Steinhardt.
44. **1973 decembrie 18.** Raport cu propuneri de încetare a urmăririi informative speciale privind pe Nicu Steinhardt.

45. **1974 aprilie 3.** Notă a informatorului „Gogu Pil" privind relațiile lui Nicu Steinhardt din străinătate și experiența detenției.
46. **1977 februarie 20.** Plan de măsuri în dosarul de urmărire informativă privind pe Nicu Steinhardt, suspectat de relații cu persoane din emigrație.
47. **1979 august 30.** Raport cu propuneri de încetare a urmăririi informative a lui Nicu Steinhardt.
48. **1980 mai 3.** Notă-extras privind conținutul discuțiilor purtate în ziua de 1 mai 1980 de către căpitanul Ciucă Ion cu Nicu Aureliu Steinhardt.
49. **1980 mai 20.** Notă a informatorului „Adrian Cozmescu" privind vizita în Occident a lui Nicu Steinhardt.
50. **1980 iulie 16.** Notă de analiză în dosarul de urmărire informativă „Scriitorul" privind pe Nicu Steinhardt, suspect în cazul „Veteranul".
51. **1981 februarie 26.** Notă de analiză în dosarul de urmărire informativă „Scriitorul" privind corespondența cu persoane din emigrație a lui Nicu Steinhardt.
52. **1981 iunie 12.** Plan de măsuri (completare).
53. **1981 noiembrie 18.** Notă de analiză în DUI „Scriitorul" / Nicu Steinhardt privind desele sale deplasări.
54. **1982 februarie 25.** Notă de analiză în DUI „Scriitorul" / Nicu Steinhardt privind relațiile sale din București.
55. **1982 februarie 28.** Notă-extras din dosarul de pașapoarte nr. J/144535 privind pe Nicu Steinhardt.
56. **1982 mai 8.** Notă privind acțiunile informative desfășurate asupra lui Nicu Steinhardt în județele Dolj, Maramureș, Vâlcea, Timiș.
57. **1982 mai 29.** Adresă cu informațiile pe care sursa „Teodorescu" le-a furnizat Securității Cluj despre Nicu Steinhardt.
58. **1982 iulie 31.** Notă-rezumat a anchetei informative în DUI „Scriitorul" privind pe Nicu Aurel Steinhardt.
59. **1983 februarie 12.** Notă de analiză în DUI „Scriitorul" privind pe Nicu Steinhardt și relațiile sale de la „Europa Liberă".
60. **1983 martie 4.** Declarație a lui Nicu Steinhardt privind persoanele emigrate pe care le cunoaște.

61. **1983 martie 7.** Raport cu propuneri de avertizare a lui Nicu Steinhardt pentru încetarea legăturilor cu persoane din emigrație și foști condamnați.
62. **1983 martie 14.** Raport privind modul cum a decurs avertizarea lui Nicu-Aurel Steinhardt.
63. **1983 mai 10.** Notă privind pe Nicu Steinhardt lucrat în DUI „Scriitorul" despre renunțarea acestuia la corespondența cu redactorii postului de radio „Europa Liberă".
64. **1983 octombrie 14.** Notă de analiză în DUI „Scriitorul" privind noile relații stabilite de Nicu Steinhardt în țară.
65. **1984 ianuarie 17.** Notă de analiză în DUI „Scriitorul" privind pe Nicu Steinhardt pentru supravegherea relațiilor acestuia.
66. **1984 ianuarie 23.** Raport cu propuneri de luare în control a DUI „Scriitorul" de către Direcția I a Securității.
67. **1984 martie 23.** Notă de analiză privind activitatea și relațiile pe raza altor județe ale lui Nicu Steinhardt.
68. **1984 aprilie 12.** Notă privind opinia lui Nicu Steinhardt despre „Organizația Românilor Liberi".
69. **1984 mai 11.** Notă explicativă a lui Nicu Steinhardt privind conținutul fondului bibliotecii Mănăstirii Rohia.
70. **1984 mai 14.** Proces-verbal de confiscare a manuscrisului *Jurnalului fericirii.*
71. **1984 mai 17.** Notă de analiză în DUI „Scriitorul" pentru efectuarea unei percheziții la biblioteca Mănăstirii Rohia.
72. **1984 mai 21.** Notă de analiză în DUI „Scriitorul" privind pe Nicu Steinhardt pentru destrămarea anturajului prin anchete repetate.
73. **1984 mai 25.** Proces-verbal de confiscare a 21 de lucrări din biblioteca mănăstirii Rohia.
74. **1984 mai.** Cerere a lui Nicu Steinhardt către președintele Uniunii Scriitorilor pentru restituirea manuscrisului confiscat al *Jurnalului fericirii.*
75. **1984 iunie.** Apreciere cu privire la lucrarea *Jurnalul fericirii* semnată de Nicu Steinhardt.
76. **1984 iunie 12.** Notă-rezumat a anchetei privind pe Nicu Steinhardt.

77. **1984 iunie.** Notă privind ancheta informativă asupra lui Nicu Steinhardt.
78. **1984 august 30.** Plan de măsuri în acțiunea informativă asupra lui Nicu Steinhardt.
79. **1984 septembrie.** Raport privind prevenirea unor acțiuni ale lui Nicu Steinhardt prin intermediul postului de radio „Europa Liberă".
80. **1984 octombrie 9.** Raport privind instalarea mijloacelor de ascultare la domiciliul lui Nicu Steinhardt.
81. **1984 decembrie 10.** Notă de analiză în DUI „Scriitorul" care propune compromiterea lui Nicu Steinhardt și înlăturarea lui de la Mănăstirea Rohia.
82. **1984 decembrie 22.** Adresă privind urmărirea atentă a corespondenței și coletelor primite sau expediate de Nicu Steinhardt.
83. **1984 decembrie 28.** Notă de ascultare a telefonului și conversațiilor din casa lui Nicu Steinhardt cu Constantin Noica.
84. **1985 ianuarie 26.** Adresă privind mesajul lui Nicu Steinhardt către prietenii săi de la Paris.
85. **1985 februarie 19.** Notă de ascultare a conversațiilor din casa lui Nicu Steinhardt cu Stelian Tănase.
86. **1985 martie 16.** Adresă privind relațiile dintre Nicu Steinhardt și Constantin Noica.
87. **1985 martie 22.** Notă de analiză în DUI „Scriitorul" privind relațiile lui Nicu Steinhardt și măsurile Securității pentru a le destrăma.
88. **1985 august 30.** Notă de analiză în DUI „Scriitorul" privind ancheta asupra apropiaților lui Nicu Steinhardt din București.
89. **1985 noiembrie 13.** Notă de analiză în DUI „Scriitorul" privind măsuri pentru discreditarea și excluderea din mănăstire a lui Nicu Steinhardt.
90. **1986 ianuarie 14.** Adresă privind încălcarea de către Nicu Steinhardt a jurământului monahal de sărăcie.
91. **1986 martie 7.** Notă de analiză în DUI „Scriitorul" cu măsuri pentru identificarea și supravegherea vizitatorilor lui Nicu Steinhardt.
92. **1986 iulie 1.** Notă de analiză în DUI „Scriitorul" privind ancheta asupra apropiaților lui Nicu Steinhardt.

93. **1987 martie 12.** Notă privind urmărirea atentă a tuturor deplasărilor lui Nicu Steinhardt în Bucureşti.
94. **1987 iulie 23.** Notă de analiză privind urmărirea şi interceptarea corespondenţei şi relaţiilor lui Nicu Steinhardt.
95. **1987 noiembrie 1.** Notă de analiză privind împiedicarea lui Nicu Steinhardt de a lua contact cu Doina Cornea, cu Andrei Pleşu şi a introduce idei ostile regimului în articolele publicate.
96. **1988 aprilie 9.** Notă privind articolul *Taina libertăţii* publicat de Nicu Steinhardt şi relaţiile sale cu Marie-France Ionesco.
97. **1988 octombrie 14.** Raport privind avertizarea lui Nicu Steinhardt de către ofiţerii Securităţii în vederea neparticipării sale la protestul scriitorilor.
98. **1989 ianuarie 6.** Notă privind legăturile dintre Nicu Steinhardt, Michel Combes şi Katherine Verdery.
99. **1989 aprilie 3.** Raport privind contactarea Domnicăi Vanzurec, menajera lui Nicu Steinhardt.
100. **1989 iunie 13.** Raport cu propuneri de închidere a DUI „Scriitorul" în urma decesului lui Nicu Steinhardt.

DOCUMENTE

1.

1959 decembrie 31.

Proces-verbal de interogatoriu al lui Nicu Steinhardt în calitate de martor.

Proces-verbal de interogatoriu

Martor Steinhardt Nicu-Aureliu, născ. la 29.VII.1912 în Bucureşti, fiul lui Oscar şi Antoinette, jurisconsult, domiciliat în Buc. (str. Tomas Mazaric nr. 1, et. II, ap. 10) str. Ion Ghica nr. 3.

31 decembrie 1959
Localitatea: Bucureşti
Interogatoriul a început la ora 8.30
s-a terminat la ora 14.00.

Aţi fost invitat pentru a fi audiat ca martor şi conf. art. 147 C.P. Vi se pune în vedere că în această calitate aveţi obligaţia să declaraţi adevărul, fără a ascunde ceva din cele ce veţi fi întrebat. În caz de nerespectare a acestei obligaţii vă faceţi pasibil de sancţiunea prevăzută de art. 277 C.P. al R.P.R.

Am luat la cunoştinţă de cele de mai sus.

(ss./Nicu Steinhardt)

Întrebare: Cunoaşteţi o persoană cu numele Noica Constantin?

Răspuns: Da, îl cunosc pe Noica Constantin, este un fost coleg de şcoală cu mine, ştiu că în ultimul timp a locuit la Câmpulung Muscel, unde avea domiciliu obligatoriu, şi că în prezent este arestat.

Întrebare: Când l-aţi cunoscut pe Noica Constantin şi în ce relaţii aţi fost?

Răspuns: Pe Noica Constantin l-am cunoscut aproximativ în anul 1925, când am urmat amândoi Liceul „Spiru Haret" din Bucureşti, el fiind cu 2–3 ani mai mare decât mine, într-o clasă superioară.

După terminarea liceului, în timpul studenţiei, până-n anul 1935 aproximativ, eu fiind la Drept, iar Noica Constantin urmând Facultatea

de Litere şi Filosofie, ocazional m-am mai întâlnit cu el, însă între noi n-au fost relații apropiate.

În perioada dintre anii 1935–1944, după evenimentele de la 23 august 1944, nu (*pot preciza – şters Nicu Steinhardt*) l-am văzut pe Noica Constantin. După 23 august, nu pot preciza în ce an, l-am revăzut în Bucureşti, întâmplător, nu-mi amintesc unde şi cu ce ocazie, apoi l-am mai întâlnit de câteva ori şi după aceasta nu l-am mai văzut până-n (*aproximativ – adăugat de mine, Nicu Steinhardt*) anul 1954, când am fost la Câmpulung.

Întrebare: Ce activitate politică a desfăşurat Noica Constantin în acea perioadă?

Răspuns: Ştiu că în 1936–1937 Noica Constantin s-a încadrat în organizația legionară, am aflat aceasta de la colegi şi cunoştințe, însă nu am cunoştință de activitatea pe care a desfăşurat-o ca legionar.

Întrebare: În ce împrejurări l-ați revăzut pe Noica Constantin în anul 1954?

Răspuns: În anul 1954, plecând la Câmpulung (*pentru odihnă – şters Nicu Steinhardt*), l-am revăzut în acea localitate pe Noica Constantin, care avea acolo domiciliu obligatoriu.

Începând încă de la cele câteva întâlniri întâmplătoare cu Noica Constantin din Bucureşti, după 23 august 1944, între noi au început să se lege relații de prietenie, care s-au închegat la Câmpulung, în anul 1954. Intenția mea, plecând în această localitate, a fost să rămân mai mult timp să mă odihnesc fiind în concediu medical, însă, negăsind condițiuni favorabile, am rămas numai o zi. Revăzându-mă cu Noica Const., acesta m-a invitat la el acasă unde i-am cunoscut soția actuală şi fiica şi am discutat lucruri banale. Cu aceeaşi ocazie l-am revăzut şi pe Paleologu Alexandru, pe care-l cunoşteam aproximativ din anul 1930 şi cu care eram în relații apropiate atât noi, cât şi familiile noastre. Paleologu Alexandru locuia la Câmpulung, însă nu ştiu de ce locuia el acolo, bănuiam că are şi el domiciliu obligatoriu însă nu l-am întrebat, şi el nu mi-a spus nimic. Ulterior, după 1956, Paleologu Alexandru mi-a spus că a purtat un timp un nume fals, având un buletin pe numele Crăifăleanu, după care şi-a reglementat situația, însă nu cunosc de ce şi-a ascuns identitatea.

Când am fost la domiciliul lui Noica C. a fost şi Paleologu Alexandru care a participat la discuţia banală ce a avut loc.

După deplasarea mea în anul 1954 la Câmpulung, l-am mai văzut pe Noica Constantin o singură dată în Bucureşti, întâlnindu-l întâmplător pe stradă aproximativ în anul 1956. Cu această ocazie Noica Constantin mi-a spus că deşi e tot cu domiciliu obligatoriu la Câmpulung i s-a permis de către autorităţi să vină la Bucureşti pentru a-şi înmormânta mama.

Întrebare: Ce activitate infracţională aveţi cunoştinţă că a desfăşurat Noica Constantin?

Răspuns: Nu am cunoştinţă ca Noica Constantin să fi desfăşurat vreo activitate infracţională. În contactul pe care l-am avut cu Noica C., acesta de faţă cu mine nu s-a manifestat niciodată ca duşman al orânduirii democrat-populare din R.P.R. Cum am arătat, ştiu că Noica Constantin a fost încadrat în organizaţia legionară, însă nu ştiu să-şi fi continuat această activitate sub regimul actual din R.P.R. După 23 august 1944, când m-am întâlnit cu el în Bucureşti, apoi la Câmpulung, Noica C. mi-a spus că a rupt orice legături cu organizaţia legionară şi că şi-a dezrădăcinat ideile şi convingerile sale legionare.

La aceasta adaug că aveam cunoştinţă din spusele lui că se ocupă de traduceri şi scrieri, că lucra asupra operelor lui Platon, Goethe, Hegel şi alţii, însă nu am cunoştinţă să fi scris vreun material duşmănos, antipopular.

Întrebare: Cu ce persoane din Bucureşti a avut legături Noica C. şi în ce au constat acestea?

Răspuns: Cum am arătat, Noica Const. era în relaţii cu Paleologu Alexandru, ştiu că se cunoşteau. De asemenea ştiu că Noica C. a cunoscut-o pe Strelisker Beatrice la Câmpulung, nu pot preciza în ce an, când aceasta a fost la Câmpulung în concediu.

Nu ştiu în ce au constat relaţiile dintre Paleologu Alexandru, Strelisker Beatrice şi Noica Constantin. N-am fost niciodată la vreo întâlnire dintre aceştia şi nu am cunoştinţă să fi desfăşurat vreo activitate comună.

Întrebare: Cu ce persoane din străinătate ai cunoştinţă că a avut legături Noica Constantin?

Răspuns: Cu persoane din străinătate nu cunosc să fi avut Noica C. legături. Ştiu doar că în străinătate se află fosta lui soţie şi doi copii,

însă nu știu dacă a avut legături cu ei. Cu alte persoane, prieteni sau cunoscuți, nu am cunoștință ca Noica să fi avut vreo legătură.

Întrebare: Vi se cere să precizați când v-ați văzut ultima dată cu Noica Const.

Răspuns: Precizez că ultima dată m-am văzut cu Noica Constantin, cum am declarat, aproximativ în anul 1956 în București, când, întâlnindu-l întâmplător pe stradă, mi-a spus că a venit în legătură cu boala gravă a mamei sale sau pentru înmormântarea acesteia. După această întâlnire, în anii ce au urmat nu m-am mai văzut cu Noica C. și nu am cunoștință ca acesta să mai fi venit în București. Paleologu Alexandru și Strelisker Beatrice în această perioadă s-au mai văzut cu Noica Const. la Câmpulung însă nu am cunoștință ca Noica C. să-i fi vizitat în București.

După ce am citit cuvânt cu cuvânt prezentul proces-verbal de interogatoriu și am constatat că el corespunde întru totul cu cele declarate de mine, îl susțin și semnez.

Anchetator penal de Securitate,
Cpt... (ss./indescifrabil)

Martor (ss./Nicu Steinhardt)

AMJ, DIM, fond penal, dosar nr. 118988, volum 3, ff. 273–275.

2.

1960 ianuarie 4.

Ordonanță de reținere a lui Nicu Steinhardt pentru 24 de ore.

Ministerul Afacerilor Interne
Direcția Anchete Penale

Ordonanță de reținere

București, 4 ianuarie 1960

Eu, cpt. Onea Mircea, anchetator de Securitate din Direcția Anchete Penale a MAI-R.P.R., analizând materialele de urmărire penală privind pe Steinhardt Nicu, născut la 29 iulie 1912, în Bucureşti, fiul lui Oscar şi Antoaneta, cu ultimul domiciliu în Bucureşti, str. Ion Ghica nr. 3,

Constat

Numitul Steinhardt Nicu se face vinovat de săvârşirea infracțiunii p.p. de art. 209 pct. 2 lit. a şi b C.P. al R.P.R.

În baza disp. art. 200 pct. 9 C.P.P. al R.P.R.,

Dispun

Reținerea numitului Steinhardt Nicu, pe timp de 24 de ore, începând de la data de 4.I.1960, ora 8 până la data de 5.I.1960, ora 8.

Un exemplar din prezenta se va înainta locului de deținere.

Anchetator penal de Securitate,
Căpitan Onea Mircea

AMJ, DIM, fond penal, dosar nr. 118988, volum 3, f. 266.

3.

1960 ianuarie 6.
Proces-verbal de interogatoriu al lui Nicu Steinhardt în calitate de învinuit.

Proces-verbal de interogatoriu

6 ianuarie 1960, Bucureşti
Interogatoriul a început la ora 8.00;
s-a terminat la ora 14.15.

Eu, cpt. Onea Mircea, am interogat în calitate de anchetator penal de Securitate pe arestatul Steinhardt Nicu Aurelian, născut la 29 iulie 1912, în Bucureşti, cetăţenia şi naţionalitatea română[1], neîncadrat politic, doctor în Drept.

În anul 1936, am luat doctoratul în Bucureşti, de profesie jurisconsult la Întreprinderea Industrială de Stat „Producţia", cu ultimul domiciliu în Bucureşti, str. Ion Ghica, nr. 3, necăsătorit.

Tatăl meu a fost inginer şi a avut ca avere una casă de locuit.

Nu am fost încadrat niciodată în vreun partid politic, în alegeri am participat tot timpul ca alegător. Am satisfăcut serviciul militar în Regimentul Tracţiune Auto din Bucureşti, cu gradul de sergent t.r.

În anul 1936 am fost în Cehoslovacia cu părinţii şi, în anul 1938–1939, am fost la Paris pentru completare de studii.

Întrebare: Cu ce elemente arestate de organele de Securitate ai avut legături?

Răspuns: Am avut legături cu un grup de persoane în fruntea cărora se afla Noica Constantin şi care au fost arestate în cursul anului 1959. Astfel, am avut legături cu Noica Constantin, Paleologu Alexandru, Strelisker Beatrice, Dimitriu Paul, Vetra Gheorghe, Al. George Sergiu, Rădulescu Mihai şi Acterian Arşavir.

Întrebare: Cum ai cunoscut aceste persoane?

---

[1] N. Steinhardt era de naţionalitate evreu.

Răspuns: Aceste persoane le-am cunoscut în felul următor:

Pe Noica Constantin l-am cunoscut în anul 1925, pe când urmam împreună Liceul „Spiru Haret" din Bucureşti. După terminarea liceului, eu am urmat Facultatea de Drept, iar Noica Constantin Facultatea de Litere şi Filosofie şi am continuat să ne mai vedem ocazional şi după terminarea facultăţii; la fel ne-am mai văzut până prin anul 1936. După această dată nu l-am mai văzut pe Noica Constantin până prin anul 1945. În tot acest interval de timp, Noica Constantin a scris în diverse publicaţii ca *Vremea* şi *Revista Fundaţiilor Regale*. De asemenea a fost plecat în Germania, unde a urmat un curs de filosofie. În cele din urmă, Noica Constantin a aderat la organizaţia legionară şi a activat alături de ea, publicând scrieri legionare în materialele de propagandă ale acestei organizaţii. În timpul războiului antisovietic, nu cunosc cu ce s-a ocupat.

După anul 1945, l-am văzut de câteva ori în mod ocazional prin Bucureşti şi apoi iar nu l-am mai văzut până prin anii 1952–1953, când eu am fost la Muscel şi unde am dat de el. Cu această ocazie l-am vizitat la domiciliu şi mi-a prezentat familia sa, spunându-mi că are fixat domiciliu obligatoriu în acest oraş.

După această dată, am continuat să ne întâlnim atunci când el venea la Bucureşti, la domiciliile numiţilor Paleologu Alexandru şi Strelisker Beatrice, până în momentul arestării sale, la sfârşitul anului 1958.

Pe numitul Paleologu Alexandru îl cunosc de prin anii 1930, fiind în relaţii apropiate şi familiile noastre, adică părinţii.

Întâlnindu-l în locuinţa lui Noica Constantin din Câmpulung, Paleologu Alexandru mi-a spus că se află în acest oraş fiind fugar. În legătură cu aceasta mi-a spus că fiind urmărit pentru a fi arestat, s-a sustras de la aceasta şi, cu ajutorul unui buletin de identitate falsificat pe numele de Creifăleanu, stă ascuns în oraşul Câmpulung Muscel. Nu mai reţin exact pentru care faptă spunea că este urmărit, dar reţin că era vorba de unele legături ale sale cu anumite elemente ce erau urmărite de autorităţi, pentru a fi arestate. Paleologu Alexandru nu mi-a spus însă de unde procurase acel buletin de identitate.

În anul 1955, în urma apariţiei unui decret ce amnistia fapta sa, Paleologu Alexandru a revenit în Bucureşti şi şi-a legalizat situaţia.

Începând de la această dată, ne-am întâlnit tot timpul, până la arestarea sa, atât în locuința lui, cât și la Strelisker Beatrice.

Pe Strelisker Beatrice o cunosc din copilărie, părinții noștri fiind în relații foarte apropiate unii cu alții. Datorită acestui fapt am vizitat-o tot timpul până la arestarea sa.

Pe Dimitriu Paul l-am cunoscut imediat după 23 august 1944, ambii, la acea dată, desfășurând activitate publicistică. Începând de prin anul 1948–1949, el fiind arestat pentru activitate în cadrul PNL, nu l-am mai văzut până după eliberarea sa. Astfel, începând de prin anul 1955 și până la rearestarea sa din anul 1958, ne-am întâlnit în mod frecvent la domiciliul numiților Paleologu Alexandru și Strelisker Beatrice. A doua oară Dimitriu Paul a fost arestat și condamnat pentru activitate subversivă împotriva R.P.R. alături de alți membrii ai fostului PNL.

În ce-l privește pe fostul moșier Vetra Gheorghe, de asemenea l-am cunoscut de mai mulți ani, prin prietenia părinților noștri. Începând din anul 1955, când i-a fost fixat și lui domiciliu obligatoriu în Câmpulung Muscel, a intrat în legături cu Noica Constantin și prin el cu restul de persoane din grupul nostru din București.

Astfel că cel în cauză venea periodic la București și cu acea ocazie participa la întâlnirile ce erau organizate la domiciliul lui Strelisker Beatrice și Paleologu Alexandru.

Pe Rădulescu Mihai l-am cunoscut după 23 august 1944 și anume în cadrul Editurii[2] „Revistelor Fundațiilor Regale", unde ambii eram colaboratori. După anul 1947, când această editură a fost desființată, nu l-am mai văzut până prin anul 1956, când a început să participe alături de restul de persoane menționate de mine mai sus la întâlnirile ce erau organizate la Paleologu Alexandru și Strelisker Beatrice, precum și la domiciliul său.

Pe Acterian Arșavir l-am cunoscut, ca și pe Noica Constantin, din liceu, dar după terminarea liceului nu am mai avut relații cu el până prin anul 1955. Între timp aflasem că și el a aderat la organizația legionară și că a activat în cadrul ei. Nu-i cunosc însă activitatea legionară și nici profesională. Știu, de asemenea, faptul că până în anul 1955 el fusese arestat un timp pentru activitate legionară.

---

[2] Probabil redacția *Revistei Fundațiilor Regale*.

Începând din anul 1955, m-am întâlnit în mai multe rânduri cu Acterian Arşavir, atât în oraş, cât şi la domiciliul meu şi al lui. În ultimii ani Acterian Arşavir se ocupa cu activitate de anticariat clandestin şi prin intermediul său mi-am vândut şi eu unele cărţi din biblioteca mea.

Pe Al. George Sergiu nu l-am cunoscut personal, dar ştiam că şi el este în legătură cu Noica Constantin de la care primea scrierile acestuia. În cursul anului 1957, fiindu-mi difuzată scrierea trădătorului de patrie Eliade Mircea, aflat în Occident, intitulată *Pădurea interzisă*, conform instrucţiunii primite de la Noica Constantin, am predat această scriere lui Al. George Sergiu. Menţionez că eu nu l-am găsit acasă pentru a-i da scrierea în cauză şi am lăsat-o unei doamne ce mi-a deschis. De asemenea cu Al. George Sergiu am vorbit mai înainte de a-i da scrierea, la telefon, cerându-i să mai aştepte un timp până îi voi putea transmite scrierea şi el a fost de acord.

Personal nu l-am cunoscut niciodată pe Al. George Sergiu.

Întrebare: Ce activitate contrarevoluţionară ai desfăşurat împreună cu aceste persoane?

Răspuns: Nu recunosc să fi desfăşurat vreo activitate contrarevoluţionară personal sau împreună cu persoanele declarate mai sus.

Întrebare: Răspunsul pe care l-ai dat nu corespunde nici pe departe adevărului. Dacă acesta ar fi adevărul, atunci de ce, după arestarea lui Noica Constantin, împreună cu Paleologu Alexandru, Strelisker Beatrice şi restul de elemente din acest grup aţi hotărât şi aţi distrus o serie de materiale compromiţătoare?

Răspuns: Recunosc că am făcut acest lucru şi aceasta tocmai pentru a ascunde legăturile mele cu Noica Constantin.

Întrebare: La ce aveai nevoie să faci acest lucru, din moment ce legăturile d-tale cu Noica Constantin nu aveau un caracter infracţional?

Răspuns: Acum recunosc că într-adevăr, împreună cu Noica Constantin şi restul de elemente declarate de mine mai sus, am desfăşurat o activitate potrivnică legilor din R.P.R., activitate care constă din următoarele:

Fiind în legătură cu Strelisker Beatrice, aceasta în cursul anului 1953 sau 1954, mi-a spus că a cunoscut la Câmpulung pe Noica Constantin şi că acesta i-a spus că mă cunoaşte şi că i-ar plăcea să mă revadă. Tot Strelisker Beatrice mi-a spus că la Câmpulung se

mai află numitul Paleologu Alexandru, în situația de fugar, spunându-mi totodată motivul pentru care se află în această situație, motiv pe care nu l-am declarat în prezentul interogatoriu. În legătură cu aceasta mi-a spus că este un om „cult" și că este în permanentă legătură cu Noica Constantin, în care sens mi-a indicat să caut să-l cunosc și eu și să intru în legătură cu el. Despre Noica Constantin mi-a mai spus Strelisker Beatrice că acesta ar avea fixat domiciliul obligatoriu la Câmpulung Muscel.

În urma acestui fapt, am hotărât să plec la Câmpulung să reiau legătura cu Noica Constantin și să-l cunosc pe Paleologu Alexandru. Deplasându-mă la Câmpulung, am mers la domiciliul lui Noica Constantin, dar nu am găsit acasă decât pe soția lui, anume Mariana Noica. Acesteia i-am cerut să mă ducă la Paleologu Alex. și astfel, fiind dus la domiciliul său, am reușit să cunosc persoana în cauză. Cu această ocazie, împreună cu Paleologu Alex., am discutat despre cunoștințele noastre comune, Paleologu Alex. afirmând că din articolele pe care eu le-am scris la Revista Fundațiilor Regale m-a cunoscut de mult timp și foarte sumar am discutat despre situația sa de fugar. De asemenea mi-a confirmat faptul că se afla în legătură cu Noica Constantin și că acesta l-a făcut să înțeleagă filosofia, precum și alte discuții banale.

După această conversație, am plecat la Noica Constantin, care, între timp, revenise acasă, [și] am reușit să-l întâlnesc. Astfel că împreună cu el și cu Paleologu Alexandru am purtat discuții pe marginea unor scrieri din trecut ale lui Noica Constantin. În continuarea discuțiilor, Noica Constantin mi-a spus că lucrează la întocmirea unei scrieri despre Goethe pe care a intitulat-o *Anti-Goethe* și că intenționează ca după terminarea acestei scrieri să redacteze o interpretare a filosofiei lui Hegel, care să fie mai pe înțeles și pe care să o difuzeze în rândul prietenilor săi. De asemenea mi-a confirmat faptul că are domiciliu obligatoriu în Câmpulung și mi-a spus că pe lângă scrierile pe care le face, meditează elevi.

Am stat la Câmpulung timp de o zi și o noapte, în care am avut mai multe discuții cu Noica Constantin și i-am citit o parte din scrierea sa *Anti-Goethe*, constatând că aceasta are un conținut idealist-reacționar. La plecare am stabilit să păstrăm legătura între noi, atât prin corespondență, cât și personal. După această dată nu l-am

mai văzut pe Noica Constantin până în cursul anului 1955, când el a venit la Bucureşti.

În ce-l priveşte pe Paleologu Alexandru, pe acesta până în toamna anului 1955, când şi-a legalizat situaţia, l-am mai întâlnit de câteva ori în Bucureşti, atunci când venea pe ascuns pentru a-şi vedea mama. Astfel reţin că o dată venind în Bucureşti, a venit şi la domiciliul meu şi la fel l-am mai întâlnit la domiciliul lui Strelisker Beatrice. În aceste împrejurări am discutat mai pe larg despre situaţia sa de fugar şi el mi-a spus motivele pentru care este urmărit de autorităţi. Tot prin el am aflat veşti de la Noica Constantin şi despre preocupările lui în legătură cu redactarea acelei scrieri despre Hegel.

Menţionez că până la întâlnirea mea cu Noica din 1955, în Bucureşti, am ţinut legătura cu el şi prin intermediul lui Strelisker Beatrice atunci când pleca la Câmpulung, precum şi prin scrisorile ce i le scriam şi îmi scria.

Întrebare: La începutul acestui proces-verbal de interogatoriu ai declarat că pe Paleologu Alexandru îl cunoşteai de prin anul 1930, or mai sus declari că l-ai cunoscut la Câmpulung când se afla în situaţia de fugar. Care este adevărul?

Răspuns: Adevărul este că eu l-am cunoscut pe Paleologu Alexandru la Câmpulung atunci când el se afla fugar, în împrejurările pe care le-am declarat mai sus şi nu în anul 1930, aşa cum am declarat la începutul interogatoriului.

Întrebare: Dacă acesta este adevărul, de ce la început ai declarat altfel?

Răspuns: Am declarat faptul că l-am cunoscut pe Paleologu Alexandru încă din anul 1930 pentru a da o impresie că eu am mers la Câmpulung pentru a întâlni un prieten şi nicidecum că m-am dus pentru a cunoaşte această persoană urmărită de autorităţi şi cu care apoi am stabilit legături. Recunosc că am minţit atunci când am declarat că îl cunoşteam pe Paleologu Alexandru încă din anul 1930.

Întrebare: Continuă să declari ce a urmat după ce ai reluat legătura cu Noica Constantin şi ai stabilit legătura cu fugarul Paleologu Alexandru.

Răspuns: Aşa cum am declarat mai sus, în cursul anului 1955, l-am revăzut pe Noica Constantin în Bucureşti, la domiciliul numitei Strelisker Beatrice, de faţă fiind şi Paleologu Alexandru, care între

timp îşi legalizase situaţia. Cu această ocazie am discutat diverse probleme banale pe care nu le mai reţin şi de asemenea despre intenţia lui Noica Constantin de a întocmi acea scriere despre Hegel.

După această dată şi în special de la începutul anului 1956, am început să organizăm întâlniri la domiciliul numitei Strelisker Beatrice, la care participau Paleologu Alexandru, Strelisker Beatrice (gazda), subsemnatul şi Paul Dimitriu, care între timp o cunoscuse pe Strelisker Beatrice. În cadrul acestor întâlniri, pe lângă anumite chestiuni banale, se făceau comentarii duşmănoase la adresa regimului democrat-popular din R.P.R. şi a literaturii realist-socialiste. Astfel, erau ponegrite diverse scrieri progresiste ce apăreau şi la fel erau calomniaţi autorii lor, care în mod duşmănos erau numiţi de noi „colaboraţionişti". În acelaşi timp erau elogiate scrierile reacţionare din Occident, precum şi unele scrieri vechi ale unor autori reacţionari. Nu mai reţin concret ce scrieri au fost comentate duşmănos pentru a le putea declara.

Astfel de întruniri au fost organizate şi la domiciliul lui Rădulescu Mihai, dar unde Strelisker Beatrice nu participa, întrucât la acea dată ea nu-l cunoştea pe cel în cauză.

În toamna anului 1956, Noica Constantin a venit din nou la Bucureşti şi cu acea ocazie a fost organizată o nouă întrunire la domiciliul numitei Strelisker Beatrice. La această întrunire au fost convocaţi: Paleologu Alexandru, subsemnatul, Paul Dimitriu, Noica Constantin şi gazda sa. În cadrul acestei întruniri, Noica Constantin s-a revăzut cu Paul Dimitriu (pe care îl cunoştea mai dinainte) şi au stabilit legături pentru viitor. La început discuţiile s-au dus în jurul revederii lui Noica cu Dimitriu şi apoi Noica Constantin ne-a comunicat că a început să lucreze la redactarea scrierii *Despre Hegel* şi că în curând o va termina. În continuare am discutat asupra unor scrieri ale trădătorilor de patrie Cioran Emil şi Eliade Mircea, aflaţi în Occident, care publicaseră în Franţa două scrieri intitulate *Ispita de a exista* şi *Pădurea interzisă*, ambele scrise în limba franceză. Eu nu citisem la acea dată scrierile în cauză, dar Noica Constantin şi Paleologu Alexandru afirmau că au citit scrierea lui Cioran Emil *Ispita de a exista*, Noica Constantin promiţându-ne să ne-o dea şi restului de persoane pentru a o citi. În discuţii, Noica Constantin elogia această scriere şi autorul ei şi ponegrea autorul unui articol

apărut în *Contemporanul* şi *Gazeta literară*, în care era demascat conţinutul duşmănos al scrierii lui Cioran Emil.

În continuare s-au făcut discuţii prin care am calomniat regimul din ţara noastră şi literatura realist-socialistă. Astfel de discuţii se purtau mereu cu ocazia întâlnirilor dintre noi.

Referitor la articolele apărute în *Contemporanul* şi *Gazeta literară*, declar că acestea demascau conţinutul duşmănos al scrierii fugarului Cioran Emil *Ispita de a exista* şi aceste articole le-am citit încă dinainte de a citi scrierea în cauză. Noi am calomniat aceste articole şi în acelaşi timp lăudam conţinutul scrierii. Menţionez că s-au discutat şi alte probleme pe care însă nu le mai reţin.

Ţin să mai precizez faptul că la acea dată, din câte reţin, Noica Constantin nu citise şi nu intrase încă în posesia scrierii *Pădurea interzisă* a lui Eliade Mircea, dar avea cunoştinţă de existenţa ei.

După această dată au continuat întrunirile noastre la domiciliul numitei Strelisker Beatrice şi Paleologu Alexandru, până la arestarea lui Noica Constantin.

Întrebare: Cine anume este [sunt] Cioran Emil şi Eliade Mircea şi ce legături avea Noica Constantin cu aceste persoane?

Răspuns: Atât Cioran Emil, cât şi Eliade Mircea au desfăşurat activitate legionară ca şi Noica Constantin şi astfel că ei erau prieteni vechi. Aceştia se află fugiţi în Franţa şi, în anul 1956, la una din întâlnirile avute cu Noica Constantin, acesta mi-a spus că a reuşit să-şi reia legăturile cu aceşti fugari şi că poartă corespondenţă cu ei. Tot de la aceştia Noica Constantin a primit, în anul 1956, scrierile menţionate mai sus şi ale căror autori sunt.

Întrebare: Cum a intrat Noica Constantin în posesia acestor scrieri?

Răspuns: Noica Constantin mi-a spus că primeşte de la Cioran Emil diverse cărţi prin poştă, nu reţin însă să-mi fi spus cum a primit scrierile *Ispita de a exista* şi *Pădurea interzisă*.

Întrebare: D-ta nu eşti sincer. Noica Constantin susţine că ţi-a spus acest fapt?

Răspuns: Nu mai reţin exact, dar din cele ce îmi mai amintesc şi se vorbea între noi, le-ar fi primit prin Marietta Sadova, care fusese plecată în turneu la Paris. În tot cazul, eu îl recunosc şi îl subscriu, întrucât corespunde adevărului şi nu pun la îndoială sinceritatea lui Noica Constantin.

Întrebare: Prin ce alte persoane a mai ținut legătura Noica Constantin cu cei doi fugari?

Răspuns: În afară de poștă, nu cunosc. Mai declar că Noica Constantin are o rudă în Franța cu numele de Parlier Mariana, care a venit în ultimii ani ca turistă în R.P.R. și deci Noica Constantin a putut realiza legătura și prin această persoană. În tot cazul, mie nu mi-a spus Noica Constantin dacă a trimis ceva în Occident sau nu, prin această persoană. Într-o discuție avută însă cu Strelisker Beatrice și Paleologu Alexandru, aceștia afirmau că Noica Constantin ar fi încercat să transmită ceva scrieri de ale sale în Occident prin Mariana Parlier, dar aceste scrieri, fiind descoperite asupra sa, ar fi fost oprite la graniță. Nu cunosc însă ce scrieri au fost acestea, întrucât cu Noica Constantin nu am vorbit despre acest fapt.

Doresc să mai precizez că eu nu i-am cunoscut personal niciodată pe Cioran Emil și pe Eliade Mircea.

Am citit prezentul proces-verbal de interogatoriu cuvânt cu cuvânt și am constatat că el corespunde întocmai cu cele declarate de mine, îl susțin și semnez propriu.

Anchetator penal de Securitate,
Căpitan M. Onea

ss./Steinhardt Nicu Aurelian

Conf. cu orig. din dos. de anchetă nr. 1523
ss./Cpt. Onea Mircea

AMJ, DIM, fond penal, dosar nr. 118988, volum 3, ff. 278–281.

4.

1960 ianuarie 8.
Proces-verbal de interogatoriu al lui Nicu Steinhardt în calitate de învinuit.

Proces-verbal de interogatoriu

Învinuit Steinhardt Nicu-Aureliu, născut la 29 iulie 1912 în Bucureşti, fiul lui Oscar şi Antoinette, jurisconsult, domiciliat în Bucureşti, str. Ion Ghica nr. 3.

8 ianuarie 1960.
Localitatea: Bucureşti
Interogatoriul a început la ora 17.00;
s-a terminat la ora 22.15.

Întrebare: Continui să declari activitatea contrarevoluţionară pe care ai desfăşurat-o împreună cu Noica Constantin şi restul de elemente din grupul său?

Răspuns: Înainte de a continua să declar activitatea pe care am desfăşurat-o, doresc să fac unele completări la declaraţia anterioară acesteia şi anume: în interogatoriul anterior eu am ascuns anchetei faptul că în cursul anului 1949 am fost judecat pentru săvârşirea infracţiunii de inversiune sexuală, prevăzută şi pedepsită de art. 431 C.P. al R.P.R. Nu am fost însă condamnat, fiind, în cele din urmă, achitat.

Tot în interogatoriul anterior am declarat faptul că în anii 1955–1956 am participat la unele întruniri organizate la numitul Rădulescu Mihai şi la care Strelisker Beatrice nu ar fi participat. Acest fapt nu corespunde adevărului, întrucât eu am luat legătura cu Rădulescu Mihai doar în cursul verii sau toamnei anului 1957, când acesta a venit la o întrunire la domiciliul lui Strelisker Beatrice. Înainte de această dată, Rădulescu cu Strelisker nu se cunoşteau. După această dată am participat la două întâlniri ce au fost organizate la domiciliul lui Rădulescu Mihai şi la care, pe lângă alţii, a participat şi Strelisker Beatrice.

Declarând în continuare activitatea desfăşurată în cadrul grupului lui Noica Constantin, arăt că după întâlnirea ce a fost organizată la începutul toamnei anului 1956 la domiciliul numitei Strelisker Beatrice, despre care am declarat anterior, la scurt timp, Noica Constantin a revenit din nou în Bucureşti şi, de data aceasta, am organizat să ne întâlnim la Restaurantul „Moldova". De data aceasta au fost prezenți: Noica Constantin, Paleologu Alexandru, Strelisker Beatrice şi subsemnatul. Şi de data aceasta Noica Constantin ne-a comunicat că lucrează în continuare la redactarea scrierii *Povestiri din Hegel*[1], pe care apoi ne-o va difuza. În continuare, pe lângă discuțiile banale, am trecut la obişnuitele noastre comentarii duşmănoase la adresa literaturii realist-socialiste. Special nu reţin ce anume am comentat.

După această întrunire nu l-am mai întâlnit pe Noica Constantin până în iarna anului 1956–1957 (nu mai reţin luna), când, din câte reţin, în locuința lui Strelisker Beatrice, mi-a comunicat că a terminat scrierea *Povestiri din Hegel* şi a început să-mi citească din ea. Cu această ocazie eu mi-am exprimat părerea că scrierea este prea greoaie şi deci foarte greu de înţeles, fapt în urma căruia Noica Constantin a afirmat că o va reface. După această dată nu l-am mai văzut pe Noica Constantin până în vara anului 1957, când a venit din nou în Bucureşti.

Întrebare: Noica Constantin declară că ți-a transmis prin Strelisker Beatrice un exemplar din prima versiune a acestei scrieri, or d-ta declari că numai ți-a citit. Care este adevărul?

Răspuns: Eu am declarat mai sus că nu-mi mai amintesc exact cum am luat cunoştinţă de terminarea primei versiuni a scrierii contrarevoluționare *Povestiri din Hegel.* Acum îmi amintesc însă că într-adevăr eu am primit de la Strelisker Beatrice un exemplar al acestei scrieri, fiindu-mi lăsat de Noica Constantin pentru a-l citi şi a-mi exprima părerea asupra conținutului său. Eu am citit scrierea şi, constatând că este scrisă prea greoi, deci foarte greu de înţeles, i-am scris lui Noica Constantin o scrisoare prin care îi făceam cunoscut acest punct de vedere al meu. În acelaşi timp, în discuțiile pe care le-am purtat cu Paleologu Alexandru, Paul Dimitriu şi Strelisker

[1] Manuscrisul *Povestiri din Hegel* (sau despre Hegel) a fost publicat de Constantin Noica în 1980, cu titlul *Povestiri despre om.*

Beatrice, care făcuseră şi ei cunoştinţă de conţinutul scrierii, au afirmat acelaşi fapt ca şi subsemnatul. Paleologu Alexandru şi Strelisker Beatrice afirmau că Noica Constantin a promis să redacteze o nouă versiune a acestei scrieri. Nu mai reţin însă ce am făcut cu acest exemplar, dacă l-am restituit numitei Strelisker Beatrice, l-am dat altei persoane sau l-am distrus o dată cu restul de scrieri compromiţătoare după arestarea lui Noica Constantin.

Întrebare: Cu ce scop a redactat Noica Constantin această scriere?

Răspuns: Aşa cum am mai declarat, Noica Constantin mi-a vorbit despre intenţia sa de a redacta scrierea contrarevoluţionară *Povestiri din Hegel*, încă din anul 1951 şi apoi cu ocazia întrunirii de la Beatrice Strelisker şi de la Restaurantul „Moldova" din toamna anului 1956, ne-a comunicat că a început redactarea ei. Tot în aceste împrejurări, Noica Constantin mi-a comunicat faptul că această scriere o redactează pentru a o difuza în rândul prietenilor săi, iar în ce priveşte publicarea ei, intenţiona să o transmită în Occident unde, cu sprijinul fugarului Cioran Emil, să-i fie publicată sub un alt nume. Nu mai reţin însă numele sub care intenţiona să o publice în Occident, deşi mi l-a spus. Noica Constantin nu mi-a spus modalitatea în care va transmite scrierea în cauză în Occident. Această scriere, dat fiind conţinutul ei contrarevoluţionar, nu putea fi publicată în R.P. Română şi Noica Constantin a sperat totuşi că actualul regim va fi schimbat şi atunci ar putea să-şi publice şi în România scrierea în cauză.

Întrebare: Ce a realizat Noica Constantin din cele de mai sus?

Răspuns: Aşa cum am declarat, Noica Constantin, ţinând cont de observaţiile noastre făcute pe marginea primei versiuni a acestei scrieri, a început redactarea unei noi versiuni, pe care a terminat-o în vara anului 1957, când a venit din nou în Bucureşti, având asupra sa scrierea *Povestiri din Hegel* în noua versiune. Nu cunosc câte exemplare avea asupra sa, dar eu, trecând pe la Strelisker Beatrice, aceasta mi-a spus că Noica Constantin mi-a lăsat două sau trei exemplare ale scrierii în cauză. Doresc să menţionez că de două exemplare sunt sigur că le-am primit, dar de al treilea îmi amintesc doar foarte vag şi nu sunt sigur dacă l-am primit sau nu. Unul din exemplare l-am oprit asupra mea şi unul eu l-am difuzat prietenului meu Haiman[2] Manole din Calea Moşilor nr. 313 (văr de al meu) şi

[2] Corect Neuman.

asupra căruia a rămas definitiv. Cel de al treilea exemplar, dacă l-am primit, l-am difuzat lui Paleologu Alexandru. Dacă nu am primit trei exemplare, înseamnă că lui Paleologu Alexandru i-am difuzat exemplarul meu, întrucât îmi amintesc că i-am difuzat şi lui un exemplar, pe care, după ce l-a citit, mi l-a restituit.

La câteva zile după primirea exemplarului, l-am întâlnit pe Noica Constantin în locuinţa lui Strelisker Beatrice, cu care ocazie i-am împărtăşit unele concluzii ale mele despre scrierea în cauză şi pe care nu reuşisem până la acea dată s-o studiez în întregime. Cu această ocazie, Noica Constantin mi-a comunicat că fugarul Cioran Emil i-a aranjat publicarea scrierii în cauză de către Editura Plan[3] din Franţa. În acest scop Noica mi-a şi arătat o adresă a Editurii „Plan", prin care i se solicita scrierea. În urma acestui fapt, Noica Constantin spunea că va trece la traducerea scrierii în cauză. În toamna anului 1957, când Noica Constantin a venit în Bucureşti, ne-a comunicat că a expediat scrierea, dar mie nu mi-a spus prin ce mijloc şi nici nu am aflat niciodată cum a realizat acest lucru.

În discuţiile avute cu Noica Constantin şi apoi cu Paleologu Alexandru, Paul Dimitriu, Strelisker Beatrice şi Rădulescu Mihai, atât eu, cât şi ei am elogiat conţinutul contrarevoluţionar al scrierii şi la fel l-am comentat şi cu Noiman[4] Manole.

Mult mai târziu şi nu mai reţin în ce împrejurări, Noica Constantin mi-a comunicat că nu i-a fost publicată încă scrierea în Occident. Nu mai reţin însă motivele pentru care spunea că nu i-a fost publicată scrierea în Occident. Până la arestarea sa nu am aflat că scrierea în cauză să fi fost publicată sub nici o formă în Occident.

Întrebare: Dar ce scop urmărea Noica Constantin prin difuzarea acestei scrieri în rândul unor persoane şi prin publicarea ei în Occident?

Răspuns: Noica Constantin urmărea prin difuzarea în rândul unor persoane a scrierii *Povestiri din Hegel* două scopuri. În primul rând de a-şi face cunoscut în rândul acestora ideile sale contrarevoluţionare şi de a câştiga cât mai mulţi aderenţi la aceste idei, iar în al doilea rând urmărea un scop material. În acest scop ştiu că el însărcinase anumite persoane cu difuzarea acestei scrieri şi cu colectarea

[3] Eroare, corect este Plôn.
[4] Neuman.

de ajutoare băneşti pentru el. Dintre aceste persoane am cunoştinţă de Strelisker Beatrice, care mi-a comunicat că pentru citirea unui exemplar s-a fixat o sumă de 25 lei, ce urma să fie dat[ă] de persoana care va citi exemplarul. Aceşti bani, odată colectaţi, Strelisker Beatrice îi preda lui Noica Constantin. Personal i-am dat lui Strelisker Beatrice suma de 25 lei şi la fel i-am cerut lui Noiman Manole să dea lui Beatrice 25 lei pentru exemplarul pe care eu i l-am difuzat.

În ceea ce priveşte scrierea transmisă în Occident şi deci scopul publicării ei în Franţa era acela de a-şi face cunoscute ideile sale şi în rândul fugarilor români din Occident şi în acelaşi timp să demonstreze că în România mai există intelectuali care opun rezistenţă regimului şi nu scriu pe „linia regimului", cum afirma Noica C-tin. Alt scop nu am cunoştinţă să fi urmărit Noica C-tin prin această scriere contrarevoluţionară.

Întrebare: Cui a mai cerut Noica Constantin să redacteze asemenea scrieri?

Răspuns: Nu cunosc. În tot cazul, eu susţin că mie nu mi-a cerut niciodată să redactez asemenea scrieri.

Întrebare: Cine este Noiman Manole?

Răspuns: Noiman Manole este soţul verişoarei mele Gertruda Steinhardt. El este de profesie funcţionar la Ministerul Construcţiilor. În trecut el a fost avocat şi publicist. El nu se cunoaşte cu Noica Constantin.

Întrebare: D-ta ce ai făcut cu exemplarul aflat asupra d-tale din *Povestiri din Hegel*?

Răspuns: Susţin că am distrus această scriere o dată cu altele după arestarea lui Noica Constantin. În afară de persoanele declarate, nu am mai difuzat-o nici unei persoane.

Întrebare: Ţi se prezintă o scriere bătută la maşină pe 130 de file. O recunoşti?

Răspuns: Da, o cunosc. Scrierea ce-mi este prezentată este întocmită de Noica Constantin şi este intitulată *Povestiri din Hegel*. Din această scriere am primit şi eu două exemplare, aşa cum am declarat mai sus, de la numita Strelisker Beatrice. Un exemplar tradus în limba franceză a fost expediat, nu cunosc pe ce cale, de către Noica Constantin în Occident, cu scopul de a-i fi publicat sub alt nume. Această scriere are un conţinut contrarevoluţionar.

Am citit prezentul proces-verbal de interogatoriu cuvânt cu cuvânt şi, constatând că el corespunde întocmai cu cele declarate de mine, îl susţin şi semnez.

Anchetator penal de Securitate,
Căpitan Onea M.

ss./Steinhardt N.

Conf. cu orig. ce se află la dosarul de anchetă nr. 1523
(ss./indescifrabil)

AMJ, DIM, fond penal, dosar nr. 118988, volum 3, ff. 289–291.

5.

1960 ianuarie 8.
Ordonanţă de punere sub învinuire
a lui Nicu Steinhardt.

Ministerul Afacerilor Interne
Direcţia Anchete Penale

Ordonanță de punere sub învinuire

Bucureşti, 8 ianuarie 1960.

Eu, cpt. Onea Mircea, anchetator penal de Securitate din Direcţia de Anchete Penale a MAI-R.P.R., examinând dosarul de anchetă penală nr. 1523, privind pe Steinhardt Nicu Aurel, născut la 29 iulie 1912, în Bucureşti, fiul lui Oscar şi Antoaneta, de profesie avocat, în ultimul timp jurisconsult, de naţionalitate română, cetăţean al R.P.R., cu ultimul domiciliu în Bucureşti, str. Ion Ghica nr. 3.

Constat

Steinhardt Nicu Aurel a fost arestat la 4 ianuarie 1960, pe baza mandatului de arestare.

Din materialele de anchetă penală rezultă că sus-numitul, adoptând o atitudine ostilă formei de guvernământ din R.P.R., în anul 1954 şi-a reluat legăturile cu fugarul Paleologu Alexandru, care la acea dată stătea ascuns la Câmpulung Muscel, sub numele de Creifăleanu Ion, alături de care a început să desfăşoare activitate contrarevoluționară.

În acest scop, precum şi de a atrage mai mulţi aderenţi la această activitate criminală, Noica Constantin, în înţelegere cu Steinhardt Nicu şi Paleologu Alexandru, a început să întocmească o scriere duşmănoasă orânduirii socialiste din ţara noastră. Această scriere contrarevoluționară a fost intitulată *Povestiri din Hegel* şi a fost terminată la sfârşitul anului 1956, începutul anului 1957, după care a fost difuzată în rândul mai multor persoane din Câmpulung şi

Bucureşti, atât cu ocazia unor întruniri organizate în acest scop la Noica Constantin, Casasovici Coca şi Strelisker Beatrice, cât şi prin difuzarea exemplarelor acestei scrieri mai multor persoane de către Strelisker Beatrice, Enescu Teodor, Steinhardt Nicu Aurel şi Al. George Sergiu.

Tot în cadrul acestor întruniri au fost difuzate scrierile duşmănoase ale fugarilor legionari Cioran Emil şi Eliade Mircea, ce erau în legătură cu Noica Constantin, fapt despre care Steinhardt Nicu era pus în cunoştinţă de cauză, scrieri ce au fost introduse în ţară pe căi ilegale şi împotriva cărora presa noastră luase atitudine, demascând conţinutul lor contrarevoluţionar. Aceste scrieri i-au fost difuzate şi lui Steinhardt Nicu care la rândul său le-a difuzat mai departe, iar în cadrul întrunirilor organizate, erau elogiate de către acesta şi cei prezenţi, căutând tot timpul popularizarea autorilor lor. În acelaşi timp, autorii articolelor din presă prin care era demascat conţinutul scrierilor în cauză erau calomniaţi în tot felul.

Tot în scop de propagandă şi subminare a orânduirii sociale şi de stat din R.P.R., Noica Constantin, în înţelegere cu Steinhardt Nicu şi restul de elemente din grupul lor, a transmis, pe căi ilegale, în Occident, fugarilor legionari Cioran Emil şi Eliade Mircea, scrierile sale contrarevoluţionare *Povestiri din Hegel* şi *Răspuns unui prieten îndepărtat*, pentru ca aceştia să le publice în Franţa, în rândul fugarilor români.

Până la arestarea lui Noica Constantin şi a restului de elemente din acest grup, aceştia au reuşit să angreneze la activitatea subversivă mai multe persoane ostile regimului, aparţinând fostelor clase exploatatoare, cu convingeri politice ostile regimului din ţara noastră.

Având în vedere că faptele de mai sus întrunesc elementele constitutive ale infracţiunii p.p. de art. 209 pct. 2 lit. a şi b al. 2 C.P. al R.P.R.;

În baza dispoziţiunilor art. 248-6 şi 248-7 C.P.P. al R.P.R.,

Dispun

– punerea sub învinuire a numitului Steinhardt Nicu Aurel, pentru săvârşirea infracţiunii p.p. de art. 209 pct. 2 lit. a şi b al. 2 C.P. al R.P.R.;

– se va aduce la cunoştinţa învinuitului despre aceasta, sub luare de semnătură;

– copia prezentei ordonanţe se va înainta procurorului militar care supraveghează ancheta în termen de 24 de ore.

Anchetator penal de Securitate,
Căpitan Onea Mircea

Am luat cunoştinţă de conţinutul prezentei ordonanţe astăzi 11.I.1960

(ss./Nicu Steinhardt)

AMJ, DIM, fond penal, dosar nr. 118988, volum 3, ff. 312–313.

6.

1960 ianuarie 9.
Proces-verbal de interogatoriu al lui Nicu Steinhardt în calitate de învinuit.

Proces-verbal de interogatoriu

Învinuit Steinhardt Nicu Aurelian, născut la 29 iulie 1912 în Bucureşti, fiul lui Oscar şi Antoaneta, jurisconsult, cu ultimul domiciliu în Bucureşti, str. Ion Ghica, nr. 3.

9 ianuarie 1960
Localitatea: Bucureşti
Interogatoriul a început la ora 9.35;
s-a terminat la ora 14.10.

Întrebare: Ce a urmat după întâlnirea d-tale cu Noica Constantin din vara anului 1957?

Răspuns: Aşa cum am declarat anterior, în vara anului 1957, după ce numita Strelisker Beatrice mi-a difuzat cele două exemplare ale scrierii *Povestiri din Hegel*, m-am întâlnit cu Noica Constantin şi i-am comunicat concluziile mele cu privire la această scriere, iar el mi-a arătat adresa Editurii „Plan" din Franţa care îi solicita scrierea. În legătură cu exemplarele pe care le-am primit de la Strelisker Beatrice, nu am reuşit nici până acum să-mi amintesc dacă am primit trei exemplare sau numai două. În tot cazul, eu susţin că în cazul când am primit numai două exemplare, lui Paleologu Alexandru nu i-am difuzat nici un exemplar, întrucât sunt sigur că exemplarul meu nu l-am difuzat nimănui, iar cel de al doilea l-am difuzat lui Noiman Manole, de la care nu l-am mai primit şi nu ştiu ce a făcut cu el.

După această dată nu l-a[m] mai întâlnit pe Noica Const. până în toamna anului 1957, când a venit din nou în Bucureşti.

Între timp, noi, cei din Bucureşti, adică subsemnatul, Paleologu Alexandru, Strelisker Beatrice şi Paul Dimitriu, am continuat să ne

întrunim şi să facem diverse comentarii. Tot în acest interval de timp a fost atras la aceste întruniri şi Rădulescu Mihai, pe care Strelisker Beatrice nu-l cunoscuse până la această dată.

La începutul toamnei anului 1957, într-una din zile, Dimitriu Paul, care funcţiona la Academia R.P.R., ne-a comunicat celor de mai sus faptul că la Biblioteca Academiei, şi anume la Fondul Special, a dat peste revista franceză *Nouvelle Revue Française*, în care se află un articol scris de fugarul Cioran Emil, sub titlul „Scrisoare către un prieten din depărtare". Discutând despre acest articol, am ajuns la concluzia că el ar fi adresat lui Noica Constantin şi cu toţi[i] ne-am înţeles ca Paul Dimitriu să sustragă de la Fondul Special al Bibliotecii Academiei R.P.R. revista în cauză, pentru ca Strelisker B. să scoată de pe articolul lui Cioran Emil mai multe copii, pe care să le difuzăm la rândul nostru, iar un exemplar să i-l trimitem lui Noica Constantin. Nu cunosc în ce împrejurări Paul Dimitriu a reuşit să sustragă revista în cauză din Fondul Special şi a adus-o la numita Strelisker B., care apoi a multiplicat articolul lui Cioran Emil, „Scrisoare către un prieten din depărtare", în mai multe limbi (nu cunosc câte anume), dintre care un exemplar am primit eu, unul Paleologu Alex., altul Paul Dimitriu şi unul Noica Constantin. Nu cunosc însă cum i-a fost transmis lui Noica Constantin exemplarul în cauză. După multiplicare, Paul Dimitriu a dus revista înapoi la Academie.

Înainte de a avea această copie, subsemnatul, într-una din zile mergând la Biblioteca Academiei, Paul Dimitriu mi-a dat revista în cauză şi astfel că eu am citit articolul, însă înainte de a primi copia de la Beatrice.

Imediat după ce această scriere a fost multiplicată, a fost organizată o întrunire la domiciliul numitei Strelisker B., cu care ocazie Paleologu Alexandru a citit din copia sa scrierea fugarului Cioran Emil, scriere ce are un conţinut duşmănos la adresa R.P.R., după care au urmat discuţii. În cadrul discuţiilor, cu toţi am elogiat conţinutul contrarevoluţionar al scrierii şi la fel pe autorul ei. Nu mai reţin restul de discuţii ce s-au mai purtat cu ocazia acestei întruniri.

După această întrunire, nu la mult timp a venit Noica Constantin la Bucureşti şi cu acea ocazie au fost organizate noi întruniri.

Întrebare: Cu ce scop aţi multiplicat scrierea contrarevoluţionară a trădătorului de patrie Cioran Emil?

Răspuns: Așa cum am declarat mai sus, scrierea în cauză am dedus de la început că îi este adresată lui Noica Constantin și ca urmare am hotărât cu toți[i] să fie multiplicată pentru a-i preda și lui Noica Constantin o copie, iar restul să fie difuzate în grupul nostru și prin noi și la alte persoane ostile regimului, cu care veneam în contact, tocmai pentru popularizarea scrierilor contrarevoluționare și în special a fugarului Cioran Emil.

Întrebare: D-ta și restul de elemente ce au primit câte o copie a acestei scrieri căror persoane le-ați difuzat?

Răspuns: Eu nu am difuzat nici unei persoane această scrisoare, întrucât îmi dădeam seama de consecințele acestei activități a noastre și ca atare, fiindu-mi frică să nu fiu descoperit, nu am difuzat-o nici unei persoane. În ce-i privește pe ceilalți membri ai grupului nostru, nu cunosc cui le-au difuzat.

Întrebare: Din nou nu ești sincer. Din declarațiile coînvinuiților rezultă clar că și d-ta ai difuzat scrierea în cauză. Ți se cere să declari adevărul.

Răspuns: Susțin că nu am difuzat această scriere contrarevoluționară nici unei persoane. În cazul când mi se va dovedi contrariul, voi suporta toate consecințele demascării.

(ss./Steinhardt N.)

Întrebare: Continuă acum să declari întrunirile organizate o dată cu venirea lui Noica Constantin la București.

Răspuns: La scurt timp după multiplicarea acestei scrieri, venind la București, Noica Constantin într-una din după-amiezi, am fost convocat la o întrunire organizată tot la domiciliul lui Strelisker Beatrice. La această întrunire au fost prezenți următorii: Noica Constantin, Paleologu Alexandru, subsemnatul, Strelisker Beatrice, Paul Dimitriu, Rădulescu Mihai, Vetra Gh. și Negoițescu Ion. Am fost convocați la această întrunire pentru a lua cunoștință de scrierea redactată de Noica Constantin ca răspuns la scrierea fugarului Cioran Emil intitulată „Scrisoare către un prieten din depărtare". Într-adevăr, în cadrul întrunirii Noica Constantin ne-a făcut cunoscut faptul că scrierea lui Cioran Emil publicată în revista *Nouvelle Revue Française* îi este adresată lui și că el a întocmit un răspuns la această scriere pe care l-a intitulat „Răspuns

unui prieten îndepărtat".[1] Apoi, a trecut la citirea acestei scrieri, în care scop a scos din buzunar un exemplar bătut la maşină. După citirea lui, cu toţii am constatat că are un conţinut net duşmănos la adresa regimului-democrat popular din R.P.R., la adresa Uniunii Sovietice şi, în general, la adresa statelor socialiste. Tot cu această ocazie, Noica Constantin ne-a comunicat faptul că această scriere intenţionează să o transmită în Occident fugarului Cioran Emil, pentru a fi publicată sub alt nume, în aceeaşi revistă în care fusese publicată scrisoarea lui Cioran. Nu reţin ca Noica Constantin să ne fi spus modalitatea prin care intenţionează să facă această transmitere în Occident. Vetra Gheorghe, subsemnatul, Rădulescu Mihai şi nu mai reţin care anume ne-am pronunţat împotriva acestei acţiuni, fiind riscantă pentru a fi descoperiţi de autorităţi, iar restul de persoane (care anume nu reţin) s-au declarat de acord cu Noica Constantin, în sensul de a transmite scrierea.

În cadrul discuţiilor ce s-au purtat pe marginea acestei scrieri, toţi cei prezenţi am elogiat conţinutul ei duşmănos şi am purtat discuţii de acelaşi gen cu afirmaţiile duşmănoase din scriere. Eu nu am primit nici un exemplar din această scriere şi nu am cunoştinţă ca restul de persoane participante la întrunire să fi primit vreun exemplar al scrierii.

Nu mai reţin exact, dar în tot cazul, la scurt timp după această întrunire, a fost organizată o nouă întrunire, de data aceasta la domiciliul numitului Paleologu Alexandru, fiind convocaţi următorii: Noica Constantin, Vetra Gheorghe, Paleologu Alex. (gazda), Rădulescu Mihai, subsemnatul, Strelisker Beatrice şi nu mai reţin dacă a participat sau nu şi Negoiţescu Ion.

Această întrunire a avut drept scop continuarea discuţiilor pe marginea scrierii lui Noica Constantin intitulate „Răspuns unui prieten îndepărtat". În cadrul discuţiilor cei prezenţi şi deci şi subsemnatul am continuat să elogiem scrierea duşmănoasă a lui Noica Constantin.

---

[1] Titlul definitiv al replicii lui Noica este *Răspuns al unui prieten îndepărtat.* Titlul lui Cioran: *Scrisoare către un prieten de departe* (ambele după ediţia Cioran, *Istorie şi utopie*, traducere de Emanoil Marcu, Bucureşti, Editura Humanitas, 1992).

Tot în cadrul acestei întruniri, pe lângă alte discuții dușmănoase ce s-au purtat la adresa regimului, îmi amintesc de discutarea unei așa-zise teorii a pseudomorfozelor a numitului Paleologu Alexandru. Potrivit acesteia, se afirma că în R.P.R. deși ar exista o presă, o literatură, teatru etc., toate acestea nu ar fi libere, adică în R.P.R. nu ar exista libertatea presei, a gândirii, a creației etc., și că tot ceea ce se face se face „din ordinul" regimului, care stă în spatele acestor instituții și „dictează". În acest fel, susținea Paleologu și noi, cei prezenți, că tot ce se scrie și se realizează ar fi fără valoare.

După această dată nu l-a[m] mai întâlnit pe Noica Const. până în iarna sau primăvara anului 1958, când a venit din nou în București.

Întrebare: Cum a realizat Noica Constantin transmiterea în Occident a scrierii sale „Răspuns unui prieten îndepărtat" și dacă ea a fost publicată în Occident?

Răspuns: Noica Constantin mi-a comunicat că a transmis scrierea în cauză în Occident, dar nu mi-a spus ce mijloace a folosit pentru a realiza acest fapt. De asemenea, reține că mi-a spus că nu a fost publicată în Franța, așa cum el dorea, dar nu mai reține din ce motive mi-a spus că nu a fost publicată.

Întrebare: Unde și cu ce ocazie ți-a comunicat acest lucru?

Răspuns: Cu Noica Constantin m-am mai întâlnit o dată în iarna anului 1958, când a venit la domiciliul meu pentru a sta peste noapte, neavând unde dormi. După aceasta l-am mai revăzut o dată în primăvara anului 1958, nu mai reține exact data, dar în tot cazul înainte de arestarea lui Paul Dimitriu, cu ocazia unei noi întruniri organizate la domiciliul numitei Strelisker Beatrice. Din câte mai reține, și la această întrunire am fost convocați cu toții, adică: subsemnatul, Paleologu Alexandru, Rădulescu Mihai, Paul Dimitriu, Vetra Gheorghe și Strelisker B. (gazda). Nu mai reține însă ce s-a discutat în cadrul acestei întruniri și dacă de data aceasta ni s-a comunicat de către Noica Constantin faptul că nu i s-a publicat „Răspunsul" în Franța sau mi-a vorbit despre acest fapt cu ocazia întâlnirii de la domiciliul meu.

Întrebare: Tot timpul cauți să ascunzi adevărul, declarând „nu-mi amintesc". Ancheta îți cere să reflectezi asupra poziției pe care ai adoptat-o și să declari adevărul cu privire la ceea ce ai fost întrebat mai sus.

Răspuns: Eu continuu să susţin că nu-mi amintesc când anume şi unde mi-a comunicat Noica Constantin faptul că nu i-a fost publicat „Răspunsul" în Franţa. De asemenea, nu mai reţin motivele pentru care nu a fost publicată această scriere şi pe care Noica Constantin mi le-a spus.

Întrebare: Noica Constantin ţi-a citit însăşi scrisoarea lui Cioran Emil în care arăta motivele pentru care nu a publicat „Răspunsul" lui Noica. Aşa stând faptele, motivarea d-tale că „nu-ţi aminteşti" este rău intenţionată. Ţi se cere să declari adevărul.

Răspuns: Îmi amintesc că într-adevăr Noica Constantin mi-a citit o scriere de a lui Cioran Emil, dar nu mai reţin unde s-a întâmplat acest fapt şi conţinutul scrisorii.

Întrebare: Ce anume s-a discutat în cadrul întrunirii organizate la domiciliul numitei Strelisker Beatrice în primăvara anului 1958?

Răspuns: Concret nu-mi amintesc ce anume s-a discutat, dar în tot cazul, ca de obicei, s-a discutat pe marginea scrierilor sale duşmănoase şi ale fugarilor Cioran Emil şi Eliade Mircea şi s-au făcut comentarii duşmănoase la adresa regimului şi a literaturii realist-socialiste.

Întrebare: Ţi se prezintă o fotocopie. Ce reprezintă aceasta?

Răspuns: Fotocopia ce-mi este prezentată reprezintă coperta revistei franceze *Nouvelle Revue Française* nr. 56, în care Cioran Emil a publicat, în Franţa, scrierea sa, „Scrisoare către un prieten din depărtare" ce îi era adresată lui Noica Constantin. Aşa cum am declarat, eu am citit această revistă la Biblioteca Academiei R.P.R., fiindu-mi dată de Paul Dimitriu şi apoi cu toţi, hotărând să multiplicăm şi să difuzăm scrierea lui Cioran Emil aflată în această revistă, Paul Dimitriu a sustras revista de la Fondul Special al bibliotecii, dând-o lui Strelisker Beatrice care la maşina sa de scris a multiplicat scrierea în cauză, ce are un conţinut duşmănos R.P.R.

Întrebare: Noica Constantin a avut vreun număr al acestei reviste?

Răspuns: Nu ţin minte ca Noica Constantin să-mi fi arătat sau să-mi fi spus că are vreun număr al acestei reviste. Ştiu însă că el şi subsemnatul şi restul de elemente din grupul nostru am primit o copie a scrierii lui Cioran Emil, din cele multiplicate de Strelisker Beatrice.

Întrebare: Ţi se mai prezintă o fotocopie. Ce reprezintă aceasta?

Răspuns: Fotocopia ce-mi este prezentată reprezintă tocmai scrierea în cauză a lui Cioran Emil, publicată în revista a cărei

copertă mi-a fost prezentată. Această scriere este redactată de Cioran Emil în limba franceză și este intitulată „Lettre à un ami lointain", tradus[ă] în românește „Scrisoare către un prieten din depărtare". Ea a fost multiplicată în mai multe exemplare de către Strelisker Beatrice și apoi a fost difuzată în rândul nostru. Așa cum am declarat, scrisoarea în cauză îi era adresată lui Noica Constantin și pe baza ei Noica Constantin a redactat răspunsul său la această scriere a fugarului Cioran Emil.

Întrebare: Ți se mai prezintă un număr de zece file, bătute la mașina de scris. Ce reprezintă acestea?

Răspuns: Cele zece file bătute la mașina de scris și care îmi sunt prezentate constituie răspunsul lui Noica Constantin la scrisoarea fugarului Cioran Emil. Această scriere, Noica Constantin a intitulat-o „Răspuns al unui prieten îndepărtat" și, așa cum am mai declarat, ne-a fost citit de Noica Constantin cu ocazia întrunirii organizate în acest scop la domiciliul numitei Strelisker Beatrice, în toamna anului 1957. Pe marginea acestei scrieri, ce are un conținut dușmănos regimului democrat-popular din R.P.R. și Uniunii Sovietice, am purtat discuții, atât cu ocazia citirii, cât și cu ocazia întrunirii organizate la Paleologu Alexandru în același an, discuții ce aveau un conținut calomnios la adresa regimului.

Așa după cum ne-a spus Noica Constantin, această scriere a fost expediată în Occident pentru a fi publicată de Cioran Emil, dar în cele din urmă ea nu a fost publicată, din motive pe care Noica Constantin mi le-a comunicat, dar eu nu le mai reține.

Întrebare: Citește și declară ce anume arată Noica Constantin în pagina a patra, alin. doi al acestei scrieri.

Răspuns: Citind rândurile indicate mai sus, constat că Noica Constantin afirmă: „Până și comunismul acesta, fie speculativ, fie aplicat, ce rest nu este el, ce rest firav, față de banchetul lui Hegel și al culturii occidentale."

Prin aceste afirmații Noica Constantin se dedă la calomnii la adresa societății comuniste și a comunismului în general pe care îl numește chiar „speculativ" și „aplicat", arătând în același timp că ar fi un „rest" al culturii occidentale.

Așa cum am mai declarat, această scriere a lui Noica Constantin conține numeroase afirmații dușmănoase la adresa R.P.R. El afirmă

că în R.P.R. ar fi persoane „exilate", că persoanele ce participă la construirea socialismului, prin scrierile lor sau prin altă formă, ar fi forțate să facă acest lucru și deci ceea ce fac „nu fac din inimă" etc.

Întrebare: Mai sus declari că în grupul dvs. precum și în rândul altor elemente ostile regimului au fost difuzate și alte scrieri. Despre ce scrieri este vorba?

Răspuns: În rândul nostru și la fel noi am difuzat scrierile dușmănoase ale fugarilor Cioran Emil și Eliade Mircea și anume *Ispita de a exista* și *Pădurea interzisă*. Despre aceste scrieri și asupra conținutului lor dușmănos am purtat discuții în mai multe rânduri cu ocazia întrunirilor organizate în acest scop.

Am citit prezentul proces-verbal de interogatoriu cuvânt cu cuvânt și, constatând că el corespunde întocmai cu cele declarate de mine, îl susțin și semnez propriu.

Steinhardt N. Aurelian

Anchetator penal de Securitate,
Căpitan Onea Mircea
Prezenta corespunde cu originalul de la dos. nr. 1523.

AMJ, DIM, fond penal, dosar nr. 118988, volum 3, ff. 296–299.

7.

1960 ianuarie 11.
Proces-verbal de interogatoriu al lui Nicu Steinhardt în calitate de învinuit.

Proces-verbal de interogatoriu

Învinuit Steinhardt Nicu Aurelian, născut la 29 iulie 1912, în Bucureşti, fiul lui Oscar şi Antoinette, de profesie jurisconsult, cu ultimul domiciliu în Bucureşti, str. Ion Ghica nr. 3.

11 ianuarie 1960
Localitatea: Bucureşti
Interogatoriul a început la ora 8.25;
s-a terminat la ora 13.00.

Întrebare: În procesul-verbal de interogatoriu luat anterior acestuia, ai declarat faptul că Noica Constantin, în cadrul activităţii contrarevoluţionare desfăşurate împreună, ţi-a difuzat unele scrieri duşmănoase ale fugarilor români Cioran Emil şi Eliade Mircea, pe care la rândul d-tale le-ai difuzat altor persoane. Ţi se cere să faci declaraţii complete cu privire la această acţiune.

Răspuns: Aşa cum am declarat anterior, încă din toamna anului 1956, am luat cunoştinţă de faptul că fugarul român Cioran Emil, aflat în Franţa, a publicat o scriere în limba franceză intitulată *Ispita de a exista.* Acest fapt l-am aflat pentru prima dată citind *Contemporanul* în care era publicat un articol ce demasca conţinutul duşmănos poporului român al acestei scrieri, la scurt timp după aceasta fiind organizată întrunirea de la domiciliul numitei Strelisker Beatrice, despre care am declarat într-un proces-verbal de interogatoriu anterior. Noica Constantin ne-a comunicat că a primit această scriere de la fugarul Cioran Emil şi dacă nu mă înşel a afirmat că ar fi primit-o prin intermediul actriţei Sadova Marieta. Tot cu această ocazie atât el, cât şi Paleologu Alexandru ne-au vorbit în rezumat despre conţinutul ei duşmănos, pe care îl elogiau. La cererea noastră, Noica

Constantin ne-a promis că ne va difuza şi nouă scrierea în cauză. Datorită acestei difuzări, am citit şi eu această scriere şi la fel Strelisker Beatrice, Rădulescu Mihai, Dimitriu Paul, Vetra Gheorghe şi alte persoane cărora la rândul nostru am difuzat-o.

Tot în cadrul acestei întruniri Noica Constantin ne-a comunicat că ar fi primit pe aceeaşi cale o scrisoare a fugarului român Mircea Eliade, intitulată *Pădurea interzisă*, şi care de asemenea fusese publicată în limba franceză în Franţa. Şi această scriere, în special în partea finală, are un conţinut duşmănos la adresa R.P.R. şi Noica Constantin ne-a promis că ne va difuza-o.

Întrebare: De cine anume ţi-a fost difuzată d-tale scrierea *Ispita de a exista* şi cui ai difuzat-o la rândul d-tale?

Răspuns: Scrierea contrarevoluţionară *Ispita de a exista* mi-a fost difuzată în cursul anului 1957 de către Noica Constantin sau Strelisker Beatrice. Mai sigur sunt că Noica Constantin a predat-o lui Strelisker Beatrice care după ce a citit-o mi-a difuzat-o şi mie. La rândul meu, după ce am citit sumar această scriere, am difuzat-o numitului Neuman Manole şi acesta după citire mi-a restituit-o, iar eu am difuzat-o mai departe lui Paleologu Alexandru. După un timp acesta mi-a restituit tot mie scrierea, cu care ocazie am citit-o mai amănunţit şi apoi am restituit-o lui Strelisker Beatrice, de la care nu mai ştiu cine a luat-o.

Această scriere are un conţinut duşmănos R.P.R. şi în ea Cioran Emil se dedă la o serie de calomnii murdare la adresa poporului român. În cadrul întrunirilor organizate în perioada anilor 1957–1958 şi despre care am declarat anterior, am discutat mereu despre conţinutul acestei scrieri, pe care l-am elogiat cu toţii şi la fel pe autorul ei, Cioran Emil.

Întrebare: Strelisker Beatrice, Paleologu Alexandru şi restul de elemente din grupul d-tale cui anume au difuzat această scriere?

Răspuns: Nu cunosc persoanele cărora le-a fost difuzată scrierea contrarevoluţionară *Ispita de a exista* de către persoanele din grupul nostru. Eu, aşa cum am declarat, am difuzat-o lui Noiman Manole şi lui Paleologu Alexandru, dar nu cunosc persoanele cărora aceştia ar fi difuzat scrierea în cauză şi de altfel nici nu ştiu dacă au difuzat-o sau nu.

Întrebare: Câte exemplare a primit Noica Constantin din această scriere?

Răspuns: Nu cunosc ca Noica Constantin să fi primit mai multe exemplare din scrierea *Ispita de a exista*. Eu am cunoştinţă de un singur exemplar şi anume cel ce mi-a fost difuzat.

Întrebare: Ţi se prezintă o scriere în limba franceză. O recunoşti?

Răspuns: Scrierea ce mi se prezintă constat că este a lui Cioran Emil şi este intitulată *La tentation d'exister*, tradus[ă] în româneşte *Ispita de a exista*. Cartea este scrisă în limba franceză şi un exemplar al acestei scrieri sau poate fi acesta ce-mi este prezentat (întrucât nu-l pot recunoaşte) mi-a fost difuzat, aşa cum am declarat mai sus, de către Strelisker Beatrice şi la rândul meu l-am difuzat numiţilor Noiman Manole şi Paleologu Alexandru.

Această scriere are un conţinut plin de calomnii la adresa poporului român.

Întrebare: Scrierea *Pădurea interzisă* despre care ai declarat mai sus de cine ţi-a fost difuzată şi cui ai mai difuzat-o la rândul d-tale?

Răspuns: Tot la sfârşitul anului 1957, la una dintre întâlnirile mele cu Noica Constantin, acesta mi-a spus că scrierea *Pădurea interzisă* a fugarului Eliade Mircea a dat-o pentru a o citi numitei Sanda Stolojan şi mi-a cerut să merg la domiciliul acesteia din Bucureşti–Bd. 1 Mai şi să o iau pentru a o citi şi eu, după care să o difuzez numitului Al. George Sergiu. Conform acestor instrucţiuni, am luat legătura telefonic cu d-na Stolojan şi i-am comunicat hotărârea lui Noica Constantin. Aceasta mi-a cerut să trec pe la domiciliul ei şi să o iau. Astfel că, mergând la domiciliul celei în cauză, aceasta nefiind acasă, mi-a lăsat scrierea *Pădurea interzisă* unei doamne din acelaşi apartament şi care mi-a înmânat-o.

După ce am citit-o, am difuzat-o şi numitului Noiman Manole, iar după aceea, am predat-o numitului Al. George Sergiu. Cu acesta am luat mai întâi legătura prin telefon, întrucât el era pus în cunoştinţă de cauză, adică de faptul că va primi scrierea de la mine, de către Noica Constantin, şi am stabilit să i-o duc la domiciliu. Am mers la domiciliul său, pe o stradă ce dă în Calea Văcăreşti (nu-i reţin denumirea) şi mi-a deschis o doamnă, căreia i-am dat cartea, întrucât Al. George Sergiu nu era acasă. De la această dată nu mai cunosc ce s-a făcut cu scrierea în cauză, care la fel ca şi cea a lui Cioran Emil are un conţinut duşmănos R.P.R., în special în partea finală.

Din câte mai reţin, şi cartea *Pădurea interzisă* a fost introdusă în ţară tot prin intermediul actriţei Sadova Maria, cu ocazia turneului întreprins în Franţa.

Întrebare: Cine anume este Sanda Stolojan, de unde o cunoşti şi ce legături avea cu Noica Constantin?

Răspuns: Eu nu am cunoscut această persoană până în iarna anului 1957–1958, când am fost invitat împreună cu Paleologu Alexandru, Strelisker Beatrice şi Rădulescu Mihai în vizită la d-na Sanda Stolojan şi cu această ocazie am cunoscut-o. Am schimbat cu ea doar câteva cuvinte în legătură cu scrierea *Pădurea interzisă* pe care, aşa cum am declarat, eu o luasem de la ea.

De la această dată nu am mai văzut pe această persoană niciodată. Nu cunosc unde lucrează şi activitatea sa. Ştiu că era în legătură cu Noica Constantin, dar nu cunosc în ce constau aceste legături.

În ce-o priveşte pe numita Eliade Irina, aceasta este asistentă la Facultatea de Litere din Bucureşti, iar soţul ei, Eliade George, mi-a fost coleg de liceu şi astfel că eram prieteni.

Întrebare: Pe Al. George Sergiu când l-ai cunoscut?

Răspuns: Eu nu am cunoscut niciodată pe Al. George Sergiu. Din cele ce mi-a vorbit Noica Constantin despre el, ştiu că este de profesie medic şi că era în legătură cu Noica Constantin care îi difuza scrierile sale. Altceva nu cunosc despre această persoană.

Întrebare: Căror persoane le-a mai fost difuzată scrierea fugarului Eliade Mircea?

Răspuns: Scrierea contrarevoluţionară *Pădurea interzisă* a mai fost difuzată numiţilor Paleologu Alexandru, Strelisker Beatrice, Vetra Gheorghe şi lui Rădulescu Mihai.

Întrebare: Ţi se prezintă o scrisoare. De când datează, cui îi este adresată şi de cine este scrisă?

Răspuns: Scrisoarea ce mi se prezintă datează din 17.XI.1957 şi este scrisă de subsemnatul şi îi este adresată lui Noica Constantin. Această scrisoare am expediat-o lui Noica Constantin la Câmpulung Muscel prin poştă. Eu am declarat în cursul anchetei că am ţinut legătura cu Noica Constantin şi prin intermediul corespondenţei şi scrisoarea ce-mi este prezentată are acelaşi scop.

Întrebare: Citeşte şi declară ce anume îi scriai lui Noica Constantin în alineatul patru al acestei scrisori?

Răspuns: În alineatul al patrulea al scrisorii mele ce-mi este prezentată îi scriam lui Noica Constantin următoarele: „Acum, *Pădurea* am primit-o cu oarecare întârziere. La rândul meu voi fi constrâns s-o trec d-lui Al G. cu întârziere, din cauză că volumul este tare compact, i-am telefonat spre a-i cere scuze şi a-l asigura că va primi neapărat volumul."

Întrebare: La ce anume te referi prin aceste rânduri?

Răspuns: Prin aceste rânduri îi făceam cunoscut lui Noica Constantin că am luat *Pădurea interzisă* de la Sanda Stolojan şi conform înţelegerii nu am putut să o dau încă lui Al. George Sergiu, iar pentru a mă scuza i-am dat acestuia un telefon. Despre acest fapt eu am declarat în timpul interogării.

Întrebare: Ţi se prezintă o fotocopie. Ce reprezintă aceasta?

Răspuns: Fotocopia ce-mi este prezentată reprezintă coperta scrierii fugarului Eliade Mircea, intitulată *Forêt interdite*, tradus[ă] în româneşte *Pădurea interzisă.* Această scriere, aşa cum am declarat, are un conţinut duşmănos R.P.R. şi ea mi-a fost difuzată de Noica Constantin prin intermediul numitei Stolojan S. şi la rândul meu am difuzat-o lui Noiman Manole şi Al. George Sergiu.

Întrebare: Ţi se mai prezintă o fotocopie; ce reprezintă aceasta?

Răspuns: Fotocopia ce-mi este prezentată reprezintă partea a doua a scrierii *Pădurea interzisă* împreună cu capitolul VII. Acest capitol precum şi altele au un conţinut duşmănos R.P.R.

Am citit prezentul proces-verbal de interogatoriu cuvânt cu cuvânt şi, constatând că el corespunde întocmai cu cele declarate de mine, îl susţin şi semnez propriu.

(ss./Steinhardt Nicu Aurelian)

Anchetator penal de Securitate,
Căpitan Onea Mircea
Conf. cu orig. din dos. de anchetă nr. 1523
Cpt. M. Onea

AMJ, DIM, fond penal, dosar nr. 118988, volum 3, ff. 305–307.

8.

1960 ianuarie 12.

Referat privind rezultatul anchetei penale efectuate în cazul învinuitului Nicu Steinhardt.

R.P.R.
Ministerul Afacerilor Interne

Strict secret
Exemplarul nr...
Data: 12.I.1960
18.866/N.

Se aprobă
(ss./indescifrabil)

Referat privind rezultatul anchetei penale efectuate în cazul învinuitului Steinhardt Aurelian

În urma cercetărilor efectuate asupra numiților Noica Constantin, Paleologu Alexandru, Strelisker Beatrice şi Dimitriu Paul, s-a stabilit că în cadrul activității lor dușmănoase organizau întruniri clandestine la care participau mai multe elemente reacționare şi unde difuzau şi comentau, în mod elogios, unele scrieri dușmănoase proprii, precum şi scrieri ale fugarilor români din Occident, introduse în țară în mod clandestin sau sustrase din Fondul Special al Bibliotecii Academiei R.P.R. Pe marginea acestor scrieri, făceau comentarii dușmănoase împotriva literaturii realist-socialiste şi a regimului din R.P. Română.

La aceste întruniri şi la difuzarea scrierilor dușmănoase, pe lângă cei menționați mai sus, a participat şi numitul Steinhardt Nicu Aurel, fapt pentru care la 4 ianuarie 1960 s-a trecut la arestarea acestuia.

Rezultatul anchetei penale:

Steinhardt Nicu Aurel, născut la 29 iulie 1912 în Bucureşti, fiul lui Oscar şi Antoinette, de profesie avoçat, în ultimul timp jurisconsult la Întreprinderea Industrială de Stat „Producția", de naționalitate evreu şi cetățenie română, necăsătorit, în anul 1949 a fost judecat pentru inversiune sexuală, cu ultimul domiciliu în București, str. Ion Ghica nr. 3.

Cunoscându-se cu Noica Constantin încă din anul 1925, au păstrat o legătură strânsă până în preajma războiului antisovietic, când Noica Constantin a plecat în străinătate.

În anul 1954, Steinhardt Nicu, aflând de la Strelisker Beatrice că Noica Constantin se află la domiciliu obligatoriu la Câmpulung Muscel, s-a deplasat în acest oraș și au restabilit legăturile. Cu această ocazie i-a fost prezentat și numitul Paleologu Alexandru, la acea dată ascuns la Câmpulung sub numele de Crăifăleanu Ion, și împreună au discutat și hotărât ca Noica Constantin să redacteze o lucrare în care să interpreteze scrierile filosofului german Hegel, pe care apoi să le[-o] difuzeze în cercul de prieteni.

În vara anului 1957, Noica Constantin, terminând scrierea cu tema de mai sus, pe care a intitulat-o *Povestiri din Hegel*, a trecut la difuzarea ei în schimbul unor sume de bani, fiind ajutat la distribuirea lucrării de Paleologu Alexandru, Enescu Teodor, Strelisker Beatrice și Steinhardt Nicu.

În toamna anului 1957, Steinhardt Nicu, Dimitriu Paul, Paleologu Alexandru și Rădulescu Mihai, ca unii ce cunoșteau legăturile lui Noica Constantin cu trădătorii de patrie Cioran Emil și Eliade Mircea, aflați în Franța, au hotărât să multiplice în mai multe exemplare scrierea lui Cioran Emil „Scrisoare către un prieten din depărtare" ce fusese publicată în Occident și care, de fapt, îi era adresată lui Noica Constantin. În acest scop, Paul Dimitriu a sustras de la Fondul Special al Bibliotecii Academiei R.P.R. revista franceză *N.R.F.* în care se afla scrierea lui Cioran Emil și au multiplicat-o cu ajutorul lui Strelisker Beatrice. Exemplarele multiplicate au fost difuzate apoi în rândul a numeroase elemente.

Organizându-se întruniri clandestine la domiciliul lui Strelisker Beatrice, Paleologu Alexandru și Rădulescu Mihai, numitul Steinhardt Nicu a participat cu regularitate la discuțiile dușmănoase ce se făceau în cadrul întrunirilor și la „popularizarea" scrierilor dușmănoase ale fugarilor Cioran Emil și Eliade Mircea intitulate *Ispita de a exista* și *Pădurea interzisă*, introduse clandestin în țară de Acterian Sadova Maria. Primind aceste scrieri, numitul Steinhardt Nicu, după ce le-a citit, le-a difuzat altor persoane, ca Al. George Sergiu, Paleologu Alexandru (arestați) și Neuman Manole (nearestat).

Faţă de cele arătate mai sus şi având în vedere că faptele săvârşite de numitul Steinhardt Nicu Aurel întrunesc elementele constitutive ale infracţiunii p.p. de art. 209 pct. 2 lit. „a" şi „b" al. II din C.P. al R.P.R.,

Propun

Încheierea anchetei penale şi trimiterea în justiţie a învinuitului Steinhardt Nicu Aurel.

De acord:
Şeful serviciului,
Colonel N. Dumitrescu

Anchetator penal de Securitate,
Căpitan Onea M.

De acord:
Şeful direcţiei,
Colonel Butyka Fr.

AMJ, DIM, fond penal, dosar nr. 118988, volum 9, ff. 24–25.

9.

1960 ianuarie 13.
Proces-verbal de confruntare între Nicu Steinhardt şi Beatrice Strelisker.

Proces-verbal de confruntare

Încheiat, astăzi, 13 ianuarie 1960, în Bucureşti între învinuiţii Strelisker Beatrice şi Steinhardt Nicu Aurelian

Confruntarea a început la ora 18.30;
s-a terminat la ora 21.

Întrebare: Pentru învinuita Strelisker Beatrice.
Cunoşti persoana cu care eşti confruntată?
Răspuns: Cunosc persoana cu care sunt confruntată: este Nicu Steinhardt. Pe acesta îl cunosc de acum 20 de ani, iar din anul 1954–1955, făcând parte din grupul nostru a participat la întrunirile organizate la domiciliul meu şi al lui Paleologu Alex., atât în prezenţa lui Noica Constantin, cât şi în lipsa acestuia.
Nu am fost certaţi şi nu ne-am judecat niciodată.

Strelisker Beatrice

Întrebare: Pentru învinuitul Steinhardt N.
D-ta cunoşti persoana pe care o ai în faţă?
Răspuns: Da, cunosc persoana pe care o am în faţă, este Strelisker Beatrice zisă Trixy. Într-adevăr, ne cunoaştem de mai bine de 20 de ani şi începând din anul 1955, după ce îmi restabilisem legăturile cu Noica Constantin, la domiciliul acesteia, precum şi la al lui Paleologu Alexandru, am participat la mai multe întruniri organizate de grupul din care făceam parte.
Nu am fost certat şi nu ne-am[1] judecat niciodată cu Strelisker Beatrice.

Steinhardt N.

[1] Conform cu originalul.

Întrebare: Pentru Strelisker B.

Declară d-ta discuţiile purtate cu Steinhardt Nicu după arestarea lui Noica Constantin şi apoi a lui Paleologu Alexandru.

Răspuns: În cadrul întrunirilor organizate de grupul din care am făcut parte, despre care am menţionat mai sus, au fost difuzate scrierile duşmănoase ale lui Noica Constantin ca *Anti-Goethe*, *Povestiri din Hegel* şi „Răspuns unui prieten îndepărtat", precum şi scrierile trădătorilor de patrie Cioran Emil „Scrisoare către un prieten îndepărtat" şi *Ispita de a exista* şi Eliade Mircea *Pădurea interzisă*. Ultimele două scrieri au fost introduse în ţară de Marietta Sadova, fapt cunoscut şi de prietenul meu Nicu Steinhardt.

Pe marginea acestor scrieri făceam discuţii cu care ocazie comentam duşmănos la adresa regimului democrat-popular din R.P. Română, afirmând că în ţară n-ar exista libertatea presei, a întrunirilor, exprimării gândurilor etc. şi că tot ceea ce se scrie şi se face ar fi dictat de regim. De asemenea, erau calomniate acţiuni culturale din ţară, literatura realist-socialistă şi unele persoane ce acţionau pentru construirea socialismului în R.P.R., pe care în mod calomnios îi numeam „colaboraţionişti".

În acţiunea de difuzare a scrierilor sus-amintite, eu i-am difuzat lui Steinhardt Nicu scrierea duşmănoasă a lui Noica Constantin *Povestiri din Hegel* care la rândul său a difuzat-o lui Neuman Manole şi drept ajutor pentru Noica C. a încasat de la acesta 25 lei pe care apoi mi i-a predat mie. Lui Nicu Steinhardt i-am mai difuzat o copie după articolul lui Cioran Emil „Scrisoare către un prieten din depărtare", iar în cursul anului 1956 (spre sfârşit) conform indicaţiei lui Noica Constantin, Steinhardt Nicu a luat legătura cu prof. Stahl sau Stall de la care a luat scrierea lui Cioran Emil *Ispita de a exista* şi pe care în cele din urmă am primit-o şi eu.

În anul 1958, imediat după arestarea lui Noica Constantin, bănuind că activitatea grupului nostru duşmănos a fost descoperită şi ar putea deci să fim arestaţi şi noi, am discutat cu Paleologu Alexandru şi Steinhardt Nicu şi Rădulescu Mihai şi am căzut de acord să distrugem corespondenţa purtată cu Noica Constantin şi restul de scrieri ce ar fi putut dovedi activitatea şi legăturile noastre cu acesta. Mai târziu, a intervenit arestarea lui Rădulescu Mihai şi a lui Paleologu Alexandru, fapt în urma căruia eu şi Steinhardt, rămânând

în libertate, ne-am pus de acord ca în eventualitatea arestării noastre să ascundem anchetei activitatea despre care am declarat mai sus.

Astfel, am stabilit să declarăm că nu l-am mai văzut pe Noica Constantin din anul 1955–1956, că n-aveam cunoştinţă de legăturile lui Noica C-tin cu fugarii Cioran Emil şi Eliade Mircea şi că n-am cunoaşte faptul că acesta primise prin Sadova Marietta scrieri de la cei doi fugari. De asemenea, am mai stabilit să ascundem anchetei că citisem şi difuzasem scrierile lui Noica Constantin şi ale celor doi fugari. În legătură cu Paleologu Alexandru, am hotărât să ascundem faptul că atât eu, cât şi Steinhardt Nicu cunoşteam situaţia de fugar a acestuia din Câmpulung. Am mai stabilit ca în cursul anchetei să nu declarăm persoane ce veniseră în contact cu activitatea noastră, difuzându-le o parte din scrierile sus-menţionate.

Strelisker B.

Întrebare: Pentru Steinhardt Nicu.

Ce ai de declarat faţă de cele declarate de Strelisker B.?

Răspuns: Recunosc cele declarate de numita Strelisker Beatrice, faptele petrecându-se cum le-a arătat ea şi pe care în mare parte le-am declarat şi eu în decursul anchetei.

Într-adevăr la domiciliul numitei Strelisker Beatrice, precum şi la Paleologu Alexandru şi Rădulescu Mihai au fost organizate mai multe întruniri ale grupului nostru în perioada 1956–1958. În cadrul acestor întruniri au fost difuzate scrierile duşmănoase ale lui Noica Constantin, ale fugarilor Cioran Emil şi Eliade Mircea. Pe marginea acestor scrieri făceam discuţii prin care elogiam conţinutul scrierilor sus-numite, comentam duşmănos la adresa regimului democrat-popular din R.P.R., calomniam literatura realist-socialistă din ţara noastră şi scriitorii progresişti, preamărind în acelaşi timp literatura şi cultura occidentală.

Primind de la Strelisker Beatrice scrierea duşmănoasă *Povestiri din Hegel,* am difuzat-o numitului Neuman Manole, de la care am luat 25 lei drept ajutor pentru Noica Constantin şi i-am predat lui Strelisker Beatrice, care se ocupa de această colectă.

În ce priveşte scrierea duşmănoasă a lui Emil Cioran *Ispita de a exista,* nu mai reţin dacă am luat-o de la Stahl sau i-am difuzat-o, însă cu el am luat contact.

După arestarea lui Noica Constantin, am discutat cu Strelisker Beatrice, Paleologu Alex. şi Rădulescu Mihai eventualitatea arestării noastre şi am căzut de acord să distrugem scrisorile şi restul de scrieri ce ar fi putut dovedi complicitatea noastră la activitatea lui Noica Constantin. Mai târziu, fiind arestaţi Rădulescu Mihai şi apoi Paleologu Alexandru, bănuind că urmează să fiu şi eu, la fel şi Strelisker B., am hotărât să ascundem anchetei activitatea pe care am desfăşurat-o. În acest scop am stabilit să declarăm cum că noi nu l-am mai văzut pe Noica Constantin în Bucureşti din anul 1955–1956, că nu aveam cunoştinţă de legăturile lui cu fugarii Cioran şi Eliade şi de scrierile duşmănoase ale acestora introduse în ţară. De asemenea am mai stabilit să ascundem faptul că avusesem cunoştinţă că Paleologu Alexandru se afla la Câmpulung în situaţia de fugar sub numele de Creifăleanu. La fel am mai stabilit ca în cursul anchetei să nu declarăm persoanele care avuseseră contingenţă cu activitatea noastră, fiindu-le difuzate scrierile declarate de mine mai sus.

În ce-o priveşte pe Sadova Marietta, nu reţin ca împreună cu Strelisker Beatrice să fi stabilit să ascundem faptul că aceasta a introdus în ţară scrieri ale celor doi fugari menţionaţi de mine.

Subliniez că nu contest cele declarate de Strelisker Beatrice cu privire la această problemă, dar practic nu-mi amintesc.

Steinhardt N.

Întrebare: Pentru Strelisker B.

Ai de pus vreo întrebare învinuitului Steinhardt Nicu?

Răspuns: Nu am de pus nici o întrebare, îmi susţin întru totul declaraţiile făcute.

Strelisker B.

Întrebare: Pentru Steinhardt N.

D-ta ai de pus vreo întrebare învinuitei Strelisker B.?

Răspuns: Nu am de pus nici o întrebare, îmi susţin întru totul declaraţiile făcute.

Steinhardt N.

După ce am citit prezentul proces-verbal de confruntare cuvânt cu cuvânt şi am constatat că răspunsurile noastre sunt înregistrate just, îl susţinem şi semnăm.

Învinuiţi: Strelisker Beatrice
Steinhardt N. Aurelian

Confruntarea a fost făcută de
Cpt. Onea Mircea
Cpt. Dulipovici A.
Conf. cu originalul de la dosarul 1523

AMJ, DIM, fond penal, dosar nr. 118988, volum 3, ff. 322–323.

10.

1960 februarie 24.

Interogatoriu al inculpatului Nicu Steinhardt în şedinţa publică a Tribunalului Militar al Regiunii a II-a Bucureşti.

Nr. 201/1960
Şedinţa publică de la 24.02.1960

Copie

Interogatoriu inculpat Steinhardt Nicu Aurel

Cu Noica Constantin am reluat legătura prin anul 1954, la Câmpulung, prin prietena noastră comună Strelisker Beatrice. Am reluat relaţiile de colegialitate şi mi-a spus Noica C-tin despre lucrările sale şi am avut conversaţii asupra vieţii lui şi a lucrărilor ce face.

M-am mai văzut cu el şi în Bucureşti la întâlnirile de la Paleologu, la Beatrice Strelisker şi la mine acasă. Discuţiile începeau pe teme literare şi ajungeam la tot felul de discuţii. Am discutat despre lucrările lui Noica *Anti-Goethe*, *Povestiri din Hegel* şi despre lucrările lui Cioran Emil şi Eliade Mircea.

Eu am primit lucrările lui Cioran şi Eliade Mircea prin Noica Constantin care le avea de la Sadova Marietta, aduse din Franţa.

Scrierile fugarilor Cioran şi Eliade şi anume *Ispita de a exista* şi *Pădurea interzisă* au un conţinut interzis pentru regimul nostru. Aceste lucrări au circulat în rândul cunoscuţilor noştri.

Cartea lui Eliade *Pădurea interzisă* am dat-o şi lui Al. George Sergiu după ce am citit-o, iar a lui Cioran am dat-o lui Stahl, aşa cred, nu reţin precis.

La întâlnirile ce aveau loc la Strelisker Beatrice şi la mine, scrierile despre care am vorbit mai sus erau elogiate.

Prin sprijinul lui Dimitriu Paul, am citit şi eu, în anul 1957, scrisoarea publicată de Cioran în *Nouvelle Revue Française*.

Am fost şi eu de acord ca această scrisoare să fie copiată, multiplicată şi difuzată la prietenii noştri. Am primit şi eu un exemplar,

dar l-am distrus curând pentru că mi-am dat seama că este un material interzis care nu poate fi păstrat asupra mea.

Știu că Noica C-tin a întocmit un răspuns la acea scrisoare, ne-a citit și nouă răspunsul și eu l-am sfătuit să nu-l trimitem, adică să nu intre în corespondență cu Cioran Emil. Nu știu ce a făcut cu acest răspuns, dar nu a fost publicat.

La Paleologu, ca și la Beatrice sau la mine se discuta în general, însă s-a discutat și despre teoria așa-ziselor false valori. Aceasta era în 1957 când s-a discutat despre această teorie și s-a arătat în mod dușmănos că în R.P.R. nu ar exista libertatea presei și a gândirii. La aceste discuții au participat, în mod obișnuit, Noica Constantin, Strelisker Beatrice, Paleologu Al., Dimitriu Paul, Vetra Gheorghe, Rădulescu Mihai și eu. Îmi mențin și declarațiile de la anchetă.

Inculpat,
ss./Steinhardt Nicu Aurelian

Președinte,
Col. Just.
ss./Dimitriu Adrian

Secretar,
ss./T. Petrescu Joițeanu

AMJ, DIM, fond penal, dosar nr. 118988, volum 9, f. 148.

11.

1960 martie 1.

Sentința nr. 24 în dosarul 201/1960 a Colegiului de Fond al Tribunalului Militar al Regiunii a II-a București (fragmente).

Tribunalul Militar al Reg. a II-a Militară
Colegiul de Fond
Dosar nr. 201/1960

Sentința nr. 24

Astăzi, 1 martie 1960

Tribunalul Militar al Reg. a II-a Militară – Colegiul de Fond – compus, conform legii, din:

Președinte: Colonel de Just. Dimitriu D. Adrian
Judecător: Maior de Just. Petrescu Ioan
Asesori populari: Colonel Chimirel Iancu
Lt.-colonel Bob Horațiu
Maior Cosmiță Aurel
Procuror: Cpt. de Just. Stănescu Pompiliu
Secretar de ședință: T. Petrescu Joițeanu

Având pe rol pronunțarea hotărârii în cauza penală ce formează obiectul dosarului nr. 201/1960, s-a retras în camera de consiliu spre a delibera în secret conform prevederilor legii asupra culpabilității și aplicațiunii pedepsei în cauza privitoare pe:

1. Noica Gr. Constantin, născut la 24 iunie 1909 în comuna Grosu-Vlașca, reg. București, fiul lui Grigore și Clemența, fost profesor de filosofie și moșier expropriat, în ultimul timp meditator, căsătorit, având doi copii, avere personală nu mai are, părinții săi au fost moșieri cu circa 350 ha teren, serviciul militar satisfăcut, iar ulterior reformat, pregătire școlară are doctoratul în filosofie, condamnat în trecut nu a fost, domiciliat în București, însă în ultimul timp cu domiciliu obligatoriu în Câmpulung Muscel, str. I.C. Frimu

nr. 6, în prezent arestat, trimis în judecată pentru crima de uneltire contra ordinii sociale p.p. de art. 209 pct. 2 lit. a C.P. comb. cu alin. penultim al aceluiaşi articol.

2. Pillat I. Constantin, născut la 22 noiembrie 1921, în Bucureşti, fiul lui Ion şi Maria, cercetător la Institutul Literar al Academiei, fost profesor, fiu de moşier, căsătorit, având un copil, avere personală nu mai are, părinţii săi au fost moşieri, serviciul militar satisfăcut însă reformat, fiind bolnav de TBC, studii are doctoratul în litere şi filosofie, condamnat în trecut nu a fost, cu domiciliul ultim în Bucureşti, str. Ion Ţăranu nr. 6, în prezent arestat, trimis în judecată pentru crima de trădare de patrie p.p. de art. 194/2; 194/3 comb. cu art. 194/4 C.P. pentru crima de uneltire contra ordinii sociale p.p. de art. 209 pct. 2 lit. a C.P. comb. cu alin. penultim al aceluiaşi articol.

3. Lăzărescu C. Sandu, născut la 4 noiembrie 1920 în Constanţa, fiul lui Constantin şi Emilia, redactor la Editura Ştiinţifică, fost avocat, căsătorit, fără copii, avere personală nu are, tatăl său a fost profesor de liceu, mama casnică, au avut un imobil din două apartamente, serviciul militar satisfăcut, sergent TR, domiciliat în Bucureşti, str. Lister nr. 10, în prezent arestat, trimis în judecată pentru crima de uneltire contra ordinii sociale p.p. de art. 209 pct. 2 lit. a C.P. comb. cu alin. penultim al aceluiaşi articol.

4. Florian I. Gheorghe, născut la 2 august 1918, în Bucureşti, fiul lui Ion şi Lucia, economist, fost contabil la Banca de Stat, în trecut fost inspector în Banca de Stat, necăsătorit, avere personală nu are, serviciul militar satisfăcut, sblt. în rezervă, ctg. 1938, studii are licenţa în drept, condamnat nu a fost, dar a avut o pedeapsă administrativă de şase luni, tatăl său fost avocat, mama casnică şi au avut un imobil în Bucureşti, str. Popa Rusu nr. 17, în prezent arestat, trimis în judecată pentru crima de uneltire contra ordinii sociale p.p. de art. 209 pct. 2 lit. a şi b C.P. comb. cu alin. penultim al aceluiaşi articol.

5. Acterian A. Arşavir, născut la 18 septembrie 1907, în Constanţa, fiul lui Aram şi Haidamuş, fost publicist şi avocat, în ultimul timp salariat la Spitalul Florească, căsătorit, fără copii, fără avere, părinţii săi au fost comercianţi, n-au avut avere, serviciul militar satisfăcut, caporal ctg. 1929, studii are licenţa în drept, condamnat în trecut a fost la trei ani închisoare corecţională în 1949 pentru activitate contrarevoluţionară, care constă în strângere de ajutor legionar, cu

domiciliul ultim în Bucureşti, Piaţa Dorobanţi nr. 13, în prezent arestat, trimis în judecată pentru crimă de uneltire contra ordinii sociale, p.p. de art. 209 pct. 2 lit. a C.P. comb. cu alin. penultim al aceluiaşi articol.

6. Ranetti C. Constantin, născut la 13 iulie 1920, în Bucureşti, fiul lui Constantin şi Zoie, fost avocat, căsătorit, fără copii, fără avere, părinţii săi au una casă în Bucureşti nenaţionalizată, tatăl său a fost medic şi mama pensionară, serviciul militar nesatisfăcut, fiind reformat TBC, studii are licenţă în drept, condamnat în trecut nu a fost, cu domiciliul ultim în Bucureşti, B-dul Gh. Dimitrov nr. 41, în prezent arestat, trimis în judecată pentru crimă de uneltire contra ordinii sociale, p.p. de art. 209 pct. 2 lit. a C.P. comb. cu alin. penultim al aceluiaşi articol.

7. Radian C. Nicolae, născut la 19 decembrie 1920, în comuna Moineşti, reg. Bacău, fiul lui Constantin şi Isabela, medic, fost şef de sector la Institutul de Endocrinologie, căsătorit, având un copil, avere personală nu are, tatăl său a fost jurisconsult, mama casnică, n-au avere, serviciul militar satisfăcut, pregătire şcolară are doctoratul în medicină, condamnat în trecut nu a fost, cu domiciliul ultim în Bucureşti, str. Aristide Briand nr. 20, trimis în judecată pentru uneltire contra ordinii sociale, p.p. de art. 209 pct. 2 lit. a C.P.

8. Vlad C. Aurelian, născut la 21 iulie 1921, în Bucureşti, fiul lui Constantin şi Elisabeta, medic internist, fost la Serviciul de boli profesionale de la Spitalul Colentina, căsătorit, fără copii, avere personală nu are, tatăl său a fost medic militar, mama casnică, au avut o casă la ţară şi una în Bucureşti pe care le-au vândut, serviciul militar satisfăcut, sergent ctg. 1942, pregătire şcolară doctoratul în medicină, condamnat în trecut nu a fost, domiciliat în Bucureşti, str. Popa Rusu nr. 9, în prezent arestat, trimis în judecată pentru crimă de uneltire contra ordinii sociale, p.p. de art. 209 pct. 2 lit. a C.P.

9. Răileanu C. Constantin, născut la 27 aprilie 1902, în Bucureşti, fiul lui Constantin şi Ecaterina, medic, liber-profesionist, specialitatea boli interne, fost asistent de spital, căsătorit, având un copil, avere personală nu are, soţia sa are o casă de locuit la Buşteni, tatăl său fost inginer CFR, mama casnică, au avut o casă de locuit, iar mama sa a avut moştenire 10 ha teren de la părinţi pe care l-a donat şcolii din sat, serviciul militar nesatisfăcut, scutit medical, însă a

fost mobilizat ca medic cu grad de sblt., ca pregătire şcolară doctoratul în medicină, condamnat în trecut nu a fost, cu domiciliul ultim în Bucureşti, str. Dumbrava Roşie nr. 19, în prezent arestat, trimis în judecată pentru crimă de uneltire contra ordinii sociale, p.p. de art. 209 pct. 2 lit. a C.P. comb.

10. Iordache S. Nicolae, zis Vladimir Streinu, născut la 13 mai 1902, în comuna Teiul din Văile, raion Topoloveni, reg. Piteşti, fiul lui Şerban şi Leanca, critic literar, fost profesor, căsătorit, având un copil, avere personală nu are, părinţii săi au fost moşieri şi au avut circa 120 pogoane la expropriere, în trecut a avut câteva sute de pogoane, serviciul militar satisfăcut, cu grad de sergent, în timpul războiului, pregătire şcolară doctoratul în litere şi filosofie, condamnat în trecut nu a fost, cu domiciliul ultim în Bucureşti, Intr. Levarda nr. 2, în prezent arestat, trimis în judecată pentru uneltire contra ordinii sociale p.p. de art. 209 pct. 2 lit. a C.P.

11. Mitucă Gh. Ion, născut la 29 august 1919, în comuna Vlădoaia, raion Vânjul Mare, reg. Craiova, fiul lui Gheorghe şi Maria, fost militar activ, căsătorit, având doi copii, avere personală nu are, tatăl său a fost învăţător, mama casnică, au avut o casă de locuit, serviciul militar satisfăcut, cu grad de căpitan, studii are bacalaureatul şi şcoala militară, condamnat în trecut a fost la cinci ani închis. cor. în 1948 pentru activitate contrarevoluţionară, într-o organizaţie subversivă denumită de rezistenţă din Banat, şi apoi, în 1954, tot la cinci ani închis. cor. pentru tentativă de trecere frauduloasă a frontierei, pentru care a fost graţiat în toamna anului 1955, în urma Decretului 421/1955, domiciliul ultim în Tr. Severin, str. Cicerone nr. 41, în prezent arestat, trimis în judecată pentru crima de trădare de patrie p.p. de art. 194/2, 194/3 comb. cu art. 194/4 C.P. şi pentru crima de uneltire contra ordinii sociale p.p. de art. 209 pct. 2 lit. a C.P. comb. cu alin. penultim al aceluiaşi articol.

12. Vidraşcu P. Emanoil, născut la 6 septembrie 1910, în Dorohoi, fiul lui Petru şi Maria, meditator particular, fost avocat şi funcţionar în Ministerul de Externe, iar, în timpul războiului, a fost consilier cultural detaşat la Preşedinţia Consiliului de Miniştri sub guvernarea antonesciană, căsătorit, fără avere, tatăl său a fost funcţionar, mama casnică, nu au avut avere, studii are licenţa în drept, condamnat în trecut nu a fost, cu domiciliul ultim în Bucureşti, str. Apolodor

nr. 31, în prezent arestat, trimis în judecată pentru crimă de uneltire contra ordinii sociale p.p. de art. 209 pct. 2 lit. a C.P. comb. cu alin. penultim al aceluiaşi articol.

13. Acterian Sadova Maria, născută la 14 iunie 1897, în Sibiu, fiica lui Toma şi Ana, actriţă şi regizoare, în prezent pensionară, văduvă, fără avere, tatăl său a fost funcţionar CFR, mama casnică, n-au avut avere, studii are Conservatorul de Artă Dramatică, condamnată în trecut nu a fost, cu domiciliul ultim în str. Aristide Briand nr. 20, în prezent arestată, trimisă în judecată pentru crimă de uneltire contra ordinii sociale p.p. de art. 209 pct. 2 lit. a C.P. comb. cu alin. penultim al aceluiaşi articol.

14. Paleologu M. Alexandru, născut la 14 martie 1919, în Bucureşti, fiul lui Mihai şi Elena, cercetător ştiinţific la Institutul Artelor la Academia R.P.R., fost profesor, divorţat, fără avere, tatăl său a avut o casă şi mama sa circa 100 ha teren în Moldova, foşti moşieri, serviciul militar satisfăcut locot. rez., condamnat în trecut nu a fost, însă arată că a fost ascuns sub alt nume din 1950 până în 1955, până la apariţia D. 421/1955 fiindcă era urmărit, pregătire şcolară are licenţa în drept, domiciliul în Bucureşti, str. Petru Poni nr. 18, în prezent arestat, trimis în judecată pentru crimă de uneltire contra ordinii sociale p.p. de art. 209 pct. 2 lit. a C.P. comb. cu alin. penultim al aceluiaşi articol.

15. Steinhardt O. Nicu Aurelian, născut la 29 iunie[1] 1912, în Bucureşti cartierul Pantelimon, fiul lui Oscar şi Antoaneta, jurisconsult, la Întreprinderea Industrială de Stat „Producţia", fost avocat, necăsătorit, fără avere, tatăl său a fost inginer, mama casnică şi a avut o casă în Bucureşti vândută în 1920, serviciul militar satisfăcut, condamnat în trecut nu a fost, doctor în drept, cu ultimul domiciliu în Bucureşti, str. Ion Ghica nr. 3, în prezent arestat, trimis în judecată pentru crimă de uneltire contra ordinii sociale p.p. de art. 209 pct. 2 lit. a C.P. comb. cu alin. penultim al aceluiaşi articol.

16. Strelisker Beatrice, născută la 10 august 1922, în Bucureşti, fiica lui Mario şi Iulia, translatoare poliglotă, necăsătorită, fără avere, tatăl său a fost inginer, mama casnică, condamnată în trecut nu a fost, domiciliată în Bucureşti, str. Corneliu Botez nr. 1, în prezent

[1] Eroare în text, corect iulie.

arestată, trimisă în judecată pentru crimă de uneltire contra ordinii sociale p.p. de art. 209 pct. 2 lit. a C.P. comb. cu alin. penultim al aceluiaşi articol.

17. Enescu Gh. Teodor, născut la 12 septembrie 1926, în Bucureşti, fiul lui Gheorghe şi Ioana, cercetător principal ştiinţific la Biblioteca Academiei R.P.R., necăsătorit, fără avere, tatăl său a fost funcţionar, un timp mic comerciant, apoi muncitor şi în prezent pensionar, fără avere, serviciul militar nesatisfăcut, reformat TBC, pregătire şcolară are examenul de stat în filologie, condamnat în trecut nu a fost, cu domiciliul ultim în Popa Rusu nr. 36, în prezent arestat, trimis în judecată pentru uneltire contra ordinii sociale p.p. de art. 209 pct. 2 lit. a C.P. comb. cu alin. penultim al aceluiaşi articol.

18. Niculescu A. Remus, născut la 4 octombrie 1927, în Bucureşti, fiul lui Alexandru şi Elena, cercetător ştiinţific, şef de sector la Institutul de Istoria Artei la Academia R.P.R., căsătorit, având trei copii, fără avere, tatăl său fost ofiţer, mama casnică, au o casă de locuit, pregătire şcolară are examenul de stat în filologie, serviciul militar nesatisfăcut, amânat din cauză de boală, condamnat în trecut nu a fost, domiciliat în Bucureşti, str. Năstase Pamfil nr. 34, în prezent arestat, trimis în judecată pentru uneltire contra ordinii sociale p.p. de art. 209 pct. 2 lit. a C.P.

19. Noica P. Iacob, născut la 12 august 1906, în comuna Frăsinet-Vlaşca, reg. Bucureşti, fiul lui Paraschiv şi Teodora, tehnician constructor, fost moşier, căsătorit, fără copii, avere personală nu mai are, părinţii săi au fost moşieri şi au avut circa 500 ha în Vlaşca, serviciul militar satisfăcut, soldat ctg. 1927, studii are licenţa în drept, condamnat în trecut nu a fost, domiciliat în Câmpulung Muscel, str. Maior Gâldan nr. 9, în prezent arestat, trimis în judecată pentru crimă de uneltire contra ordinii sociale p.p. de art. 209 pct. 2 lit. a C.P. comb. cu alin. penultim al aceluiaşi articol.

20. Al George V. Sergiu, născut la 13 septembrie 1922, în Tg. Mureş, fiul lui Vasile şi Antonia, medic, fost la Policlinica Teatrul de Operă şi Balet aparţinând de Sfatul Popular al Capitalei, căsătorit, fără copii, fără avere, tatăl său a fost funcţionar, acum pensionar, mama casnică şi au o casă de locuit, serviciul militar satisfăcut, medic cpt. rez., pregătire şcolară doctoratul în medicină, condamnat în trecut nu a fost, cu ultimul domiciliu în Bucureşti, str. Bradului

nr. 22A, în prezent arestat, trimis în judecată pentru uneltire contra ordinii sociale p.p. de art. 209 pct. 2 lit. a C.P.

21. Teodoreanu O. Alexandru, zis Păstorel, născut la 3 iulie 1894, în Dorohoi, fiul lui Osvald şi Sofia, scriitor, căsătorit, fără copii, tatăl său a fost avocat, mama profesoară la Conservatorul din Iaşi, nu au avut avere, serviciul militar satisfăcut, cpt., studii are licenţa în drept, condamnat în trecut nu a fost, domiciliul ultim în Bucureşti, str. Vasile Lascăr nr. 40, în prezent arestat, trimis în judecată pentru uneltire contra ordinii sociale p.p. de art. 209 pct. 2 lit. a C.P.

22. Ionescu Anca, născută la 23 iulie 1922, în Bucureşti, fiica lui Dan şi Ecaterina, casnică, fostă funcţionară, până în anul 1954 căsătorită având un copil, avere personală nu are, tatăl său a fost medic, mama casnică şi au avut circa 300 ha teren, tatăl său a avut şi o vilă şi alte proprietăţi, fiică de fost moşier, pregătirea şcolară are bacalaureatul, condamnată în trecut nu a mai fost, domiciliată în Bucureşti, str. Vasile Conta nr. 7–9, în prezent arestată, trimisă în judecată pentru uneltire contra ordinii sociale p.p. de art. 209 pct. 2 lit. a C.P. şi

23. Mironescu Sanda Simina, născută la 4 noiembrie 1928, în Bucureşti, fiica lui Grigore şi Sascha, casnică, divorţată are un copil, avere personală nu are, tatăl său a fost funcţionar, iar mama sa cercetătoare ştiinţifică la Institutul de Istorie al Academiei R.P.R., tatăl său a fost director la mai multe societăţi şi a avut împreună cu mama sa circa 50 ha teren şi 1/3 dintr-o casă naţionalizată, studii are bacalaureatul, condamnată în trecut nu a fost, domiciliată în Bucureşti, Aleea Marii Adunări Naţionale nr. 7, în prezent arestată, trimisă în judecată pentru crimă de uneltire contra ordinii sociale p.p. de art. 209 pct. 2 lit. a C.P.

Dezbaterile în cauză au avut loc în zilele de 24, 25 şi 26 februarie 1960 şi sunt consemnate în încheierea respectivă care face parte integrantă din sentinţă.

Opiniunea judecătorilor s-a luat conform art. 291–295 CJM după care:

Tribunalul

Deliberând în secret conform prevederilor legii asupra acţiunii penale deschise împotriva inculpaţilor sus-numiţi, pentru faptele prevăzute în dreptul fiecăruia.

Având în vedere concluziunile procurorului militar şi susţinerile inculpaţilor făcute personal şi prin apărătorii lor în faţa instanţei în şedinţă publică, consemnate în încheierea de dezbateri din 24, 25 şi 26 februarie 1960, încheiere care face parte integrantă din sentinţă.

Având în vedere că din dezbaterile urmate în cauză şi din actele dosarului care au fost puse în discuţia părţilor conform legii, se constată următoarele:

În fapt:

Inculpaţii din acest proces, sub conducerea lui Noica Constantin şi Pillat Constantin, au desfăşurat vreme îndelungată o intensă activitate duşmănoasă regimului democrat-popular din R.P.R. Majoritate din inculpaţi sunt vechi membri ai organizaţiei legionare, unii dintre ei au fost colaboratori activi ai ziarelor şi revistelor fasciste, din ei sunt foşti moşieri, publicişti şi scriitori, elemente naţionaliste, care timp îndelungat au fost în slujba partidelor burgheze şi au susţinut, în trecut, regimul exploatator burghezo-moşieresc.

Inculpaţii Noica Constantin, Constantin Pillat, Acterian Arşavir, Lăzărescu Sandu, Florian Gheorghe, Ranetti C-tin, Vlad Aurel şi Radian Nicolae sunt promotorii activităţii clandestine ce face obiectul acestui proces, unii din inculpaţi şi-au continuat activitatea subversivă încă din 1941, după rebeliunea legionară, iar după 23 august 1944 inculpaţii Acterian Arşavir, Lăzărescu Sandu şi Florian Gh. au restabilit legăturile lor, reînfiinţând cuiburile legionare în care activase[ră] în trecut, desfăşurând astfel, în mod clandestin, activitate contrarevoluţionară organizată până în 1947.

Începând din 1948, datorită unor măsuri luate de organele de stat când au fost arestaţi o serie de legionari, cei rămaşi în libertate printre care şi inculpaţii din acest proces au căutat să schimbe metodele folosite în activitatea lor clandestină, în sensul că au început să ducă activitate prin întâlniri individuale, şi, la scurt timp, legionarii rămaşi liberi, în frunte cu Lăzărescu Sandu şi Florian Gheorghe, au intrat în legături subversive cu Constantin Pillat şi Noica Constantin şi cu ceilalţi coinculpaţi din acest proces şi cu toţii au desfăşurat o activitate de agitaţie împotriva formei de guvernământ democratice, preconizând schimbarea regimului democrat-popular din R.P.R.

Astfel inculpatul Pillat Constantin care încă din anul 1944, după eliberarea ţării noastre de sub jugul fascist, s-a pus în slujba serviciului

de spionaj englez, furnizând informaţii lui Chellerton[2] şi Yvor Porter de la legaţia engleză din Bucureşti (care în anul 1940 au fost demascaţi ca spioni), şi-a intensificat activitatea subversivă în slujba legionarilor.

Începând din anul 1951, inculpatul Pillat C-tin a scris un aşa-zis roman intitulat în a doua versiune *Aşteptând ceasul de apoi*, prima versiune fiind intitulată *Vestitorii*, în scopul de a justifica crimele legionarilor şi de a-i îndemna la activitate clandestină şi ca să poată elogia mai temeinic, în acest roman, crimele legionarilor, inculpatul Pillat Constantin a cerut şi obţinut sprijin efectiv de la inculpaţii Lăzărescu Sandu, Vlad Aurelian, Răileanu Constantin şi Radian Nicolae, care i-au furnizat numeroase date cu privire la activitatea Mişcării Legionare din trecut; iar alţii ca Acterian Arşavir şi Florian Gheorghe i-au furnizat cărţi interzise cu conţinut legionar.

Pe baza contribuţiei acestora inculpatul Pillat C-tin a dat cărţii sale, *Aşteptând ceasul de apoi*, un conţinut legionar din care se desprinde îndemnuri [sic!] la activitate subversivă, elogierea şi justificarea crimelor şi, în acelaşi timp, instigă la acte de teroare aşa cum se vede în copia lucrării de la ff. 466–475, vol. 6, unde cere să se treacă de la vegetare pe loc la o acţiune cu orice risc, apoi că a sosit momentul să treacă la acţiune, că orice amânare nu poate fi decât în paguba lor (legionarii), că trebuie să recurgă la violenţă şi că la vărsare de sânge nu le rămâne decât să răspundă cu vărsare de sânge.

Pentru a elogia şi propaga fanatismul şi sacrificiul legionar în rândul cărora le era destinată această scriere, inculpatul Pillat C-tin a descris la pagina 82 din lucrare (f. 420, vol. 6) pe una din căpeteniile legionare în sensul că acestuia îi părea rău că nu căzuse şi el alături de camarazii săi cu care pusese la cale atentatul...

Romanul acesta, străbătut de la un capăt la altul de îndemnuri legionare, a fost multiplicat şi apoi difuzat în rândurile legionarilor şi simpatizanţilor lor în scop de educare şi de instigare la activitate subversivă.

Pentru activitatea lor contrarevoluţionară, inculpaţii au folosit ca pretext aşa-zisele „cenacluri literare" şi astfel Pillat Constantin, Niculescu Remus şi Enescu Teodor, strecuraţi într-o secţie a Academiei R.P.R., împreună cu Iordache Nicolae zis Vladimir Streinu,

[2] Eroare, corect Chorlerton A.T., corespondent de presă la Bucureşti, în 1944–1945.

Lăzărescu Sandu, Radian Nicolae şi Voiculescu Vasile (condamnat), au făcut lectura romanului *Aşteptând ceasul de apoi* al lui Pillat Constantin, şi a scrierilor celorlalţi participanţi, toate având conţinut duşmănos, lucrări de „sertar" cum erau denumite de ei.

Cu aceste ocazii inculpaţii, în discuţiile lor, calomniau regimul democrat, propagând schimbarea acestui regim şi restaurarea unui regim capitalist.

Începând din anul 1955, activitatea instigatoare legionară a inculpatului Pillat Constantin şi a celorlalţi inculpaţi din grupul său se împleteşte cu activitatea contrarevoluţionară a inculpatului Noica Constantin şi a inculpaţilor din acest grup.

Fiind călăuzit de aceeaşi concepţie duşmănoasă împotriva puterii populare, inculpatul Noica Constantin, legionar, moşier expropriat, cu domiciliu obligatoriu, a organizat întruniri clandestine cu care ocazii, împreună cu ceilalţi inculpaţi participanţi, s-au dedat la calomnii şi instigări împotriva regimului democrat-popular şi au făcut lecturi asupra unor scrieri cu caracter contrarevoluţionar al[e] lui Noica Constantin.

În perioada 1952–1955, inculpatul Noica C-tin a scris o lucrare intitulată *Anti-Goethe*, iar în anii următori o altă lucrare pe care a intitulat-o *Povestiri din Hegel*, în ambele scrieri inspirându-se din filosofia fascistă a lui Nae Ionescu, cunoscut ideolog legionar.

Scrierea intitulată *Anti-Goethe* a înţesat-o cu teorii reacţionare, susţinând teza legionară a „cultului morţii", iar scrierea *Povestiri din Hegel*, sub pretextul povestirii cărţii lui Hegel *Fenomenologia spiritului*, inculpatul îl falsifică pe Hegel, stăruind asupra laturii sale reacţionare pe care o interpretează în direcţia „trăirismului" legionar şi în acelaşi timp introduce teze fasciste şi revizioniste, calomniind într-o formă – uneori mascată, alteori deschisă – revoluţia socialistă şi marxismul.

Acest tăiş contrarevoluţionar apare deschis în lucrarea *Povestiri din Hegel*, atunci când vorbeşte de societatea nouă a oamenilor muncii, despre care societate inculpatul Noica C-tin scrie cu dispreţ că ar fi o societate făcută după chipul lăuntric al sclavilor acestora, muncitori şi liberaţi, că ar fi probabil plictisul însuţi [sic!] (că în veacul 20 începem să realizăm aşa ceva), aşa cum se vede la dosar fila 316, vol. 7.

Consolidarea regimului democrat din țara noastră și realizările pe drumul construirii socialismului au făcut să trezească ura inculpaților Noica C-tin, Pillat C-tin și celorlalți inculpați și ca urmare ei au intensificat activitatea contrarevoluționară în care scop au contactat o serie de elemente ostile regimului în vederea activizării lor în acțiuni subversive.

Pentru că Noica Constantin alerga de la om la om și de la telefon la telefon când venea în București, la întrebarea pusă de coinculpata Ionescu Anca în legătură cu această agitație, a răspuns că într-un fel trebuie ținută trează conștiința națională, că de unde înainte căzuse într-o apatie totală, din 1955 oamenii au devenit din nou interesați și că această dezmorțire trebuie întreținută, așa cum se arată la dosar fila 325, vol. 4.

Inculpații Noica C-tin și Pillat C-tin fiind dușmani ai luptei și realizărilor poporului muncitor, străini de interesele patriei, având aceleași convingeri ca ale trădătorilor de țară fugiți în Occident, legionarii Eliade Mircea și Cioran Emil, puși în slujba serviciilor de spionaj imperialiste ca agenți plătiți la ordinul cărora uneltesc prin toate mijloacele împotriva R.P.R., restabilesc pe căi ilegale legăturile cu aceste elemente, s-au pus în slujba lor și servindu-i credincios, le-au difuzat în țară scrierile lor cu conținut instigator și pline de calomnii la adresa poporului român și regimului democrat-popular.

Timp îndelungat inculpații au folosit căi ilegale pentru a introduce în țară și expedia în străinătate scrieri dușmănoase, folosindu-se în acest scop de unele persoane venite în țară ca turiști ori de altele de la o legație capitalistă din București sau de cetățeni români care plecau în străinătate în interes de serviciu.

Astfel, când a fost trimisă la Paris în interesul obștesc, inculpata Acterian Sadova Maria a stabilit legături cu legionarii Eliade Mircea și Cioran Emil de la care a primit cărți în mai multe exemplare, pentru a fi aduse în țară legionarului Noica Constantin. Cărțile acestea cu caracter dușmănos la adresa poporului român au fost răspândite în rândurile unor elemente reacționare cu scopul menținerii unui spirit naționalist șovin și mitului așa-zisei literaturi „pure".

Numai câteva fragmente din cartea lui Cioran Emil, considerat de elementele contrarevoluționare ca unul din reprezentanții literaturii

române din rândul fugarilor români în Occident, ilustrează concepția unor oameni eșuați și disprețuiți de popor.

Astfel, în cartea sa *Ispita de a exista*, Cioran Emil aduce injurii grave și calomnii la adresa poporului român și a valorilor sale culturale întrucât printre altele scrie că se trage din barbari, din rebuturile marilor invazii, din acele hoarde care, neputincioase de a-și continua marșul spre Apus, s-au prăbușit de-a lungul Carpaților și Dunării, într-o somnolență, comparând apoi poporul român cu o masă de dezertori la marginea imperiului, încheind că așa trecut istoric, așa prezent și așa viitor (f. 134, vol. 8).

Fugarul Cioran Emil, așa-zis scriitor care se îndeletnicește cu instigarea adepților săi împotriva țării noastre, scrie în continuare în cartea sa despre patria oamenilor liberi, în care cei care muncesc au devenit stăpâni pe destinele lor și-și construiesc o viață fericită următoarele: „[...] urând pe ai mei, țara mea, țăranii nestatornici care se complac să lâncezească, roșeam că mă trag din ei – îi renegam, îmi displăcea certitudinea lor de larve pietrificate", apoi „în zadar căutam pe figura lor trăsăturile revoltei, chipul maimuței; neștiind cum să-i resping, am ajuns să doresc să-i extermin. Dar nu poți masacra pietre" (fila 34, vol. 8).

Atitudinea calomniatoare a acestui fugar renegat față de țara în care s-a născut și a crescut izvorăște însă din faptul că poporul nu mai ascultă de glasul acelora de care în trecut a fost exploatat și nici de unii susținători ai fostelor clase exploatatoare.

Punându-se în slujba acestor renegați, inculpații Noica Constantin, Pillat Constantin, Paleologu Alexandru și ceilalți coinculpați, în întâlnirile organizate sub masca de cenacluri literare, și-au propus ca scop, la îndemnul lui Noica C-tin, să-i sprijine prin scrieri cu conținut contrarevoluționar, scrieri care să fie apoi scoase din țară pe căi ilegale și puse la dispoziția acestor trădători de patrie.

În legătură cu aceasta, inculpatul Pillat C-tin a arătat că coinculpatul Noica C-tin i-a spus că este bine și crede că a sosit timpul să se manifeste pe plan literar și filosofic în afara țării și să trimită lucrările lor „valoroase" ce nu pot fi publicate aici în Occident, pentru că literatura de acolo nu poate reprezenta, singură, literatura țării noastre (f. 325, vol. 1).

Inculpații ce formează obiectul acestui proces au trecut la fapte concrete şi astfel inculpatul Noica C-tin după ce, în prealabil, a făcut lectura scrierii sale antipopulare *Povestiri din Hegel*, împreună cu ceilalți coinculpați, cu ocazia întâlnirilor ce aveau loc, a trimis această lucrare pe căi ilegale fugarului Cioran Emil la Paris spre a fi publicată acolo sub numele de Dr. Nicasius.

În 1957, fugarul Cioran Emil, intrigat de faptul că contrarevoluția din R.P. Ungară din 1956 a suferit un eşec lamentabil şi că regimul democrat-popular din țara noastră obține succese din ce în ce mai însemnate, a publicat în revista *Nouvelle Revue Française* un articol intitulat „Scrisoare către un prieten din depărtar" ce îi era adresat inculpatului Noica Constantin şi în care se dedă la o serie de calomnii împotriva țării noastre şi a lagărului socialist, pentru că printre altele a scris: „[...] poate spre sfârşitul secolului vom sta acolo, unul lângă altul, într-un parlament reînviat [...] şi bătrâni unul şi celălalt vom putea asista la o feerie perpetuă" (fila 49, vol. 8).

Pentru a intra în posesia revistei *Nouvelle Revue Française*, care se afla la Fondul Special al Academiei R.P.R., inculpatul Noica C-tin a recurs la ajutorul lui Dimitriu Paul, funcționar la Biblioteca Academiei (în prezent condamnat), care a sustras-o şi apoi a multiplicat articolul lui Cioran Emil, pe care l-a răspândit în rândul unor elemente reacționare în frunte cu Noica Constantin.

Odată intrat în posesia articolului menționat mai sus, inculpatul Noica C-tin a redactat, pe baza acestuia, o scrisoare instigatoare şi calomniatoare la adresa regimului pe care a intitulat-o „Răspuns unui prieten îndepărtat" în care, printre altele, arată: „Ordinea socialistă nu ni se pare defel lumea viitorului [...] aceasta nu pentru că o trăim deja, dar pentru că ea însăşi nu trăieşte" (fila 49, vol. 8).

Acest aşa-zis răspuns al inculpatului Noica C-tin, după ce a fost discutat şi elogiat de ceilalți coinculpați cu care se întâlnea şi discuta în mod dușmănos, a fost trimis apoi trădătorului de patrie Cioran Emil pentru a fi publicat în Franța şi folosit în felul acesta pentru defăimarea regimului democrat-popular din R.P.R.

Inculpații care fac obiectul acestui proces şi anume: Noica C-tin, Pillat C-tin, Lăzărescu Sandu, Florian Gheorghe, Acterian Arşavir, Ranetti C-tin, Radian Nicolae, Vlad Aurel, Răileanu C-tin, Iordache Nicolae zis Vladimir Streinu, Mitucă Ion, Vidraşcu Emanoil, Acterian Sadova Maria, Paleologu Alexandru, Steinhardt Nicu Aurelian,

Strelisker Beatrice, Enescu Teodor, Niculescu Remus, Noica Iacob, Al George Sergiu, Teodoreanu Alexandru zis Păstorel, Ionescu Anca şi Mironescu Sanda Simina au desfăşurat până la arestarea lor o activitate contrarevoluţionară în cadrul unor întâlniri clandestine, cu care ocazie au răspândit şi elogiat scrierile trădătorilor de patrie fugiţi în Occident, precum şi lucrările duşmănoase ale unora dintre inculpaţi, toţi preconizând schimbarea regimului democrat-popular din R.P.R. şi restaurarea unei orânduiri capitaliste.

[...][3]

15. Inculpatul **Steinhardt Nicu Aurelian**, element duşmănos al regimului democrat-popular din R.P.R., apărător al fostului regim burghezo-moşieresc, fiind cunoscut cu Noica Constantin încă din anul 1925, a păstrat cu acesta o strânsă legătură până în preajma războiului antisovietic, când Noica Constantin a plecat în străinătate.

În 1954, aflând de la coinculpata Strelisker Beatrice că Noica Constantin se află cu domiciliu obligatoriu în oraşul Câmpulung, s-a deplasat acolo şi a restabilit legătura cu Noica Constantin, cu care ocazie a cunoscut şi pe coinculpatul Paleologu Alexandru, au purtat discuţii duşmănoase, stabilind ca Noica să redacteze o lucrare în care să interpreteze, în mod duşmănos, scrierile filosofului german Hegel şi pe care scriere să o difuzeze în cercul lor de prieteni.

În 1957, când Noica Constantin a terminat scrierea intitulată *Povestiri din Hegel*, a participat şi inculpatul Steinhardt Nicu Aurel la difuzarea acestei lucrări şi în toamna aceluiaşi an împreună cu Paleologu Alexandru, cu Dumitriu Paul şi cu Rădulescu Mihai care cunoşteau legăturile lui Noica Constantin cu fugarii legionari Cioran Emil şi Eliade Mircea, aflaţi în Franţa, s-a pus şi el în slujba acestora, hotărând să multiplice în mai multe exemplare articolul lui Cioran Emil intitulat „Scrisoare către un prieten din depărtare", publicat în Occident şi adresat lui Noica Constantin.

Ca urmare a acestei înţelegeri, Dumitriu Paul a sustras de la Fondul Special al Bibliotecii Academiei R.P.R., revista franceză *Nouvelle*

---

[3] Pentru sentinţa completă, vezi *Prigoana, Documente ale procesului C. NOICA, N. STEINHARDT, AL. PALEOLOGU, A. ACTERIAN, S. AL. GEORGE, AL. O. TEODOREANU*, Editura Vremea, Bucureşti, 1996, pp. 432–519.

Revue Française în care se afla articolul lui Cioran Emil şi multiplicat apoi cu ajutorul coinculpatei Strelisker Beatrice, după care a participat şi inculpatul Steinhardt Nicu la difuzarea exemplarelor multiplicate.

Inculpatul Steinhardt Nicu Aurel a participat activ şi la discuţiile duşmănoase de la domiciliul coinculpaţilor Strelisker Beatrice şi Paleologu Alexandru, ca şi la Rădulescu Mihai unde erau organizate întruniri clandestine şi cu care ocazie popularizau şi scrierile duşmănoase ale fugarilor legionari din Occident, Cioran Emil şi Eliade Mircea intitulate *Ispita de a exista* şi *Pădurea interzisă* şi care fuseseră introduse clandestin în ţară de către Acterian Sadova Maria. După ce a citit aceste scrieri, le-a difuzat şi coinculpaţilor Al. George Sergiu şi Paleologu Alexandru.

Aceste fapte au fost recunoscute de către inculpatul Steinhardt Nicu Aurel atât la organele de anchetă, cât şi în instanţă şi recunoaşterile lui se coroborează cu declaraţiile coinculpaţilor Noica Constantin, Paleologu Alexandru, Strelisker Beatrice care se coroborează între ele şi cu depoziţiile martorilor Dimitriu Paul, Rădulescu Mihai la care se adaugă materialele corp delict de la dosarul cauzei.

Astfel în faţa instanţei inculpatul Steinhardt Nicu Aurel recunoaşte că a reluat legătura cu coinculpatul Noica Constantin prin 1954 la Câmpulung Muscel, prin intermediul coinculpatei Strelisker Beatrice, cu care ocazie a luat cunoştinţă de la Noica Constantin de lucrările pe care le întocmeşte.

Recunoaşte apoi că s-a întrunit cu Noica Constantin şi în Bucureşti la întrunirile care au avut loc la Paleologu Alexandru, la Strelisker Beatrice şi la domiciliul său, că discuţiile începeau pe teme literare şi ajungeau la tot felul de discuţii adăugând că au discutat şi despre lucrările lui Noica *Anti-Goethe* şi *Povestiri din Hegel*, ca şi despre lucrările fugarilor Cioran Emil şi Eliade Mircea.

Recunoaşte că a primit şi el scrierile lui Cioran Emil şi Eliade Mircea de la Noica Constantin care le avea de la Sadova Maria aduse din Franţa, adăugând că aceste scrieri, *Ispita de a exista* şi *Pădurea interzisă*, au un conţinut interzis pentru regimul nostru, că lucrările acestea au circulat în rândul cunoscuţilor lor, difuzând şi el cartea lui Eliade *Pădurea interzisă* coinculpatului Al. George Sergiu după ce a citit-o, iar pe a lui Cioran a dat-o lui Stahl.

Arată că la întâlnirile de la Beatrice Strelisker, ca şi de la domiciliul său aceste scrieri au fost elogiate, că a fost de acord ca să fie copiat

articolul lui Cioran Emil, publicat în revista *Nouvelle Revue Française*, multiplicat şi apoi să fie difuzat la prietenii lor, a primit şi el un exemplar pe care l-a citit şi susţine că l-a distrus curând întrucât şi-a dat seama că este material interzis pe care nu-l poate păstra asupra sa.

Recunoaşte că a luat cunoştinţă şi de răspunsul lui Noica C-tin la acea scrisoare, răspuns care a fost citit de Noica şi susţine că l-a sfătuit pe acesta să nu-l trimită, adică să nu intre în corespondenţă cu Cioran Emil.

În întâlnirile de la Paleologu Alexandru sau de la Strelisker Beatrice ca şi la cele de la domiciliul său arată că se discuta în general şi că au discutat şi despre teoria aşa-zisă a falselor valori în 1957, arătându-se în mod duşmănos că în R.P.R. nu ar exista libertatea presei şi a gândirii, precizând că la aceste discuţii au participat în mod obişnuit Noica Constantin, Strelisker Beatrice, Paleologu Alexandru, Vetra Gheorghe, Rădulescu Mihai şi el.

Din cele expuse mai sus rezultă că inculpatul recunoaşte faptele imputate şi că şi-a dat seama de conţinutul duşmănos atât al discuţiilor, cât şi al lucrărilor elogiate.

Pe baza recunoaşterii inculpatului care se coroborează cu declaraţiile coinculpaţilor Noica Constantin, Paleologu Alexandru, Strelisker Beatrice şi a martorilor Paul Dimitriu şi Mihai Rădulescu, precum şi a corpurilor delicte de la dosar, tribunalul reţine ca dovedite în sarcina inculpatului Steinhardt Nicu Aurel faptele care i se impută.

[...]

15. Făcând aplicaţiunea art. 209 pct. 2, lit. a C.P., comb. cu alin. penultim al acestui articol şi art. 25 pct. 6 C.P., cu unanimitate de voturi condamnă pe Steinhardt Nicu Aurel la 12 (doisprezece) ani muncă silnică, 7 (şapte) ani degradare civică şi confiscarea totală a averii personale pentru infracţiunea de uneltire contra ordinii sociale.

Potrivit art. 463 CJM i se compută prevenţia de la 4 ianuarie 1960.

Conform art. 304 CJM îl obligă să plătească 1 000 lei cheltuieli de judecată.

[...]

AMJ, DIM, fond penal, dosar nr. 118988, volum 9, ff. 395–403, 412.

12.

1960 martie 26.

Motive de recurs depuse de recurentul Nicu Steinhardt în dosarul nr. 77/1960 al Tribunalului Suprem.

26 mart. 1960
D. 77/960
T. 28.03.1960

Motive de recurs depuse de recurentul Steinhardt Nicu în dosarul nr. 77/1960 al Tribunalului Suprem, Colegiul Militar

Sentința urmează a fi examinată sub aspectul temeiniciei și legalității în legătură cu aplicarea agravantei din art. 209 pct. 2 alin. penultim și cu dozarea pedepsei[1].

I. Instanța de fond, pentru a justifica încadrarea activităților unei categorii de inculpați, în care l-a integrat și pe recurentul Steinhardt Nicu-Aurelian, în agravanta din art. 209 pct. 2 alin. penultim C.P., se sprijină între altele și în mod special pe „trecutul politic al inculpaților, majoritatea dintre ei fiind *membri ai organizației legionare, cu activitate în cadrul acestei organizații interzise, atât înainte, cât și după 23 August 1944*".

În motivarea în drept se pune un accent special pe acest pericol social, derivând din calitatea de *vechi legionari* și de *persoane cu trecut politic dubios* a inculpaților.

Acest element subliniat cu insistență în sentință și care apare ca criteriu caracteristic de distincție între cele două categorii de inculpați, cei fără agravantă și cei cu agravantă, nu este aplicabil inculpatului Steinhardt Nicu-Aurelian.

Acesta nu a fost legionar, iar calitatea sa de evreu îl pune prin definiție într-o poziție de adversitate totală față de politica legionară.

[1] Sublinierile în original.

El a fost coleg de școală cu inculpatul Noica și apoi prieten. Legătura cu acesta nu numai că nu a avut un substrat politic, dar, din contră, atunci când, în 1937, Noica a intrat în Mișcarea Legionară, raporturile dintre ei s-au îndepărtat, în toată perioada respectivă legăturile fiind rupte. Reluarea legăturilor, în 1954, s-a făcut tocmai pe credința lui Steinhardt că Noica a renunțat la ideile legionare.

Nici alt fel de trecut politic dubios nu s-a constatat cu privire la persoana inculpatului Steinhardt Nicu. *El nu face parte din fostele clase exploatatoare și nu a activat niciodată în politică.*

Rezultă deci că un element esențial *legat de periculozitatea persoanei,* pe care tribunalul s-a sprijinit în mod deosebit în caracterizarea *agravată a infracțiunii, nu este aplicabil lui Steinhardt Nicu.*

II. Tribunalul de fond nu a ținut socoteală de împrejurările relevate în apărare a circumstanția soluția:

• Sinceritatea în proces;

• Profilul social: nu făcea parte din fostele clase exploatatoare, nu a făcut politică;

• Din 1934 și până la arestare a muncit neîntrerupt, în diferite locuri de muncă (cu o întrerupere de doi ani, cât a avut concediu medical pentru motive de boală: TBC);

• *Este bolnav de TBC intestinal* (a se vedea certificatul medical din vol. 3, fila 328 și actele medicale depuse împreună cu celelalte acte în apărare, filele 316–320 din dosarul cuprinzând dezbaterile).

Solicit admiterea recursului, schimbarea calificării prin înlăturarea agravantei și redozarea pedepsei.

ppa. Steinhardt Nicu-Aurelian
Doru Pavel,
avocat

AMJ, DIM, fond penal, dosar nr. 118988, volum 10, ff. 72–73.

13.

1966 februarie 28.

Plan de măsuri în dosarul de verificare privind „Ortodoxul" / Nicu Steinhardt, bănuit de activitate ostilă statului.

302/1/ON-28.II.1966

[Rezoluţie]: *În afară de manuscris tot pe linia preocupărilor lui ostile vedeţi şi aspectul de comercializare de cărţi pentru care poate fi tras la răspundere pe linie de Miliţie. (ss./indescifrabil) 1.03.1966*

Plan de măsuri în dosarul de verificare privind pe „Ortodoxul"

Ţinând cont de materialele pe care le deţinem până în prezent, în faţa acţiunii de verificare stau următoarele sarcini:

– stabilirea atitudinii sale, dacă desfăşoară activitate duşmănoasă şi în ce constă aceasta, natura legăturilor cu cercul lui de prieteni faţă de care se manifestă ostil;

– strângerea de probe cu privire la activitatea pe care stabilim că o desfăşoară în vederea prevenirii oricăror acţiuni duşmănoase ce ar întreprinde.

Pentru îndeplinirea sarcinilor sus-menţionate se vor lua următoarele măsuri:

1. Agentura.

Vor fi dirijaţi în continuare agenţii „Radu", „Marin Oltescu" şi „George";

– agentul „Radu" al lt. Turcitu A., care lucrează în acelaşi loc de muncă cu obiectivul, va fi dirijat să se apropie de el în vederea stabilirii comportării acestuia la serviciu, precum şi a persoanelor faţă de care are unele manifestări ostile;

– agentul „Marin Oltescu" al tov. cpt. Nătăleţu D., cu care este în relaţii mai vechi, va fi dirijat să dezvolte în continuare legăturile cu obiectivul, va urmări activitatea lui pe linia mistico-religioasă şi va stabili atitudinea sa faţă de politica statului nostru pe care o are;

– agentul „George" din legătura lt. Ionescu, care poate să-l viziteze pe obiectiv acasă, fiind în relaţii bune cu el, va fi dirijat să permanentizeze legăturile în vederea cunoaşterii preocupărilor sale la domiciliu, a atitudinii ce o adoptă şi a vizitelor pe care le primeşte sau le face diferiţilor prieteni ce-i are.

2. Alte măsuri:

– cu sprijinul Serv. IV urmează să stabilim ce biserică frecventează şi ce posibilităţi sunt în vederea cunoaşterii mai îndeaproape cu agentura existentă a comportării şi [a] activităţii pe care o desfăşoară pe linia mistico-religioasă;

– stabilirea atitudinii prezente a elementelor din anturajul obiectivului în vederea cunoaşterii naturii legăturilor dintre ei, pentru a vedea dacă sunt pretabile la activitate ostilă sau îl influenţează pe acesta;

– având în vedere că obiectivul poartă corespondenţă intensă cu Franţa şi Anglia, precum şi cu o serie de elemente cu antecedente stabilite în provincie, vom pune în supraveghere corespondenţa pe o perioadă de patru luni.

În raport de rezultatele ce se vor obţine, se vor lua şi alte măsuri, urmând ca peste trei luni dosarul de verificare să fie prezentat la analiză.

Oprişor Oniţiu

De acord
Cpt. (ss./indescifrabil)

24.09.1966

Am analizat materialele din dosar şi au rezultat următoarele:

– Steinhardt Nic. prezintă interes, însă nu a fost lucrat mai activ cu agenţii ce aveau posibilităţile să-l lucreze, ex. cu ag. „Popescu Ilarie" şi „Petroniu";

– deşi am folosit ITL, informaţii, ca cele privind la faptul că Marica Muzicescu îi pune la dispoziţie documente secrete, nu au fost exploatate;

– până în prezent, nu ştim cercurile sale din rândul clerului ortodox şi dacă nu cumva el prin această activitate desfăşoară activitate duşmănoasă regimului;

– nu cunoaştem bine rudele acestuia şi o parte din relaţiile sale.

Având în vedere cele de mai sus, se vor mai lua următoarele măsuri:

1. Agentul „Radu", care se situează sub nivelul de cultură al obiectivului, va trebui să stabilească comportarea faţă de obiectiv, caracterul discuţiilor cu cei ce vine în contact, relaţiile de la serviciu şi natura lor. Cu acest agent să se discute problemele relatate în nota din 6.VII.65, având drept scop ca el să rediscute cu obiectivul poziţia acestuia faţă de organizaţia legionară pentru a-l determina să-i spună de ce se postează pe o asemenea poziţie. (Nu a mai fost văzut.)

2. Agentul „Jean Draga"– să fie dirijat pentru a stabili ce anume considerente l-au determinat pe Steinhardt să treacă la ortodoxism, cine i-a fost sfătuitor, relaţiile lui din clerul ortodox, ce are de gând să facă [pe] linia acestui cult, cum îl văd naţionaliştii evrei. De asemenea, agentul să poarte discuţii despre lucrarea filosofică a lui Sorin Vasile pentru a stabili părerile sale şi ce anume ştie despre aceasta. În special dacă este vorba despre o lucrare ce poate fi publicată în ţară sau în străinătate etc. (Da.)

3. De stabilit de ce ag. „Popescu Ilarie", care a fost la Gherla cu obiectivul, nu a mai furnizat informaţii din 23.I.1965. Prin el putem stabili relaţiile obiectivului cu foşti condamnaţi. De asemenea, ag. poate să ne stabilească dacă sub masca cultului ortodox nu duce activitate duşmănoasă. (Da.)

4. Dirijarea ag. „Petroniu" (vedeţi întâi de ce nu a mai dat inf.). (Predat Dir. I.)

5. De stabilit ce posibilităţi are agentul „Teodorescu" al Serv. IV care este folosit în probleme de culte. Pentru început de la acesta să luăm o notă detaliată în tot ce ştie despre obiectivul nostru şi posibilităţile de a-l lucra inf. (Da.)

6. Să analizăm posibilităţile şi ce randament ar da instalarea I.T.X. la telefonul de la domiciliul său.

7. Identificarea relaţiilor ce au apărut până în prezent.

8. Verificate mai amănunţit rudele sale şi semnalate organului unde eventual lucrează fratele său, faptul că acesta primeşte ajutor de la „Joint".

9. Cazul cu Marica Muzicescu trebuie semnalat la S[erviciul] VII şi S[erviciul] XI. (Da).

10. Verificată prin Dir. II turista venită în țară şi care a stat la Hotelul Lido.

După două luni se arde tot materialul dacă nu interesează. Ea nu figurează printre cei ce interesează.[1]

11. Punerea în filaj. (Da.)

12. Adresă la D.G J. pentru Noica. (Da.)

La 29.10.1966 raportați rezultatele obținute.

ACNSAS, fond informativ, dosar nr. 207, volum 4, ff. 113–115.

[1] Acest pasaj constituie o adnotare (întregul document este scris de mână). Nu este clar la care din măsuri se referă; cel mai probabil, la numărul 9.

14.

1966 octombrie 1.
Raport cu propuneri de punere în filaj a lui Nicu Steinhardt.

302/1/O.N./01.X.1966
Strict secret
Ex. nr. 1

Raport cu propuneri
de a se aproba punerea în filaj
a numitului Steinhardt Nicu-Aureliu

De către noi este urmărit prin acţiune informativă numitul Steinhardt Nicu-Aureliu, fiul lui Oscar şi Antoneta, născut la 29.IX.1912[1] în Bucureşti, de profesie avocat, în prezent manipulant de materiale la F-ca „Stăruinţa" din Bucureşti, cu domiciliul în str. Ion Ghica nr. 3, raionul T. Vladimirescu.

Baza deschiderii acţiunii o constituie materialele furnizate de agentură, din care rezultă atitudinea duşmănoasă faţă de orânduirea socialistă din ţara noastră. La aceasta se mai adaugă faptul că, prin convertirea la creştinism, a devenit un ortodox habotnic, cu idei mistice, pe care le propagă în cadrul relaţiilor pe care le cultivă.

Din măsurile luate până în prezent, rezultă că Steinhardt Nicu-Aureliu este vizitat de unele elemente foste condamnate, a căror identitate nu s-a putut stabili, iar în discuţiile pe care le poartă caută să-i îndoctrineze cu filosofia sa mistică. Totodată îi informează despre ultimele scrieri în acest sens, apărute în străinătate, punându-le la dispoziţie materialele pe care le primeşte prin poştă.

Este preocupat de a-şi lărgi în mod continuu sfera sa de cunoştinţe şi de a atrage noi elemente în jurul său.

[1] Eroare în text, corect este 29 iulie 1912.

Față de cele de mai sus,

Propunem:

Să se aprobe punerea în filaj a numitului Steinhardt Nicu-Aureliu pe timp de 10 zile.

Șef direcție,
(ss./indescifrabil)

Șef serviciu

ACNSAS, fond informativ, dosar nr. 207, volum 4, ff. 248–249.

15.

1966 noiembrie 16.
Notă a informatorului „Marin Oltescu"
privind pe Nicu Steinhardt.

Primit: Lt.-maj. Stănescu St.
Sursa: „Marin Oltescu"
Casa: „Polar"
Data: 16.XI.1966

[Rezoluție]: 24 XI 1966 *Tov. col. Toader a ordonat să clarificăm mai urgent situația acestui element și să-l contactăm pentru a ne convinge dacă se pretează pentru recrutare. Veniți cu propuneri.*
302/2/SS/18.XI.1966
Strixt secret
Ex. nr. 1

Notă

Nicu Steinhardt, în vârstă de 53 de ani, doctor în drept, este cunoscut ca un intelectual de frumoasă cultură și inteligență. Înainte de 1940 (când din cauza discriminărilor rasiale nu a putut publica[1]) și după 1944 a publicat numeroase studii de critică literară și probleme de cultură în *Revista Fundațiilor* și în alte publicații periodice, precum și câteva broșuri și volume cu probleme juridice (drept constituțional) sau în legătură cu chestiunea evreiască. Poziția lui ideologică era una burghezo-democratică, de doctrină liberală (dar nu a făcut niciodată politică); era un dușman declarat al fanatismului și concepțiilor rasiste sau mistice de dreapta; în perioada antonesciană a ajutat (prin adăpostirea și păstrarea de manifeste clandestine) unele persoane care activau în grupuri ilegale antifasciste. Înainte de primul război, a scos, împreună cu prietenul său, magistratul Juvara, o revistă intitulată *Revista burgheză*.

[1] Referire la perioada 1940–1944. Înainte de 1940 Steinhardt a putut publica liber, debutând chiar în volum, în anul 1934.

Aproximativ din anul 1954–1955 a început să evolueze către gândirea şi filosofia mistică a creştinismului ortodox, păstrând încă mult timp atitudinea sa antifanatică şi democratică. Cauzele principale ale acestei evoluții au fost de natură filosofico-literară, ținând de lectura filosofilor ruşi ortodocşi (Berdiaev, Leon Şestov, Bulgakov etc.) şi de lectura textelor din teologia ortodoxă (*Filocalia*, părinții bisericii etc.), precum şi [de] convorbiri şi legături cu unele persoane care practicau o viață spirituală mistică, de exemplu preotul Mihai Avramescu, Virgil Cândea (actualul director al Asociației de Drept Internațional), Paul Simionescu etc.

După arestarea sa, în 1960, în închisoare, Nicu Steinhardt a început să considere mistica ortodoxă ca o formă de consacrare a sa ca român (suferea de un complex de inferioritate ca evreu), considerând închisoarea ca o încercare dată de Dumnezeu pentru a-şi verifica virtuțile creştine; a practicat în închisoare un fel de apostolat, dându-şi mâncarea altora, îngrijind pe cei bolnavi sau bătrâni şi manifestându-se extrem de generos şi bun cu toți deținuții, fapt pentru care mulți foşti deținuți i-au păstrat o amintire foarte bună şi un mare respect. Chiar în timpul detenției şi apoi la ieşirea din închisoare, Nicu Steinhardt a declarat tuturor prietenilor că intenționează să se călugărească după moartea tatălui său. Dintre prietenii săi evrei, unii, ca Beatrice Strelisker, au încetat să-l mai vadă, nu atât din cauza convertirii lui la creştinism, ci din alte motive, legate de felul ostil în care a tratat-o după eliberarea din închisoare şi cum a vorbit de ea în legătură cu unele mărturii apăsătoare şi nu totdeauna adevărate pe care le-a adus ea, B. Strelisker, în câteva procese penale ca martoră a acuzării.

Alți prieteni evrei ca Paul Copolovici (membru PCR), Amelia Pavel (de la Institutul de Istorie a Artei, ea însăşi catolică practicantă), fiul acesteia, Toma Pavel, păstrează bune relații de prietenie cu el; totuşi Amelia Pavel regretă exagerările la care-l duce pe N. Steinhardt misticismul său fanatic, devenit un fel de manie religioasă cu caracter obsesional, bolnăvicios. Într-adevăr, practica şi gândirea mistică ale lui Nicu Steinhardt au devenit un fel de monomanie, care îi alterează felul de a gândi în general şi îi influențează negativ înțelegerea problemelor politice sau culturale.

De exemplu, el înțelege celebrul roman al lui Dostoievski *Posedații*, în care sunt arătați un grup de revoluționari ruși din secolul trecut ca niște „îndrăciți", ca o viziune a ceea ce a devenit mai târziu comunismul, iar pe comuniști ca pe niște „îndrăciți". În discuția cu el, sursa i-a explicat că în romanul acesta e vorba de un fel de patologie a simțului moral, acei revoluționari fiind mai mult nihiliști decât socialiști și, în orice caz, nu marxiști. Sursa a fost de acord cu Nicu Steinhardt că se poate vedea în *Posedații* ceva asemănător cu unele aspecte ale stalinismului, dar nu cu ale comunismului înțeles democratic și revoluționar, mai ales așa cum se desfășoară în ultimii ani. Nicu Steinhardt i-a spus sursei, jumătate în glumă, că sursa este un specimen de „aristocrat revoluționar", că practică acel soi de „socialism boieresc" bine cunoscut și că în fond este „trotkist" (sursa recunoaște că aceasta e destul de aproape de adevăr). Nicu Steinhardt consideră că Geo Bogza sau alți scriitori nu sunt de fapt comuniști, ci niște „generoși", niște oameni de treabă, buni, inteligenți, dar naivi și în fond creștini fără să-și dea seama.

Sursa i-a spus că, în definitiv, dacă e creștin, ar trebui să se dezintereseze de planul lumesc, în care se desfășoară istoria și politica, și să „dea Cezarului ce este al Cezarului", iar, pe de altă parte, să practice caritatea creștină, care înseamnă iubire de oameni, dreptate socială și iertarea celor pe care-i consideră păcătoși. La acestea, Nicu Steinhardt răspunde că e de acord și că, în definitiv, el nu are nimic în comun cu politica. Dar N. Steinhardt este un temperament entuziast și expansiv, care nu se poate stăpâni să nu exprime tot ce gândește, indiferent dacă se potrivește sau nu, de aceea se contrazice foarte des, nu în chestiunea creștinismului în care e constant, însă în chestiuni generale și în cele de natură politică. N. Steinhardt regretă că sursa, care a avut în trecut interes și chiar participa la probleme de gândire și viață creștină, a evoluat pe linia unui materialism filosofic și politic și declară că oricâte neînțelegeri pe acest plan s-ar ivi între ei, aceasta nu va putea afecta buna lor prietenie, ca și în cazul cu Constantin Noica. I se pare curios că un om ca Constantin Noica, pe care-l admiră și iubește extrem de mult, nu are mai multă înțelegere pentru creștinism și i se pare și mai curios cum Noica gândește azi aproape în spirit marxist.

Sursa a fost în mai multe rânduri la Constantin Noica împreună cu Nicu Steinhardt, unde în discuțiile, totdeauna interesante, Nicu Steinhardt nu găsea pe loc argumente spre a-l combate pe Noica, dar ulterior, în discuții cu sursa, găsea asemenea argumente, deseori de ordin mistic (uneori foarte juste) pentru a combate unele exagerări filosofice ale lui Noica. (Acesta are o extraordinară putere de convingere și o gândire nu totdeauna justă, deseori sofistică sau unilaterală, dar deosebit de bine susținută.) Nicu Steinhardt se interesa foarte mult de fiul lui C. Noica, Răzvan, care, în Anglia, s-a călugărit sub numele de „părintele Rafael".

În prezent, Nicu Steinhardt, care are un serviciu foarte greu la o cooperativă, afară din oraș, unde are o muncă mai mult fizică (la început fusese contabil, dar, nepricepându-se la contabilitate și „făcându-i-se capul calendar", a preferat să treacă la o muncă fără răspundere), cu un salariu mic și având, cu deplasarea și cu orarul respectiv, un mare număr de ore în plus pentru îngrijirea tatălui său, foarte bătrân și neputincios și dând și câteva lecții de engleză pentru a mai câștiga, sau făcând traduceri; puținele ore libere de care dispune le folosește pentru a citi (e la curent cu toată mișcarea literară și științifică), nu are decât foarte puțin timp pentru a se întâlni cu sursa și e puțin probabil să scrie; de altfel i-a spus de mai multe ori sursei că a renunțat la scris.

E într-adevăr foarte nemulțumit de situația lui (având și o sănătate proastă), nelucrând într-un domeniu în care ar putea folosi cunoștințele și talentul său și considerând, pe drept, că e absurd să nu poată găsi un serviciu corespunzător, unde ar fi mai de folos și care i-ar da mai mari satisfacții. În mare măsură, în afară de obsesiile lui religioase și mistice, aceasta e cauza, la el, a unei stări de spirit negative.

Cunoscându-l destul de bine, sursa crede că Nicu Steinhardt ar putea fi influențat în mod pozitiv în primul rând printr-o întrebuințare într-un serviciu corespunzător cu pregătirea lui și care i-ar ușura și starea materială și de sănătate, iar în al doilea rând, punând accentul pe latura creștină, demonstrându-i-se că revoluția socială, năzuind la dreptatea socială, chiar dacă nu o poate imediat și integral realiza, concordă totuși, cel puțin din acest punct de vedere, cu morala creștină; apoi subliniind (ceea ce sursa face de câte ori îl întâlnește) că o atare concepție creștină trebuie să „dea Cezarului ce este al Cezarului",

lăsând istoria şi politica să meargă pe planul ei, care e cel lumesc, iar cel spiritual şi mistic fiind în afară de aceste probleme.

E probabil că N. Steinhardt crede că dacă nu a putut găsi o situaţie mai corespunzătoare, aceasta e tocmai fiindcă i se cunosc aceste concepţii mistice şi fiindcă a fost deţinut politic. Pe de altă parte e sigur că orice ar aduce o atingere credinţei lui religioase ar fi de natură să-l influenţeze negativ.

Sursa: „Marin Oltescu"

Nota biroului: Steinhardt Nicu, fost deţinut pentru activitate contrarevoluţionară în grupul C. Noica, este urmărit de Bir. 1 prin dosar de verificare. Cele semnalate de agent cu privire la Steinhardt N. sunt confirmate pe alte linii informative.

Discutând cu agentul despre relaţiile dintre ei, acesta mi-a spus că sunt buni prieteni şi chiar în zilele următoare acesta îi va face o vizită pentru a-i restitui agentului unele cărţi.

Pe baza acestei situaţii, agentul a primit sarcina de a discuta cu el despre evenimentele care au loc pe plan politic intern şi extern pentru a stabili în mod concret adevărata lui poziţie.

Lt.-maj. de Securitate,

Stănescu St.

ACNSAS, fond informativ, dosar nr. 207, volum 4, ff. 21–24.

16.

1966 decembrie 28.

Hotărâre pentru închiderea dosarului de verificare 9802 privind pe „Ortodoxul" bănuit de agitație cu caracter contrarevoluționar.

Ministerul Afacerilor Interne
Dir. a III-a

Strict secret

Se aprobă,
Șeful direcției
(ss./indescifrabil)

28.XII.66
operat

Hotărâre pentru închiderea dosarului de verificare 9802 *privind pe* „Ortodoxul" *bănuit* de agitație cu caracter contrarevoluționar

Dosarul s-a deschis la data 9.III.1966.

Verificarea a durat până la ...[1].XII.1966, *adică* 9 *luni.*

Ce mijloace s-au folosit (informatorii se vor arăta cu numele consp. și categ.):

Agenții „Marin Oltescu", „Jean Draga", „George", interceptarea telefonului, controlul corespondenței, filaj.

Datele de identificare:

I. *Numele* Steinhardt *Prenumele* Nicu-Aureliu
Născut la 29.VII.1912 *în* București
Fiul lui Oscar *și al* Antoaneta *Naționalitatea* evreu
Domiciliul Ion Ghica, 3, *Studii* Fac. Drept *Profesiunea* jurist
Locul de muncă F-ca „Stăruința" *Funcția* manipulant
Apartenența politică (în prezent) neîncadrat

[1] Lipsă în text.

Activitatea politică (în trecut) prin sent. 24/1960 a Tribunalului Militar al Reg. a II-a Militară a fost condamnat la 12 ani m.s. pentru săvârşirea infracţiunii de uneltire contra ordinii sociale.

Origine socială burgheză

Situaţie socială

Alte date fost publicist.

II. *Conţinutul materialelor compromiţătoare*

1. Temeiul deschiderii dosarului:

(materialele de arhivă burgheză, de anchetă, informative, denunţuri etc., şi pe scurt conţinutul lor):

Din materialele informative obţinute a rezultat după punerea în libertate, în cadrul întâlnirilor avute cu alţi foşti condamnaţi c.r., că adoptă o poziţie recalcitrantă.

Agentul „Radu" l-a semnalat ca admirator al legionarilor exprimându-şi dorinţa de a pleca din ţară.

O dată cu convertirea la creştinism, a devenit un ortodox habotnic, suspect că propagă idei mistice.

2. Ce trebuia să stabilească verificarea (scopul cu detalii):

– Dacă desfăşoară activitate duşmănoasă şi în ce constă aceasta.

– Cunoaşterea legăturilor cu cercul său de prieteni, cine participă în mod activ la discuţii şi dacă obiectivul încearcă să-i îndoctrineze cu ideile sale mistice.

– Dacă mai are legături cu cetăţeni străini şi în ce scop.

3. Ce s-a stabilit şi ce dovezi sunt (se va arăta vol. şi pag. din dosar):

În urma dirijării agenţilor „Marin Oltescu", „Jean Draga" şi a unui agent al DGI s-au stabilit următoarele:

Numitul Steinhardt Nicu după punerea în libertate s-a angajat contabil la Întrepr. „Stăruinţa", ulterior trecând pe post de muncitor.

Preocuparea sa principală continuă să fie găsirea unui post corespunzător pregătirii sale pe de o parte, iar pe de alta îngrijirea tatălui său în vârstă de peste 80 de ani şi foarte suferind. Cunoscător a mai multe limbi străine, dr. în drept, colaborator apropiat al unor scriitori (ca Mihail Sebastian, N.D. Cocea, G. Călinescu, Al. Rosetti) care îi apreciau scrierile, în prezent se vede pus în inferioritate, ceea ce îl nemulţumeşte.

Acest lucru este scos în evidență și de agentul DGI care-l arată ca un „intelectual de o deosebită valoare, om de cultură, profund corect" și „cu o mare dragoste de țară".

După cum arată agentul „Marin Oltescu", numitul Steinhardt Nicu, ca evreu, suferă de un complex de inferioritate, iar perioada de detenție i-a accentuat gândirea filosofică mistică de care se atașase anterior, considerând convertirea la ortodoxism ca o formă de consacrare a sa ca român. Datorită acestei credințe, ajutând pe cei bolnavi, manifestându-se extrem de generos, explicându-se astfel motivul pentru care este căutat și în prezent de numeroși foști condamnați c.r. Acest lucru rezultă atât din controlul corespondenței (majoritatea scrisorilor fiind din partea unor foști deținuți care îi mulțumesc pentru ajutorul dat), cât și din punerea în filaj și măsuri ITL.

Legăturile cu persoane din străinătate s-au redus la cele de corespondență cu rude sau prieteni stabiliți în alte țări, fără să rezulte aspecte deosebite.

Cu toate că este un ortodox habotnic, nu caută să-i îndoctrineze cu ideile lui pe cei cu care vine în contact, susținându-și-le totuși atunci când este contrazis (cazul agentului DGI) și considerând fanatismul său religios ca o problemă intimă a conștiinței lui.

Aceiași agenți arată că nu are manifestări dușmănoase la adresa regimului, declarând „că nu are nimic comun cu politica".

Toate acestea infirmă unele afirmații ale agentului „Radu" că la locul de muncă Steinhardt s-ar manifesta ca un admirator al legionarilor, cu atât mai mult cu cât agentul „Ionescu Petre" din aceeași întreprindere îl arată cu poziție corectă.

III. *Motivele amănunțite de închidere a dosarului:*

Numitul Steinhardt Nicu nu desfășoară activitate dușmănoasă împotriva orânduirii sociale din țara noastră și nici o propagandă pe linie mistico-religioasă, nemulțumirile sale datorându-se unor situații privind serviciul, starea sănătății etc. și deci nu prezintă pericol social.

IV. *Propuneri: a) Materialele nu s-au confirmat: distrugerea dosarului cu scoaterea persoanelor din evidență; b) Materialele de mică importanță: dosarul se păstrează în arhive sau se atașează la dosarul de obiectiv sau problemă. (Se va arăta pentru fiecare persoană în cazul că materialele capătă soluții diferite):*

Închiderea dosarului de verificare privind pe numitul Steinhardt Nicu, urmând ca materialele să fie clasate la Serv. „C" MAI, iar sus-numitul urmărit în continuare în cadrul evidenţei operative active a dosarului de problemă 891 organizaţii subversive diverse 302/1.

Hotărârea s-a redactat în 1 *exemplare*

Astăzi 14.12.1966 *în* Bucureşti

Şef birou (gradul, semnătura),
(ss./indescifrabil)
Lucrător operativ (gradul, numele clar, semnătura),
(ss./indescifrabil)

Şef de serviciu,
(gradul, numele clar, semnătura)
(ss./indescifrabil)

ACNSAS, fond informativ, dosar nr. 207, volum 4, ff. 250–253.

17.

1968 mai 13.

Hotărâre de luare în evidenţă a lui Nicu Steinhardt.

Republica Socialistă România
Consiliul Securităţii Statului
ISMB 111

Strict secret
Se aprobă
inspector-şef adjunct
lt. col. Iancu Constantin
26.03.1968

Hotărâre de luare în evidenţă

Numitul Steinhardt Nicu Aureliu, născut în anul 1912, luna VII, ziua 29, localitatea Bucureşti, fiul lui Oscar şi Antoineta, naţionalitatea evreu, cetăţenia română, studii Facultatea de Drept, profesiunea avocat, locul de muncă I.I.S. „Stăruinţa", funcţia manipulant, domiciliul str. Ion Ghica nr. 3, sectorul 4, Bucureşti.

Motivele luării în evidenţă

Prin sentinţa nr. 24/1960 a T.M. Bucureşti a fost condamnat la 12 ani de muncă silnică pentru săvârşirea infracţiunii de uneltire contra ordinii sociale. A fost graţiat în anul 1964. Este fiu de fost fabricant şi are relaţii prin corespondenţă cu mai mulţi cetăţeni români care se află în străinătate.

Materialul pe baza căruia a fost luat în evidenţă se păstrează în arhiva Serviciului „C", CSS, sub nr. 49342 fond operativ.

Numele şi semnătura ofiţerului
care a întocmit hotărârea
Lt.-maj. Pau Ioan

Data şi semnătura ofiţerului de la
cartoteca generală care a primit fişa
Cpt. Mihăescu 13 mai 1968.

[Rezoluţie:] *126/25.07.1970. Elementul este cunoscut de lt.-maj. Ionescu P., lt. Alexe Aurel şi cpt. Davidescu Nicolae la începutul anului 1970.*

ACNSAS, fond informativ, dosar nr. 207, volumul 5, f. 7.

18.

1968 iunie 21.

Adresă despre cunoştinţele şi prietenii lui Nicu Steinhardt.

Consiliul Securităţii Statului
Direcţia a XII-a
Nr. 1254/00267624 din 21 iunie 1968

Strict secret
S.C. 345
Ex. nr. 1

Către Inspectoratul de Securitate al Municipiului Bucureşti

La adresa dv. nr. 111/PI/071003 din 11.06.1968, vă comunicăm următoarele:

Steinhardt Nicu Aureliu, fiul lui Oscar şi Antoineta, este născut la 29.VII.1912 în Bucureşti, licenţiat în drept, pensionar, necăsătorit şi domiciliază în str. Ion Ghica nr. 3, etaj 2, apart. 19, Circa a 7-a Miliţie, sectorul 4.

Steinhardt Nicu Aureliu nu mai ocupă nici un serviciu, fiind pensionar.

A fost internat într-un spital pe timp de aproximativ două luni de zile, iar în prezent şi-a restabilit sănătatea.

În imobil este apreciat ca un element liniştit, comportându-se corect cu ceilalţi locatari.

Steinhardt Nicu Aureliu este un element inteligent şi extrem de abil. Intră în discuţii cu foarte mare uşurinţă cu oricare locatar, atunci când este interesat să afle ceva, fără însă a avea anturaj sau relaţii apropiate cu cineva din bloc.

Este vizitat de foarte multe cunoştinţe dintre care se cunoaşte cu Vatamaniuc Gavril, fiul lui Vasile şi Elisabeta, născut la 7.XI.1925 în com. Sucevita-Rădăuţi, afirmând despre acesta că nu are unde primi corespondenţa întrucât este unul dintre cei cu care a fost

închis pentru activitate contrarevoluționară și eliberat prin decretul din vara anului 1964.

Steinhardt Nicu Aureliu întreține relații prin corespondență cu cetățeni din Spania, Franța, SUA, Venezuela. De la acești prieteni ai săi primește pachete cu diferite obiecte și cărți.

Menționăm că Steinhardt Nicu Aureliu a fost pus de mai multe ori în filaj, iar cu ocazia operațiunii „Amiciția" a fost supravegheat operativ la domiciliu.

Șeful serviciului,
(ss./ indescifrabil)

ACNSAS, fond informativ, dosar nr. 207, volumul 5, f. 8.

19.

1969 octombrie 7.

Notă a informatorului „Al. Fălticeanu"
privind intenţia de emigrare a lui Nicu Steinhardt.

ISMB
Lt. Alexe A.
Sursa Fălticeanu Al.
7.10.1969

Sursa informează:

În seara zilei de 4.10. a.c. am fost acasă la Steinhardt Nicolae.

Am stat de vorbă cu el în privinţa plecării din ţară. Mi-a spus că trebuie să refacă actele pentru plecare.

L-am întrebat motivele care l-au determinat să plece.

Mi-a răspuns:

Nu pot să mă plâng că n-am o situaţie bună. Am o mică pensie, predau lecţii, primesc câte un pachet şi am avut şi un contract cu Editura de Stat, aşa că, din punct de vedere material, o duc bine. Nimeni nu mă jeneză în activitatea mea, dar mi-e frică de ziua de mâine, căci nu ştiu ce poate surveni. În această situaţie vreau să plec în Belgia unde am rude.

L-am întrebat ce se poate întâmpla, ce poate surveni de aşa manieră încât să antreneze situaţia lui.

Mi-a răspuns:

Mi-e frică de o revenire la situaţia veche care mi-ar fi nefavorabilă.

Al. Fălticeanu

7.10.1969

N[ota] B[iroului]:

Numitul Steinhardt Nicu este lucrat prin mapă de lucru de către cpt. Davidescu Nicolae unde se va exploata şi prezenta notă.

Informatorul a primit sarcină să-l mai viziteze pentru a ne edifica asupra poziţiei obiectivului.

ss./Alexe A.

ACNSAS, fond informativ, dosar nr. 207, volumul 5, f. 11.

20.

1969 octombrie 28.
Notă a informatorului „Adrian Cozmescu"
privind cunoştinţele şi activitatea lui Nicu Steinhardt.

Primit Lt.-maj. Ionescu Alex.
Sursa: Adrian Cozmescu
Data: 28.10.1969, ora 17,30

Nicu Steinhardt continuă să se ocupe cu lecţii particulare şi traduceri. A tradus din limba engleză un volum al unui cunoscut scriitor american publicat în *Biblioteca pentru toţi.* A întocmit împreună cu Ion Dumitriu un scenariu radiofonic, traducere, prelucrare şi adaptare pentru radio din limba engleză, o operă din literatura indiană, care s-a şi prezentat la radio. Pentru această lucrare s-a fixat autorilor o retribuţie de 2 000 de lei, care însă nu li s-a achitat încă, motivându-se aceasta prin lipsa de fonduri şi prin marile mişcări de personal şi prefaceri operate în sectorul cultural.

După ce, acum peste zece ani, a solicitat aprobare pentru plecarea definitivă în Belgia, ceea ce i s-a refuzat, şi după ce acum circa doi ani a solicitat aprobarea unei vizite în aceeaşi ţară, ceea ce de asemenea i s-a refuzat, a cerut a treia oară anul trecut să plece definitiv. I s-a oferit posibilitatea să plece în Israel, ceea ce nu a acceptat. Datorită faptului că, aşa cum i s-a spus, comisia care se ocupa de aceste chestiuni a fost desfiinţată, i s-a sugerat să prezinte, dacă vrea, o nouă cerere de stabilire definitivă în Belgia, prin chemare la rudele sale de acolo, cu întreaga documentare. E hotărât să-şi întocmească un nou dosar de acte şi să solicite iarăşi aprobare pentru plecarea definitivă.

Totuşi, deşi scopul său este să intre în una din cele două mănăstiri ortodoxe din Occident, din Anglia sau Franţa, pentru că crede că

nu ar obține aprobarea pentru a intra într-o mănăstire din România, a ajuns la o nouă concluzie: în cazul în care nu ar primi aprobare pentru plecare, va încerca să se călugărească în România. A început să se obișnuiască cu această idee, care i se pare acum mai puțin irealizabilă decât acum câtva timp.

Menține aceleași legături de prietenie cu persoane din trecut, cu persoane din lumea literelor și teatrului, fie foști condamnați politic, fie nu, ca Dinu Noica, Alecu Paleologu, Dinu Pillat, Ion Caraion, Vladimir Streinu, cu care poartă lungi discuții cu caracter literar și cu ajutorul cărora obține angajamente literare pentru traduceri de opere din limbile engleză și franceză. A fost ajutat de Vladimir Streinu ca să obțină o pensie (în completare pe lângă cea pe care o are de la Fondul literar, ajungând la 1 500 de lei lunar). Se declară mulțumit de situația sa materială. Nu manifestă nici un interes, nici competență în problemele politice, care nu-l preocupă. Este stăpânit tot mai mult de pasiunea religioasă. Recitește Biblia și cărți de teologie și frecventează aproape zilnic biserica, în special Schitul Darvari.

Adrian Cozmescu

28.X.1969

N[ota] B[iroului]:

Numitul Nicu Steinhardt, fost condamnat, este lucrat prin mapă de lucru la indicativ 126 unde se va exploata nota.

Informatorul îl va mai vizita pentru a stabili evoluția comportării și atitudinii sale.

ss./Lt.-maj. Ionescu Al.

ACNSAS, fond informativ, dosar nr. 207, volumul 5, f. 14.

21.

1970 mai 7.

Notă-raport despre plecarea definitivă a lui Nicu Steinhardt în Belgia.

7 mai 1970

Notă-raport

În ziua de 7 mai a.c. am contactat, împreună cu tov. lt.-maj. Ionescu Petre, pe numitul Steinhardt Nicolae, la domiciliul acestuia cu care ocazie am discutat în legătură cu cererea sa de plecare definitivă din țară, cât şi asupra situației sale prezente.

Steinhardt Nic. a arătat că în urma intervenţiei sale făcute la ambasada belgiană, pentru a primi aprobarea de intrare în țară, a fost anunţat că autorităţile belgiene nu i-au soluționat cererea sa deşi au făcut unele intervenţii verii săi din Belgia în acest sens.

Ca urmare a acestui fapt, a renunțat la ideea plecării definitive în străinătate şi nici nu intenționează să meargă în străinătate în altă țară.

Preocuparea sa şi planurile de viitor constau în pregătirea spirituală, pentru a fi primit în rândul călugărilor, întrucât din credință şi-a făcut un scop al vieții şi existenței sale.

Steinhardt Nic. este pensionar şi, în afară de pensie, primeşte unele lucrări pentru traduceri de la Uniunea Scriitorilor sau de la diferite publicații. Venitul realizat îi satisface cererile şi nu se poate plânge.

De la eliberarea din detenție arată că s-a întâlnit cu persoane pe care le-a cunoscut cu această ocazie, nu le-a ocolit şi a mers chiar în întâmpinarea acestora, căutând, cu modestele-i posibilități, chiar să-i ajute, cum a fost cazul lui Vatamaniuc Gavril.

În afară de acesta se întâlneşte şi întreține relații cu Dinu Noica, Dinu Pillat, Paleologu Alexandru, Mihai Şora, soția şi fiica acestuia, Amalia Pavel etc., în majoritate relațiile sale fiind [din] intelectualitate.

[document nesemnat]

ACNSAS, fond informativ, dosar nr. 207, volumul 5, f. 23.

22.

1970 iunie 24.

Notă privind demersurile lui Nicu Steinhardt pentru obținerea unor despăgubiri din partea RFG pentru discriminare rasială.

131/C.S./24 iunie 1970

Strict secret
Ex. unic

Notă

Nicu Steinhardt (str. I. Ghica nr. 3) mi-a spus că cererea lui de plecare în Belgia avusese un aviz favorabil la organele de resort românești, dar că în cele din urmă nu a primit viza de intrare belgiană și din această cauză plecarea lui este compromisă.

În prezent face demersuri pentru a obține despăgubiri de la RFG pentru dezagrementele și pagubele suferite de pe urma discriminărilor rasiale (pierderea profesiei de avocat, munca la zăpadă și evacuarea din casă de către centrul de românizare).

I. Olteanu
(ss./indescifrabil)

ACNSAS, fond informativ, dosar nr. 207, volum 5, f. 27.

23.

1970 noiembrie 20.
Notă a informatorului „Adrian Cozmescu"
privind intenția de călugărire a lui Nicu Steinhardt.

ISMB
126/I.A./20.XI.1970

Strict secret
ex. unic

Notă

Nicu Steinhardt a făcut vizita proiectată de mult timp la Huși. A fost primit la noua mănăstire din oraș de preotul Mihai Mina Dobzeu, care este factorul dinamic al acestei instituții religioase, conduse de un bătrân stareț, cârmuitor a șase călugări. A reușit să obțină audiența solicitată episcopului Partenie al Romanului, care l-a informat că în momentul de față nu se primesc monahi în mănăstiri, interdicție pe care mitropolitul Moisescu al Iașilor înțelege s-o respecte întocmai. De aceea dorința lui Nicu Steinhardt de a se călugări nu poate fi satisfăcută deocamdată. Episcopul Partenie l-a îndemnat însă să nu se descurajeze întrucât peste un an, doi situația s-ar putea schimba.

Nicu Steinhardt nu se simte tocmai bine, fiind afectat de o stare de epuizare fizică generală, de câteva zile, motiv pentru care a luat hotărârea de a-și reduce activitatea destul de obositoare desfășurată în ultimul timp: vizite făcute și primite, spectacole, lecturi intense, lecții particulare și traduceri, de care se ocupă în baza unor contracte cu editurile. În prezent are în lucru două traduceri primite prin Vladimir Streinu, care manifestă simpatie și considerație pentru valoarea lui.

Nicu Steinhardt s-a decis să nu mai ia traduceri și să-și reducă numărul lecțiilor, care, fără a fi prea numeroase, îl obosesc totuși. Pe de altă parte, simte că interesul pentru vechile lui preocupări de natură culturală și socială a început să-l părăsească. Nu se mai pasionează, ca în trecut, de interminabilele discuții literare sau filosofice,

făcând impresia că a trecut într-o fază de reculegere şi s-ar putea spune de pregătire pentru intrarea în cinul călugăresc.

A primit o scrisoare de la Boston, din Statele Unite, de la arhimandritul Vasile Vasilache, trimis de Patriarhie la colonia de români de acolo, care l-a informat că osemintele fratelui său, preotul Haralambie Vasilache, mort în Penitenciarul Gherla pe când se afla încă deţinut acolo Nicu Steinhardt, au fost identificate şi aduse la Mănăstirea Cernica, unde au fost reînhumate. Nicu Steinhardt a făcut o vizită la această mănăstire şi s-a rugat la mormântul părintelui Haralambie pentru odihna sufletului acestuia.

L-a văzut pe Alecu Paleologu, pe care l-a găsit remontat după lovitura primită prin moartea soţiei sale Mietta.

După ce Alecu Paleologu a trecut prin câteva faze în ce priveşte poziţia sa faţă de religie: ortodoxie, catolicism, din nou ortodoxie, apoi materialism aproape ateu, în urma morţii soţiei sale, s-a simţit din nou atras de credinţa religioasă şi deci de ideea nemuririi sufletului. S-a decis să înfieze pe cei doi copii ai soţiei sale decedate pe care aceasta i-a avut din prima căsătorie, îndeplinindu-şi angajamentul luat faţă de ea, că le va crea fiilor ei condiţiile materiale şi morale corespunzătoare unei dezvoltări fericite.

„Adrian Cozmescu"

20.XI.1970

ACNSAS, fond informativ, dosar nr. 207, volumul 5, ff. 28–29.

24.

1970 decembrie 30.
Notă a informatorului „Adrian Cozmescu"
privind cunoştinţele lui Nicu Steinhardt.

Consiliul Securităţii Statului
ISMB
126/I.A./30.XII.1970

Strict secret
Ex. unic

Notă

Nicu Steinhardt a fost bolnav în zilele de 26–28 decembrie 1970. A avut o criză de intestine, care s-a repetat după un răstimp relativ lung, se pare o revenire a vechii afecţiuni TBC intestinal. Nu a consultat acum nici un medic, ci şi-a administrat nişte calmante puternice care au avut efect. Se teme că divinitatea şi-a întors faţa de la el pentru presupusele lui păcate grele şi că-l lasă pradă bolilor şi suferinţelor care se repetă periodic, fie sub forma unor grele afecţiuni ale prostatei, rinichilor, intestinelor, fie a unor accidente ca cel suferit acum vreo doi ani. Deocamdată este cam pesimist în legătură cu trecerea sa la monahism din cauza opreliştilor care i se pun în cale, mai ales a interdicţiei de a se primi în mănăstiri laici ca el, despre care a aflat de la episcopul Romanului şi Huşilor.

Continuă însă a fi în corespondenţă cu preotul Mina Dobzeu de la mănăstirea din Huşi.

A primit felicitări de la Sanda şi Vlad Stolojan de la Paris, ca şi de la Virgil Ierunca şi soţia acestuia tot de acolo. Stolojan îl asigură că-l poate găzdui dacă s-ar putea deplasa la Paris.

După vizitarea mormântului de la Mănăstirea Cernica al fratelui Arhimandritului Haralambie Vasilache de la Boston (SUA), despre care s-a relatat în nota precedentă, i-a scris acestuia şi a primit un răspuns care cuprinde mai multe felicitări de sărbători.

Continuă să dea lecţii particulare de engleză. A fost foarte afectat de moartea criticului Vladimir Streinu, fostul său coleg de lot la

închisoare şi apoi marele său sprijinitor, graţie căruia a obţinut şi o pensie de 700 lei de la Fondul literar, cu care îşi întregeşte modesta sa pensie de 800 de lei primită în calitate de fost salariat al statului.

Nu manifestă interes pentru discuţiile politice, pe care le evită din cauza incompetenţei sale în acest domeniu. *Continuă să aprobe însă politica regimului Ceauşescu*[1], *considerând-o mult mai liberală şi cu mari merite în special sub raportul relaţiilor externe, graţie cărora a atins un înalt grad de prestigiu şi popularitate în străinătate.*

Crede că nu există nici un motiv care să îndreptăţească opinia că regimul actual ar fi slab sau expus căderii. Este convins că Dumnezeu veghează pentru ca Ceauşescu să aducă mari servicii poporului român, chiar dacă acesta nu ştie acest lucru.

„Adrian Cozmescu"

Ob[servaţii]: Nicu Steinhardt, fost condamnat pentru activitate duşmănoasă, este în atenţia indicativului 126/D.N. unde se va exploata nota.

Lt.-maj. Ionescu Alex
(ss./ograf)

ACNSAS, fond informativ, dosar nr. 207, volumul 5, ff. 34–35.

[1] Nume şters în original, reconstituit de noi. Sublinieri în original.

25.

1971 februarie 16.
Notă a informatorului „Adrian Cozmescu"
privind starea de sănătate a prietenilor
lui Nicu Steinhardt.

ISMB/126/I.A./16.02.1971

Strict secret
Ex. unic

Notă informativă

Steinhardt Nicu a fost din nou bolnav, atins concomitent de cele trei afecţiuni de care suferă: TBC intestinal, boală a prostatei şi spondiloză cervicală. A trecut peste faza critică, fiind în prezent aproape restabilit, dar rămânând sub ameninţarea repetării crizelor în orice moment. Consideră că aceste suferinţe i se dau din cauza păcatelor sale.

Se poate spune că în general a trecut printr-o perioadă de neplăceri, fiind afectat într-o mare măsură de suferinţele unora dintre prietenii săi. Astfel amiralul[ui] Măcelariu Horia, pe care l-a cunoscut la Gherla, care a fost operat de prostată de dr. Burghele recent, continuă să-i fie rău, având nevoie de o serie de analize şi de îngrijiri medicale. Cum, dată fiind starea de slăbiciune postoperatorie şi boala amiralului, acesta nu se poate deplasa, Steinhardt l-a ajutat procurându-i bonuri de vizite, analize etc. şi vizitându-l acasă.

O altă bolnavă pe care a vizitat-o deseori la Spitalul Berceni este Florica Avramescu, asistentă medicală, fiică a preotului Mihai Avramescu, fost paroh la Biserica Schitul Maicilor din Udricani, în prezent transferat în Banat. Acesta este o veche cunoştinţă a lui Steinhardt Nicu, fiind şi el evreu creştinat. Florica Avramescu, bolnavă serios de nervi şi internată în spital, l-a solicitat insistent s-o viziteze, ceea ce el a şi făcut în repetate rânduri, mai ales în amintirea îngrijirilor pe care el însuşi le-a primit de la ea în perioada când a fost internat la Spitalul Brâncovenesc, în urma accidentului de tramvai suferit acum câţiva ani.

Serios bolnavă este şi soţia ing. Stefanopol, vechi prieten al tatălui lui Steinhardt, azi în vârstă înaintată. O vizitează şi pe aceasta, încercând să-i dea ajutor, mai bine zis să-i fie de folos în procurarea de medicamente sau alte servicii. Ing. Stefanopol este azi pensionar, fost şi actual scriitor. I-a apărut recent un volum, *Hanul Angiţei*.

L-a văzut acum o lună de zile pe Dinu Noica, cercetător principal la Academie, care a primit sarcina, la executarea căreia s-a angajat prin contract, să traducă şi coordoneze traducerea integrală a operei lui Platon din limba elină de către un colectiv de cercetători. Noica este mulţumit că i s-a dat posibilitatea completă de a se pune în slujba culturii naţionale în măsura largilor sale calităţi intelectuale. E mâhnit numai că nu i se permite să-şi viziteze fiii săi din Anglia, datorită, desigur, suspiciunilor că nu s-ar mai întoarce. El se consideră om de cuvânt, care, dacă se angajează că se înapoiază în ţară, există o certitudine absolută că-şi va ţine cuvântul. Noica speră că totuşi până la urmă i se va acorda paşaportul solicitat.

Paleologu Alecu, celălalt prieten al lui Steinhardt, este foarte ocupat, pregătind lucrări în vederea editării. De la moartea soţiei sale, Mietta, activitatea sa a devenit mai febrilă datorită promisiunii pe care i-a făcut-o acesteia pe patul de moarte că va scrie cu dublu scop: de a se realiza personal şi de a obţine venituri pentru a creşte şi educa pe copiii soţiei sale Mietta, pe care aceasta i-a avut din prima căsătorie.

Steinhardt primeşte scrisori în mod periodic de la preotul Mihai Dobzeu din Huşi, care-i trimite încurajări în sensul că va obţine într-un timp oarecare permisiunea de a se călugări.

A primit un roman scris de un prieten din Israel în limba ebraică şi încearcă să-l citească cu ajutorul a două dicţionare, dar se pare că se va lăsa păgubaş de această lectură, fiind extrem de grea.

Sub raportul politic, repetă insistent opinia că N. Ceauşescu este un conducător extrem de valoros, care a reuşit să câştige un prestigiu excepţional în străinătate, care nu ar fi altfel explicabil decât printr-un real substrat de valoare personală. Combate părerea acelora care susţin că poziţia internaţională a României se datorează atitudinii sau mai exact numai atitudinii adoptate de Ceauşescu faţă de URSS, de independenţă şi neamestec în treburile interne şi că astfel România ar fi susţinută de toate ţările pentru a slăbi constelaţia

sovietică. Steinhardt susține că, în afară de sentimentul patriotic care-l stăpânește pe conducătorul statului român și de curajul cu care combate, personalitatea acestuia este fundamentată pe valoarea personală și pe degajarea unui farmec personal asemănător cu al lui Nixon[1].

Adrian Cozmescu

16.02.1971

ACNSAS, fond informativ, dosar nr. 207, volumul 5, ff. 40–41.

[1] Sublinieri în original.

26.

1971 iunie 1.

Adresă despre preotul Mina Dobzeu din Huşi, supravegheat informativ pentru „relaţii suspecte".

Consiliul Securităţii Statului
Inspectoratul Judeţean de Securitate Vaslui
Grupa de Securitate Huşi
Nr. 0017094 din 1 iunie 1971

Strict secret
Exemplar nr. 1
Stamp. ISJ Vaslui

Către Consiliul Securităţii Statului
Municipiul Bucureşti

La data de 26 iunie 1971, de către noi s-a interceptat o scrisoare trimisă de numitul Steinhardt N., str. Ion Ghica nr. 3, Bucureşti, 4, preotului ortodox Dobzeu Mina din Huşi, căruia printre altele îi scrie:

„Confirm primirea scrisorii recomandate şi a manuscrisului de tradus. E de la sine înţeles că mă apuc imediat de treabă. Voi face traducerea în franceză şi în engleză pe cât voi putea mai bine. Deoarece nu e o treabă prea uşoară din cauza termenilor bisericeşti ortodocşi, vă rog să-mi acordaţi un oarecare răgaz. Pentru germană va trebui să caut pe cineva şi nu va fi deloc uşor."

Întrucât preotul Dobzeu Mina este urmărit de noi în supraveghere informativă generală şi a fost condamnat politic, întreţinând în prezent unele legături suspecte, rugăm să se stabilească în mod discret despre ce manuscris este vorba şi să ni se comunice cum este cunoscut de dvs. numitul Steinhardt N.

Inspector-şef,
Lt.-colonel
Călinoiu Alexandru

Şef grupă,
Maior
Manole Gheorghe

ACNSAS, fond informativ, dosar nr. 207, volum 5, f. 51.

27.

1971 septembrie 27.
Notă a informatorului „Dorel"
despre relaţiile lui Nicu Steinhardt.

131/B.V./27.IX.1971
Strict secret
Ex. nr....

Notă

Sursa a întâlnit în ziua de 10.VIII.1971, în piaţa de la intrarea Mănăstirii Văratec (judeţul Neamţ), pe următorii: ing. Vlad Stolojan cu soţia sa Sanda (fiica fostului diplomat Alexandru Zamfirescu), în prezent cetăţeni francezi, şi Constantin Noica şi Alexandru Paleologu. A aflat de la ei că C. Noica şi Alex. Paleologu s-au dus la Oradea, unde au aşteptat pe soţii Stolojan, care au venit din Franţa cu maşina şi împreună au făcut o călătorie de câteva zile prin Maramureş şi Bucovina, ajungând la Văratec. Acolo s-au despărţit: ing. Vlad Stolojan a plecat cu maşina împreună cu Alex. Paleologu (critic literar) spre Bucureşti, iar Sanda Stolojan şi C. Noica au rămas încă circa cinci zile la Mănăstirea Văratec.

În acele zile, la Văratec, ei au fost cel mai mult în compania lui Nicu Steinhardt. Acesta e un om de cultură umanistă, traducător din limbi străine, născut evreu şi convertit la religia ortodoxă, bigot. De altfel, la sosirea la Văratec, C. Noica a spus: „Am vizitat mai multe mănăstiri, iar cum ultima e [a lui] Nicu Steinhardt."

C. Noica este licenţiat în filosofie. A fost însurat cu Wendy Maston, fiica unui cetăţean englez ce locuia la Sinaia. Prin 1947 au divorţat şi ulterior fosta lui soţie a plecat cu copii[i] (un băiat şi o fată) în Anglia, unde trăieşte în prezent.

Cam în anul 1955, C. Noica s-a reînsurat la Câmpulung Muscel, unde locuia, cu o fostă moşieriţă cu care e căsătorit şi în prezent.

După ieşirea din închisoare (1964), C. Noica a lucrat ca colaborator al Institutului de Logică al Academiei R.S.R. şi a scris la diferite publicaţii.

A spus sursei că a făcut mai multe cereri pentru a merge în Anglia să-şi vadă copiii, dar nu a primit aprobare.

Pe Sanda Zamfirescu Stolojan o cunoaşte de prin anii 1940–1948, când aceasta, care avea preocupări şi pretenţii literare, invita la ea, la reuniuni literare, tineri scriitori şi oameni de cultură.

Sursa: „Dorel"[1]

ACNSAS, fond informativ, dosar nr. 207, volumul 5, ff. 54–55.

[1] Nume şters în original, reconstituit de noi.

28.

1972 noiembrie 27.

Plan de măsuri în dosarul de urmărire informativă privind pe Nicu Steinhardt, pentru a se verifica dacă manuscrisul *Jurnalului fericirii* a mai fost citit de alte persoane sau a fost expediat peste graniţă.

Ministerul de Interne
Inspectoratul Municipiului
Bucureşti–Securitate

Strict secret
Ex. unic

Nr. 103/A/C.I./27.XI.1972
[Rezoluţie:] *Se aprobă,*
Şeful serviciului,
(ss./indescifrabil)

Plan de măsuri în dosarul de urmărire informativă privind pe numitul Steinhardt Nicu Aureliu

La data de 24.XI.1972 a fost deschis dosar de urmărire informativă numitului Steinhardt Nicu Aureliu, fiul lui Oscar şi Antoinette, născut la data de 29.07.1912 în Bucureşti, de profesie avocat, pensionar, cu domiciliul în Bucureşti, strada Ion Ghica nr. 3, sector 4.

Dosarul de urmărire informativă are ca scop clarificarea următoarelor aspecte:

– verificarea de urgenţă a faptului dacă lucrarea intitulată *Jurnalul fericirii* redactată de Steinhardt Nicu Aureliu n-a fost scoasă ilegal din ţară spre publicare;

– stabilirea faptului dacă lucrarea sus-numitului n-a fost difuzată spre studiu şi altor persoane din anturajul numitului Steinhardt Nicu Aureliu.

În vederea realizării sarcinilor propuse mai sus se vor lua următoarele măsuri:

1. Se va [vor] studia posibilităţile efectuării unei percheziţii secrete la domiciliul numitului Steinhardt Nicu Aureliu sau a unei

percheziţii legale legendate (având ca pretext o anonimă privind deţinerea de armament, valută etc.) în vederea intrării în posesia manuscrisului lucrării redactate de sus-numitul.

Termen: 10 decembrie 1972.
Răspunde: Lt. Ciucă Ion.

2. În cadrul măsurilor aprobate în dosarele de urmărire informativă „Bucovineanul" şi „Poetul" a căror legătură apare Steinhardt Nicu Aureliu, o dată cu chemarea la organele noastre a acestora, va fi cercetat şi numitul Steinhardt Nicu Aureliu, ocazie cu care se va efectua o percheziţie legendată.

Termen: 15 decembrie 1972.
Răspunde: Lt. Ciucă Ion.

3. În vederea verificării atitudinii sale în cursul şi ulterior chemării la organele de Securitate precum şi pentru slăbirea legăturilor pe care le are pe această cale, se va proceda la instalarea unui mijloc ATS şi a unui mijloc AMT sau un mijloc de tehnică mobilă (şipcă). Apreciem prioritară instalarea acestor mijloace faţă de ATI, întrucât obiectivul manifestă suspiciuni faţă de acest din urmă mijloc.

Termen: 10 decembrie 1972.
Răspunde: Lt. Ciucă Ion.

4. Pentru stabilirea legăturilor pe care le are numitul Steinhardt Nicu Aureliu se va lua măsura supravegherii operative pe timp de 10 zile.

Termen: 10 decembrie 1972.
Răspunde: Lt. Ciucă Ion.

5. Vor fi verificate în evidenţele organelor noastre toate persoanele care locuiesc în imediata apropiere a numitului Steinhardt Nicu Aureliu, pentru stabilirea posibilităţilor de ascultare a mijloacelor tehnice mobile, în cazul că se va proceda la instalarea unor asemenea mijloace, precum şi pentru stabilirea relaţiilor dintre sus-numitul şi vecinii săi de apartament.

Termen: 10 decembrie 1972.
Răspunde: Lt. Ciucă Ion.

6. Având în vedere că numitul Steinhardt Nicu Aureliu întreţine relaţii prin corespondenţă cu mai multe persoane din străinătate,

pentru stabilirea naturii acestora, se va lua măsura interceptării trimiterilor poştale pe o perioadă de 6 luni.

Termen: 30 noiembrie 1972.
Răspunde: Lt. Ciucă Ion.

7. Va fi dirijată reţeaua informativă în vederea stabilirii dacă lucrarea a fost difuzată şi altor persoane sau dacă a fost scoasă ilegal din ţară. De asemenea, pentru a stabili reacţia lui Nicu Steinhardt în urma chemării la organele noastre.

Sarcină permanentă.
Răspunde: Lt. Ciucă Ion.

De acord,
Şeful biroului,
(ss./indescifrabil)

ACNSAS, fond informativ, dosar nr. 207, volum 4, ff. 259–260.

29.

1972 noiembrie 28.

Notă-sinteză privind lucrarea *Jurnalul fericirii* de Nicu Steinhardt.

Ministerul Afacerilor Interne
Inspectoratul Municipiului Bucureşti –
Securitate

102/C.I./28 nov. 1972
Strict secret
Ex. nr. 2

Notă-sinteză privind lucrarea intitulată *Jurnalul fericirii* redactată de Steinhardt Nicu

La data de 30.X.1972, prin posibilităţile informative ale Direcţiei I am intrat în posesia fotocopiei lucrării intitulate *Jurnalul fericirii*, redactată de numitul Steinhardt Nicu Aureliu, lucrarea conţinând 532 pagini dactilografiate.

Tratând creştinismul ca singura credinţă care poate aduce fericirea unui om, autorul aduce printre altele o serie de calomnii la adresa societăţii socialiste; face apologia organizaţiei legionare; comentează ostil modul cum s-au judecat procesele deţinuţilor politici, precum şi modul cum au fost trataţi în închisoare; prezintă tendenţios realitatea existentă la data eliberării lui din închisoare şi comentează nefavorabil măsurile luate pe linie de partid şi de stat în domeniul activităţii ideologice; enunţă concepte duşmănoase privind ideologia marxistă şi esenţa orânduirii comuniste.

Astfel, referindu-se la „unul dintre cele mai cumplite momente petrecute la Securitate" – era vorba de o confruntare cu una din femeile care au făcut parte din grup – afirmă „acum pentru prima oară sunt şi eu cu adevărat fanatic. Toate vechile mele vagi atracţii spre legionarism, înăbuşite, înfundate, tresar, prind viaţă" (p. 25).

La Gherla în 1962, învăţând cântece legionare împreună cu Marinică Popescu şi Sile Cătălinoiu (*Cântecul potirului* al lui Crainic), „ca prin minune încep să simt o răcoare, o umezire a gurii arse de

sete (nici la Gherla nu pot bea apă, [e] sălcie); şi o imensă recunoştinţă, niciodată n-am ştiut mai bine ce e smerenia, cât de *săracă* şi de *ticăloasă* e condiţia umană" (p. 500).

Idei asemănătoare care reflectă aprecieri elogioase la adresa fostei organizaţii legionare sunt cuprinse în mai multe pagini ale lucrării, dintre care enumerăm: p. 29, 172, 514.

Referindu-se la societatea noastră, pe care o compară cu un „coşmar", arată că este dominată de „trei fenomene ale timpului: invazia verticală a barbarilor (expresia e a lui Rathenau), domnia proştilor, trădarea oamenilor cumsecade.

Primul: năvălesc nu barbarii din alte continente, ci, de jos în sus, derbedei. Barbarii aceştia preiau locurile de conducere.

Al doilea: au sosit pur şi simplu, în sensul cel mai categoric – proştii şi inculţii la putere; şi în ciuda tuturor legilor economice şi a tuturor regulilor politice, fac prostii ca nişte ignoranţi ce se află.

Al treilea: în loc de a se împotrivi, oamenii cumsecade adoptă expectative binevoitoare, se fac că nu văd şi nu aud, pe scurt trădează. Imparţialii şi încrezătorii înregistrează şi tac. Sunt cei mai vinovaţi."

Apreciind forma de stat actuală ca tiranică, arată: „[...] tiraniile nu interzic rostirea adevărurilor, ci numai a unora, mai bine zis a *unuia anume*, a celui care o doare pe respectiva tiranie" (p. 14).

„Tiranul trebuie atacat cu avioane, tancuri, propagandă masivă şi o disciplină de fier – şi totodată cu un nou ideal" (p. 462).

Citându-l pe Voltaire, afirmă: „Ferească-ne însă Dumnezeu de un tiran mânios şi barbar, care necrezând în Dumnezeu, şi-ar fi sie însuşi Dumnezeu" (p. 501), asemenea idei fiind cuprinse şi în p. 286, 515, 517 etc.

Făcând rezumatul lucrării *Maestrul şi Margareta* de Mihail Bulgakov, face aprecieri asupra orânduirii comuniste astfel: „Ăsta e comunismul. Ăsta şi nu altul: tovarăşul de la raion, certificatul de origine socială, delaţiunea obligatorie, cozile, primusul... *Alt* comunism? Dacă s-ar fi realizat undeva ar fi altfel? Când îl vom face noi va fi altceva.

Iluzii, prostii, tot cu aceleaşi elemente constitutive veţi lucra. Tot acolo veţi ajunge. Tot acelaşi rasism, marxism nu mai puţin decât leninist (deşi oi fi om cumsecade, deşi burghezia a jucat un rol progresist, n-avem ce-ţi face: eşti cum eşti *şi cum altfel nu poţi fi*,

trebuie aşadar să fii osândit). Ăsta e, nu altul. Răzbunător, rasist, mic. Împuţit. Mahalagesc. Pizmaş. Credincios al treimii: ură, bănuială, invidie. Cu gură de ţaţă şi ură de slugă. Societatea bunei stări unde bucătăria este primusul de pe coridor. Ştiu ei demonii cum să se întrupeze, nu întâmplător."

În legătură cu organele de Securitate arată că: „O dată cu *noul* au revenit la sistemul inchizitorial; răspunsurile n-au mai fost înregistrate prin dactilografiere, ci prin redactare de către anchetatori. [...] Procedeul anchetei inchizitoriale s-a repetat. [...] Anchetatorul redactează el răspunsul în *moderna lui latinească*: cu alte cuvinte îl transcrie în limba *aulică* a instituţiei pe care o slujeşte" (pp. 221–224).

Despre şedinţele de judecată arată că „[...] tot ce spui în public (dacă nu-s şedinţele secrete ca la noi) nu are nici o valoare şi nu se consemnează... Ce spuneţi la tribunal e ca şi cum aţi vorbi la un post radiofonic emiţător, care nu transmite, ori în receptorul unui telefon defect, pe ecranul unui film mut" (p. 24).

Redând sentimentele avute în momentul eliberării din închisoare, reia amintirea unor vorbe spuse de tatăl său: „[...] nu te întrista, pleci dintr-o închisoare mai largă într-una mai strâmtă, iar la plecare nu te bucura prea tare, vei trece dintr-o închisoare strâmtă într-una mai largă" (p. 110).

Referindu-se la ideologia marxistă arată: „[...] creştinismul nu poate să nu recunoască nenorocita condiţie a unor categorii de muncitori din secolul al XIX-lea. Eroarea marxistă constă în a spune că fiind sărac şi silit să-şi vândă forţa de muncă, muncitorul englez din veacul al XIX-lea nu era liber. Liber era. Era însă nenorocit. Asta e altceva. Se face confuzie între libertate şi nenorocire. Şi ceea ce trebuie desfiinţată e nenorocirea, nu libertatea" (p. 468).

Măsurile luate pe linie de partid şi de stat pentru educarea tineretului sunt interpretate drept o „monstruoasă coaliţiune" între bătrâni şi comunişti: „[...] comuniştii îi urăsc pe tineri pentru că după 25 de ani de educaţie materialistă merg pe stradă în costum de cow-boy... bătrânii pentru că sunt obraznici, dezmăţaţi... şi se dovedesc faţă de regimul de care lor, bătrânilor, le-a fost aşa de teamă, ori nepăsători, ori neînspăimântaţi... ciudată coaliţiune" (p. 474), idei referitoare la tineri aflându-se şi la p. 507.

Recomandând mijlocul sigur de realizare a idealului, credința, arată: „[...] tot Hristos rămâne cel mai accesibil pentru a îndulci amarul şi a lecui deznădejdea. Mai ales că, devenind şi el inaccesibil în mult râvnitele regimuri, prezintă avantajul de a fi găsit în locuri mai greu de etatizat" (pp. 508–509).

Redând atmosfera prezentă în rândurile foştilor deținuți politici, arată că: „[...] totul e sluțenie, plictiseală, vid... Amintirea anilor închisorii s-a dus. Mai că-mi vine a-i regreta... Foştii deținuți politici s-au dezamăgit şi ei reciproc; unii s-au arătat necinstiți, alții bârfitori, ingrați, ranchiunoşi, carieriști,...ceilalți, dacă le pomeneşti de închisoare dau din umeri, te consideră pisălog, ramolit, zaharisit" (p. 531).

Steinhardt Nicu Aureliu, fiul lui Oscar şi Antoinette, născut la 29.VII.1912, în Bucureşti, de profesie avocat, pensionat medical, cu domiciliul în Bucureşti, str. Ion Ghica nr. 3, sector 4, este urmărit prin dosar de urmărire informativă la indicativ 103/C.I.

Prin sentința nr. 24/1960 a Tribunalului Militar Bucureşti, Steinhardt Nicu Aureliu a fost condamnat 12 ani m.s. pentru săvârşirea infracțiunii de uneltire contra ordinii sociale.

Grațiat în anul 1964, Steinhardt Nicu Aureliu se angajează ca muncitor necalificat la I.I.S. „Stăruința", de unde, în anul 1968 este pensionat medical în urma unui accident de circulație.

Primeşte pensie de serviciu de 800 lei şi, prin intermediul fostului critic Vladimir Streinu cu care era bun prieten şi cu care fusese condamnat în acelaşi lot, primeşte de la Fondul Literar o pensie lunară de 700 lei. La aceasta se adaugă, pentru traducerile efectuate diferitelor edituri solicitante, sume variind anual între 2–9 000 lei.

În cadrul supravegherii informative s-au obținut date din care rezultă că este un religios fanatic, majoritatea timpului fiind preocupat de a da meditații unor amatori în limbile engleză, franceză sau germană, pe care le cunoaşte foarte bine, sau de a efectua traducerile contractate cu diferite edituri.

A rezultat, de asemenea, că întreține relații cu persoane pe care le-a cunoscut în detenție, relații pe care a continuat să le cultive şi ulterior, printre acestea numărându-se: dr. Sergiu Al. George, Bilciurescu Alexandru, Ion Caraion, Constantin Noica, Alexandru Paleologu, Dinu Pillat, Popescu Marin, Vatamaniuc Gavrilă, Sanda

Stolojean, Vlad Stolojean şi preoţii Vasile Vasilache, Teodorescu Gheorghe, ultimii patru fiind stabiliţi în străinătate.

S-a mai stabilit, de asemenea, că întreţine relaţii prin corespondenţă cu mai multe persoane din străinătate printre care: Virgil Ierunca, Mircea Eliade, Alexandru Ciorănescu, Paul Gruber, Vlad Stolojan şi Sanda Stolojan, ultimii trei fiind şi cei care-l vizitează când vin în ţară.

Întrucât organele noastre au aflat de existenţa acestui material la sfârşitul lunii oct. a.c., se impune ca de urgenţă să verificăm dacă lucrarea nu a fost scoasă pe căi ilegale din ţară.

În acest scop preconizăm să facem o percheziţie secretă ori legendată (ca pretext: o anonimă privind deţinerea de valută, armament etc.) cu care ocazie să reţinem această lucrare, dacă nu a fost scoasă între timp din ţară (precizăm că Direcţia I deţine date despre existenţa acestei lucrări din luna mai 1972).

Deoarece numitul Steinhardt Nicu apare în anturajul lui Vatamaniuc Gavrilă şi Popescu Marin în legătură cu care s-au aprobat măsuri de destrămare, urmează ca o dată cu chemarea la Securitate a acestora să fie cercetat şi Steinhardt Nicu Aureliu asupra legăturilor cu aceştia, cât şi în legătură cu manuscrisul (Dir. I afirmă că nu este nici un risc de deconspirare a sursei care a pus la dispoziţie acestui organ manuscrisul sus-amintit).

Întrucât sursa ATI este ineficientă, în condiţiile configuraţiei apartamentului obiectivului, vom instala o sursă ATS, în plus, cu ocazia percheziţiei vom monta o sursă TO portabilă (şipcă) pentru a controla şi pe aceste căi relaţiile obiectivului în timpul chemării la organele de Securitate.

Locot. Ciucă Ion

Şeful serviciului,
Lt.-col. Burac Ion

ACNSAS, fond informativ, dosar nr. 207, volum 4, ff. 268–273.

30.

1972 decembrie 10.
Denunț anonim cu privire la activitatea „suspectă"
a lui Nicu Steinhardt.

Legătura cu Nicu Steinhardt Stan
(Dir. I. Vatamaniuc şi Popescu)

[Rezoluție:] *Tov. col...*
Rog măsuri de verificare
10.12.1972

Domnule comandant

Sunt un cetățean patriot care vă aduc la cunoştinţă următoarele probleme despre un evreu romanizat care este deosebit de periculos. A mai fost el mi se pare condamnat pentru afaceri cu aur şi politică şi văz că nu s-a învăţat minte.

La fel este cunoscut că nu a fost căsătorit niciodată şi trăieşte cu diferiți băieței, lucru care-l ştie toată lumea din bloc. Domnule comandant, este vorba de Nicu Steinhardt, domiciliat în Bucureşti, str. Ion Ghica nr. 3, locuieşte la etaj într-un apartament foarte bine mobilat ca să ademenească tinerii.

El are ascunse acasă icoane vechi şi vrea să fugă cu ele în străinătate unde le valorifică prin rudele sale.

La fel are se pare valută strânsă de la prietenii lui străini care-l vizitează de foarte multe ori ca turişti şi vrea să fugă cu ea din ţară. Este un om foarte periculos pentru societate şi pentru cei din jur că face fel de fel de treburi necurate şi afaceri necurate. Stă închis cu 7 lacăte şi nu dă drumul decât la ai lui care-l cunosc şi sunt tot ca el.

Eu zic că dacă-i verificaţi apartamentul veți găsi lucruri interesante şi veți descoperi treburi importante pentru Securitate şi pentru Miliţie. El este un înrăit şi un deocheat; dacă aţi culege informaţii, toată lumea o să vă spună aceleaşi lucruri ca şi mine. Că este prieten

cu mulţi din bloc care-l vizitează toată ziua şi toată noaptea. Vecinii spun că are şi arme aduse de prietenii lui turişti pe care le doseşte la el şi vrea să le dea duşmanilor ţării. Nu vă dau numele meu pentru că este un om periculos şi mie mi-e frică de el. Dar să verificaţi că controlându-i casa o să descoperiţi lucruri interesante.

Cu multă stimă, un anonim

ACNSAS, fond informativ, dosar nr. 207, volum 4, f. 276.

31.

1972 decembrie 14.
Declarație a lui Nicu Steinhardt privind redactarea și dactilografierea manuscrisului *Jurnalul fericirii.*

Declarație

Subsemnatul Steinhardt Nicu Aureliu, domiciliat în București, str. Ion Ghica 3, fiul lui Oscar și al Antoanetei, născut la data de 29 iulie 1912, pensionar, colaborator extern al Editurilor Univers și Minerva, fost deținut politic, condamnat la 12 ani muncă silnică în anul 1960, din care am executat 5 ani, fiind eliberat pe ziua de 3 august 1964, declar prin prezenta următoarele:

În ziua de 14 decembrie 1972 am fost invitat de organele de Miliție la Comandamentul Miliției Capitalei unde mi s-a pus în vedere că sunt bănuit de a deține obiecte de contrabandă. Mi s-a cerut să spun dacă mă opun unei percheziții. Am declarat de îndată că nu și am plecat înapoi acasă însoțit de câteva persoane care au efectuat în prezența mea o percheziție din care s-a constatat că nu se află la domiciliul meu nici un obiect de contrabandă. Mi-a fost însă ridicat un manuscris dactilografiat intitulat de mine *Jurnalul fericirii.*

Ca referire la acest manuscris arăt că reprezintă un jurnal intim redactat de mine la domiciliul meu în cursul anilor 1970–1971, în care am încercat să redau în mod detaliat conversiunea mea religioasă, adică trecerea mea de la iudaism la creștinism. Am simțit nevoia de a-mi lămuri mie însumi acest proces sufletesc deosebit de însemnat pentru mine. Manuscrisul cuprinde referiri la primele mele chemări înspre religia creștină, precum și relatarea modului în care s-a produs în mod concret conversiunea. Deoarece aceasta a fost legată de anii pe care i-am petrecut în închisoare, *Jurnalul* cuprinde și amintiri și referiri la această perioadă de 5 ani.

Am urmărit prin acest *Jurnal* să-mi clarific mie însumi un proces sufletesc complex.

Manuscrisul a fost dactilografiat de către o cunoştinţă a mea, Yvonne Eşeanu, care a trecut prin ţară anul trecut şi care s-a oferit a mi-l bate. Posed din acest *Jurnal* un singur exemplar, deoarece nu am avut intenţia de a-l difuza în ţară sau în străinătate. Ciornele au fost în parte distruse, în parte se mai află printre hârtiile mele, la domiciliu.

Nu am încercat a trece acest manuscris peste graniţă şi nici nu l-am dat spre citire ori nu l-am citit eu însumi nimănui.

Precizez că în acest *Jurnal* este evocată epoca tinereţii şi a copilăriei mele şi a diferitelor episoade sau întâmplări care au putut contribui a-mi determina gestul pe care l-am făcut ulterior. Anii petrecuţi în închisoare sunt şi ei evocaţi, atât în legătură cu actul conversiunii propriu-zise, cât şi în privinţa stărilor sufleteşti prin care am trecut. Manuscrisul cuprinde foarte numeroase referiri la citate din cărţi, lucrări etc. cu caracter literar şi filosofic, care exprimă sentimente creştineşti ori gânduri şi idei care pot evoca sau întări gânduri sau idei legate de conversiunea mea.

Creştinismul aşa cum l-am conceput este legat pentru mine în special de ortodoxie la care am trecut şi din care mi-am făcut un crez. În cuprinsul manuscrisului se mai află şi afirmarea unor sentimente naţionale care mărturisesc profundul meu ataşament pentru poporul român şi pentru ţară.

Desigur că în acest *Jurnal* sunt şi referiri la locuri pe care le-am vizitat ori întâmplări diverse sau conversaţii din diferite epoci ale vieţii mele, deoarece *Jurnalul* nu este scris cronologic, ci după asociaţia de idei care nu sunt legate de curgerea timpului. După evocarea anilor grei de închisoare, luminaţi însă de crescânda întărire a credinţei religioase, am evocat perioada de după liberare, practicarea efectivă a credinţei creştine şi reflecţii felurite în legătură cu aceasta. Evocarea persoanei tatălui meu ocupă un loc destul de însemnat în aceste amintiri.

Motivul esenţial care m-a determinat a scrie şi sistematiza acest *Jurnal* a fost necesitatea de a-mi lămuri mie însumi un proces sufletesc destul de deosebit. Nu am căutat a-mi ascunde nici o realitate, ci am aşternut pe hârtie ideile, amintirile şi cugetările aşa cum mi s-au perindat în minte. Intenţia mea nu a fost niciodată nici de a difuza textul, nici de a-l împărtăşi altora. Iar ideea de a-l fi expediat

în străinătate mi s-a părut de neconceput şi cu totul străină convingerilor mele care nu s-ar fi împăcat niciodată cu un asemenea lucru.

Ducând o viaţă retrasă şi axată pe trăirea religioasă, am găsit în acest *Jurnal* un mijloc de a-mi expune mie însumi în mod sistematic o întreagă frământare lăuntrică. Deoarece condamnarea mea a provenit în mod exclusiv din faptul că nu am consimţit a fi martor al acuzării, *Jurnalul* cuprinde şi sincere accese de revoltă, isprăvind însă cu exprimarea unei stări sufleteşti de linişte şi de împăcare cu viaţa şi toate vicisitudinile ei.

Precizând că acest manuscris a fost găsit la mine într-un loc vizibil, doresc să arăt că nu l-am considerat câtuşi de puţin ca un act de ostilitate sau de propagandă împotriva regimului ţării mele, ci numai – o repet – un act de eliberare sufletească, era firesc ca la un om cu preocupări intelectuale ca mine forma scrisului să îmbrace procesul sufletesc lăuntric.

Cât priveşte persoana care a dactilografiat textul, arăt că ştiu că Yvonne Eşeanu a plecat din ţară, cred, în perioada cât eram în detenţie. Am aflat că ulterior s-a căsătorit în Israel, dar a divorţat. În orice caz când a venit în ţară, prin trecere, era singură. Corespondenţă cu dânsa nu am mai întreţinut. Adresa ei actuală nu o ştiu. Înainte de plecarea ei din ţară, ea se ocupa cu lucrări de traduceri. Adresa ei, anterioară anului 1959, nu izbutesc să mi-o amintesc acum.

Cât priveşte ciorna lucrării, arăt că nu am păstrat decât exemplarul găsit la mine la percheziţie. Deoarece însă nu am ascuns nimic, nu exclud posibilitatea ca printre hârtiile mele să se mai afle părţi din ciorna respectivă.

Menţionez că Yvonne Eşeanu nu a luat nici un exemplar cu ea şi că mi-a remis numaidecât un singur exemplar deoarece am cerut categoric să nu existe mai multe exemplare ca să nu apar în situaţia de a fi dorit să le difuzez, ceea ce nu a fost intenţia mea. Este posibil ca sus-numita să fi bătut şi o copie şi ca unele din paginile manuscrisului să fie dintr-aceasta, însă eu şi ea nu am reţinut nici un alt exemplar. Am distrus tot ce nu figurează în manuscris.

Aceasta îmi este declaraţia pe care o dau, o susţin şi o semnez
14 decembrie 1972

(ss./Nicu Steinhardt)

ACNSAS, fond informativ, dosar nr. 207, volum 4, ff. 289–295.

32.

1972 decembrie 15.

Declarație a lui Nicu Steinhardt privind ideile despre comunism din manuscrisul *Jurnalul fericirii.*

Declarație

Subsemnatul Steinhardt Nicu Aureliu, domiciliat în București 4, str. Ion Ghica, fiul lui Oscar și al Antoanetei, declar că în *Jurnalul fericirii*, scris de mine, m-am ocupat de cartea lui Mihail Bulgakov intitulată *Maestrul și Margareta*, în care autorul face o descriere foarte tristă și impresionantă a unui coridor unde o serie de femei din Uniunea Sovietică sunt prezentate gătind la sfârșitul zilei de muncă pe niște primusuri.

Continuând imaginea autorului și referindu-mă la cele scrise de el, am notat într-o serie explozivă de cuvinte și calificative despre regimul comunist de acolo că e: mic, împuțit și rasist etc.

Afirmația aceasta însă eu am conceput-o cu acel caracter de generalitate pe care îl dă fraza mea citită fără referire la cele precedente, ci numai în legătură cu tristul tablou evocat de autor, pentru un anumit loc și o anumită epocă. Desigur că acel șir de calificative pe care l-am folosit nu poate avea un caracter de generalitate absolută, ci trebuie raportat, cum am gândit eu comentându-l pe Bulgakov, la epoca și locul avut[e] în vedere de autor. Calificativele, însă, nu sunt ale lui Bulgakov, după cum se vede din text. Seria de calificative, explozivă, mi-a fost însă provocată de imaginea tristă din carte.

Menționez că, așa cum stă scris și în *Jurnalul fericirii*, cartea lui M. Bulgakov mi-a fost recomandată de D. Pillat, care mi-a spus că autorul este unul din autorii ruși de mare valoare literară.

15.XII.72 (ss./Nicu Steinhardt)

Referitor la pagina 16 din sus-numita am scris că problema la ordinea zilei ar fi fost pentru oamenii de cultură și gândire ai epocii

în care s-au comis abuzuri şi ilegalităţi, în care au existat condamnări administrative fără judecată şi unde s-au făcut condamnări fără temei legal, să scrie şi să dea un semnal de alarmă pentru a se pune capăt unui sistem abuziv, arăt că din acest punct de vedere, ulterior, organele competente mai înalte au afirmat că s-au comis nedreptăţi, abuzuri şi ilegalităţi care au dăunat mult şi bunului mers al treburilor, conştiinţei morale a oamenilor, cerând ca aceste deficienţe să fie definitiv curmate. Am gândit eu că nimic nu putea fi mai de folos societăţii decât ca oamenii de cultură şi prestigiu să lupte pentru înlăturarea oricăror abuzuri. Aceasta, am spus, ar fi fost afirmarea adevărului, clemenţa, al lui doi plus doi fac patru, eu înţelegând că în acea epocă nimic nu era mai grav şi mai însemnat decât a se pune capăt oricăror abuzuri şi ilegalităţi.

(ss./Nicu Steinhardt)

ACNSAS, fond informativ, dosar nr. 207, volum 4, f. 284.

33.

1972 decembrie 16.

Notă-raport privind condiţiile confiscării manuscrisului *Jurnalul fericirii* şi propunerea pentru destrămarea anturajului lui Nicu Steinhardt.

Ministerul de Interne
IMB–Securitate

Strict secret
Ex. nr. 1
16 dec. 1972

Notă-raport

Organele noastre deţineau date certe că numitul Steinhardt Nicu-Aureliu, de 60 ani, avocat, pensionar, fost condamnat la 12 ani pentru uneltire contra ordinii sociale, cu domiciliul în Bucureşti, str. Ion Ghica, nr. 3, sectorul 4, este autorul unei lucrări cu conţinut duşmănos.

Pentru a intra în posesia lucrării la data de 14 dec. 1972 sub acoperirea organelor de Miliţie cu sprijinul cpt. Voicu şi mr. Bălan din cadrul IMB Secţia autorizaţii, în baza unei anonime s-a obţinut consimţământul sus-numitului şi am efectuat percheziţie oficială.

Cu acest prilej s-au găsit şi s-au ridicat de la Steinhardt Nicu-Aureliu un exemplar dactilografiat al lucrării şi alte însemnări ale acestuia cu conţinut tendenţios.

Până în prezent, din cercetări nu s-a stabilit existenţa unui alt exemplar de pe lucrare, respectivul susţinând că l-ar fi distrus.

Precizăm că atât în momentul găsirii lucrării, cât şi ulterior, cu ocazia chemării la organele noastre, în discuţii şi-a manifestat teama de a nu fi arestat, ca o consecinţă a conţinutului duşmănos al acestei lucrări.

Conform aprobării, se continuă chemarea la sediul organelor noastre a lui Steinhardt Nicu-Aureliu, urmând ca zilele viitoare să declanşăm şi acţiunea de destrămare a anturajului format din

Vatamaniuc Gavrilă, Popescu Marin şi alţii, legături ale lui Steinhardt Nicu-Aureliu.

Şeful serviciului,
Lt.-col. Burac Ion

ACNSAS, fond informativ, dosar nr. 207, volum 5, ff. 68–69.

34.

1972 decembrie 16.
Declarație a lui Nicu Steinhardt privind conceperea, redactarea și dactilografierea manuscrisului *Jurnalul fericirii*.

Declarație

Subsemnatul Steinhardt Nicu Aureliu, fiul lui Oscar și al Antoanetei, domiciliat în str. Ion Ghica 3, fiind întrebat de ce am scris lucrarea *Jurnalul fericirii* și asupra motivelor care m-au îndemnat s-o fac, arăt:

Am simțit nevoia – certă – de a-mi lămuri mie însumi motivele adâncii prefaceri religioase prin care am trecut. Mi s-a impus ca o necesitate spirituală lăuntrică o asemenea lămurire. Ea nu putea avea loc decât pe calea scrisului, care singur precizează și definește. Există însă pericolul ca o asemenea lucrare să ia un caracter artificial, solemn, pilduitor, care adeseori, în confesiuni religioase ale unor convertiți, are un aspect dulceag-siropos supărător. Nu voiam să-mi apar mie însumi sub acest aspect. Am vrut așadar să dau mărturisirii mele un caracter cât mai autentic și viu, cât mai realist. Pentru aceasta se impunea să nu cad într-o banală frazeologie pilduitoare, ci să leg de fapte și evenimente concrete, reale, procesul spiritual.

În consecință, am crezut de cuviință că numai însoțind procesul spiritual de faptele vieții, de împrejurările reale voi putea evita dulcegăria frazelor generale. De aici și faptul că am legat istoria conversiunii mele de amintiri din copilărie și tinerețe și în special de momentul în care conversiunea a luat un caracter real, concret. Acel moment fiind legat de epoca petrecută de mine în închisoare, am început lucrarea prin evocarea ei. Închisoarea a însemnat pentru mine momentul în care conversiunea s-a produs în fapt și de aceea ea joacă în lucrarea aceasta un rol atât de însemnat. Ea este cadrul concret al unui proces mental și spiritual.

Îmbinarea aceasta a făcut să merg mai departe, prin asociație de idei, cu tot procesul filosofic-politic etc. legat de cele întâmplate. Iată de ce, pornind de la o intenție care inițial era strict religioasă, am ajuns să abordez atâtea considerente de altă natură.

Prietena mea Viorica Constantinidi, care și ea mi-a propus în jurul anilor '65–'66 să aștern pe hârtie conversiunea mea, avusese în vedere o relatare strict religioasă și la început așa am gândit și eu. Reflectând însă asupra subiectului propus și vrând neapărat să evit stilul abstract-pilduitor, am fost adus să evoc anii de închisoare și apoi, prin asociații de idei, să trec la citate, reflecții, considerente de alt ordin: social, ideologic, filosofic, politic.

Desigur că astfel lucrarea ia un caracter complex, neunitar, care poate surprinde la prima vedere. Dar el se explică prin motivul dorinței de a evita considerațiile abstracte și apoi prin faptul că odată pornit pe evocarea anilor de grele suferințe pentru mine și de reamintirea nedreptății ce consider că mi s-a făcut cu acel prilej, am aflat, prin scrierea de care este vorba, un mijloc de ceea ce se poate numi o descărcare sufletească.

Lucrarea, pe care am început s-o gândesc prin anii 1966–1967, nu am început s-o aștern pe hârtie decât mai târziu, după cât îmi reamintesc exact [în] anii 1968–1969, lucrând pe apucate și parțial, pe diverse foi de hârtie sau de caiet. De sistematizat, am sistematizat-o în 1970–1971.

Țin să menționez atmosfera spirituală în care am început-o și scris-o: influențat de amintirea tristă a unei epoci de suferință, a unor împrejurări deosebit de grele pentru mine. De aici și tonul adeseori dur al cuvintelor folosite și al afirmațiilor făcute. Tonul acesta dur desigur că pare a contrasta cu ceea ce este în fond o confesiune religioasă, dar el provine din amintirea unor momente de tristețe și restriște. Cu toate că există acest ton dur, lucrarea nu este concepută cu intenția de a combate și în orice caz nu cu sentimente de ură, ura fiindu-mi cu totul străină.

Nu am avut în vedere intenția de a trimite cartea în străinătate și nici de a o difuza aici. Ea a fost pentru mine o soluție de descărcare a unei frământări lăuntrice, a unui proces spiritual și al unei revolte împotriva unor nedreptăți care au existat la un moment dat și care au determinat firul gândirii și pe cel stilistic al jurnalului în care apar și cele religioase, cele mistice și cele lumești.

Pentru a explica de ce cu privire la momente care nu mai erau cele ale abuzului şi nedreptăţii [existau] totuşi în jurnal referiri la critică şi de condamnare, arăt că totul a fost scris sub obsesia unui singur gând: gândul suferinţei trecute. Ea trecuse, dar mai persista în mintea autorului ca adevărată obsesie care colora, ea, cele văzute, trăite ulterior. Prezentul era, dar era trăit şi simţit nu ca o realitate imediată, ci ca o prelucrare a unui trecut care, el, colora viziunea actualităţii. De această obsesie se resimt toate pasajele din lucrare care nu au legătură directă cu epoca respectivă în care a fost trăită suferinţa.

În legătură cu problema dactilografierii lucrării arăt că eu consider greşit din partea mea că am dat lucrarea la dactilografiere. Ar fi fost mai corect din partea mea s-o las în manuscris ori să o dactilografiez singur.

În orice caz eu am folosit prilejul trecerii prin ţară a unei vechi cunoscute a mea, care plecase definitiv din ţară în perioada imediat anterioară detenţiunii mele şi în chiar timpul ei. Este vorba de Yvonne Eşeanu, fostă translatoare, care a venit ca turistă în ţară, după cât îmi aduc exact aminte, în primăvara–vara anului 1971. Ea m-a chemat la ea, eu în primul moment nemaivăzând-o. Apoi a venit la mine şi, sub impulsul unei idei bruşte, am făcut apel la ea întrebând-o dacă nu ştie pe cineva care mi-ar putea-o bate la maşină. Mi-a răspuns că da şi i-am încredinţat lucrarea pe care mi-a adus-o treptat înapoi. În ce loc precis a avut loc dactilografierea nu ştiu şi nici nu pot preciza dacă a lucrat personal ori nu. Lucrarea a fost bătută în două exemplare, cu unele foi rebătute. Textul de astăzi cuprinde şi foi din bătaia a doua înlocuind pe cele originale cu pete.

Nu am încredinţat sus-numitei nici un alt exemplar pentru a-l duce în străinătate. Am conjurat-o să nu facă una ca asta şi i-am interzis categoric s-o facă. Mi-a declarat în modul cel mai sigur că nu o va face, la cererea mea şi pentru motivul că ar fi controlată la vamă, ceea ce ar fi adus imediat o situaţie pentru ea pe care nu o putea dori. După câte îmi reamintesc, lucrarea de dactilografiere a durat vreo 6 săptămâni. După care nu ştiu exact unde şi când a plecat sus-numita din ţară. Venise din Israel.

16 dec. 1972

(ss./Nicu Steinhardt)

ACNSAS, fond informativ, dosar nr. 207, volum 4, ff. 296–301.

35.

1972 decembrie 16.

Notă privind măsurile necesare pentru evoluţia anchetei privindu-l pe Nicu Steinhardt.

16.XII.1972

Notă

În faza în care ne aflăm cu anchetarea lui Steinhardt apar următoarele aspecte:

1. Nu e dispus să declare aspecte care l-ar putea compromite, temându-se de arestare.

2. De insistat şi verificat cine a dactilografiat-o în realitate pentru a avea certitudine.

– Avem motiv de a nu accepta varianta dată dacă reţinem faptul cert că el ne minte că [nu] ar fi dat lucrarea spre cunoştinţă la alţii.

– Vom avea în vedere şi proba de scris de la maşina de scris a unor persoane din anturajul lui.

3. Nu avem certitudinea că un exemplar nu a fost înstrăinat, inclusiv varianta scoaterii în exterior. Vom insista în anchetă, cât şi verificarea prin celelalte măsuri – în timp.

4. Unele verificări la 0920, Dir. III, Paşapoarte, asupra lui Yvonne Eşeanu, şi de avut în vedere control „F", cât şi de a şti [dacă] eventual va mai reveni în ţară ca turistă în anii viitori.

5. Identificarea şi purtări de discuţii cu Viorica Constantinidi, indicată ca cea care l-a determinat să scrie.

6. De insistat în discuţii cine ştie totuşi de preocupările sale de a scrie, dat fiind că în 1966 ea a apărut, iar din 1970 scria:

– prin reţea;

– prin discuţiile ce le vom purta cu anturajul pe calea destrămării;

– sub control TO.

7. Chemarea la „anchetă" (audiere) şi a legăturilor lui, poate să determine discuţii între aceştia care în parte pot fi controlate pe TO şi să contribuie la elucidare.

8. Vom legaliza măsura percheziţiei efectuate sub acoperire de Miliţie.

9. Concomitent vom acţiona pentru destrămarea anturajului, inclusiv chemarea lui periodică şi după realizarea destrămării.

ACNSAS, fond informativ, dosar nr. 207, volum 4, f. 303.

36.

1972 decembrie 18.
Declarație a lui Nicu Steinhardt
privind conținutul *Jurnalului fericirii.*

Declarație

Subsemnatul Steinhardt Nicu Aureliu, domiciliat în București 4, str. Ion Ghica 3, fiul lui Oscar și al Antoanetei, fiind întrebat asupra modului cum privesc și consider lucrarea *Jurnalul fericirii*, care face obiectul prezentei anchete, arăt următoarele, în mod cât mai sincer:

Consider că lucrarea a fost inițial concepută ca o confesiune privind o conversiune religioasă. Numai ulterior ea a luat și alte aspecte. Nu vreau câtuși de puțin să spun că nu port răspunderea pentru ce am scris, dar socotesc că pot afirma că, în mare măsură, cele spuse în afara considerațiilor pur religioase se datorează: întâi amintirii apăsătoare a unor suferințe și nedreptăți din trecut și în al doilea rând unui fenomen pe care l-aș numi „influența condeiului". Omul care ia condeiul în mână, care scrie, este adeseori „furat" de cele ce scrie și cuvintele se întâmplă să-i trădeze în oarecare măsură – de nu și în mare măsură – gândurile și intențiile. Poate că dacă m-aș fi limitat la o relatare strict religioasă a conversiunii și m-aș fi referit numai la suferințele epocii de detenție – evocând, chiar fără cruțare, aspectele unor abuzuri și nedreptăți – nu m-aș afla în situația de a fi supus prezentei anchete. Dar, prins de un fel de vrajă a condeiului, am depășit cadrul firesc al unor confesiuni și am trecut la unele generalități și afirmații categorice cu aspect de generalitate care dau *Jurnalului fericirii* un alt aspect decât cel avut inițial în vedere. Redusă la jumătatea ei confesională, lucrarea, cred, ar fi putut chiar vedea lumina tiparului. S-a produs însă un fenomen aproape inconștient de depășire a intențiilor autorului. Evocarea – fie ea cât de riguroasă a unor greșeli și abuzuri regretabile ale trecutului – nu ar fi fost, sunt convins, incompatibilă cu un act de mărturisire a credinței.

Ceea ce a depăşit cadrul firesc a fost însă această lipsă de luare în considerare a schimbărilor petrecute în realitate, certă confundare a prezentului cu un trecut dureros. A da un caracter de generalitate, fără disociere şi nuanţare, unor realităţi trecute a constituit pentru sensul lucrării o deviere de la scopul care o justifică, scopul fiind mărturisirea unei conversiuni şi evocarea împrejurărilor reale în care s-a produs. De altfel, chiar menţionarea închisorii şi a cortegiului ei de suferinţe se explică numai prin caracterul strict existenţial pe care l-am dat naraţiunii mele, încercând să evit neapărat tonul pilduitor. Ce-i drept, cred că acest ton vag pilduitor l-am evitat, am căzut însă în alt exces: al generalizărilor categorice şi nediscriminatorii, al confruntării trecutului cu prezentul, al ispitei de a lăsa prea mult condeiului să ticluiască fraze cât mai afirmative.

În altă ordine de idei, menţionez că socotesc anumite procedări ale mele ca greşite întru totul: de vreme ce nu intenţionam să dau lucrării un caracter de publicitate, nu avea nici un rost să o bat la maşină. Procedând astfel am mai săvârşit o greşeală pe care o socotesc deosebit de gravă: am implicat într-o acţiune strict personală şi a cărei răspundere o port exclusiv o persoană nevinovată, dactilografa. Tot cu lipsă de răspundere am procedat şi cu manuscrisele: arzând copia (afirmaţie care, fireşte, nu este uşor de dovedit) şi păstrând textul dactilografiat, deşi normal ar fi fost ca – eliberat de actul scrierii – să-l fi distrus de îndată. Păstrându-l, am putut da impresia că l-am difuzat şi altora, ceea ce putea provoca suspiciunea asupra persoanelor care mă cunosc. În calitatea mea de om (îndrăznesc a spune) credincios, socotesc că am procedat în mod lipsit de răspundere.

Iată cum, analizând retrospectiv anumite acţiuni ale mele, judec cele petrecute. *Jurnalul fericirii* a ajuns a fi cunoscut sub forma lui finală printr-o deviere a punctului de vedere iniţial, deviere care, repet, se datorează şi acelei apăsătoare şi obsedante amintiri a trecutului, cât şi acţiunii insidioase a înşiruirii cuvintelor care de atâtea ori împing pe autor dincolo de gândurile sale lăuntrice.

18 dec. 1972 (ss./Nicu Steinhardt)

În continuare mai menţionez că dactilografa, atunci când mi-a adus prima jumătate a lucrării, şi-a exprimat nemulţumirea faţă de

text. Mai întâi, în calitatea ei de evreică, i se părea că am vorbit cu multă nedreptate și exagerată antipatie de fosta mea credință. În al doilea rând, a spus că este cu totul împotriva felului meu de a mă exprima și a ideilor expuse de mine. Nici nu voia să meargă mai departe cu lucrarea. Dar la stăruința mea s-a milostit să continue dactilografierea, atrăgându-mi atenția asupra faptului că dezaprobă mai toate afirmațiile și părerile mele și că se desolidarizează de ele și va continua dactilografierea considerând-o o operație strict mecanică.

(ss./Nicu Steinhardt)

În altă ordine de idei, doresc să precizez că lucrarea mea nu a fost concepută într-un spirit de ură, de înverșunare, de vrăjmășie implacabilă. Poate că citind-o cineva să aibă la prima vedere impresia că este scrisă cu ură. Dar adevărul este că orice sentiment de ură, de înverșunare îmi este cu totul străin de firea mea și că am început să o scriu însuflețit numai de o dorință de clarificare, de rostire a întregului adevăr, iar nu călăuzit de o dorință de a face cuiva rău, de a ațâța la dușmănie, la neiertare, la acea implacabilă și mortală ură de care cred că nici un om vrednic de acest nume n-ar trebui să fie vreodată însuflețit. Însăși ideea de ură mi-este străină, din iertare îmi fac un scop esențial în viață. Sunt convins – și am spus în repetate rânduri în lucrarea mea care face obiectul anchetei – că iertarea și împăcarea sunt elementele de bază ale oricărei atitudini creștine în fața vieții – deci socotesc eu, afirm cu toată tăria, că nu am scris îmboldit de ură, de ranchiună, de înverșunare. Acestea sunt absolut străine de gândirea mea cea mai adâncă și de simțămintele mele cele mai sincere.

Întrebat fiind dacă în cursul scrierii lucrării nu mi-am pus problema de a ști dacă nu s-ar putea să am neplăceri de pe urma ei, răspund că firește mi-am pus această întrebare și mi-am răspuns afirmativ, dar că felul meu sincer de a proceda, felul deschis în care am scris și am păstrat manuscrisul la loc vizibil s-ar putea oricând dovedi că nu am lucrat într-un mod inspirat de ură și cu intenția de a face răul, ci lucrând și vorbind cu o sinceritate absolută care, în orice caz, va putea dovedi buna mea dorință, absoluta mea sinceritate.

A-mi aşterne pe hârtie, pentru lămurirea mea, gândurile, aşa cum mi se depănau în minte, fără nici un ocol, lăsând loc liber cuvintelor, amintirilor, durerilor, regretelor ş.a.m.d., mi s-a părut tot timpul un lucru pe care oricine îl va putea considera altfel decât o acţiune tăinuită, un resentiment mocnit în fundul inimii unde ar dospi numai acreală, înverşunare şi ură.

18.XII.1972
(ss./Nicu Steinhardt)

ACNSAS, fond informativ, dosar nr. 207, volum 4, ff. 304–309.

37.

1972 decembrie 18.

Adresă privind filajul asupra obiectivului „Stan" / Nicu Steinhardt în ziua de 15 decembrie 1972.

Ministerul de Interne
Direcţia a IX-a
Nr. 941/00264582 din 18.XII.1972

Strict secret
Exemplar unic

Către
Inspectoratul Municipiului Bucureşti
al Ministerului de Interne – Securitate

La adresa dv. nr. 103/A/C.I./0079839 din 30. XI.1972 vă trimitem:

Nota privind filajul ob. „Stan" efectuat în ziua de 15.XII.1972 de la ora 6,00 la ora 23,00

Activitatea obiectivului

La ora 8,30, „Stan" a ieşit din casă şi a mers la unitatea CEC de pe str. Ion Ghica colţ cu Bd. 1848 (nu a fost filat în interior). A ieşit după 5' şi a mers acasă unde a intrat la ora 8,36.

La ora 9,45, „Stan" a ieşit din casă, având o mapă în mână, a mers pe str. I. Ghica, Doamnei, Academiei şi a intrat la nr. 2 (atelier de reparat ochelarii) ora fiind 9,48, de unde a ieşit după 10' şi a mers în staţia Piaţa Universităţii şi s-a urcat în troleul 85 cu care a călătorit până la staţia Horei.

A mers pe Bd. Gh. Dimitrov, str. Andreescu Ion şi a intrat la nr. 1 (adresă nouă), ora fiind 10,25 (va fi identificată de organul informativ).

De aici, după 10', a călătorit cu troleibuzul 85 până la staţia Universităţii unde a coborât, a mers pe Bd. Republicii, str. Academiei şi a intrat la nr. 2 (atelier particular de reparaţii ochelari), ora fiind 10,50.

Aici „Stan" a stat cca 15', timp în care i-a dat proprietarului acestui atelier, care a fost poreclit „Sami", o carte de dimensiunile 30 × 25 × 15 cm pe care au răsfoit-o împreună. La apariţia în atelier

a unei individe, „Stan" şi „Sami" au ascuns cartea sub tejghea, iar la plecarea acesteia au repus-o pe tejghea.

La ora 11,05, „Stan" a plecat de la atelier şi a mers acasă, unde a intrat la ora 11,10, având mapa asupra sa, fără carte.

La ora 15,45, „Stan" a plecat de acasă şi a mers în Cal. Victoriei nr. 2, sc. A, et. II, ap. 62. Aici a sunat la apartament unde a fost întâmpinat de o individă pe care a întrebat-o dacă domnul Paul este acasă; individa i-a răspuns că dl Paul este în bucătărie şi serveşte masa, după care individa a intrat în apartament, iar „Stan" a intrat în apartamentul sus-menţionat pe scara de serviciu (adresă nouă), ora fiind 15,55.

De la adresă, „Stan" a plecat la ora 16,10, iar la ora 16,20 a intrat la biserica rusească din str. Ion Ghica de unde a ieşit după 10' şi a mers acasă.

La ora 17,50, „Stan" a plecat de acasă şi a mers la IMB unde a intrat la ora 18,10 când filajul a fost întrerupt şi reluat la ora 21,30. De aici a plecat la ora 21,55, fiind însoţit de un individ – cunoscut – şi la ora 22,05 a intrat acasă.

Până la ora 23,00, când postul a fost ridicat, obiectivul nu a mai părăsit domiciliul.

Filajul continuă.

Şeful direcţiei,
General-maior Grigore Gheorghe

Şeful serviciului,
Maior
Ionescu Gheorghe

Adjunct şef serviciu,
Lt.-colonel Marcu Ioan
(ss./ograf)

ACNSAS, fond informativ, dosar nr. 207, volum 4, ff. 402–403.

38.

1972 decembrie 18.
Adresă privind filajul asupra lui
„Stan" / Nicu Steinhardt în ziua de 18 decembrie 1972.

Ministerul de Interne
Direcţia a IX-a

Strict secret
Exemplar unic

Nr. 941/00264582 din 18.XII.1972

Către
Inspectoratul Municipiului Bucureşti
al Ministerului de Interne–Securitate

La adresa dv. nr. 103/A/C.I./0079839 din 30.XI.1972 vă trimitem:

Nota privind filajul ob. „Stan" efectuat în ziua de 18.XII.1972 de la ora 7,00 la ora 21,45

Activitatea obiectivului

La ora 8,00, „Stan" a ieşit de acasă, având în mână un dosar gros de circa 5 cm şi a mers la o farmacie de unde a ieşit imediat, apoi a mers pe Bd. 1848, str. Ion Ghica şi a intrat la Editura Albatros, ora fiind 8,10.

După 10', „Stan" a ieşit şi a mers acasă.

A plecat de acasă la ora 9,05, iar la ora 9,12 a intrat la IMB când filajul a fost întrerupt.

La ora 12,50 a ieşit de la IMB şi a mers acasă, unde a intrat la ora 13,00.

De acasă, „Stan" a ieşit la ora 13,40 şi cu autobuzul 34 a mers la Cimitirul Evreiesc din Bd. 1 Mai unde a intrat la ora 14,00 (în cimitir nu a fost filat, nefiind condiţii de conspirare).

De aici a ieşit la ora 14,20 şi cu tramvaiele 20 şi 10 a mers în str. Midia şi a intrat la nr. 22 (domiciliul legăturii „Stelică", stabilit în ziua de 16.XII.1972), ora fiind 14,45.

Menţionăm că până să intre la adresa de mai sus, „Stan" s-a autoverificat.

La ora 15,00 „Stan" a ieşit de la adresă, s-a oprit în faţa acesteia şi a privit atent în toate direcţiile după care cu autobuzul 32 a mers acasă unde a intrat la ora 15,20.

La ora 19,10, „Stan" a ieşit de acasă, având în mână o plasă în care avea o pungă cu portocale, a mers pe str. I. Ghica, Smârdan şi din staţia Lipscani s-a urcat în autobuzul 32 din care a coborât la staţia Justiţiei, apoi pe diferite străzi a mers în Intr. Parohiei unde a intrat la imobilele din curtea Parohiei, ora fiind 19,25.

La ora 19,40, „Stan" a ieşit din curtea Parohiei având plasa cu portocale asupra sa şi cu autobuzul 32 a mers la adresa cunoscută din str. Ştirbei Vodă nr. 4, sc. 1, unde a intrat la ora 20,05. De aici a ieşit la ora 20,40 şi cu autobuzul 32 a mers până la staţia Justiţiei unde a coborât şi pe diferite străzi a mers la imobilele din curtea Parohiei, având plasa cu punga cu portocale, asupra sa, ora fiind 20,55.

La ora 21,25, „Stan" a ieşit din curtea Parohiei având în mână o sacoşă de plastic şi cu autobuzul 32 a mers acasă, unde a intrat la ora 21,45.

Filajul s-a terminat. Trimitem alăturat patru fotografii.

Concluzie:

În ultimele 6 zile de filaj asupra ob. „Stan" s-a mai constatat faptul că a vizitat de mai multe ori biserica Schitu Darvari. A mai vizitat şi imobilele din curtea Parohiei situată în Intr. Parohiei unde a lăsat o plasă care era o pungă cu portocale şi a ieşit cu o sacoşă din plastic.

Când a vizitat adresa din str. Caimatei nr. 18 „Stan" a dat semne vizibile de autoverificare.

Menţionăm că în ziua de 16.XII.1972 „Stan" a fost vizitat la domiciliul său de numitul Tomescu Constantin, domiciliat în str. Midia nr. 22, fost condamnat la temniţă grea pentru uneltiri pe o perioadă de 20 de ani, fiind eliberat la 1 aprilie 1964.

Când obiectivul a vizitat pe numitul Tomescu Constantin la domiciliul acestuia, s-a autoverificat intens pe mai multe străzi, atât la venire, cât şi la plecare.

Şeful direcţiei,
General-maior Grigore Gheorghe

Şeful serviciului,
Maior Ionescu Gheorghe

Adjunct şef serviciu,
Lt.-colonel Marcu Ioan

Trebuie ca prin legăturile cunoscute şi cele din S.[upraveghere] O.[perativă] să căutăm persoana care i-a bătut la maşină lucrarea şi pe care evită să ne-o declare. (ss./indescifrabil)

ACNSAS, fond informativ, dosar nr. 207, volum 4, ff. 410-412.

39.

1972 decembrie 29.

Declarație a lui Nicu Steinhardt privind numărul exemplarelor dactilografiate ale manuscrisului *Jurnalul fericirii*.

Declarație

Subsemnatul Steinhardt Nicu Aureliu, fiul lui Oscar şi al Antoanetei, domiciliat în str. Ion Ghica 3, declar din proprie inițiativă următoarele:

Dorind să clarific lucrurile şi a nu da impresia că în ancheta de față ascund unele lucruri concrete – ce nu cadrează cu întreg caracterul anchetei şi mă coboară la un nivel altul decât cel curent – arăt în mod deosebit cum s-au petrecut lucrurile în privința dactilografierii manuscrisului.

Realitatea este că s-a[u] bătut un original şi două copii.

Ulterior în cursul dactilografierii au fost unele pagini care mi s-au părut că au prea multe greşeli de bătaie ori cărora am considerat eu că este cazul să le aduc modificări. Pe acestea le-am bătut din nou. Manuscrisul aflat astăzi la organele de anchetă a fost întocmit de mine din exemplarul original şi din unele copii, acolo unde mi s-a părut că pagina originală este mai murdară ori mai încărcată de modificările mele decât copia. Acesta este motivul pentru care manuscrisul se prezintă neunitar şi cuprinde şi copii.

Punându-mi-se întrebarea de ce s-au bătut două copii, răspund că acestea s-au făcut de către dactilografă care întotdeauna[1], lucrându-se de obicei astfel.

Mai arăt că copiile au fost distruse amândouă de mine, prin ardere în crematoriu, minus paginile introduse în original.

Desigur că nu pot face această probă negativă, însă declar în mod sincer că aşa am procedat şi repet ceea ce am spus la început şi ceea

[1] Conform cu originalul, probabil lipsă în text.

ce mi se pare esențial: nu mai există acum, în afara manuscrisului dactilografiat reținut de organele de Securitate, nici un alt exemplar al lucrării de care este vorba.

Declarația aceasta am făcut-o din proprie inițiativă spre a pune capăt unor nedumeriri cu caracter concret și a lichida astfel un punct asupra căruia mi se pare că nu poate exista o reticență justificată. Deși declarația de față nu este dată decât în momentul acesta, ea constituie un adevăr și a fost dată pentru a nu mai exista nici un dubiu asupra unei situații concrete care nu trebuie să constituie obiect de discuție într-o anchetă cu un caracter altul decât cel strict îndreptat asupra unor puncte de concretețe.

29.XII.1972
(ss./Nicu Steinhardt)

ACNSAS, fond informativ, dosar nr. 207, volum 4, ff. 279.

40.

1973 ianuarie 4.

Adresă privind rezultatul identificării unor adrese şi legături reieşite din lucrarea „Stan" / Nicu Steinhardt, filat între 10–18 decembrie 1972.

Ministerul de Interne
Direcţia a XI-a
Nr. 941/00264582 din 4.I.1973

Către
Inspectoratul Municipiului Bucureşti
al Ministerului de Interne
La adresa dv. nr. 103/A/C.I./0079839 din 30.XI.1972 vă trimitem:

Nota privind rezultatul identificării unor adrese şi legături reieşite din lucrarea „Stan", filat între 10–18.XII.1972

În Piaţa M. Kogălniceanu nr. 1, sc. B, et. 5, ap. 24 domiciliază următorii:

Dinopol George Paul, fiul lui Alexandru şi Haritina, născut la 23.VI.1904 în Târgovişte, scriitor pensionar. Despre acesta se cunoaşte că la 26.IX.1967 a vizitat împreună cu soţia sa Ambasada Italiei. De asemenea a mai vizitat Ambasada Franţei. A lucrat la diferite edituri, ca colaborator extern, făcând traduceri din limba engleză şi franceză.

Pallady Yvonny Madeine, fiica lui Vasile şi Constanţa, născută la 22.VII.1908 în Botoşani, casnică.

Această adresă a mai fost vizitată pe 19.XII.1972 şi de obiectivul „Badea", al cărui filaj a fost cerut de Direcţia I cu nr. 113/C.A./00122054 din 9.XII.1972.

În Cal. Victoriei nr. 2, et. 2, ap. 62, scara A, domiciliază:

Capelovici Roza, fiica lui Zigmund şi Cate, născută la 23.VIII.1887 în Botoşani, pensionară.

Vancurea Achilina, fiica lui Dumitru şi Paraschiva, născută la 24.VI.1921 în Botoşani, pensionară.

Vancurea Georgeta, fiica lui Vasile şi Achilina, născută la 17.V.1954 în Bucureşti, pensionară.

La adresa din Şos. Colentina nr. 7, et. 1, ap. 5, domiciliază următorii:

Diaconescu Stelian (Ion Caraion), fiul lui Mihai şi Ioana, născut la 24.V.1923 în Ruşavăţ, Buzău, scriitor.

Diaconescu Valentina, fiica lui Isidor şi Spinţa, născută la 25.VII.1927 în Galaţi.

Menţionăm că Diaconescu Stelian a fost arestat în anul 1955 pentru agitaţie publică. A avut buletin de identitate anulat conform Ordinului DGM 159218/260109, fiind condamnat la muncă silnică pe viaţă. Mai figurează că a fost condamnat pentru spionaj, bilet 2521 DGM 61147/964/315284.

Despre acesta s-au cerut investigaţii de către Inspectoratul Jud. Alba–Securitate cu nr. 1/2/D.A./11007 din 23.VII.1969, din care rezultă: înainte de a se muta la adresa din Şos. Colentina nr. 7, et. 1, ap. 5, a locuit în str. Vigoniei nr. 8. Este scriitor şi şi-a desfăşurat activitatea în cadrul Uniunii Scriitorilor.

În perioada cât a locuit în str. Vigoniei nr. 8 avea relaţii de prietenie cu numitul Leibovici Jeray, fiul lui Moritz şi Hana, născut la 15.IX.1934 în Bucureşti, de profesie inginer, lucrând la Institutul de proiectări construcţii şi montaje.

Tot despre Diaconescu Stelian s-au mai cerut investigaţii de către Inspectoratul Jud. Buzău–Securitate cu nr. 1/D.A./10388 din 8.VII.1968, din care rezultă că a avut legături cu Iliescu Dumitru din Buzău, lucrat informativ de către Direcţia a III-a cu nr. 333/N.C./162443 din 11.II.1968 şi de către aceeaşi direcţie cu nr. 307/2/A.M./407319 din 13.VII.1967.

Despre numita Diaconescu Valentina s-au cerut investigaţii de către Direcţia a III-a cu nr. 302/1/O.M./380691 din 9.I.1967, din care a rezultat că a fost căsătorită cu Sestopali Simion, de profesie inginer la CFR, de care a divorţat în anul 1964. Motivul despărţirii a fost faptul că Diaconescu Valentina a fost arestată şi condamnată la 15 ani închisoare pentru tipărirea şi răspândirea de fituici cu caracter contrarevoluţionar. Divorţul l-a intentat soţul ei, iar căsătoria a fost desfăcută în anul 1964. În acelaşi an a fost pusă în libertate.

În str. Drobeta nr. 19 A, et. 2, ap. 8 domiciliază următoarele persoane:

Gheorghiu Dan Andrei, fiul lui Panait şi Liliana, născut la 11.III.1938 în Bucureşti, medic la Spitalul Caritas.

Şora Alexandra Eliza (soţie), fiica lui Mihai şi Mariana, născută la 21.I.1943 în Grenoble, Franţa, asistent universitar la Conservatorul „Ciprian Porumbescu".

Despre Gheorghiu Dan s-au cerut informaţii de către IMB Securitate cu nr. 422/D.I./0076906 din 3.IX.1970 din care rezultă că la acea dată locuia în str. Caragea Vodă nr. 5 şi lucra ca medic la Spitalul Gr. Alexandrescu, nu era căsătorit. În anul 1968 a cunoscut pe litoral un turist elveţian, iar la înapoierea în Bucureşti a fost vizitat de acel turist.

De asemenea, s-au cerut investigaţii despre Şora Alexandra Eliza de către Direcţia a III-a cu nr. 3113/L.B./184901 din 27.XI.1970, din care rezultă că la acea dată locuia în str. Jules Michelet nr. 15, împreună cu familia şi lucra la Radiodifuziune. Tatăl său, Şora Mihai, lucra la Editura pentru Literatură, iar mama sa, Şora Mariana, se ocupa la domiciliu cu traducerea unor lucrări din limba franceză. Familia Şora primea corespondenţă din Franţa şi uneori erau vizitaţi de cetăţeni străini (francezi). Părinţii sus-numitei au fost în Franţa ca turişti, în diferite perioade, iar Şora Alexandra Eliza şi fratele ei aveau un anturaj format din cetăţeni străini, cu care se întâlneau în afara imobilului unde locuiau.

Legătura „Stelică" care l-a vizitat pe „Stan" în ziua de 16.XII.1972 între orele 16–16,10 s-a identificat în persoana numitului Tomescu Constantin, fiul lui Nae şi Ştefana, născut la 20.II.1890 în Constanţa, pensionar. A fost reţinut la data de 25.VIII.1958, pentru a executa o condamnare de 20 de ani temniţă grea, pentru uneltiri. A fost graţiat conform Decretului 176/1964 şi eliberat cu biletul de eliberare nr. 1607/964 din 11.IV.1964 emis de Penitenciarul Jilava.

Despre acesta s-au cerut investigaţii de către UM 02802 Bucureşti – Serviciul de Contrainformaţii, cu nr. 00982097 din 7.III.1972, din care au rezultat următoarele:

Până în anul 1964 sus-numitul a locuit în Constanţa, iar din anul 1964 locuieşte în str. Midia nr. 22, ap. 1. A fost profesor de teologie, iar în prezent este pensionar şi fost legionar, iar în anul 1956 a fost

arestat şi condamnat pentru activitate contrarevoluționară, fiind eliberat în 1964. În prezent evită să discute cu cei din jur probleme cu caracter politic, chiar şi de altă natură. A fost ministru în guvernul din anul 1940. În anul 1920 a fost secretar general al Seminarului Teologic din Chişinău. La domiciliu, la data efectuării investigației, se cunoştea că este vizitat de un individ de circa 80 de ani, cu care a lucrat la Patriarhie şi cu care ar fi fost în detenție.

Cel în cauză a fost căsătorit de mai multe ori, având copii ce locuiesc în Constanța. În prezent este căsătorit cu Gheorghiu Alexandra, fiica lui Ilarie şi Maria, născută la 19.VIII.1892 în Giurgiu, pensionară. Ambii domiciliază în str. Midia nr. 22, ap. 1.

Legătura „Sanda", care l-a vizitat pe „Stan" în ziua de 12 decembrie 1972, s-a identificat în persoana numitei Lerner Maria, fiica lui Dorin şi Aneta, născută la 3.I.1944 în Bucureşti, profesoară de chimie la Liceul Industrial Grup Şcolar al Ministerului Învățământului.

Vă trimitem alăturat opt fotografii reieşite din filaj şi totodată vă restituim fotografia obiectivului.

Şeful direcției,
General-maior Grigore Gheorghe

Şeful serviciului,
Maior Ionescu Gheorghe

Adjunct şef serviciu,
Lt.-colonel Marcu Ioan
(ss./ograf)

ACNSAS, fond informativ, dosar nr. 207, volum 4, ff. 385–388.

41.

1973 aprilie 3.

Notă a informatorului „Artur" privind efectul anchetei asupra lui Nicu Steinhardt.

121/143/61241/3 aprilie 1973
Strict secret
Ex. nr. 1

Notă

În ultimele două săptămâni l-am văzut pe Nicu Steinhardt de două ori. Prima dată a trecut el pe la mine şi, negăsindu-mă în cursul dimineţii, a revenit în după-amiaza zilei. A doua oară am fost eu pe la el. De fiecare dată arăta foarte speriat şi zdrobit. Mi-a spus că se efectuase la domiciliul său o percheziţie, ridicându-i-se un manuscris original despre viaţa din închisoare şi copia dactilografiată a acestuia. Un manuscris de câteva sute de pagini, pe care el nu-l încredinţase spre lectură decât la doi-trei oameni: „Unul din aceştia m-a trădat". Pe cei ai casei, în halul în care arăta, i-a alarmat mai cu seamă că a ţinut să discute numai cu mine în patru ochi. „Ce te întreabă?" l-am rugat să-mi spună. „Cine mi-a bătut la maşină, cui l-am mai dat să citească manuscrisul şi dacă l-am trimis în străinătate. Nu l-am trimis în străinătate şi mi l-a bătut la maşină cineva din străinătate. Cu dactilografiatul am încurcat-o rău. N-au crezut nici o iotă din ceea ce le-am declarat, nici n-aveau cum să creadă. Se poartă foarte frumos cu mine, nu ca atunci când m-au arestat. Dacă s-ar fi purtat şi atunci la fel, nu mă condamnau, n-aş fi fost nici eu încăpăţânat şi nu se năştea nici acest manuscris. Eu însă am greşit. Am greşit cumplit. Că am scris cartea, că am ţinut-o în casă, că am dat-o câtorva oameni s-o citească. Am să mor în închisoare. Totdeauna am visat şi am crezut că am să mor în închisoare pentru multele mele păcate. Asta a fost soarta mea. I-am rugat să nu mă facă turnător. Orice, dar asta nu. Nu pot. M-au întrebat cum aş reacţiona dacă aş afla de o acţiune sau de o activitate împotriva statului, dacă

m-aș duce să spun. Am răspuns că dacă ar fi ceva care să pună în pericol statul m-aș duce. Dar ca să spun eu că a înjurat cutare sau cutare, că e scumpă brânza ori așa ceva – asta niciodată! Am să pier în închisoare. Te rog să mă ierți că ți-am dat-o s-o citești. N-am vrut să fac rău nimănui. Sunt un păcătos. Dacă m-au urmărit și m-au văzut că am intrat la tine, să spunem amândoi că am venit să discutăm în privința unei traduceri. Eu îți traduc din când în când câte ceva, știu mai bine englezește și tu îmi stilizezi și câștig și eu un ban. De-abia îmi aranjasem și eu căsuța în care stau și-acum se spulberă. Am fost blestemat să mor în închisoare."

Când l-am întâlnit la el acasă, unde într-adevăr mă invitase ca să-mi dea un catalog pentru copil și să discutăm despre o traducere din engleză, nu se găsea într-o mai bună dispoziție: „Există pentru mine trei posibilități. Să mă aresteze. Să nu mă aresteze. Să mă chinuie așa până oi înnebuni cu anchetele. Mă acuză că sunt dușman. Vor numele dactilografei. Cu bătutul la mașină am intrat în niște încurcături nemaipomenite. N-am vrut să fac rău nimănui. Cam bănuiesc eu cine m-a denunțat. Ce să fac? Sunt un păcătos. N-am să mai pot lucra. Or să-mi ia pensia. Or să mă dea afară din casă. Cine știe, poate că nu mă arestează, dar îmi iau pensia și casa. Rămân pe drum. Un nenorocit. Eu lucrez încă, dar știi cum este. Mi-au spus să nu-mi schimb preocupările și felul de a fi, să nu încetez a vedea cunoscuți, prieteni, să-mi duc viața la fel ca și până acum. Dar sunt sigur că mă urmăresc. Îmi urmăresc telefonul, pașii, drumurile. Trebuie să ne vedem foarte rar. Poate mă arestează chiar de sărbători, ca să mă pedepsească în credință, în Domnul. Am să mă rog mult de sfintele sărbători, poate se îndură Domnul de mine. Îți cer iertare. Le cer iertare la toți. Nu, nu, turnător n-am să devin. Să-mi ceară altceva, să mă pedepsească altfel. Ascult. Am greșit, ascult. Însă nu o pedeapsă prea mare. N-am dat-o decât la câțiva oameni s-o citească."

E derutat și într-o măsură, de-adevăratelea scrântit.

„Artur"

N[ota] B[iroului]

Nicu Steinhardt, fost condamnat, este în atenția IMB, care a inițiat măsurile de percheziție.

Deoarece „Artur" ne-a semnalat despre existența manuscrisului și ne-a pus în posesia lui, vom ruga IMB să manifeste grijă pentru conspirarea informatorului, informându-i în același timp despre starea lui N. Steinhardt.

Lt.-col. Albescu M.

[Rezoluție:] Este obligația noastră să nu deconspirăm acest informator de valoare.

ACNSAS, fond informativ, dosar nr. 207, volum 5, ff. 82–84.

42.

1973 iunie 28.
Notă-rezumat a anchetei Securității
asupra lui Nicu Steinhardt.

28 iunie 1973

Notă

În luna mai, o sursă a organelor noastre a primit de la Steinhardt Nicu Aurel un exemplar al unei lucrări intitulate *Jurnalul fericirii*, în scopul de a o citi şi de a-şi spune părerea.

Luând cunoştinţă de conţinutul lucrării, sursa a considerat necesar să o prezinte ofiţerului de Securitate din legătura sa, apreciind că manuscrisul enunţă idei care vizează ostil orânduirea socialistă, formulează elogii la adresa unor legionari cunoscuţi de el pe timpul arestării şi face aprecieri tendenţioase cu privire la regimul de detenţie.

După o lectură sumară a lucrării de către ofiţer, a fost restituită în câteva zile sursei pentru a o preda autorului.

Ulterior, s-au obţinut informaţii că lucrarea ar fi fost dată spre lectură şi altor persoane. Totodată s-au obţinut date că Steinhardt Nicu Aurel întreţine legături cu persoane din străinătate (Virgil Ierunca, Alexandru Ciorănescu, Sanda Stolojan şi alţii). Pentru a evita pericolul ca această lucrare să fie scoasă peste graniţă, unde prin publicarea ei, ar fi adus prejudicii ţării noastre, s-a apreciat că este necesar să fie luată de la autor într-o formă cât mai firească.

În luna decembrie 1972, s-a organizat ca organele de Miliţie să fie sesizate că la domiciliul lui Steinhardt Nicu Aurel s-ar găsi valută şi literatură obscenă. Cu asentimentul scris al lui Steinhardt Nicu Aurel s-a efectuat o percheziţie domiciliară cu care prilej s-a descoperit şi ridicat un exemplar din lucrarea intitulată *Jurnalul fericirii*, având 532 pagini dactilografiate.

Întrebat unde se găsesc celelalte exemplare, cine le-a dactilografiat şi căror persoane au fost date spre lectură, a refuzat să dea relaţii.

După ridicarea lucrării de către organele noastre, s-au obținut informații că Steinhardt Nicu Aurel și-a manifestat teama de consecințe, apreciind totodată că „a greșit cumplit că a scris cartea, că a ținut-o în casă și că a dat-o altor persoane să o citească".

Menționăm că organele de Securitate nu au întreprins alte măsuri împotriva lui, în afară de faptul de a-i fi reținut lucrarea pentru considerentele menționate și în special pentru a preveni o eventuală scoatere din țară pe căi ilegale.

Steinhardt Nicu Aurel este fiul lui Oscar și Antoinette, de naționalitate evreu, născut la 29 iulie 1912 în București, avocat, pensionat medical, cu domiciliul în București, str. Ion Ghica nr. 3, sectorul 4.

În anul 1960 a fost condamnat la 12 ani m.s. pentru săvârșirea infracțiunii de uneltire contra ordinii sociale și grațiat în 1964. În timpul detenției a trecut la ortodoxie, devenind un mistic fanatic, preocupat de a pleca în Belgia să se călugărească. Deși a primit aprobarea de a pleca definitiv în Belgia, nu a părăsit țara deoarece autoritățile statului respectiv nu și-au dat acordul.

ACNSAS, fond informativ, dosar nr. 207, volum 5, ff. 85–86.

43.

1973 iulie 25.

Notă a informatorului „Artur" privind urmările anchetei şi relaţiile literare ale lui Nicu Steinhardt.

121/146/61241/25 iulie 1973
Strict secret
Ex. nr.---

Notă

Referitor la cercetările ce au urmat în urma găsirii la domiciliul lui N. Steinhardt a unui manuscris original, conţinând afirmaţii, puncte de vedere, simpatii politice şi reflecţii cu totul imposibil de a face obiectul publicării lor în orânduirea de azi a ţării; pe scurt un manuscris ostil comunismului; după aceea, din mărturisirile lui, am aflat că anchetatorii săi, deşi nu-l putuseră crede că paginile acelui manuscris autorul lui nu le mai dăduse spre lectură nimănui şi nici că i le-ar fi bătut la maşină o persoană din străinătate, venită în treacăt numai prin România (după cum ar fi declarat el); anchetatorii săi i-au spus trei lucruri:

1. că manuscrisul nu i-l pot înapoia din pricina conţinutului său; **2.** că „fie şi un lup mâncat de-o oaie", dar de crezut, să reţină bine, că nu l-au crezut în explicaţiile date; **3.** că atâta vreme cât atitudinea lui va căuta să devină alta decât lăsa ca să se înţeleagă paginile manuscrisului descoperit la el, nu i se va intenta proces.

Pe parcursul interogatoriilor, N. Steinhardt a fost de asemenea îndemnat, după cum tot el o destăinuia, ca în loc să mai scrie lucruri de natura celor aflate înlăuntrul manuscrisului confiscat, mai bine, cu pregătirea şi cultura lui, să înceapă să publice prin presa literară articole care pot fi publicate şi să se elibereze astfel pe de o parte de obsesiile lui obscure, iar pe de altă parte să încerce o treptată adaptare la realitatea şi mentalităţile vremurilor în care trăieşte. El ar fi făcut o promisiune de principiu în acest sens, impresionat între altele mai ales de felul civilizat, inteligent, deşi sever în care i s-a

vorbit tot timpul cercetărilor. Apoi, într-o zi s-a pomenit sunat la telefon de la *Viața Românească*, de către Vlaicu Bârna, cu invitația de a publica unele lucruri la această revistă. Ceea ce pare că a și început să facă, adică îi apar acolo în fiecare lună scurte note literare. Convingerea lui a fost și este însă că Vlaicu Bârna i-ar fi adresat invitația de colaborare la sugestia organelor de Securitate. În același timp, cu ajutorul lui Al. Paleologu, redactor literar la Editura Cartea Românească, a încheiat cu această editură un contract pentru publicarea unui volum de eseuri. Încercând să-și adune în eventuala carte o serie de articole mai vechi, apărute cu 20–30 de ani în urmă prin *Revista Fundațiilor Regale*, *Democrația*, *Victoria* și alte ziare sau reviste ale trecutului, acele articole n-ar fi corespuns (din pricina ideilor perimate pe care le conțineau) vederilor Editurii „Cartea Românească". Redactorul de carte de acolo, poate Al. Paleologu sau poate altcineva, i-a recomandat să-și aleagă subiecte ce prin natura lor ar putea să meargă. După recomandarea de care amintesc, l-am auzit pe N. Steinhardt să adreseze tov. personal un memoriu, unde să arate cele petrecute (cu manuscrisul său și cu el) și să ceară intervenția directă a conducătorului statului spre a-i fi înapoiat manuscrisul în întregime, fie măcar numai acele pagini din manuscris care nu conțineau câtuși de puțin lucruri ostile la adresa regimului socialist – și pornind de la el să scrie o carte publicabilă. L-am sfătuit să renunțe la ideea lui, să nu irite niște lucruri care spre marele său noroc s-a întâmplat să iasă bine, să fie împăcat cu gândul că a putut găsi înțelegerea pe care a găsit-o și să reflecteze la alt material pentru conținutul probabilei sale cărți. Mă tem că pe de o parte graba de a obține niscai bani (de multă vreme se tot plângea că nu se prea descurcă băneste...) și pe de altă parte povețele lui Al. Paleologu (sub a cărui stăruitoare influență consider că este în multe privințe) l-ar fi împins la altceva. Adică la întocmirea acelui memoriu intenționat, în care vroia să reclame restituirea manuscrisului confiscat. În orice caz, eu nu știu de la el dacă a întocmit și expediat un astfel de mesaj, nici (dacă da) care îi era conținutul lui și cui l-a adresat. Cu câteva zile în urmă, pe la sfârșitul lunii iunie, mi-a spus că pleacă la mare, la Eforie, pentru vreo două săptămâni. Acum cred că este acolo.

„Artur"

N[ota] B[iroului]

N. Steinhardt este lucrat în DUI de către IMB.

Recent el a solicitat printr-un memoriu înapoierea manuscrisului ridicat cu ocazia percheziției, al cărui conținut este dușmănos.

O copie a notei va fi dată la IMB.

Întrucât informatorul a plecat la Bran pentru o lună de zile, nu i-am trasat sarcini în legătură cu N. Steinhardt.

Lt.-col. Albescu Mircea

ACNSAS, fond informativ, dosar nr. 207, volum 5, ff. 91–93.

44.

1973 decembrie 18.

Raport cu propuneri de încetare a urmăririi informative speciale privind pe Nicu Steinhardt.

Ministerul de Interne
IMB–Securitate
Nr. 131/C.I./1009074/18.XII.1973

Strict secret
Ex. unic

Se aprobă
Şeful serviciului
Lt.-col.... (ss./indescifrabil)
19.XII.73

Raport cu propuneri de încetare a urmăririi informative speciale privind pe numitul Steinhardt Nicu

La data de 30.XI.1972 a fost începută urmărirea informativă specială asupra numitului Steinhardt Nicu-Aureliu, fiul lui Oscar şi Antoinette, născut în Bucureşti la data de 29.VII.1912, de profesie avocat, pensionar, domiciliat în Bucureşti, str. Ion Ghica nr. 3, sector 4, pentru faptul că a redactat un manuscris cu conţinut duşmănos intitulat *Jurnalul fericirii* conţinând peste 500 de pagini dactilografiate.

Urmărirea informativă specială a fost începută în vederea realizării prevenirii difuzării în ţară şi în străinătate a acestei lucrări, fapt care ar fi adus prejudicii statului nostru datorită conţinutului duşmănos al lucrării respective.

În baza aprobării conducerii profesionale şi cu sprijinul organelor de Miliţie am efectuat o percheziţie legendată la domiciliul lui Nicu Steinhardt (cu acordul scris al acestuia), ocazie cu care s-a găsit şi s-a confiscat lucrarea intitulată *Jurnalul fericirii.*

Ulterior a fost chemat de mai multe ori la sediul organelor noastre pentru a stabili dacă lucrarea a fost difuzată mai multor persoane sau dacă a fost scoasă din ţară.

Cu ocazia cercetărilor nu au rezultat aceste aspecte, Steinhardt Nicu-Aureliu susținând atât în fața noastră, cât și față de rețeaua informativă că lucrarea n-a fost difuzată nici în țară, nici în străinătate.

Cu aceeași ocazie s-a manifestat teama de a fi arestat de organele noastre recunoscând caracterul dușmănos al lucrării redactate.

Având în vedere starea proastă a sănătății sale, vârsta înaintată, precum și faptul că nu am obținut probe că a difuzat lucrarea, s-a procedat la avertizarea și menținerea în contact pentru influențare pozitivă a lui Steinhardt Nicu-Aureliu.

În urma măsurilor luate, comportarea sa față de rețeaua informativă s-a dovedit a fi corespunzătoare afirmând că va căuta să se conformeze indicațiilor primite din partea organelor noastre și nu va mai da niciodată ocazia unor asemenea cercetări.

În prezent se ocupă cu traduceri pe care le contractează de la diferite edituri și are în intenție să publice într-un volum mai multe eseuri filosofice publicate de el cu mai mulți ani în urmă.

Având în vedere cele de mai sus și apreciind că poziția prezentă a lui Steinhardt Nicu-Aureliu nu este de natură a pune în pericol securitatea statului, propunem:

– încetarea urmăririi informative speciale începute asupra acestuia și menținerea sa în continuare în supravegherea informativă generală.

De acord:

Colonel (ss./indescifrabil)

Lt.-maj.Ciucă Ion

ACNSAS, fond informativ, dosar nr. 207, volum 4, ff. 257–258.

45.

1974 aprilie 3.

Notă a informatorului „Gogu Pil" privind relațiile lui Nicu Steinhardt din străinătate și experiența detenției.

Primit: lt.-col. Popescu N.
Sursa: „Gogu Pil"
Nr. op. 0071/110/PN-0075
3 aprilie 1974
Casa – „Festival"

Strict secret
Ex. unic

Notă

Pe ziua de 14 martie am fost vizitat de scriitorul Steinhardt Nicolae, fost coleg de liceu, domiciliat în str. Ion Ghica nr. 3. Este doctor în drept și în filosofie, ambele doctorate luate cu mențiunea *Magna cum Laudae*. A făcut studii și în Anglia timp de 3 ani. Coleg de liceu și cu Constantin Noica, a păstrat de-a lungul anilor relații de prietenie strânsă cu acest doctrinar legionar notoriu.

– De când nu l-ai mai văzut pe Noica? am întrebat eu.

– A fost alaltăieri la mine. Ne vedem foarte des. Când eu la el, când el la mine – mi-a răspuns Steinhardt. Ne leagă concepția comună a spiritualității creatoare și stilul de viață și sobrietatea ascetică. Eu nu am fost și nu sunt și nici nu voi fi niciodată căsătorit. El s-a atașat din nou de cea de a doua soție, cu care are doi copii – englezoaica – actualmente domiciliată cu copiii în Anglia – fata măritată, băiatul călugăr.

Este interesant pentru mine cazul său aproape unic, de prietenie intimă, aproape identică cu Noica, legionarul doctrinar.

L-am admirat toată viața pe Noica pentru vasta lui cultură, pentru concepțiile sănătoase originale, inedite și în filosofie. Este cel mai autentic și cel mai mare filosof al generației noastre și cel al contemporaneității românești. Mare greșeală se face că nu i se dă voie să scrie, i se pun piedici de tot felul în permanență. Era programat să i

se publice comentariile lucrării *Caietele lui Eminescu*, operă care cuprinde şi traducerea de către Eminescu a *Criticii raţiunii pure* a lui Kant. S-a sistat programarea. Este cel mai bun cunoscător al filosofiei platoniciene. I s-a publicat traducerea câtorva dialoguri într-un volum al *Bibliotecii Pentru Toţi*. Trebuia să mai apară şi alte dialoguri ale lui Platon, traduse de Noica. S-a oprit publicarea. Ostracizarea lui Noica, cunoscut peste hotare ca filosof de seamă român, nu face decât să dăuneze culturii româneşti şi gloriei noastre peste hotare.

Emil Cioran este apreciat în toată lumea şi revendicat explicit de francezi, ca fiind cel mai reprezentativ filosof al acestui popor.

Noica îl depăşeşte la mare distanţă pe Cioran. De altfel, cu prilejul apariţiei cărţii *Essăis sur l'Estfetegue*[1], pe care am citit-o şi eu de la Noica, a fost şi poziţia împotriva lui Cioran, bineînţeles, nu în scris, că nu se putea, ci prin convorbiri cu diverşii prieteni şi colegi, însă cu toate că adoptase o atitudine fermă, în combaterea trăirismului şi concepţiilor angoasei şi disperării lui Cioran, Noica şi toţi prietenii săi au fost obiectul unui proces politic în care am fost vârât şi eu, căzând ca musca în lapte.

Am fost judecat şi condamnat cu un grup de 25 de intelectuali şi al doilea grup mai mic, pentru difuzarea de concepţii vrăjmaşe orânduirii comuniste – ca duşmani ai clasei muncitoare. Eu nu trebuia să fac parte din lot – cu coloratură legionară, în care majoritatea fuseseră legionari, eu fiind evreu, deci un nonsens. Însă, figurând pe listă ca unul care avusesem numeroase contacte cu Noica, şeful grupului, anchetatorii au vrut să facă din mine o unealtă, un martor al acuzării. Astfel, trebuia să compar în proces. În capetele de acuzare împotriva lui Noica şi a grupului, scorniri atât de neadevărate şi de absurde – total necorespunzătoare realităţii şi bunului-simţ – m-au umplut de revoltă, încât am refuzat să le iscălesc declaraţia, asumându-mi răspunderea unor grave învinuiri, de care habar n-aveam. Anchetatorul meu – Simon se numea – evreu ca şi mine, azi probabil e cel puţin colonel în Securitate, ori în Israel, [m-a bătut] într-un mod bestial, ca să cedez presiunilor, „nu ieşi viu din închisoare, dacă nu te dai pe brazdă şi nu eşti cu noi. Am să te omor! Eu cu mâna mea te distrug." Şi mă dădea cu capul de toţi

[1] Conform cu originalul.

pereții. Am cunoscut și metoda cu ranga. Mă mir că mai sunt zdravăn acum, la cap, și pot să judec. Pentru că n-am vrut să le fac jocul anchetatorilor, m-au introdus în lotul acuzaților și am căpătat 13 ani. Așa am devenit eu legionar. Am stat 6 ani închis. M-am liberat de la Gherla, fără reeducare însă. De altfel și cei de la Aiud [erau] împărțiți în trei categorii: peste două mii au acceptat reeducarea, fiind obligați să semneze o declarație cu acuzații grave împotriva și la adresa lui Codreanu că era imoral, sifilitic, redus ca intelect, în slujba hitleriștilor, agent plătit, bețivan etc., fiind convinși că semnarea acestei declarații este condiția eliberării, căci așa li se spusese. Alte 125 [de] persoane n-au vrut să iscălească și nici să se supună opiniei de reeducare și în sfârșit 26 [de] persoane au cerut să rămână în continuare în închisoare, nemaiavând pe nimeni din rude în viață. Toți, fără excepție, au fost eliberați, pentru că așa dictau împrejurările politice externe. Eu nu l-am cunoscut pe Codreanu. Însă după informațiile pe care le-am cules de pretutindeni era un om de caracter, cinstit și capabil. Uciderea lui monstruoasă de barbarii de oameni plătiți ai lui Carol al II-lea, strangularea și împușcarea în ceafă, fiind legat de mâini și de picioare cu lanțuri, făcând din el un martir, trebuie să impresioneze orice om cu conștiință civică și să-i dea de gândit asupra unei singure atitudini de viață: respectul morții, spre a nu-i mai întina memoria cu acuzații superflue când nu mai era în viață. Dacă ar fi trăit, n-ar fi existat omorârea lui Iorga, a lui Madgearu și nici crimele de la Jilava. M-am mirat cum a fost posibil ca atâți condamnați legionari și căpetenii să decadă în așa hal încât să-i terfelească memoria lui Codreanu – născocindu-i fapte și apucături și năravuri care de care mai urâte, mai infamante, mai condamnabile.

Eu am oroare de oamenii lipsiți de caracter, de codoși, de delatori, informatori care sunt cei mai lipsiți de caracter. Am avut mare dezamăgire în viața mea, fiind „turnat", trădat de cunoscuți, prieteni. Cea mai sinistră categorie de oameni, adevărați denaturați, monștri, este aceea a turnătorilor de profesie, ciripitorii, informatorii, care nu merită decât dispreț, desconsiderare, scuipați. Rău face regimul că încurajează în întreprinderi această oribilă categorie de oameni declasați, veroși, cretini în general, lipsiți de bun-simț și de conștiință, mai ales care-și vând rudele, prietenii, cunoscuții. Niciodată un regim politic nu are lungă durată, nu are un fundament solid dacă se

sprijină pe delațiune, pârâ, lipsă de caracter, trădare. Trebuie să se cultive încrederea în oameni, nu neîncrederea, entuziasmul, nu frica, onoarea, nu dezonoarea. Delațiunea e o metodă necinstită, condamnabilă, de condamnat, pentru că datorită ei au fost suprimate numeroase vieți de oameni, cei mai valoroși. Datorită delațiunii murdare a căzut Lucrețiu Pătrășcanu, acuzat ca trădător al partidului și patriei, și numeroase personalități și tineri de frunte. La un regim monarhist, absolutist, carlist era explicabilă această metodă, Carol al II-lea a fost un monstru, care ar trebui șters din istorie, tocmai datorită abominabilelor crime săvârșite în dauna culturii și patriei, prin suprimarea atâtor personalități creatoare în plină eflorescență. Omorârea lui Gârcineanu, a lui Iordache Nicoară, a lui Cantacuzino, a lui Vasile Cristescu, ca să amintesc numai pe vreo câteva [nume] din atâtea sute și mii, sunt acuzații grele care atârnă ca o piatră de moară pe capul acestui tip negativ, monstru de om, regele Carol al II-lea care prin furturi, afacerisme și asasinate devenise miliardar.

– Tu acum ești creștin ortodox sau catolic? am întrebat eu ca să schimb vorba.

– Eu am stabilit relații de mare prietenie cu monseniorul Ghika și cu alți catolici de seamă, însă am îmbrățișat credința ortodoxă, consecvent sfaturilor confesorului meu de la Jilava, călugărul Dobjeucă[2], basarabean de origine, un adevărat sfânt. Acum e la o mănăstire prin Huși. Lucrează „la un studiu" – e lucrarea sa de doctorat – în care tratează despre *Ecumenicitate*, susținând unirea tuturor credințelor religioase, a tuturor religiilor. Va fi o carte de mare răsunet, pe linia lui Berdiaev și Bulgakov, cei mai de seamă doctrinari moderni ai creștinismului ortodox. Acest călugăr m-a creștinat la Jilava, înfruntând, și eu și el, rigorile restricțiilor și dispozițiilor care interziceau categoric astfel de manifestări și convertiri. Cu acest prilej mi-am schimbat și numele din Aurel în Niculae.

– Ce mai publici acum?

– O operă foarte grea a lui Kepling[3], de vreo 1 000 de pagini. E în curs de apariție.

---

[2] Corect Dobzeu.

[3] Corect Kipling.

– Eşti membru al Fondului Literar?

– Am fost. Pentru că am publicate până acum şase volume groase, de doi ani sunt membru al Uniunii Scriitorilor Români. Am pensie de 1 500 lei lunar, la 850 lei pensia de bază, Uniunea mi-a adăugat 650 lei lunar. Însă câştig bine cu publicaţiile.

– Ce zici de Kiesinger?[4] Îl apreciezi ca personalitate politică?

– Face jocul ruşilor. Pentru mine e un tip dubios. Îi lasă pe ruşi să-şi facă mendrele, acceptându-le condiţiile, şantajele, când se ştie că pericolul numărul unu al păcii şi culturii omenirii sunt sovieticii.

„Gogu Pil"

N[ota] B[iroului]

Steinhardt Nicolae, scriitor, nu a mai fost semnalat de informator.

Nota în copie va fi trimisă la Serv. 5 pentru exploatare.

Informatorul a primit sarcini despre unele elemente legionare lucrate de noi.

Lt.-col. Popescu Nicolae

15.04.1974

ACNSAS, fond informativ, dosar nr. 207, volum 5, ff. 100–101.

[4] Corect Henry Kissinger.

46.

1977 februarie 20.

Plan de măsuri în dosarul de urmărire informativă privind pe Nicu Steinhardt, suspectat de relaţii cu persoane din emigraţie.

IMB–Securitate

Strict secret
Ex. unic.

134/C.I./00891/20.02.1977

Plan de măsuri în dosarul de urmărire informativă privind pe Steinhardt Nicu-Aurelian

Steinhardt Nicu-Aureliu este fiul lui Oscar şi Antoinette, născut la 29.07.1912 în Bucureşti, de profesie avocat, în prezent pensionar, domiciliat în Bucureşti, str. Ion Ghica nr. 3, sectorul 4.

Prin sentinţa nr. 24/1960 a Tribunalului Militar Bucureşti, Steinhardt Nicu-Aureliu a fost condamnat la 12 ani m.s. pentru săvârşirea infracţiunii de uneltire contra ordinii sociale.

În perioada decembrie 1971–februarie 1973 *a fost chemat de mai multe ori la sediul organelor de Securitate şi cercetat în legătură cu redactarea unei lucrări*[1] cu conţinut ostil orânduirii sociale şi de stat din ţara noastră *procedându-se în acelaşi timp şi la influenţarea sa pozitivă.*

În prezent Steinhardt Nicu-Aureliu este semnalat că întreţine *relaţii cu persoane stabilite în străinătate cunoscute cu poziţii ostile faţă de ţara* noastră, între acestea fiind: Eugen Ionescu, Emil Cioran, Virgil Ierunca, Teodorescu Gheorghe, Sanda şi Vlad Stolojan, Monica Lovinescu, Tomaziu George, Mircea Eliade, mulţi dintre aceştia fiind foşti condamnaţi pentru infracţiuni contra securităţii statului şi apoi stabiliţi în străinătate. Este semnalat de asemenea că întreţine

[1] Sublinierile în original.

relații cu persoane cunoscute în detenție care au domiciliul în provincie, aceasta în cadrul unor deplasări pe care le face în provincie (vizitează diverse mănăstiri unde-și petrece o parte din timpul verii).

În scopul clarificării naturii legăturilor pe care le are cu persoanele din străinătate precum și cele fost condamnate c.r. cu conținut ostil orânduirii sociale și de stat din țara noastră propunem *începerea urmăririi informative* asupra lui Steinhardt Nicu-Aureliu în cadrul căreia se vor lua următoarele măsuri:

1. Vor fi dirijați informatorii „Alexandreanu", „Stan Ion" și „Artur" care vor avea ca sarcină să stabilească relațiile pe care le are Steinhardt Nicu-Aureliu cu persoane fost condamnate precum și dacă scrie lucrări cu conținut ostil orânduirii sociale și de stat din țara noastră.

Termen: 30.VII.1977.
Răspunde: Lt.-maj. Ciucă Ion.

2. Se vor lua măsuri „*S*" pentru un an în vederea stabilirii tuturor legăturilor pe care le are Steinhardt N. și conținutul comunicărilor pe care le face pe această cale.

Termen: 1.III.1977.
Răspunde: Lt.-maj. Ciucă Ion.

3. Pentru a stabili dacă la domiciliu Steinhardt Nicu-Aureliu deține materiale cu conținut ostil (manuscrise redactate de el) *se va proceda la realizarea unei percheziții secrete* la domiciliul acestuia, în care sens se va întocmi un plan separat de pătrundere.

Termen: 1.VI.1977.
Răspunde: Lt.-maj. Ciucă Ion.

4. Cu ocazia percheziției secrete, pentru a stabili persoanele care-l vizitează, conținutul și natura discuțiilor pe care le poartă cu acestea, se va lua și *măsura instalării de mijloace TO.*

Termen: 1.VI.1977.
Răspunde: Lt.-maj. Ciucă Ion.

5. Vor fi verificate în evidențele organelor de Securitate (după identificare) toate persoanele care apar ca legături ale lui Steinhardt Nicu-Aureliu și se va lua legătura cu unitățile în atenția cărora apar pentru a stabili alte posibilități de urmărire a activității lui Steinhardt Nicu-Aureliu și în timpul deplasărilor pe care le face în provincie.

Termen: 30.IV.1977.
Răspunde: Lt.-maj. Ciucă Ion.

6. Dacă situația va impune, se vor solicita mijloace speciale de supraveghere (filaj) cu intermitență, pentru realizarea unor momente operative importante (întâlniri cu cetățeni străini care ne vizitează țara și cu care acesta intră în contact, cunoașterea prin mijloace TO a conținutului discuțiilor dintre aceștia etc.).

Sarcină permanentă – în funcție de necesitate.

Răspunde: Lt.-maj. Ciucă Ion.

7. Se va solicita Unității Speciale „S" controlul amănunțit al coletelor trimise și primite de Steinhardt Nicu-Aureliu pentru a stabili dacă nu trimite sau primește și lucrări cu conținut ostil orânduirii sociale și de stat din țara noastră.

Termen: 15.III.1977.

Răspunde: Lt.-maj. Ciucă Ion.

În funcție de rezultatul măsurilor preconizate și de evoluția situației operative din caz, se vor face propuneri de urmare.

Lt.-maj. Ciucă Ion.

De acord:
Șeful biroului,
Cpt. Ionescu Petre

ACNSAS, fond informativ, dosar nr. 207, volum 5, ff. 2–4.

47.

1979 august 30.

Raport cu propuneri de încetare a urmăririi informative a lui Nicu Steinhardt.

IMB–Securitate
134/C.I./001623/30.VIII.1979
Se aprobă
(ss./indescifrabil)

Raport cu propuneri de încetare a urmăririi informative privind pe Steinhardt Nicu Aureliu

La data de 28 februarie 1977 a fost începută urmărirea informativă asupra numitului Steinhardt Nicu Aureliu, fiul lui Oscar şi Antoinette, născut la 29.07.1912 în Bucureşti, domiciliat în str. Ion Ghica nr. 3.

În anul 1960, Steinhardt Nicu Aureliu a fost condamnat la 12 ani închisoare pentru uneltire contra ordinii sociale şi graţiat în 1964.

Urmărirea informativă a fost începută în baza faptului că Steinhardt Nicu Aureliu întreţine relaţii cu persoane din emigraţia reacţionară aşa cum sunt: Eugen Ionescu, Emil Cioran, Virgil Ierunca, Sanda şi Vlad Stolojan, Monica Lovinescu, Mircea Eliade, şi în scopul stabilirii dacă aceştia nu au influenţă asupra sa.

În cadrul urmăririi informative, fiind dirijaţi informatorii „Cătălin", „Stan Ion" şi „Mircea", nu au rezultat preocupări din partea acestuia de natură a reţine influenţe ale persoanelor sus-menţionate asupra concepţiilor sale.

În anul 1977 a fost plecat temporar în străinătate, în Franţa, Elveţia, Belgia, stând mai mult de o lună la Mănăstirea Chevetogne, unde are prieten pe starețul mănăstirii şi apoi, la Paris, la Mircea Eliade şi la Bruxelles, la rudele sale.

Fiind contactat la înapoierea în ţară, acesta a relatat că a purtat discuţii cu Monica Lovinescu, Virgil Ierunca şi Eugen Ionescu,

ultimului reproşându-i că a adoptat o poziție necorespunzătoare față de țară.

În anul 1979 a solicitat din nou paşaport pentru călătorie turistică în Spania, la invitația unui fost coleg de şcoală, Iavitz Gheorghe, urmând a ridica paşaportul care i-a fost aprobat pe ziua de 5 septembrie.

În situația că va primi bilete de avion de la Mircea Eliade, aşa cum acesta i-a promis, va pleca spre sfârşitul lunii septembrie şi va sta o lună la Paris, în casa lui Mircea Eliade care pleacă temporar în SUA şi apoi, după ce-şi va vizita rudele de la Bruxelles, va merge o lună la mănăstirea din Chevetogne, după care se va înapoia în țară.

În prezent Steinhardt Nicu Aureliu se ocupă de aranjarea bibliotecii Mănăstirii Rohia de unde s-a întors recent în Capitală, mai face unele traduceri (e drept mai puține ca în trecut) şi are spre editare o lucrare antologică asupra literaturii române pe care a depus-o la Editura Dacia din Cluj.

Având în vedere poziția prezentă a lui Steinhardt Nicu Aureliu, propunem:

Să se aprobe închiderea dosarului de urmărire informativă şi clasarea materialelor la arhiva CID cu menținerea elementului în supravegherea informativă.

Cpt. Ciucă Ion

De acord,
Col... (ss./indescifrabil)

[Rezoluție:] *Deocamdată nu închidem DUI. Luați măsuri atente înainte de plecarea în Occident şi control atent la reîntoarcere, după care vom decide.*

ACNSAS, fond informativ, dosar nr. 207, volum 5, f. 123.

48.

1980 mai 3.

Notă-extras privind conținutul discuțiilor purtate în ziua de 1 mai 1980 de către căpitanul Ion Ciucă cu Nicu Aureliu Steinhardt.

Ministerul de Interne
IMB–Securitate
134/C.I./00891/3.V.1980

Strict secret

Notă-extras
privind conținutul discuțiilor purtate
în ziua de 1.V.1980 de către cpt. Ciucă Ion
cu Steinhardt Nicu Aureliu

C. Vă salut!

N.S. Vă salut!

C. De ce v-ați așezat așa? (s-a așezat pe un scaun în fața noastră – n.r.).

N.S. Cuminte în fața anchetatorului.

C. V-am mai explicat o dată. Nu aceasta este poziția de pe care doresc să discut cu dumneavoastră. Cum a fost călătoria?

N.S. Plăcută. (Relatează că a locuit 2 luni la Mircea Eliade care fiind plecat în America i-a pus la dispoziție apartamentul său cu trei camere. A vizionat diverse spectacole și a audiat numeroase conferințe. N-a întâmpinat greutăți, a rezolvat problema banilor, fiind ajutat de diverși prieteni. N-a crezut că putea pleca nici prima dată la Paris, dar a doua oară. A treia oară nu mai speră..., dar „... Dumnezeu e mare și Securitatea e îngăduitoare... mai fac o cerere, mă mai lasă să aștept cinci luni și până la urmă mă lasă...")

C. Mai bine mai târziu decât niciodată. De fapt dumneavoastră nu vi s-au făcut greutăți niciodată. Din câte știu eu, ați avut și aprobare de plecare definitivă.

N.S. Să știți, eu am mai spus-o, deși sângele meu este evreiesc, eu îmi iubesc țara. Am spus-o de mai multe ori. Am spus-o și în texte care nu vă erau destinate și care v-au căzut în mână. Și acolo am spus-o. Nu sunt omul care să spună una și să facă alta.

C. Intenționați să publicați lucrarea? Știu că-n discuțiile noastre anterioare, în 1972–1973 puneați problema scoaterii unor texte nepublicabile și...

N.S. Eu v-am mai spus-o și atunci și o spun și acum. Poate va veni o vreme când această lucrare poate fi publicabilă... în evoluția firească a lucrurilor, în dialectica lor... peste 5 ani, peste 3 ani... eu cred că se va publica, știți că eu nu zic „lasă, când or cădea ăștia, îmi fac eu de cap". Regimul instaurat la noi în 1947 a evoluat foarte mult. Nu mai este ce-a fost în '47, nici în '50, nici în '55... Eu în ultimul timp am scris în revista *Viața Românească*, în *Steaua* de la Cluj și-n *Secolul 20* – mai puțin mi s-au publicat 2 lucrări... unul în 1976, *Între viață și cărți,* și altul acum, publicat la Cluj. Acesta are mai multe greșeli de tipar. Eu am fost plecat când au publicat-o și are multe greșeli de tipar. Oamenii de la Cluj, foarte binevoitori, au publicat-o. Ei publică lucrări foarte bune. Puținii cititori pe care-i am vor vedea că sunt greșeli de tipar.

C. În perspectivă, ce mai aveți?

N.S. Lucrez la o traducere și îmi adun material... am scris un studiu mai larg despre Geo Bogza... ca poet... și am vorbit cu cei de la „Dacia" – poate că studiul acesta despre Geo Bogza împreună cu alte câteva să formeze un al treilea volum. Nu vreau să mă forțez nici prea tare...

(Se oferă să servească rahat.)

C. Vreți să vă revanșați? (La anchetă în 1972 a fost servit astfel, având o criză cardiacă.)

N.S. Știți ce v-am răspuns... îl mănânc la propriu, dar nu la figurat!

C. Ce fac Eugen Ionescu, Virgil Ierunca? Noi am mai discutat... Sigur acum timpul v-a permis să stați mai mult de vorbă cu ei...

N.S. Știți când m-am dus la legația română de la Paris să-mi prelungesc viza, m-am dus la ataşatul nostru cultural care m-a chemat și mi-a spus că a văzut după formularul completat de mine că locuiesc la Mircea Eliade... Ataşatul cultural, Ciceu mi se pare că-l chema, un om agreabil, un om ataşat... și i-am spus și eu că pentru

ca Mircea Eliade să vină în țară trebuie să înceteze... Mi-a spus că e absolut de aceeași părere, că și ambasadorul C. Mănescu vede tot așa lucrurile, nici lui nu-i plac polemicile astea la nivel de mahalagism... Și i-am spus că Mircea Eliade e foarte sensibil la faptul că e tipărit, citit, e foarte atașat de ceilalți prieteni de la Paris, de Monica Lovinescu, de Virgil Ierunca și insultele care li se aduc lor, socotește că i se aduc și lui. El are o concepție foarte frumoasă despre prietenie... dacă-i iubești un prieten înseamnă că-l iubești pe el. Conversația cu atașatul cultural... care e inteligent și cult... nu știu însă ce efecte va avea... ei mi-au cerut să-i exprim lui Eliade felicitări, că ambasada și guvernul nostru ar dori să-l vadă în țară... Eu am transmis...

C. Și reacția lui?

N.S. Eliade nu-i o fire acră sau îndârjită. El n-a privit... Eu nu mă pot pronunța...

Deocamdată cred că nu... El nu e insensibil la tot ce se petrece aici... Și Eugen Ionescu e... acum e mai bine, mai remontat, mai sufletist, mai puțin abătut.... Eram odată la ei la masă... Și a sosit revista *Secolul 20*... și omului acesta care e jucat în toată lumea i-au lucit ochii când a văzut un articol publicat în *Secolul 20*, ceea ce înseamnă că a rămas sensibil la ceea ce se scrie în țară despre el... De aceea, zic eu, în interesul culturii române și a acestor glorioși reprezentanți ai ei, cred eu și îndrăznesc să vă spun și dumneavoastră, cum am spus-o și celor de la Paris... trebuie făcut tot posibilul ca oamenii aceștia să nu fie înrăiți. Studiul acela despre el i-a făcut plăcere... e bine să se meargă pe linia asta... pe o linie de umanitate... E sensibil.

C. Și credeți că ar răspunde cu aceeași sensibilitate sau el răspunde cu termenii cu care cândva a răspuns?

N.S. E un tip impulsiv... Greu se va ști cum va face...

C. Noi putem proceda... noi putem folosi termeni și aprecieri care să-i facă plăcere, iar el ne răspunde în termeni violenți.

N.S. Cunosc bine..., dar în măsura în care se poate, eu zic că lucrurile nu trebuie luate în tragic.

C. Aici nu sunt lucrurile luate în tragic, atâta vreme cât noi nu mai răspundem cu măsura violenței folosite de Eugen Ionescu.

N.S. Şi v-am mai spus eu, d-le cpt... Cartea despre istoria românilor pe care a scris-o n-are nimic împotriva ideologiei... chiar dacă autorul este ce-a fost. Poate va veni timpul să fie tradusă...

Şi să vă aduceți aminte ce v-am spus eu. Toți sunt sensibili la România. Le face plăcere când aud o vorbă bună venită de aici. N-ați văzut atâția evrei care au plecat din România, au plecat în pripa cea mai mare. Să plece, să plece... au întemeiat acolo magazine româneşti, restaurante româneşti, iar cu primii bani pe care i-au câştigat au venit să-şi petreacă vacanțele în România. Dacă evreii vin în România, iar acolo întemeiază totul românesc..., atunci românii care sunt acolo nu credeți că simt românește, nu-i macină dorul de țară?

C. Sunt convins că da.

N.S. (Relatează apoi că în afară de cele 2 luni petrecute la Paris, a stat 2 luni la mănăstirea din Chevetogne.) V-am mai spus-o şi vă repet, au avantaje asupra noastră că sunt foarte bogați cu averi şi-şi permit lucruri pe care noi nu le avem. Şi biata Biserică Ortodoxă nu are mijloace.

C. Şi atunci când au...

N.S. A apărut o carte în limba engleză şi autorul spune că i-a plăcut relația dintre statul român ateu şi Biserica Ortodoxă. Caută să se împace unul cu celălalt. Ce este ciudat la noi... poporul român a fost obligat să trăiască mereu într-un realism... să facă mereu o politică interioară şi alta exterioară... ba să se apere de germani, ba să se apere de ruşi,...să spună una şi să creadă alta... una spuneau sultanului şi alta făceau ei... Noi ne-am obişnuit cu această viață dublă... retragerea în codru... este retragerea în tradiții... Voievozii noştri au avut mereu sfetnici de taină. Nu puteau trăi altfel... codrul este retragerea în tradiții. Dar eu vă spun că am rămas mâhnit când am venit în țară şi am văzut... şi-acolo e abundență, abundență de de toate... atât de mare...

C. Evident, pot fi şi neajunsuri,... dar de unde am plecat noi şi de unde au plecat ei... să analizăm doar ce au însemnat pentru noi 500 de ani de stăpânire...

N.S. Dar ceea ce e mai grav, d-le cpt., e că situația se deteriorează şi n-o spun câtuşi de puțin din punct de vedere politic, ci din simplă dorință de mai bine... n-o spun cu satisfacție sau cu ură politică, ferească Dumnezeu!, ci cu toată părerea de rău şi cu toată dorința de a vedea lucrurile spre bine. Nu merge situația uşor spre

bine, ci din ce în ce mai rău... Se deteriorează şi acolo, dar mult mai lent, mult mai lent. Să avem şi noi o doză de egoism. Treaba lor, fac şi ei ce pot, dar vorbim la noi, la noi în socialism.

C. Şi ce cauze găsiţi la această situaţie?

N.S. Nu ştiu... în cadrul socialismului... ar trebui să producem reforme... cu privire la organizarea agriculturii, cu privire la organizarea desfacerii de mărfuri... de produse... care să ajungă la cumpărător, prea multă contabilitate..., prea stringent... n-am opinie atât de reală... cred că ar fi multe lucruri care ar trebui îmbunătăţite... vă spun aceste lucruri nu de pe poziţia şi nu ca să mă priviţi ca un adversar politic.

C. Vă ştiu părerea exprimată de dumneavoastră de altfel, nu sunteţi comunist, dar nici adversar al comunismului.

N.S. Întâi că nu sunt un sălbatic. În al doilea rând, îmi iubesc ţara în care m-am născut şi care, cel puţin prin unii din oamenii ei, binevoieşte să mă considere, şi pentru că sunt un om raţional care vede realitatea..., realitate la care sunt şi eu părtaş şi care sigur că mă interesează mai presus de orice... Trebuie să avem răbdare.

C. Pe Goma l-aţi văzut?

N.S. Da, d-le cpt., dar foarte superficial. L-am cunoscut, dar nu suntem în relaţii apropiate... mai scrie prin ziare... I se mai publică o carte... tot cu anul lui de persecuţii... S-au dat şi nişte extrase la „Europa Liberă". Eu v-am mai spus şi o repet: e un om curajos. V-o spun fără teamă. Eu personal am respectat oamenii curajoşi, care merg pe linia lor, chiar dacă linia lor eu n-o împărtăşesc. Dacă el se poartă curajos... eu nu-i împărtăşesc ideea, dar îi salut când îi văd, sunt oameni dintr-o bucată...

C. Ştiu că există o inconsecvenţă în ce priveşte părerile despre Goma.

N.S. Da. V-am mai spus eu. Şi acolo sunt o serie de grupuleţe, grupuri... Unii care-l atacau, alţii care-l apreciau, alţii care-l înjurau. Nu ştiu dacă va veni o vreme când oamenii nu se vor mai urî între ei. Mă uit la tabloul lumii de astăzi şi văd că [în] majoritate oamenii se ocupă, îşi riscă viaţa, strâng bani numai şi numai ca să se omoare între ei... Dacă într-o bună zi ar veni o terminare a tuturor conflictelor, într-adevăr ar putea să se facă ceva. Peste tot moarte şi moarte, şi ură... toţi se urăsc între ei, arabii cu evreii, negrii cu albii, hinduşii cu

şiiții... dacă n-ar mai fi ura aceasta, dacă toate astea ar înceta, dacă această imensă energie ar fi folosită... s-ar putea face paşi uriaşi.

C. Doar Europa cheltuie 1 miliard pe zi pentru înarmare... înseamnă o sumă imensă.

N.S. Am fost în Belgia. Ura teribilă între flamanzi şi valoni. (Relatează aspecte legate de această problemă.) În Italia, fata lui Eugen Ionescu povestea, care lucrează la Torino, spunea că nu are siguranța că se mai întoarce.

C. La noi, nici ura şi nici nesiguranța de acolo n-o găsim.

N.S. Şi la noi mai sunt... La noi preotul Calciu e în puşcărie...

C. De ce?

N.S. Nu ştiu ce a făcut, dar e în puşcărie...

C. Ştiți pentru ce-a fost arestat?

N.S. Ştiu. Prima dată, ştiu.

C. Şi a doua oară?

N.S. Dar prima dată am fost amnistiați. Din punct de vedere al legii, ei nu mai sunt condamnați. Dumneavoastră veniți aici şi-mi faceți plăcere[a] să stați de vorbă cu mine aşa... din simpatie. Dar eu sunt amnistiat. Dumneavoastră, lucrător de Securitate, faceți o vizită lui Nicu Steinhardt aşa, dar nu ca deținut politic... eu sunt amnistiat.

C. Ştiți de ce a fost condamnat?

N.S. A făcut nişte predici înflăcărate. I s-a interzis şi le-a făcut în curte. Asta ştiu.

C. Nu acesta e motivul. Nu pentru activitate religioasă a fost condamnat. De ce lui Nicu Steinhardt nu-i impută nimeni nimic că este religios? De când discutăm noi, v-am zis ceva legat de acest lucru? Noi ştim şi e statuată în Constituție libertatea religioasă. Preotul Calciu se face vinovat de încălcarea legilor țării, a intrat în conflict cu dispozițiile legale. Nu i s-a adus o imputație falsă. Realmente el a determinat inițierea SLOMR.

N.S. Da, cu Braşoveanu.

C. Nu e nici un dubiu.

N.S. A întemeia un sindicat nu-i nici un rău.

C. A întemeia o organizație neconstituțională şi ale cărei principii vin în conflict cu legea nu înseamnă activitate nelegală?

N.S. Calciu, după părerea mea a vrut... Dar putea fi prevenit... E o fire exaltată... El e obsedat de ce-a făcut în închisoare. A suferit

cumplit pentru ceea ce a făcut. El şi-a căutat aşa un fel de martiraj, un fel de compensaţie la ceea ce a făcut el atunci... aşa cred eu. Am auzit ce-a făcut. Am vorbit cu Mandinescu. Şi el se tortura şi-şi cerea iertare pentru tot ce-a făcut. Toţi acolo au făcut, toţi am fost cuprinşi de un amar...

C. Şi credeţi că activitatea lui prezentă este astfel justificabilă?

N.S. Nu justificabilă, explicabilă din punct de vedere psihic, psihologic cred. Nu ştiu, într-o fire ca a lui cred eu că e foarte tulbure... psihic. El a căutat un mijloc de a se pedepsi pe sine... pentru ce a făcut în echipele acelea de reeducare... o perioadă demenţială... Dar să judecăm drept, tot organele au determinat reeducarea...

C. Cunoaşteţi poziţia noastră. S-au luat măsuri împotriva a ceea ce s-a comis atunci.

N.S. Mi-e teamă că această acuzaţie să nu fie aranjată.

C. Nu e aranjată cu nimic. N-am interesul să vă spun altceva.

N.S. Nu-mi pot permite să apăr oameni care comit altceva.

C. Sigur, că sunt oameni care din alte interese pedalează pe aspectul religios, care nu-i adevărat. Nici un element al acuzării nu are aspect religios. Dumneavoastră ştiţi mai bine. Nu vi s-a imputat. Nimeni nu i-a reproşat lui Calciu că e profesor la seminarul teologic. Statul i-a acordat clemenţa atunci când a făcut două facultăţi. Avea răspundere în educaţia unor oameni. Dar a-i educa în spirit antistatal... dumneavoastră aveţi părerea dumneavoastră: nu sunteţi comunist, dar nu desfăşuraţi activitate antistatală, anticomunistă.

N.S. Nu, nu.

C. Părerea dumneavoastră de necomunist e a dumneavoastră. Nu înseamnă că trebuie să faceţi orice pentru a vă situa pe poziţii de conflict.

N.S. Aşa şi este... Eu vorbesc de explicaţii psihologice. Calciu a fost o fire mai sensibilă... La medie nu toţi oamenii reacţionează la fel... Poate şi faptul că a făcut parte din echipele alea de reeducare.

C. Nu explică nici măcar psihologic activitatea desfăşurată ca ispăşire.

N.S. Eu, dacă aş fi avut de tratat cazul Calciu...

C. Cum, ca jurist?

N.S. Nu ca jurist, ca om politic. Procedam altfel. Nu-l băgam în puşcărie, pentru a nu se da posibilitatea să se spună că un popă e

băgat la pușcărie. I-aș fi limitat posibilitățile la anumite acte, l-aș fi supravegheat îndeaproape, dar nu-l băgam la pușcărie...

C. Realitatea e că nu se vrea să se înțeleagă că nu popa Calciu a fost băgat la pușcărie, ci cetățeanul Calciu pentru încălcarea legii. De ce nu e arestat orice preot din țară? Spuneți-mi ce alt preot e arestat?

N.S. În privința preoților ortodocși am și eu o părere. Credincioșii simt nevoia nu numai pentru slujbă, ci și pentru a se întruni să discute.

C. De ce alții se întrunesc? De ex. baptiștii? Noi, statul nu ne amestecăm în probleme religioase.

N.S. Ei sunt mai curajoși. În ortodocși a intrat frica.

C. Ați văzut preot ortodox care să-și cheme credincioșii la biserică și să i se reproșeze?

N.S. Trebuie să recunosc fără nici un fel de rezervă că aveți perfectă dreptate... le e frică...

C. Eu n-am văzut preot cercetat pentru activitate religioasă.

N.S. Eu, în străinătate, am răspuns când am fost întrebat că la noi cultul e absolut liber, merge cine vrea, se fac slujbe.

C. Ei sunt interesați să spună că a fost arestat pentru activitate religioasă.

N.S. Din motive de înaltă politică, nu trebuia.

C. Dar de ce trebuie lăsat Calciu – cetățean să facă lucruri împotriva statului?

N.S. Dumneavoastră ați spus că aveți acum metode preventive...

C. Să nu discutăm altă situație decât pe cea a dumneavoastră personală... Lui C. i s-a atras atenția să-și vadă de treabă, să nu se ocupe de lucruri care să-l pună în conflict cu legea.

N.S. Așa s-a stârnit în el setea de sacrificii și de compensare a...

C. Dumneavoastră, în 1972, vi s-a pus în vedere... Azi constatăm că lucrurile nu stau altfel. Cine a înțeles nu intră în conflict cu legea.

N.S. Știți situația lui Camil Demetrescu, cel cu cartea cu adnotări. Cum a ajuns în Aiud a fost grațiat. Eu cred că și cu Calciu se putea face la fel. E o părere strict... n-am dreptul să cer așa ceva, poate fi aberant..., ridicol, eu cred că el și-a căutat o acțiune din asta care să-l facă să sufere ca o compensare...

C. Și să fiu și eu răutăcios acum... Să nu-i dăm satisfacție?

N.S. Am ajuns să nu doresc nimănui să intre în pușcărie.

C. Nu face nimeni un act de satisfacție din a pedepsi. Căutăm să prevenim, pe cât posibil. Nu ne facem reproșuri din a aplica dispozițiile legale când el le-a încălcat.

N.S. Și atunci nu i-ați făcut jocul ajutându-l să intre în pușcărie? Mortifică-te singur, nu te mortificăm noi.

C. A lăsa să intre în conflict cu legea nu înseamnă a-l lăsa să persevereze în încălcarea ei.

N.S. Oamenii fac acte de nebunie, și Machiavelli a demonstrat. Nevoia de a exploda... Omul își devine cel mai mare dușman al său.

C. Dacă prin ceea ce face pune în pericol și pe alții trebuie lăsat să facă?

S.N. (Tace) ... aveți un punct de vedere coerent.

C. Avem de apărat interese de stat. Preferăm să facem oamenii să înțeleagă că nu trebuie să încalce legea. Dacă nu vor s-o facă, nu mai suntem răspunzători. Depinde de voința lor, sper să mă înțelegeți corect... adică să mă fac înțeles în ceea ce vreau să exprim.

N.S. Am fost la biserica română din Paris. (Relatează despre Boldeanu că e bolnav. Spune că ce s-a întâmplat în urmă cu 40 de ani să fie dat uitării.) Am asistat la slujbă, n-am făcut altceva nimic. N-am cântat osanale, dar nici n-am spus altceva. Și cu Virgil Ierunca am discutat. Dar n-am spus. În măsura în care... o fărâmă de lucru vreau să spun și eu... relațiile dintre românii de aici și cei de acolo nu trebuie să ia un caracter... să reducem la minim conflictele și antagonismele...

C. Noi să ne ferim de conflicte cu ei, dar ei să determine conflicte cu noi...

N.S. Cu Boldeanu mai e un preot... e un preot adevărat, a ajuns la mine la spital într-un ceas. Eu n-am procedat decât așa cum mi-ați spus. N-am făcut nimic de natură să fie ireal. Nu m-am dus să fac propagandă. Ei sunt acolo cu viața lor, cu lumea lor. Doar soții Ierunca sunt mai interesați în ce este la noi. Și eu le mai trimit cărți. Virgil e un spirit critic activ, are atitudinea lui. E o fire netă, intransigentă. N-am conceput ideea de a mă certa cu cineva pentru concepții politice. Singurii oameni cu care am întrerupt relația de prietenie sunt turnătorii. Pentru oamenii aceștia n-am... între prietenii mei sunt și comuniști și legionari, dar nu sunt nici comunist, nici legionar.

Eu cu Eugen Ionescu... el ține mult la mine pentru că e preocupat de ideea credinței și el vede în mine omul care a rezolvat problema

credinței. Eu, când un om mi-a arătat puțină bunăvoință, îi sunt recunoscător. Eu cu Rodica am fost colegi de an. Eugen și cu mine am fost studenți. Iar Mircea Eliade a fost la același liceu cu mine, dar mai mare cu 5 ani. E. Ionescu și M. Eliade sunt oameni cumsecade.

C. N-am înțeles de ce Eugen Ionescu, mare om de cultură, face ceea ce face... De ce s-a coborât la invective.

N.S. Firea lui e de vină. Eliade nu-i așa. Și nici Cioran. E o fire modestă. Trăiește modest. Decent, dar modest. Un ziar german a scris că „e o onoare pentru Occident, Cioran". Organele de stat trebuie să acorde refugiaților ca E. Ionescu, M. Eliade, Cioran un tratament conform spiritului românesc: iertător, tolerant și inteligent pentru că e un gest de mărinimie românească de a nu mai insulta, e și un gest de inteligență de a-i apropia. Și chiar dacă Eugen Ionescu care e mai impulsiv... să-l lase... c[ă]-i trece. Să fie traduși în românește. O să vedeți că și *Dumnezeu a murit în exil* va fi tradusă.

C. Ce înseamnă pentru Eugen Ionescu acest comitet?

N.S. Înseamnă că are posibilitatea să-și exprime preaplinul lui. Din acel comitet fac parte oameni unul și unul: Pierre Emanuel, E. Ionescu. Nu mai e ceva românesc... e o asociație pentru libertate în general.

Trebuie să încercați să influențați. Transmiteți o mică părere... Din punct de vedere omenesc, românesc, să se facă tot posibilul să nu se aplece oamenii la antagonisme, insulte... chiar dacă ar însemna o stăpânire de sine... (Relatează că a scris un articol despre Iuga[1] citează sfârșitul articolului: „Sunt și oameni împotriva cărora nu se cade să ai dreptate.") M. Eliade, E. Cioran, E. Ionescu sunt oameni de mare valoare și nu se cade să avem dreptate împotriva lor... se cade să cedăm.

C. Dacă în măreția lor greșelile se îndreaptă împotriva unui popor, se cade să-i lăsăm?

N.S. Nu văd... Cioran văd că tace, Eliade tot așa. Singurul care a venit cu niște cuvinte dure a fost E. Ionescu. Și care și la el vin, trec. Că e o fire aprinsă. Atunci nu trebuie lăsați. Trebuie o reținere în fața anumitor oameni. Și Ierunca e o fire dârză. Și după părerea mea și Ierunca care e un adversar net... nu trebuie lăsat... nu trebuie

[1] Nu este vorba despre Dumitru Iuga.

terfelit. Ce vă spun dumneavoastră am spus şi la Paris ataşatului cultural. În părerile mele nu intră nici ură, nici ranchiună.

(Se discută apoi despre conflictul Păunescu, Eugen Barbu. Se discută despre autocenzură, care are caracter mai limitativ în posibilitatea de publicare decât cenzura însăşi care a fost desfiinţată.

În final se apreciază că lui Mircea Eliade şi despre el s-a publicat în ţară mai mult ca oricând şi spune că spre sfârşitul lunii mai va pleca la Mănăstirea Rohia în Maramureş, unde va sta mai mult timp. E mult de muncă. Va sta două luni.

Apreciază că asupra poporului român popoarele care au trecut n-au lăsat decât urmele negative, în contrast cu spiritul franc al poporului român. Relatează că N. Iavitz din Spania a decedat în noiembrie 1979.

Arată că Al. George Sergiu a fost bolnav, în prezent se simte mai bine. Cu Noica se vede mai rar pentru că el este plecat undeva în provincie.)

Red.: Cpt. Ciucă Ion

ACNSAS, fond informativ, dosar nr. 207, volum 10, ff. 131–138.

49.

1980 mai 20.
Notă a informatorului „Adrian Cozmescu"
privind vizita în Occident a lui Nicu Steinhardt.

20.V.1980

Nicu Steinhardt

A purtat cu mine o discuție mai amplă referitoare la vizita sa în Occident de anul trecut. Fără a epuiza, bineînțeles, nici pe departe acest capitol, mi-a vorbit mai pe larg despre întâlnirile sale.

Eugen Ionescu

L-a cunoscut abia acum doi ani cu ocazia primei sale vizite la Paris de după război. L-a găsit după un an schimbat (în rău) sub raportul sănătății sale fizice şi psihice. Este deprimat, descurajat, chiar deznădăjduit. Boala care nu-i mai permite libertățile, plăcerile gastronomice, poate chiar puțin bahice, de mai înainte îl dezgustă de viață, îl irită şi-l indispune în cel mai înalt grad. Situația internațională, la rândul ei, întregeşte tabloul negru al perspectivelor lui intelectuale, morale şi spirituale. Îl scârbesc (acesta e cuvântul folosit de el) şi-l revoltă la maximum teroarea politică, de orice culoare, intoleranța, dictaturile, atentatele, care capătă amploare, la drepturile umane, lagărele, închisorile, spitalele psihiatrice, torturile, cenzura, terorismul, atentatele, sechestrările de persoane, atrocitățile, asasinatele cărora le cad victime persoane total nevinovate, într-un cuvânt cruzimea, inumană, nepermisă, nejustificată, chiar inexplicabilă. Fiind o natură apolitică, nu sesizează diferențele ce se pot descoperi între actele şi acțiunile reprobabile de mai sus, dintre care unele răspund unor necesități justificate din punctul de vedere al rațiunii de stat sau al securității naționale şi politice, economice sau militare. Le taxează şi le condamnă pe toate fapte nepermise şi nescuzabile, deoarece – susține el – calitatea de om e incompatibilă cu ele. Omul

trebuie să fie bun, nu rău, cum se revelează şi acum, ca şi în trecutul său istoric al umanităţii. El întreprinde totuşi o acţiune de „apărare" a adevăratului spirit umanist, aşa cum îl concepe el, ca o datorie faţă de propria conştiinţă şi de „milă" pentru „victime" sau oropsiţi, din păcate şi spre deschidere faţă de starea lui de spirit anterioară, de acum doi-trei ani, fără nădejde de îndreptare, mai ales când proporţiile înarmărilor, clasice, nucleare, chimice, poluante, au devenit gigantice. Ce speranţă de mai bine se poate avea faţă de o astfel de evoluţie a condiţiei generale a umanităţii? O catastrofă planetară devine tot mai probabilă. Cu toate acestea, la acţiunea „europeană" pe care o desfăşoară îl îndeamnă şi-l determină natura sa de intelectual idealist, umanitarist, tinzând chiar la atingerea unor ţeluri himerice. Îşi preţuieşte puterile proprii ca pe ale unui „purice într-o galaxie", dar se consideră dator „să le încerce".

Pentru poporul român şi România păstrează sentimente de simpatie nostalgică, nicidecum de ură sau dispreţ. Pare firesc să fie aşa, fiind născut aici, trăindu-şi aici adolescenţa şi tinereţea până la 32 de ani, începându-şi anii de carieră intelectuală, de profesor şi scriitor, după luarea diplomei de licenţă în franceză la Universitatea din Bucureşti. Nu înţelege raţiunile pentru care nu mai e tradus, editat, jucat la teatru, aşa ca acum un deceniu şi ceva. Opera lui nu are caracter politic. Atunci de ce e boicotat în mod „stupid" (afirmă el)?

S-a arătat satisfăcut când, recent, a apărut un articol despre el în *Secolul 20*. S-a interesat, cu un sentiment de nostalgie adolescentină, dacă mai există casa din str. Timişana din Bucureşti, unde şi-a trăit cei mai frumoşi ani ai adolescenţei. A vrut să viziteze după decenii România, dar socoteşte inoportun acest pas, dată fiind opinia sa asupra incompatibilităţii dintre concepţia sa de libertate şi regimul „dictatorial" de aici.

Simpatizează şi apreciază pe Nicu Steinhardt pentru vasta lui cultură, pentru talentul, sufletul şi sinceritatea şi profunzimea credinţei lui religioase, deşi spre regretul său adânc Eugen Ionescu, deşi ar dori, nu-i poate împărtăşi şi înţelege fervoarea religioasă care-l animă. I-a trimis *l'hébergement*, dar Nicu Steinhardt nu a locuit la el.

Rodica Ionescu i-a procurat oricâte bilete de spectacole a dorit, dându-i astfel posibilitatea să se delecteze cu viaţa teatrală pariziană.

Mircea Eliade

L-a găzduit timp de două luni, în timpul absenței sale în America, datorită – această găzduire – tot prețuirii valorii intelectuale și spirituale a lui Nicu Steinhardt.

Despre sentimentele românești ale savantului de renume mondial care e Mircea Eliade nu poate exista îndoială. El preferă să-și scrie opera beletristică – romane, nuvele – în limba română pe care, parțial și câteodată, și le traduce și editează în limba franceză. E legat de copilăria, adolescența și prima tinerețe pe care le-a trăit la București, oraș pe care, cu înduioșător sentimentalism, și-l amintește tot timpul și-l introduce, cu străzile vechi, cu casele demodate, cu grădinile romantice, în opera lui literară. I-ar plăcea să viziteze România.

Emil Cioran

Cu acesta a purtat multe discuții, dar numai cu caracter literar și filosofic. Nici nu avea ce să discute cu el sub raportul politic.

Deși se exprimă numai în limba franceză, pe care o stăpânește chiar mai bine decât mulți francezi, nu e lipsit de sentimente românești. E un caz aparte, al unui străin care s-a identificat atât de mult cu spiritul francez și în special cu limba franceză, încât a ajuns să gândească și să se exprime în franțuzește.

A primit, de altfel, și Premiul Goncourt[1] pentru stil, pentru stilul francez, depășind astfel mulți francezi.

Mariana Șora

S-a întâlnit cu ea, fiind vechi prieteni. Discuțiile lor s-au purtat tot asupra literaturii, ambii fiind pasionați oameni de litere. Ea nu intenționează să vină în țară curând, dat fiind că de-abia a plecat, de vreo doi ani.

Virgil Ierunca și Monica Lovinescu

S-au întâlnit, fiind prieteni de zeci de ani. Nu a constatat nimic interesant la ei sub aspect politic, deoarece poziția lor este notorie și n-ar fi avut ce adăuga la ceea ce se știe de toată lumea. Vechi prieteni literari, discuțiile lor s-au purtat aproape exclusiv pe literatura română contemporană, pe care e de la sine înțeles că, din lipsă de

[1] Eroare; este vorba de Premiul Rivarol, pe care Emil Cioran l-a primit în 1950 pentru lucrarea *Précis de décomposition.*

apropiere, cei doi o cunosc mult mai puțin și au dorit s-o adâncească de la un savant al literelor române – și universale – cum e Nicu Steinhardt. Evident că nici gând de vreo vizită în țară a lor.

Nicu Steinhardt a dezaprobat ferm stilul cancanier și mahalagesc al multor emisiuni ale „Europei Libere", considerându-l ca un ultraj adus unor obligații elementare de ținută civilizată, căci una este poziția adoptată și alta exprimarea vulgară, în care excelează mai ales cei plecați recent din țară, ca Emil Georgescu, care – după ce au beneficiat de un trai bun aici – pozează în prezent în victime revoltate. De asemenea, Nicu Steinhardt le-a reproșat celor doi că, din patimă, deformează realitățile culturale românești, contestând existența unor talente certe numai pentru că acestea sunt „angajate" pe linie socialistă și ridicând în slăvi discutabile valori literare numai fiindcă sunt expatriați. De exemplu, deși Nicu Steinhardt dezaprobă anumite atitudini cam mahalagești ale lui Eugen Barbu și contestă valoarea unor scrieri ale acestuia, ca *Incognito*, roman nu numai lipsit de orice merit literar, dar și împestrițat cu întinse pasaje plagiate după un mediocru scriitor sovietic, dar consideră romanul *Groapa* al lui Eugen Barbu ca o operă de valoare a literaturii române, opinie critică ce a provocat revolte lui Virgil și Monicăi, cu care a purtat o violentă discuție controversată, dat fiind că Nicu Steinhardt, ca cinstit cititor și critic, nu poate admite să se conteste, numai din pătimașe prejudecăți politice, adevăratele valori, iar aceștia nefiind în stare să-și depășească pornirile de ostilitate față de un scriitor român de valoare, dar comunist, ceea ce constituie o orbire nepermisă – spune Nicu Steinhardt – unui om de cultură.

De altfel, o atitudine de apărător dezinteresat și onest a luat-o Nicu Steinhardt și în alte cazuri, de exemplu când a primit reproșuri tari de la unii colegi de breaslă din țară că a îndrăznit să facă o comparație între *Craii de Curte Veche* a lui Mateiu Caragiale și *Frumoșii nebuni ai marilor orașe* a lui Fănuș Neagu, ultimul fiind considerat, în calitatea lui de scriitor contemporan, ca nedemn de apropierea lui cu primul. Aceasta i s-a întâmplat după apariția ultimului volum al lui Nicu Steinhardt *Incertitudini literare*, care conține un capitol critic privind pe acești doi scriitori valoroși ai literaturii noastre. În discuția cu Monica și Virgil a adus, bineînțeles,

și acest caz și desigur că a fost și de data asta blamat că și-a permis să aprecieze un scriitor al zilei, care nici măcar n-a plecat în străinătate.

Paul Goma

L-a văzut într-o societate de scriitori. A discutat puțin cu el, nefiind un tip interesant. Îl consideră un scriitor de mâna a doua, mai mult un ziarist ceva mai talentat. Cartea lui *Gherla*, apărută la Paris acum câțiva ani, e foarte slabă, iar banderola (de reclamă) cu care a fost prezentat volumul la Paris, *Un Soljenitzin roumain*, e ridicolă. Crede că Goma a urmărit să obțină pașaport și să-și umple un gol de talent cu o reclamă politică: „Nu cerea Caragiale să avem și noi „faliții noștri"? Pașaport, reclamă, cabotinism, dar și o surprinzătoare lipsă de românism când, numai pentru a denigra regimul nostru, a afirmat sus și tare că România socialistă aplică o politică de „genocid cultural" față de maghiarime, care e crunt persecutată la noi. Astfel marele patriot Paul Goma dă apă la moară campaniei denigratoare și calomniatoare a revizionismului unguresc care revendică Transilvania. Nicu Steinhardt l-a combătut vehement, demonstrându-i totala netemeinicie a acestei afirmații și spunându-i că ar dori – sincer – să fie și el maghiar ca să se bucure de „persecuțiile" românești, căci el crede că ungurii se bucură (acesta e cuvântul) de un regim privilegiat față de populația majoritară, tocmai pentru a se demonstra străinătății spiritul de largă toleranță națională al poporului și statului român.

Neinteresându-l persoana lui Goma, nu a ținut să-l revadă.

A întâlnit multe cunoștințe la Paris care l-au încărcat cu atâtea comisioane, încât nici nu i-a putut satisface pe toți, mai ales cu medicamente sau rugăminți. Un exemplu nostim: un oarecare Vasile Cristian, care s-a stabilit la Paris de acum vreo doi ani, și-a lăsat aici un bogat mobilier, contând că se va întoarce, dar răzgândindu-se de mai mult timp, l-a rugat pe Nicu Steinhardt să se ocupe de vânzarea mobilierului, urmând să vadă expatriatul ce va face pentru a intra în posesia prețului obținut. Bineînțeles că Nicu Steinhardt a considerat aproape comică pretenția de a deveni prepus al unui oarecare expatriat și l-a refuzat politicos, dându-și seama că a devenit o victimă a serviabilității și amabilității sale excesive, gata oricând să facă servicii semenilor săi!

Revenind la Paul Goma, Nicu Steinhardt şi-a amintit că atunci când acesta a început să-şi manifeste poziţia sa „disidentă", Nicu Steinhardt a fost în primul moment impresionat de o atitudine atât de curajoasă şi s-a întrebat dacă ar fi cazul să-i acorde simpatia sa, bineînţeles interioară, fără manifestări exterioare. După o matură gândire, a ajuns la concluzia că nu e cazul, dată fiind personalitatea preopinentului, a cărui acţiune nu dovedea nici seriozitate, nici adâncime, nici claritate, nici oportunitate, motiv pentru care şi-a trasat o linie fermă şi definitivă de conduită, în sensul că nu ar putea simpatiza niciodată cu asemenea luări de poziţie. Cele ce au urmat i-au dovedit justeţea hotărârii, acţiunea lui Paul Goma neprezentând decât un caracter „paşaportar" şi neducând, practic, decât la acordarea, probabil, numai a câtorva, poate vreo sută, paşapoarte solicitanţilor, între care şi el, şi neobţinând nici o adeziune în lumea culturală românească şi neavând nici răsunet în străinătate. Deci disidenţa în România nu are nici un rost.

Întrebat cum a putut rezista cheltuielilor, Nicu Steinhardt a precizat că două luni a fost invitat la Mănăstirea Chevetogne din Belgia, o lună invitat de prietena lui din tinereţe stabilită în Elveţia, la Paris a locuit la Mircea Eliade tot timpul şi băneşte a fost ajutat de vărul său – bogat – de la Bruxelles, de verişoara lui de la Paris şi de ceilalţi prieteni cu sume modeste care i-au ajuns pentru modestul său regim alimentar şi cheltuielilor de deplasare şi vizitare a muzeelor pariziene.

Pleacă pentru circa două luni – în jurul datei de 1 iunie – la Mănăstirea Rohia.

„Adrian Cozmescu"

ACNSAS, fond informativ, dosar nr. 207, volum 5, ff. 131–137.

50.

1980 iulie 16.
Notă de analiză în dosarul de urmărire informativă „Scriitorul" privind pe Nicu Steinhardt,
suspect în cazul „Veteranul".

Ministerul de Interne
IMB–Securitate
134/C.I./001623/16.VII.1980

Strict secret
Ex. unic

Notă de analiză
în dosarul de urmărire informativă „Scriitorul"
privind pe Steinhardt Nicu Aureliu

Steinhardt Nicu Aureliu este fiul lui Oscar şi Antoinette, născut la 29.VII.1912 în Bucureşti, domiciliat în Bucureşti, str. Ion Ghica nr. 3, sectorul 4, scriitor pensionar. În anul 1960 a fost condamnat [la] 12 ani închisoare pentru uneltire contra ordinii sociale şi grațiat în anul 1964.

După punerea sa în libertate a fost semnalat cu relații apropiate cu persoane fost condamnate şi cu preocupări de redactare a unor lucrări cu conținut ostil. Pentru aceste fapte în anul 1973 a fost cercetat şi avertizat.

Urmărirea informativă asupra acestuia a fost începută pentru relații apropiate cu persoane din emigrația română cunoscute cu poziție ostilă față de țara noastră, între acestea: Eugen Ionescu, Virgil Ierunca, Monica Lovinescu, Emil Cioran, Dumitru Țepeneag, Sanda şi Vlad Stolojan, Mircea Eliade etc., cu o parte dintre acestea fiind în relații apropiate încă din vremea când au fost elevi de liceu sau studenți, legături menținute ulterior prin corespondență.

În anii 1978 şi 1979–1980 Steinhardt Nicu Aureliu a fost plecat temporar în Franța, Belgia, Elveția, Spania unde a luat legătura atât cu aceste persoane sus-menționate, cât şi cu Cernovodeanu Dan-Paul, fost condamnat pentru activitate contra securității statului, fost coleg de bancă cu ex-regele Mihai, rămas ilegal în străinătate şi

stabilit în Franța, despre care se cunoaşte că în toamna anului 1979 a fost în vizită în Elveția.

Steinhardt Nicu Aureliu apare ca suspect în cazul „Veteranul", caz în care o persoană din Bucureşti a prezentat într-o discuție telefonică purtată cu Monica Lovinescu la data de 10.VI.1980 date eronate privind situația sa personală, adresându-i acesteia rugămintea ca să transmită la postul de radio „Europa Liberă" date legate de această situație.

Având în vedere cele raportate mai sus, pentru clarificarea naturii relațiilor dintre Steinhardt Nicu Aureliu şi emigrația reacționară, se vor lua următoarele măsuri:

1. Prin Unitatea Specială „S" va fi luată măsura controlului trimiterilor poştale de orice natură (scrisori sau colete) pentru a preveni scoaterea din țară, pe această cale, a unor lucrări de valoare pentru patrimoniul cultural național.

Termen: 18.VII.1980 pentru un an.
Răspunde: Cpt. Ciucă Ion.

2. Prin informatorii „Adrian Cozmescu", „Stan Ion" şi „Cătălin" aflați în legătură la ofițerii din problemă, vom aprofunda cunoaşterea preocupărilor sale prezente, a atitudinii şi comportamentului, a persoanelor cu care mai menține legături din emigrația română reacționară, a naturii acestor legături.

Sarcină permanentă.
Răspund: Cpt. Ciucă Ion
şi lt.-maj. Velțănescu M.

3. În scopul stabilirii legăturilor pe care le realizează cu persoane din Bucureşti, va fi luată măsura punerii în filaj a lui Steinhardt Nicu Aureliu.

Termen: 10 septembrie 1980.
Răspunde: Cpt. Ciucă Ion.

4. Întrucât în perioada iulie–august 1980 Steinhardt Nicu Aureliu se va afla la Mănăstirea Rohia de pe raza județului Maramureş, se va lua legătura cu organul teritorial de Securitate pentru asigurarea măsurilor de cunoaştere a activității acestuia şi de prevenire a sustragerii şi trimiterii în străinătate a unor documente de valoare din fondul bibliotecii mănăstirii, fiind cunoscut faptul că lucrează la inventarierea şi amenajarea acestei biblioteci.

Termen: 17.VII.1980.
Răspunde: Cpt. Ciucă Ion.

5. În cooperare cu UM 0544/225 vor fi luate măsuri de stabilire a naturii legăturilor dintre Steinhardt Nicu Aureliu şi unii colaboratori ai postului de radio „Europa Liberă" între care: Eugen Ionescu, Virgil Ierunca, Monica Lovinescu. De asemenea vor fi luate măsuri pentru clarificarea suspiciunii din cazul „Veteranul", prin analiza vocii lui Nicu Steinhardt şi cea a „Veteranului", precum şi ţinând cont şi de alte date care vor [apărea] legat de acest aspect.

Termen: 15.X.1980.
Răspunde: Cpt. Ciucă Ion.

6. Steinhardt Nicu Aureliu va fi menţinut în contactul organelor noastre pentru dezinformare. Cu acest prilej va fi clarificat şi scopul vizitei şi conţinutul discuţiilor pe care le-a purtat cu Volcinschi Raul în luna iunie 1980 când acesta din urmă a fost în Bucureşti (aspectul ne-a fost comunicat de Volcinschi în discuţia purtată cu el la Craiova).

Termen: 10.IX.1980.
Răspunde: Cpt. Ciucă Ion.

7. Având în vedere că Steinhardt Nicu Aureliu este solicitat uneori pentru a susţine unele emisiuni culturale la Radio Bucureşti, va fi informată Dir. I pentru a preveni ca în conţinutul acestora să se strecoare afirmaţii cu conţinut necorespunzător la adresa orânduirii noastre sociale şi de stat.

Termen: 25.VII.1980.
Răspunde: Cpt. Ciucă Ion.

8. Pentru a asigura controlul asupra discuţiilor pe care Steinhardt Nicu Aureliu le poartă cu persoane din Bucureşti, provincie sau chiar din străinătate, se va lua măsura instalării de mijloace TO, tip ICDT, la domiciliul său. Vom analiza posibilitatea instalării acestora în perioada cât el lipseşte din Bucureşti.

Termen: 15.VIII.1980.
Răspunde: Cpt. Ciucă Ion.

De acord:
Şeful serviciului,
Colonel Lăzăruţ Ioan

ACNSAS, fond informativ, dosar nr. 207, volum 5, ff. 140–143.

51.

1981 februarie 26.

Notă de analiză în dosarul de urmărire informativă „Scriitorul" privind corespondența cu persoane din emigrație a lui Nicu Steinhardt.

Ministerul de Interne
IMB–Securitate
134/R.I./00891/26.02.1981

Strict secret
Ex. unic

Notă de analiză în dosarul de urmărire informativă „Scriitorul" privind pe Steinhardt Nicu Aurel

De la data ultimei analize şi până în prezent, prin măsurile întreprinse pentru cunoaşterea preocupărilor şi manifestărilor numitului Steinhardt Nicu Aureliu, s-au stabilit următoarele aspecte mai importante:

Sus-numitul, sub influenţa vizitei pe care a făcut-o la începutul anului 1980 în mai multe ţări din Europa printre care Franţa, Belgia, Elveţia şi Spania, a rămas într-un permanent contact, pe diverse căi, cu elemente ce fac parte din emigraţia română reacţionară printre care Eugen Ionescu, Emil Cioran, Monica Lovinescu, Virgil Ierunca, Paul Barbăneagră, Vlad şi Sanda Stolojan, Dan Cernovodeanu, Mircea Eliade şi alţii, majoritatea acestora desfăşurând activităţi (inclusiv la postul de radio „Europa Liberă") împotriva ţării noastre.

Cu mulţi dintre aceştia menţine o corespondenţă săptămânală prin intermediul căreia, pe lângă faptul că se elogiază şi flatează în mod reciproc, realizează în mod frecvent un schimb de idei şi păreri din diverse domenii ale literaturii (inclusiv cea religioasă), ce se publică la noi în ţară şi în străinătate.

Pe acest fond se realizează şi procurarea reciprocă de cărţi din rândul apariţiilor de ultimă oră ale scriitorilor români aflaţi în emigraţie, precum şi ale unor scriitori din ţara noastră ce prezintă interes

pentru emigrație și care sunt recomandate în mod elogios de către Steinhardt Nicu Aureliu, cum ar fi Ion Caraion, Constantin Noica, Dragoș Cojocaru și alții.

În comentariile pe care Steinhardt Nicu Aureliu le face pe marginea unor astfel de lucrări și poezii atrage atenția și scoate în evidență, în mod repetat, acele pasaje și versuri care se referă la regimul de detenție și noțiunea de libertate sub diversele ei înțelesuri, aspecte ce constituie de altfel o obsesie în comportarea celui în cauză după ieșirea din detenție.

Din cele arătate mai sus, precum și din unele date pe care le deține UM 0544 rezultă că Steinhardt Nicu Aureliu facilitează elementelor din emigrația română reacționară cunoașterea unor persoane din domeniul scrisului din țara noastră potențiale a fi racolate în vederea emigrării sau atragerii la alte acțiuni ostile.

S-a mai stabilit faptul că Steinhardt Nicu Aureliu mai face și alte servicii pentru elementele din emigrația română.

Astfel, după întoarcerea sa de la Paris, cel în cauză l-a vizitat pe numitul Burileanu Nichi din București, strada Sirenelor nr. 17, și a încercat să stabilească dacă acesta a fost obligat de către organele de Securitate să-i scrie o scrisoare lui Eugen Ionescu prin care l-a condamnat pentru atitudinea sa ostilă țării noastre.

A acceptat de asemenea să se îngrijească de soarta mamei lui Virgil Ierunca și respectiv Dan Cernovodeanu, aflate în țara noastră.

De menționat faptul că recent am stabilit faptul că pentru primirea și expedierea coletelor cu cărți, Steinhardt Nicu Aureliu folosește și adresele numiților Vanzurec Domnica, din str. Ion Șulea 29, și Goldstein Ella, din str. Galați nr. 18, aceasta din urmă având grijă și de locuința sa când lipsește din București.

În țară, Nicu Steinhardt este prieten intim și se vizitează cu poetul Ion Caraion cu care colaborează în realizarea unor traduceri, însă are cunoscuți și se bucură de apreciere în rândul multor alți scriitori, îndeosebi aceia care au suferit condamnări politice.

În perioada la care se referă analiza, mai precis în lunile iulie, august și noiembrie 1980, ianuarie 1981, Steinhardt Nicu Aureliu s-a aflat la Mănăstirea Rohia din județul Maramureș, unde, sub influența unor puternice idei mistico-religioase, s-a călugărit în secret asistat doar de starețul Man Serafim. Întrucât are obligația ca periodic să se afle la mănăstire, la sfârșitul lunii februarie va pleca din nou la Rohia.

Din supravegherea informativă efectuată asupra celui în cauză pe timpul cât s-a aflat la Mănăstirea Rohia a rezultat că a menţinut legătura prin corespondenţă cu elementele din emigraţie şi s-a pus la curent cu evenimentele, ascultând postul de radio „Europa Liberă". Deşi a fost încadrat informativ, nu s-a putut intra în intimitatea concepţiilor sale pe perioada şederii la mănăstire.

S-a mai stabilit că în deplasare spre Maramureş s-a oprit la Turda, unde a contactat pe preotul Andreicuţ Ion, faţă de care s-a manifestat duşmănos.

Faţă de cele raportate mai sus, în vederea clarificării manifestărilor şi relaţiilor suspecte ale lui Steinhardt Nicu Aureliu, se vor întreprinde următoarele măsuri:

1. Folosirea în continuare a informatorilor „Adrian Cozmescu" şi „Cătălin" pentru cunoaşterea poziţiei prezente şi a relaţiilor pe perioada cât se află în Bucureşti.

Sarcină permanentă.
Răspunde: Cpt. Robu I.

2. Cu sprijinul Dir. I se va realiza interpunerea unui informator cu posibilităţi pe lângă cel în cauză în cercetarea activităţii şi preocupărilor acestuia pe perioada când se află la Mănăstirea Rohia din judeţul Maramureş.

Termen: 15.IV.1981.
Răspunde: Cpt. Robu I.

3. Se vor continua măsurile pe linia Unităţii Speciale „S" pentru prevenirea scoaterii din ţară de materiale cu conţinut ostil, sau a unor cărţi cu valoare istorică sau documentară. Se vor cere şi măsuri de tehnică specială pe această linie pentru depistarea unor scrieri recente.

Termen: 15.III.1981.
Răspunde: Cpt. Robu I.

4. Se vor întreprinde verificări complexe, inclusiv pe linie „S", privind pe Goldstein Ella şi Vanzurec Domnica, folosite de Nicu Steinhardt pentru realizarea de trimiteri şi primirea de publicaţii din partea elementelor din emigraţia română reacţionară.

Termen: 15.III.1981.
Răspunde: Cpt. Robu I.

5. Pentru cunoaşterea naturii legăturilor lui Steinhardt Nicu Aureliu cu Virgil Ierunca, Eugen Ionescu, Monica Lovinescu, soţii Stolojan

şi celelalte elemente cunoscute din emigraţia română reacţionară, se va coopera cu UM 0544 conform celor prevăzute în planul anterior.

Răspunde: Cpt. Robu I.

6. În perioada când Steinhardt Nicu Aureliu se va afla în Bucureşti, va fi pus în filaj pe o perioadă ce va fi stabilită în funcţie de necesităţile situaţiei operative, pentru a stabili persoanele cu care intră în contact şi activitatea ce o va desfăşura după venirea din provincie sau după caz dacă este vizitat de legături din emigraţie.

Termen: 30.VI.1981.

Răspunde: Cpt. Robu I.

7. Se vor studia posibilitatea şi oportunitatea folosirii mijloacelor TO la domiciliul lui Steinhardt Nicu Aureliu din Bucureşti, precum şi la Mănăstirea Rohia în vederea stabilirii persoanelor cu care intră în contact şi discuţiile ce se poartă cu aceste ocazii.

Termen: 30.IV.1981.

Răspunde: Cpt. Robu I.

Cpt. Robu Iosif

Şeful serviciului,
Cpt. Măierean Vasile

– Insistaţi pe colaborarea cu IJ Maramureş, în cazul în care consideraţi că este necesară o deplasare în acest judeţ pentru măsuri complementare de lucrare a obiectivului veniţi cu propuneri.

– Aranjaţi materialele în dosar pe capitole:

Planuri de măsuri şi sinteze;
Material informativ;
Unităţi sp. „F" (informaţii);
Unităţi sp. „T";
Unităţi sp. „S";
Adrese etc.

Notă

Sarcinile din planul de măsuri prevăzute la punctele 2 şi 5 nu s-au putut realiza întrucât ofiţerul de la IJ Maramureş care răspunde de problemele de la Tg. Lăpuş a fost bolnav, apoi operat şi în concediu medical postoperatoriu.

Cpt. Robu I.

ACNSAS, fond informativ, dosar nr. 207, volum 5, ff. 167–169.

52.

1981 iunie 12.
Plan de măsuri (completare).

MI
IMB–Securitate
134/R.I./001623/12.06.1981

Strict secret
Ex. unic

De acord
(ss./indescifrabil)

Plan de măsuri (completare)

În perioada care a trecut de la ultima analiză, mai precis începând cu data de 16 martie 1981, numitul Steinhardt Nicu Aurel s-a aflat la Mănăstirea Rohia din județul Maramureş unde îşi petrece o mare parte din timp ca urmare a faptului că s-a călugărit.

Conform sarcinilor stabilite la ultima analiză, prin informatorii „Adrian Cozmescu" şi „Aurelian", precum şi prin măsuri „S" şi verificări pe linia organului de investigaţii, s-au stabilit următoarele aspecte mai importante:

N. Steinhardt se îndreaptă tot mai mult spre pătrunderea „tainelor" şi preceptelor religiei creştine al cărei adept a devenit, mai ales de când s-a călugărit. Cu toate acestea, cel în cauză nu s-a izolat de multiplele sale legături din ţară şi străinătate, realizând în continuare un intens schimb de experienţă şi idei literare, precum şi de materiale de critică literară şi eseuri, traduceri, fiind colaborator la unele publicaţii şi edituri din Capitală şi Cluj-Napoca.

Lasă impresia că este într-o permanentă criză de timp, şi din această cauză îşi selectează cu grijă relaţiile, acceptând să ia parte la discuţii tacit cu persoane care prezintă importanţă pentru el, adică cu care poate să facă discuţii din domeniul literar: ex., în luna martie 1981 a participat, ca invitat, la cenaclul literar „Relief Românesc" unde a făcut prezentarea cărţii *Dumnezeu s-a născut în exil*, scrisă de Vintilă Horia, scriitor stabilit în Spania.

Cel în cauză a făcut o prezentare filosofică a ideii înălțării ființei umane prin suferință (nemeritată). Chiar dacă lucrarea se referă la exilul marelui poet Ovidiu, se pare că subiectul îl pasionează pe Steinhardt Nicu, făcând analogie la situația sa de fost deținut politic.

Este încurajat continuu de către persoanele din emigrația română în acțiunea sa, bucurându-se de simpatia acestora, precum și a unora dintre personalitățile literare din țară (dintre cei ce au suferit condamnări) ca Ion Caraion, Constantin Noica, Al. Paleologu etc. Nu aceeași atitudine o au rudele și cunoștințele sale de origine evreiască, care dezaprobă gestul lui de a se creștina și călugări.

În ultima perioadă de timp unele persoane din emigrația română, printre care Eugen Ionescu, familia Stolojan, E. Cioran, îl invită pe Nicu Steinhardt să facă o nouă vizită în străinătate sau îl anunță pe acesta că vor veni în lunile de vară în România să se întâlnească.

Prin sursa „S" s-a stabilit că cel în cauză se va întoarce la Mănăstirea Rohia la începutul lunii iulie.

Având în vedere cele raportate mai sus, precum și faptul că în viitorul apropiat în Capitală se va desfășura acțiunea „Eminesciada", pentru prevenirea unor fapte sau acțiuni de natură să prejudicieze securitatea statului, se vor întreprinde următoarele măsuri:

1. Dirijarea în continuare a informatorilor „Adrian Cozmescu" și „Aurelian" pentru a stabili comportarea, preocupările și legăturile pe care le stabilește Steinhardt Nicu Aurel în această perioadă.

Termen: permanent.
Răspunde: Cpt. Robu I.

2. Prin sprijinul compartimentului care răspunde de problema „Scriitori" din IMB Buc., în perioada cât cel în cauză se va afla în Capitală va fi dirijat informatorul „Petru" din legătura mr. Oprișor O. cu posibilități pe lângă acesta pentru a stabili dacă scrie sau intenționează să trimită în exterior lucrări cu conținut ostil.

Termen: permanent.
Răspunde: Cpt. Robu I.

3. Se vor menține măsurile pe linia Unității „S" în vederea controlării relațiilor și natura acestora cu emigrația română.

Termen: 30.XII.1981.
Răspunde: Cpt. Robu I.

4. În cazul că Steinhardt Nicu Aurel va fi vizitat de persoane din emigrație sau vor apărea alte aspecte operative, se vor folosi și alte mijloace ca filaj și mijloace TO.

5. Se va verifica la organele de spațiu locativ și ICRAL situația locativă a lui Steinhardt Nicu Aurel pentru a decide în funcție de aceasta măsurile ce se impun.

Cpt. Robu I.

[Rezoluție:] *Prezentați un studiu pentru efectuarea unei percheziții secrete la domiciliul din București. Termen 01.VII.1981.*

ACNSAS, fond informativ, dosar nr. 207, volum 5, ff. 178–179.

53.

1981 noiembrie 18.

Notă de analiză în DUI „Scriitorul" / Nicu Steinhardt privind desele sale deplasări.

MI
IMB–Securitate
134/R.I./001623/18.11.1981

Strict secret
Ex. unic

Se aprobă
(ss./indescifrabil)

Notă de analiză în DUI „Scriitorul"
cu numele real Steinhardt Nicu Aurel

Pentru stabilirea preocupărilor, manifestărilor şi relaţiilor lui Steinhardt Nicu Aurel, de la data ultimei analize (12.06.1981) şi până în prezent au fost folosiţi informatorii „Adrian Cozmescu" şi „Alexandru", măsurile „S" şi ITI şi s-a realizat cooperarea cu organele de Securitate din Inspectoratele Judeţene Maramureş, Vâlcea şi Timiş pe raza cărora cel în cauză s-a aflat perioade mai lungi sau mai scurte de timp.

În urma măsurilor întreprinse s-au stabilit următoarele aspecte mai importante:

Steinhardt Nicu Aurel a petrecut majoritatea timpului din această perioadă la Mănăstirea Rohia, judeţul Maramureş (în Bucureşti a venit doar la data de 18 iulie până la data de 20 septembrie 1981), unde se află şi în prezent.

A făcut două excursii, una în grup, la mijlocul lunii iunie, şi alta individuală, ca invitat, la mănăstirile din Vâlcea (Arnota, Horezu, Iezeru etc.).

Aceste deplasări sunt făcute atât din interes personal, cât şi pentru rezolvarea unor probleme ce-i revin în calitatea sa de călugăr, din partea Mănăstirii Rohia şi a Arhiepiscopiei Clujului.

Rezultă că s-a acomodat tot mai mult cu viața de călugăr cu toate că mai are unele fricțiuni cu unii călugări de o mentalitate mai înapoiată, considerând că această postură este singura soluție de existență a sa.

Se bucură totuşi de un regim preferențial în sensul că nu este obligat să rămână tot timpul în mănăstire, este trimis de către starețul Mănăstirii Man Serafim, cu care este în bune relații, să rezolve unele probleme mai delicate. În timpul verii i-a aranjat acestuia, care este grav bolnav, o internare la dr. Dănilă în Bucureşti.

În relații foarte bune se află şi cu arhiepiscopul Clujului, Justin Maramureşeanul, pe care îl vizitează când se deplasează la Cluj. Acest fapt rezultă şi din faptul că recent Steinhardt Nicu Aurel a trimis o scrisoare lui Noel Bernard în care îl acuză destul de vehement pentru unele afirmații neverificate făcute într-o emisiune pe tema cultelor în România în care este vizată şi persoana lui Justin Maramureşeanul.

Tot legat de viața monahală a lui Nicu Steinhardt şi ataşamentul său față de Mănăstirea Rohia, trebuie menționat faptul că acesta depune un efort susținut în selectarea şi aranjarea bibliotecii acestei mănăstiri, completându-i fondul de cărți prin donațiile personale de cărți (şi-a dus deja jumătate din bibliotecă), iar, recent prin unele completări la testamentul său, a indicat ca restul de cărți şi alte bunuri personale din Bucureşti să fie tot ale Mănăstirii Rohia.

În unele afirmații făcute față de prietenii şi cunoştințele sale, cel în cauză lasă să se înțeleagă că de aici încolo şi până la dispariția sa îşi va duce viața la mănăstire, iar în Bucureşti (care nu-i mai place deloc nici măcar ca atmosferă şi climă) vine doar în vizită, îndeosebi pentru rezolvarea problemelor de natură literară la Uniunea Scriitorilor şi la diverse reviste ca *Secolul 20*, *Viața Românească*, Editura Albatros etc.

Acest lucru nu înseamnă că a renunțat la locuința sa din str. Ion Ghica, unde se consideră în continuare că îşi are domiciliul. În lipsa sa, locuința este în grija femeii sale de serviciu Vanzurec Domnica şi a verişoarei sale Goldstein Ella şi a bunilor săi prieteni şi vecini de palier, familia soților Etterle.

Pe cale informativă s-a stabilit că intervalul de timp cât cel în cauză se află la Mănăstirea Rohia, aceştia cedează spre găzduire

locuința la unele cunoștințe, îndeosebi unor preoți și călugări în trecere prin București.

Un alt aspect care se desprinde din urmărirea informativă a lui Steinhardt Nicu Aurel este faptul că acesta continuă să scrie destul de mult îndeosebi eseuri, colaborând la numeroase publicații din București, cele arătate mai sus, precum și la Cluj, la revista *Facla* și Editura Dacia. În acest sens are o strânsă colaborare cu scriitorii Paleologu Alexandru, Ion Caraion, Dragoș Cojocaru, Eugen Simion, Constantin Noica și alții, prin intermediul cărora își procură și cărțile ce apar la ordinea zilei și care-l interesează.

Tot pe fondul preocupărilor literare are un larg cerc de relații în rândul persoanelor (de obicei scriitori) din emigrația română reacționară și angajați ai postului de radio „Europa Liberă" ca: Virgil Ierunca, Monica Lovinescu, Eugen Ionescu, Vlad și Sanda Stolojan, Emil Cioran, Alexandru Ciorănescu, M. Tomaziu, Jean Drăcșăneanu, Mircea Eliade, Lucian Boz, Ștefan Baciu etc.

Cu aceștia are un intens schimb de publicații și cărți, se pun la curent reciproc cu fenomenul literar de la noi din țară și din străinătate.

Aceste legături se realizează de obicei pe calea corespondenței, iar uneori prin persoane care pleacă sau vin din străinătate (ex. familia actorului Fany[1] Etterle), însă Steinhardt Nicu Aurel este un frecvent și pasionat ascultător al emisiunilor postului de radio „Europa Liberă", despre care face unele comentarii îndeosebi cu privire la emisiunile literare și cele religioase apreciindu-le în termeni elogioși.

Unele persoane din emigrație cu care Steinhardt Nicu Aurel se află în relații mai apropiate și care l-au găzduit cu ocazia vizitei în Franța din anul 1980 îl tatonează din nou să efectueze o nouă vizită în exterior, adică în Franța, RFG, Belgia, aspect față de care cel în cauză a afirmat că nu dorește să mai viziteze aceste țări, dar că va încerca la sfârșitul acestui an sau începutul anului 1982 să efectueze o vizită la Ierusalim ca trimis al Bisericii Ortodoxe Române.

Cu toate că Steinhardt Nicu Aurel a afirmat că nu va mai vizita Occidentul, unele din relațiile sale intenționează să-l viziteze chiar la Mănăstirea Rohia.

Referitor la relațiile sale din țară în afară de scriitorii cunoscuți mai înainte, Steinhardt Nicu Aurel mai are legături și cu alte persoane

[1] Corect Forry.

dintre care s-a stabilit că în cursul lunii iulie 1981 a fost căutat prin corespondență la Mănăstirea Rohia de către numitul Virgil Colțan, fost condamnat pentru activitate împotriva securității statului, în prezent lucrat prin DUI de IJ Timiș pentru faptul că în prezent menține relații cu diverși foști condamnați și este suspect că se ocupă cu înlesnirea scoaterii de persoane peste frontieră. Acesta îl invită să-l viziteze la locuința sa din Timișoara pentru a discuta mai pe larg probleme ce-i interesează.

În vederea cunoașterii în continuare a activității, preocupărilor, relațiilor și natura lor, asupra numitului Steinhardt Nicu Aurel se vor întreprinde următoarele măsuri:

1. Vor fi dirijați în continuare informatorii „Adrian Cozmescu" și „Alexandru" pentru cunoașterea activității celui în cauză pe perioada când se află în București.

Răspunde: Cpt. Robu I.

2. Prin ofițerul de la IJ Maramureș care răspunde de Mănăstirea Rohia vor fi dirijați doi informatori cu care este încadrat Steinhardt Nicu Aurel pe perioada ședерii aici pentru a stabili manifestările sale precum și faptul dacă intră în contact cu persoane suspecte.

Răspunde: Cpt. Robu I.

3. Se vor întreprinde în continuare măsuri pe linia Unității Speciale „S" pentru cunoașterea relațiilor lui N.S. cu alte persoane, îndeosebi cele din emigrație, precum și faptul dacă intenționează să trimită în exterior material cu conținut ostil sau primește de la aceste legături astfel de materiale.

Termen: 01.XII.1981.

Răspunde: Cpt. Robu I.

4. Se vor folosi mijloace ITI pe o perioadă de 6 luni pentru a cunoaște persoanele din străinătate cu care intră în contact și dacă se transmit eventual mesaje.

Termen: 30.V.1982.

Răspunde: Cpt. Robu I.

5. Se va studia posibilitatea efectuării unei percheziții secrete la domiciliul lui Nicu Steinhardt pentru a stabili dacă deține materiale cu conținut ostil. În acest scop se va întocmi un plan de măsuri.

Termen: 15.XII.1981.

Răspunde: Cpt. Robu I.

6. Se va coopera cu UM 0544 în vederea clarificării naturii relațiilor dintre Nicu Steinhardt și persoanele din emigrația română reacționară.

Răspunde: Cpt. Robu I.

7. Prin organul de investigații și organele locative se va stabili dacă la domiciliul celui în cauză sunt găzduite persoane străine și cine sunt acestea pentru a lua măsurile ce se impun.

Răspunde: Cpt. Robu I.

În funcție de evoluția situației operative se vor completa măsurile propuse mai sus.

Cpt. Robu I.

Notă: Pentru clarificarea naturii relațiilor dintre Steinhardt Nicu Aurel și Virgil Colțan se va coopera cu Inspectoratul Județean Timiș conform planului întocmit la analiza ce a avut loc la Dir. I.

ACNSAS, fond informativ, dosar nr. 207, volum 5, ff. 201–203.

54.

1982 februarie 25.

Notă de analiză în DUI „Scriitorul" / Nicu Steinhardt privind relațiile sale din București.

IMB–Sec./134/R.I./ 001623/25.02.1982

Strict secret
Ex. unic

Notă de analiză în DUI „Scriitorul"
cu numele real Steinhardt Nicu-Aurel

În perioada de la ultima analiză și până în prezent, Steinhardt Nicu-Aurel a fost internat în mod repetat în spital, mai întâi, în luna decembrie, în spitalul din Tg. Lăpuș, județul Maramureș, apoi în București, la Spitalul Carol Davila unde a fost supus unei analize în vederea efectuării operației de vezică biliară pentru eliminarea unor pietre.

Datorită acestei situații, cel în cauză a devenit foarte pesimist întrucât nu este sigur dacă operația nu-i va crea complicații. Ca urmare activitățile sale literare sau de altă natură au fost limitate, la fel și legăturile cu alte persoane s-au rezumat la convorbiri telefonice.

În prezent se află în Capitală și urmează să se reinterneze în spital.

Având în vedere noua situație creată și, în special, faptul că N. Steinhardt va mai rămâne în Capitală cel puțin două luni de zile, în completare la planul întocmit cu ocazia analizei anterioare se vor întreprinde următoarele măsuri:

1. Informatorul „Adrian Cozmescu" din legătura noastră va fi instruit cu sarcini concrete pentru ca în perioada ședерii obiectivului în Capitală să-l contacteze, fie la domiciliu, fie la spital, pentru a stabili date despre manifestările și relațiile cu care va intra în contact în această perioadă.

Termen: 26.II.82.
Răspunde: Cpt. Robu I.

2. Se vor folosi mijloace ICT la domiciliul lui Steinhardt N. pentru a stabili cu cine intră în legătură pe această cale.

Termen: 28.II.82.
Răspunde: Cpt. Robu I.

3. În cooperare cu Grupa 0544 se va realiza contactarea lui Steinhardt N. prin legătura sa Milea de la Facultatea de Teologie.

Termen: 30.III.82
Răspunde: Cpt. Robu I.

Celelalte măsuri se vor aplica conform planului anterior.

ACNSAS, fond informativ, dosar nr. 207, volum 5, f. 225.

55.

1982 februarie 28.

Notă-extras din dosarul de paşapoarte nr. J/144535 privind pe Nicu Steinhardt.

IMB–Sec./134/R.I.
28.02.1982

Strict secret
Ex. unic

Notă-extras
din dosarul de paşapoarte nr. J/144 535
privind pe numitul Steinhardt Nicu Aurel

În anul 1977 a depus cerere de plecare în vizită turistică la rude în Franţa, Belgia şi Anglia. Cererea i-a fost respinsă întrucât:

– în anul 1967 ceruse plecarea definitivă în Belgia;

– în anul 1972 a fost depistat că redactase o lucrare cu conţinut ostil pe care intenţiona să o scoată din ţară.

În anul 1977 a depus o nouă cerere pentru a i se grăbi plecarea în vizită turistică la rude în Belgia, Franţa, Elveţia.

Pe baza avizului negativ dat de organul de Securitate (IMB Sec./134/C.I.), în care se arată că a fost condamnat la 12 ani pentru uneltire şi a redactat materiale cu conţinut ostil pe care intenţiona să le scoată din ţară, organul de paşapoarte i-a respins şi de data aceasta cererea.

În lunile iulie şi septembrie 1977 cel în cauză se prezintă cu memorii la Serviciul de Paşapoarte şi la Comisia pentru Probleme de Paşapoarte şi Vize de pe lângă Consiliul de Miniştri, însă hotărârea rămâne aceeaşi de respingere a cererii.

La data de 22 septembrie 1977 a fost primit în audienţă la IGM de către şeful IGM, general Jean Moldoveanu, care a ordonat să i se reanalizeze situaţia.

Ca urmare, IMB Sec./134/C.I. a revenit la avizul anterior al cererii având obiecţiuni, iar Serviciul Paşapoarte la data de 22.11.1977 i-a aprobat eliberarea paşaportului pe o perioadă de 90 de zile.

Ulterior cel în cauză a cerut şi i s-a aprobat prelungirea vizei până la data de 31.08.1978 şi extinderea vizei şi pentru Spania.

În luna iulie 1979, Steinhardt Nicu Aurel a depus cerere pentru a efectua o nouă călătorie turistică în Spania, Elveţia, Franţa, Belgia şi RFG, la rude.

Organul de securitate IMB Sec./134/C.I. a avizat pozitiv, iar organul de paşapoarte a considerat că, având valută proprie, poate pleca din nou şi i-a aprobat cererea (banii pentru călătorie îi primise de la dr. George Iavitz din Spania).

I s-a aprobat viză de 120 zile începând cu data plecării până la 03.02.1980, după care a mai solicitat şi i s-a aprobat prelungire până la 22.02.1980.

Steinhardt Nicu are în străinătate următoarele rude:

– Stambler Jacheline, verişoară, născută în 1913 la Paris;
– Steinhardt Aristide, născut în 1919 la Bucureşti;
– Neuman Gertrude, verişoară, născută în 1917 în Bucureşti;
– Sonnenscheim Stella, verişoară, născută în 1919 în Bucureşti;
– Iovitz Nicolae, văr, născut în 1911 în Bucureşti;
– Schwartz Paul, văr, născut în 1894 în Bucureşti;
– Avram Jean, văr, născut în 1904 în Bucureşti;
– Haimovici Nicolae, văr, născut în anul 1924 în Bucureşti.

În ţară mai are un văr, Steinhardt George, şi o verişoară, Steinhardt.

Cpt. I. Robu

ACNSAS, fond informativ, dosar nr. 207, volum 5, ff. 260–261.

56.

1982 mai 8.

Notă privind acţiunile informative desfăşurate asupra lui Nicu Steinhardt în judeţele Dolj, Maramureş, Vâlcea, Timiş.

Ministerul de Interne
Departamentul Securităţii Statului
Direcţia I
132/B.C./0046894 din 8 mai 1982

Strict secret
Ex. nr. 1

[Rezoluţie:] *Analizaţi periodic la IMB acest caz şi urmăriţi şi rezultatele obţinute*
(ss./indescifrabil)

Notă

În ziua de 6 mai 1982 s-a analizat DUI „Scriitorul" lucrat de IMB Securitate.

La analiză au participat ofiţerii coordonatori din Inspectoratele Dolj, Maramureş, Vâlcea, Timiş.

S-a concluzionat că suspiciunile asupra obiectivului (de a transmite în Occident date în scopuri ostile, legături cu funcţionari ai unor ambasade, cât şi cu foşti condamnaţi) nu au fost verificate şi nu s-au executat calitativ sarcinile prevăzute anterior în planul de cooperare.

Pentru aflarea adevărului şi întreprinderea măsurilor de neutralizare, s-au fixat următoarele sarcini:

– IMB Securitate va informa cu operativitate Securităţile judeţene despre deplasările obiectivului pe raza lor de competenţă. Va organiza instalarea mijloacelor TO la domiciliul suspectului şi punerea în filaj.

Având în vedere suspiciunile existente, că obiectivul ar deţine la domiciliu scrieri cu conţinut ostil, se va efectua percheziţie secretă.

– Securitatea Maramureş va acţiona în cunoaşterea obiectivului prin informatorul „Stareţul" de la Mănăstirea Rohia. Prin această

sursă, se vor clarifica relațiile cu ceilalți preoți din mănăstire și persoanele din localitate care participă frecvent la slujbele religioase.

Sursa „Anghel" din localitate (profesor de istorie) va fi instruită pentru a intra în relații cu obiectivul sub pretextul sprijinirii pentru întocmirea tezei de doctorat. În funcție de evoluția contactului, informatorului i se va elabora linia de conduită și sarcinile concrete de executat.

Prin cele două surse se vor culege date despre relațiile dintre obiectiv și vizitatorii străini la mănăstire, cu accent pe ataşatul cultural al Elveției.

În preocupările Securității Maramureş va fi acumularea unor date posibile pentru a compromite pe obiectiv.

– Securitatea Vâlcea, prin cele două surse din cadrul Mănăstirii Horezu, va furniza date în referire la comportarea obiectivului pe timpul vizitelor ce le face, cât și poziția lui politică prezentă.

– Securitățile Dolj și Timiş vor asigura supravegherea informativă a obiectivului când acesta face deplasări pentru a contacta pe „Vodă" și respectiv „Colțan". Pe linia stabilirii eventualului canal prin care „Scriitorul" ar transmite în exterior scrieri cu conținut ostil, Securitatea Timiş va avea în preocupări și această sarcină în lucrarea lui Colțan.

Pe data de 25 iulie 1982 se va raporta Serviciului 3 din Direcția I rezultatul măsurilor întreprinse și propuneri de finalizare a acțiunii.

Colonel Badea Constantin

ACNSAS, fond informativ, dosar nr. 207, volum 5, f. 239.

57.

1982 mai 29.

Adresă cu informațiile pe care sursa „Teodorescu" le-a furnizat Securității Cluj despre Nicu Steinhardt.

Ministerul de Interne
Inspectoratul Județean Cluj
Nr. 103/P.I./0019656 din 29.05.1982

Strict secret
Ex. nr. 1

Către MI – Direcția I. Personal
tov. general-maior Bordea Aron

București

Raportăm următoarele:

La data de 24.05.1982, numitul Steinhardt Nicu din București, str. I. Ghica nr. 3, et. II, ap. 19, sect. 4, membru al Uniunii Scriitorilor, fost condamnat, aflându-se în municipiul Cluj-Napoca, a făcut o vizită sursei organelor noastre „Teodorescu", ocazie cu care i-a relatat următoarele:

Cel în cauză a întrebat sursa noastră dacă a ascultat emisiunea „Actualitatea Românească", transmisă de postul de radio „Europa Liberă" în data de 22.05.1982, prezentată de Radu Câmpeanu în numele „Asociației Foștilor Deținuți Politici din România". Acesta arăta că scopul adevărat al asociației nu este de a scoate în evidență „martirajul" unor „adevărați români", care acum se găsesc în străinătate, ci de a lupta în continuare pentru „drepturile" omului din România.

Nicu Steinhardt arăta că această organizație dorește „reabilitarea" foștilor deținuți politici din România și recunoașterea perioadei de ședere în detenție ca vechime în câmpul muncii, cât [și] acordarea de pensii pentru toți deținuții politici, așa cum s-a rezolvat situația deținuților politici din rândul membrilor Partidului Comunist.

Nicu Steinhardt a subliniat că Radu Câmpeanu vorbea la emisiunea amintită despre înființarea și la noi în țară a unei organizații similare cu cea din Paris și Statele Unite.

A mai afirmat că a fost şi este şi în prezent prieten cu Ion Caraion din Franţa şi că mai are multe relaţii în Occident atât printre scriitorii originari din România, cât şi printre unii pretinşi oameni de cultură colaboratori ai postului de radio „Europa Liberă", cum ar fi:

Eugen Ionescu – cu care a fost coleg de liceu şi este bun prieten şi în prezent;

Mircea Eliade;

Monica Lovinescu şi

Sanda Stolojan.

Aceeaşi sursă ne-a informat că, în 1980, Nicu Steinhardt a fost invitatul unor preoţi din Belgia, petrecându-şi la o mănăstire câteva săptămâni.

În Cluj-Napoca, Nicu Steinhardt are ca relaţii şi cunoştinţe pe: Teohar Mihadaş, scriitor, fost condamnat politic, în prezent lucrat prin DUI pentru manifestări duşmănoase, pe care nu a reuşit să-l contacteze întrucât era plecat din localitate, Ene Nicolae, fost condamnat, Alex. Căpraru, Vasile Igna, de la Editura Dacia, şi C. Cubleşan, directorul Teatrului Naţional din Cluj-Napoca.

Cu referiri la problemele abordate în discuţie, „Teodorescu" este convins că Nicu Steinhardt a voit să-i testeze opiniile în legătură cu acţiunile „Asociaţiei Foştilor Deţinuţi Politici din România", fie în scopul de a se convinge dacă într-o conjunctură favorabilă ar putea conta pe sursă, fie că a făcut-o la indicaţia organelor de stat. La această ultimă concluzie, „Teodorescu" a menţionat că a ajuns plecând de la faptul că, deşi Nicu Steinhardt a fost condamnat politic, i s-a permis să călătorească în ultimul timp câteva luni de zile în RFG, Franţa, Elveţia şi Austria.

În situaţia în care „Teodorescu" va avea ocazia să-l mai contacteze pe Nicu Steinhardt vom raporta de urmare.

Pt. Şeful Securităţii,
Colonel Oprea Ioan

Şeful serviciului,
Mr. Velea Eugen

ACNSAS, fond informativ, dosar nr. 207, volum 5, f. 250.

58.

1982 iulie 31.

Notă-rezumat a anchetei informative în DUI „Scriitorul" privind pe Nicu Aurel Steinhardt.

Ministerul de Interne
IMB–Securitate
Nr. 134/R.I./001623/31.07.1982

Strict secret
Ex. nr. 1

[Rezoluție:] *Exemplarul nr. 2 a fost trimis la Dir. I prin adresă unde DUI se află în control (mr. Robu I.)*

Notă de analiză în DUI „Scriitorul" privind pe numitul Steinhardt Nicu Aurel

Steinhardt Nicu Aurel este fiul lui Oscar şi Antoinette, născut la data de 29.07.1912 în Bucureşti, cu domiciliul în str. Ion Ghica nr. 3, sectorul 3.

Provine dintr-o familie de intelectuali evrei bogaţi, fapt care i-a permis să facă studii de drept în Bucureşti şi specializare în Franţa şi Anglia, unde şi-a luat doctoratul. După aceea a practicat avocatura şi a îndeplinit funcţia de jurisconsult până în anul 1958. Tot în această perioadă a desfăşurat o intensă activitate publicistică fiind prieten încă de atunci cu Mircea Eliade, Constantin Noica, Petru Comarnescu şi alţi oameni de litere.

În anul 1960 a fost implicat în procesul grupului format din Constantin Noica, Vladimir Streinu, Dinu Pillat şi alţii şi condamnat la 12 ani închisoare pentru uneltire contra ordinii sociale. În fapt acesta i-a primit pe cei de mai sus la domiciliul său (cu toate că ştia că aveau domiciliu obligatoriu) şi i-a sprijinit material. La proces a refuzat să depună mărturie, afirmând că nu face aşa ceva împotriva prietenilor şi foştilor săi colegi de şcoală.

După ce a fost graţiat, în anul 1964, s-a angajat la Întreprinderea „Stăruinţa" ca muncitor necalificat de unde, în anul 1968, a fost

pensionat medical în urma unui accident de circulație, fixându-i-se o pensie de 800 lei.

Fiind foarte bun cunoscător al limbilor franceză, engleză și germană, a început să acorde meditații la domiciliu și să efectueze traduceri pentru Editura Cartea Românească. Pentru aceasta, precum și pentru faptul că activase și în trecut la diverse publicații și se bucura de sprijinul lui Vladimir Streinu, a determinat forurile conducătoare ale Uniunii Scriitorilor să-i acorde o pensie lunară de 700 lei.

În luna mai 1968, cel în cauză a depus cerere de plecare definitivă din țară. Având în vedere faptul că acesta nu mai avea rude în țară, organele de partid și de stat i-au aprobat cererea, însă statul belgian, unde ceruse să emigreze, nu i-a acordat viză nici după repetatele intervenții făcute de rudele sale aflate în această țară.

Ca urmare a acestui fapt, a renunțat la plecarea definitivă și a cerut să i se acorde plecarea într-o vizită turistică tot în Belgia, dar nu i s-a aprobat.

Fiind un fanatic religios, în perioada detenției, sub influența prietenilor săi printre care și Constantin Noica, precum și a preoților Mina Dobzeu și actualului episcop de Huși[1], a acceptat să fie botezat și a trecut de la cultul mozaic la ortodoxism.

Începând din anul 1970, a început să facă vizite pe la diferite mănăstiri din țară, unde tatona posibilitatea stabilirii la una dintre aceste mănăstiri. La recomandarea lui Constantin Noica și după convingerea sa personală, a hotărât să se stabilească la Mănăstirea Rohia din jud. Maramureș, unde afirmă că este mai multă liniște. Aici s-a împrietenit cu starețul Man Serafim și a început să-și petreacă o mare parte din timpul anului lucrând la aranjarea și inventarierea bibliotecii mănăstirii.

În anul 1972 la domiciliul lui Steinhardt Nicolae a fost descoperită o lucrare dactilografiată purtând titlul *Jurnalul fericirii* în care, de pe poziții profund mistice, aducea o serie de injurii și calomnii la adresa regimului din țara noastră, făcea apologia organizației legionare și comenta ostil modul cum s-au judecat procesele unor deținuți politici, precum și modul cum au fost tratați în închisoare.

[1] Este vorba de aceeași persoană.

De asemenea, comenta tendenţios măsurile luate pe linie de partid şi de stat în domeniul literar.

În urma verificărilor şi cercetărilor întreprinse, s-a stabilit că lucrarea nu a fost scoasă în exterior şi nu a fost dată spre consultare decât la două-trei persoane.

Lucrarea fiind prezentată forurilor conducătoare din Consiliul Culturii şi Uniunii Scriitorilor, aceasta i-a fost restituită cu indicaţia de a nu o publica şi folosi în forma respectivă.

Fiind avertizat de către organele de Securitate, Steinhardt Nicu nu a mai redactat astfel de lucrări şi a selectat unele materiale cu caracter pur literar pe care le-a publicat în câteva volume la Editurile Cartea Românească şi Dacia din Cluj.

Cu sprijinul fostelor sale cunoştinţe din detenţie, precum şi a[l] altor persoane din conducerea unor edituri, ca Valentin[2] Streinu, Ion Caraion, Alexandru Paleologu, Marin Preda şi alţii, a publicat o serie de lucrări de critică literară şi eseistică precum şi unele traduceri din limbile engleză şi franceză. Ultima sa carte care a apărut în anul 1982 este dedicată poeziei lui Geo Bogza, care, împreună cu alţi scriitori de aceeaşi factură, face parte dintre prietenii săi, el însuşi considerându-se un „lovinescian".

Paralel cu aceste preocupări, Steinhardt Nicu a perseverat în a-şi crea cât mai multe legături cu elemente aflate în emigraţie printre care: Eugen Ionescu, Mircea Eliade, Virgil Ierunca, Monica Lovinescu, Vlad şi Sanda Stolojan, Emil Cioran, Alexandru Ciorănescu, George Tomaziu, Ştefan Baciu şi alte elemente între care şi foşti condamnaţi.

Cu unele dintre aceste persoane a fost coleg de liceu sau de facultate şi a rămas în continuare în relaţii strânse de prietenie.

În anul 1978 a primit invitaţia de a vizita Franţa de la familia lui Eugen Ionescu. Deşi iniţial nu i s-a aprobat plecarea în vizită, după mai multe memorii şi audienţe, inclusiv la conducerea IGM, a primit aprobarea pentru a efectua o vizită de mai multe luni în Belgia, Franţa şi Elveţia, unde a fost găzduit de către vărul său care locuieşte în Belgia.

La sfârşitul anului 1979, datorită faptului că a posedat valută, organele de paşapoarte i-au aprobat efectuarea unei noi vizite de

[2] Eroare în text, Vladimir Streinu.

4 luni în Franța, Elveția, Spania, RFG și Belgia, fiind găzduit în locuința lui Mircea Eliade din Paris și la Mănăstirea Chevetogne din Belgia.

Atât la prima călătorie, cât mai ales la a doua, a intrat în contact cu o serie de persoane originare din România care fac parte din emigrația reacționară sau activează la postul de radio „Europa Liberă", ca Virgil Ierunca, Monica Lovinescu, Eugen Ionescu, Dumitru Țepeneag, soții Stolojan, Emil Cioran, Paul Goma și alții, împreună cu care a participat la diverse întruniri literare și cu care a purtat discuții despre fenomenul literar din țara noastră precum și despre viața social-politică de la noi.

La înapoierea în țară atât în cadrul contactelor cu organele de Securitate, cât și față de rețeaua informativă, Nicu Steinhardt a avut o atitudine de justificare și motivare a unor acțiuni dușmănoase întreprinse de către elementele mai sus-menționate, afirmând că poziția lor ar putea fi determinată de acțiunile ce se întreprind la noi în țară împotriva lor prin nepublicarea operelor literare (ex. Eugen Ionescu).

Despre Paul Goma a afirmat că admiră curajul său chiar dacă nu este de acord întru totul cu acțiunile sale și cu ceea ce scrie.

Cu ocazia ultimei vizite efectuate în Franța și Belgia, a vizitat mai multe mănăstiri și biserici, inclusiv biserica ortodoxă română din Paris, unde este preot Vasile Boldeanu.

Sub influența discuțiilor purtate cu preoții și călugării de acolo, a început să capete „o mare liniștire sufletească și o acceptare a lumii", un simț al toleranței atât religioase, cât și ideologice. A hotărât să se călugărească, fapt ce l-a făcut în secret, în anul 1980, la Mănăstirea Rohia din jud. Maramureș, unde se bucură de un statut aparte, nefiind obligat să rămână permanent la mănăstire.

În prezent Steinhardt Nicu este lucrat prin dosar de urmărire informativă la ind. 134/R.I., iar în lucrarea sa cooperăm cu alte inspectorate dintre care ISJ Maramureș, Vâlcea și Timiș, precum și cu UM 0544, dosarul fiind în control la Direcția I.

În urma măsurilor întreprinse până în prezent, s-au stabilit următoarele aspecte mai importante:

Sus-numitul, în noua sa postură de călugăr, s-a dedicat cu mare pasiune preocupărilor creştineşti, considerând că aceasta este calea cea mai potrivită pentru sine de urmat, s-a retras la Mănăstirea Rohia, unde vrea să rămână până la sfârşitul vieţii. Cu toate acestea nu a renunţat la locuinţa sa din Bucureşti pe care a lăsat-o în grija verişoarei sale şi a unei femei de serviciu, pentru a nu-şi pierde buletinul de Bucureşti.

La mănăstire se ocupă în principal cu inventarierea unei biblioteci de circa 20 000 volume, însă nu a renunţat nici la preocupările sale literare. Ceea ce scrie îi este publicat atât în Bucureşti, la Editura Cartea Românească sau Albatros, cât şi la Editura Dacia din Cluj, aflându-se în relaţii cu conducătorii acestor edituri.

Este apreciat şi stimat de o mare parte din oamenii de litere din ţară pentru erudiţia sa însă în relaţii mai apropiate se află cu Alexandru Paleologu, Ion Alexandru, Geo Bogza, Eugen Simion, Crohmălniceanu, Constantin Noica. Unii dintre aceştia, în special Ion Alexandru, îl vizitează şi la Mănăstirea Rohia.

O altă preocupare a lui Nicu Steinhardt este menţinerea relaţiilor sale cu elementele din emigraţie, menţionate mai sus, cu care face un frecvent schimb de publicaţii literare, primind în schimb lucrări editate în străinătate. Din aceleaşi motive, cel în cauză ascultă emisiunile postului de radio „Europa Liberă", făcând unele observaţii pe marginea emisiunilor literare şi religioase.

Deşi în general adoptă o atitudine realist-obiectivă, face şi unele comentarii tendenţioase, ex. şi-a manifestat dezaprobarea pentru faptul că preotul Calciu „a fost condamnat pe nedrept". De asemenea a colportat aspecte privitoare la o emisiune a „Europei Libere" privind „Asociaţia Foştilor Deţinuţi Politici din România".

Un alt aspect care a ieşit în evidenţă este faptul că Steinhardt Nicu obişnuieşte să facă deplasări la alte mănăstiri din ţară, îndeosebi la cele din Vâlcea şi nordul Olteniei, unde intră în contact cu alţi preoţi şi călugări. De asemenea, când se deplasează la Cluj-Napoca pentru interese literare, este găzduit tot la casa patriarhală. Cu ocazia unei astfel de deplasări, fiind găzduit de preotul Andercuţ[3] din

[3] Eroare în text, Andreicuţ.

oraşul Turda, a avut faţă de acesta unele manifestări duşmănoase, i-a povestit perioada detenţiei şi a căutat să-l influenţeze negativ.

Deşi este de origine evreu, cel în cauză are unele concepţii care trădează simpatia sa faţă de organizaţia legionară, lucru explicat şi prin faptul că mulţi dintre prietenii săi au fost legionari. Într-o discuţie pe care a purtat-o cu una dintre relaţiile sale, cel în cauză a afirmat „de fapt şi Legiunea avea elemente socialiste, şi puternic incompatibile. Şi în Germania partidul se chema *Naţional Socialist*, dar n-au apucat ei să facă ceea ce trebuia, că în programul lor ar fi făcut reforme sociale foarte mari, cu toate că ei, la început, au fost susţinuţi de marea industrie germană. Dacă Hitler ar mai fi trăit şi ar fi câştigat războiul, ar fi făcut nişte reforme foarte mari în Germania şi pretutindeni unde ar fi fost stăpân".

În ultima perioadă de timp se observă o tot mai mare resemnare în atitudinea lui Steinhardt Nicu, aceasta fiind determinată atât de vârsta destul de înaintată, dar mai ales de faptul că boala de care suferă s-a agravat, iar recent a fost operat.

În aceste condiţii se deplasează mai puţin, iar multe dintre relaţiile sale, inclusiv din străinătate, şi-au exprimat intenţia de a-l vizita la Mănăstirea Rohia, întrucât el nu va mai veni în Bucureşti până la sfârşitul anului.

Având în vedere faptul că Steinhardt Nicu se menţine şi în prezent pe o poziţie ostilă regimului din ţara noastră, se află în relaţii cu o serie de elemente fost condamnate din domeniul literar şi cultic, precum şi foşti condamnaţi stabiliţi în străinătate sau cu alte elemente reacţionare din emigraţie, există pericolul atragerii sale la comiterea unor acţiuni împotriva securităţii statului.

Pentru cunoaşterea în continuare a preocupărilor, manifestărilor şi relaţiilor lui Steinhardt Nicu pe perioada şederii sale în Bucureşti şi la Mănăstirea Rohia, precum şi pe durata deplasărilor pe care le face în ţară, vom întreprinde următoarele măsuri:

1. Va fi dirijat informatorul „Adrian Cozmescu" pentru a stabili activităţile pe care le întreprinde cel în cauză la venirea sa în Bucureşti şi persoanele pe care le contactează cu această ocazie.

În cursul lunii septembrie a.c., se va folosi posibilitatea existentă ca informatorul să fie trimis la Mănăstirea Rohia unde a fost invitat să facă o vizită împreună cu soţia. În acest sens, va fi instruit cu

sarcini precise. (*Rezoluție*: informatorul nu s-a mai putut deplasa în această perioadă.)

Termen: 1.IX.1982.
Răspunde: Cpt. Robu Iosif.

2. Pe toată perioada şederii lui Steinhardt Nicu la Mănăstirea Rohia, va fi dirijat informatorul „Pop Vasile" din cadrul mănăstirii pentru a stabili date privind concepțiile actuale ale obiectivului, persoanele care-l vizitează şi îndeosebi dacă intră în relații cu cetățeni străini precum şi faptul dacă redactează şi intenționează să trimită în exterior materiale cu conținut ostil.

Prin acelaşi informator se vor iniția măsuri de influențare pozitivă a celui în cauză.

Termen: 30.IX.1982.
Răspund: Cpt. Robu Iosif,
lt.-col. Bob I.,
lt.-maj. Doban A.

3. Pentru cunoaşterea comportării şi activităților desfăşurate de cel în cauză şi a legăturilor lui pe perioada deplasării la mănăstirile din județul Vâlcea, va fi dirijat informatorul „Ghica" din legătura Serviciului 1 ISJ Vâlcea, acesta având posibilitatea să-l contacteze şi la Mănăstirea Rohia.

Termen: 30.IX.1982.
Răspund: Cpt. Robu Iosif,
mr. Bilă Gh.,
cpt. Badea I.

4. Pentru controlarea legăturilor lui Steinhardt Nicu cu elementele din emigrația reacționară, prevenirea atragerii sale la activități ostile, sau scoaterii unor materiale cu conținut necorespunzător, se va acționa pe linia Unității Speciale „S" şi se va coopera cu UM 0544/225.

Termen: 30.IX.1982.
Răspunde: Cpt. Robu Iosif.

5. Cu sprijinul Direcției I, se va studia posibilitatea controlării prin mijloace TO a contactelor şi discuțiilor pe care le poartă cel în cauză la Mănăstirea Rohia cu persoanele care-l vizitează.

Termen: 30.IX.1982.
Răspund: Cpt. Robu Iosif,
lt.-col. Bob I.,
lt.-maj. Doban A.

6. Pe perioada când Steinhardt Nicu va reveni în Capitală şi în cazul că avem date că intenţionează să realizeze contacte cu persoane din emigraţie sau alte elemente suspecte, va fi controlat la domiciliu prin mijloace TO şi va fi pus în filaj.

Termen: 30.IX.1982.

Răspunde: Cpt. Robu Iosif.

Măsurile propuse vor fi completate în funcţie de situaţia operativă.

Căpitan Robu Iosif

Şeful serviciului,
Căpitan Măierean Vasile

ACNSAS, fond informativ, dosar nr. 207, volum 5, ff. 262–265.

59.

1983 februarie 12.

Notă de analiză în DUI „Scriitorul" privind pe Nicu Steinhardt şi relaţiile sale de la „Europa Liberă".

Ministerul de Interne
Departamentul Securităţii Statului
Securitatea Municipiului Bucureşti
134/D-001623 12.II.1983

Strict secret
Exemplar nr. 1

Exemplarul nr. 2 a fost trimis la Dir. I
unde DUI se află în control
(ss./indescifrabil)

Se aprobă
(ss./ indescifrabil)

Notă de analiză în DUI „Scriitorul" privind pe numitul Steinhardt Nicu Aurel

Steinhardt Nicu Aurel este fiul lui Oscar şi Antoinette, născut la data de 29.07.1912, cu domiciliul în str. Ion Ghica nr. 3, sector 3.

Provine dintr-o familie de intelectuali evrei bogaţi, fapt care i-a permis să urmeze studii în domeniul dreptului în Bucureşti şi specializare în Franţa şi Anglia, unde şi-a luat doctoratul. Ulterior a practicat avocatura până la începutul celui de-al doilea război mondial. După 1944 a colaborat la diferite publicaţii literare între care ziarul *Victoria* condus de N.D. Cocea şi la *Revista Fundaţiilor Regale*.

În anul 1960 a fost implicat în procesul grupului format din Constantin Noica, Vladimir Streinu, Dinu Pillat şi alţii, fiind condamnat la 12 ani închisoare pentru uneltire contra ordinii sociale.

După ieşirea din detenţie, în anul 1964 a lucrat ca muncitor necalificat, însă fiind un bun cunoscător al limbilor engleză, franceză şi germană s-a ocupat şi cu acordarea de meditaţii şi efectuarea de traduceri pentru diverse edituri.

Cu sprijinul lui Valentin[1] Streinu a obținut de la Uniunea Scriitorilor o pensie de 700 de lei completare la pensia de invaliditate.

În anul 1968 sus-numitul a primit aprobare de emigrare la rudele sale din Belgia, însă statul belgian nu i-a acordat viză.

Ulterior a renunțat la această idee, căzând tot mai mult pe panta misticismului și la îndemnul lui Constantin Noica și a preotului Mina Dobzeu (care îl botezase creștin în timp ce se aflau la Penitenciarul Gherla[2]) a început să frecventeze diverse mănăstiri unde își petrece o mare parte din timp.

Totodată reia și menține contactul cu o serie de persoane cunoscute în perioada detenției.

În anul 1972 organele de Securitate i-au ridicat de la domiciliu o lucrare dactilografiată intitulată *Jurnalul fericirii* în care, de pe poziții profund mistice, aducea o serie de injurii și calomnii la adresa regimului din țara noastră, făcea apologia organizației legionare și comenta ostil modul cum s-au judecat procesele unor deținuți politici, precum și tratamentul ce li s-a aplicat în închisori. De asemenea, comenta în mod tendențios măsurile luate pe linie de partid și de stat în domeniul ideologic. A fost avertizat de către organele de Securitate, iar lucrarea i-a fost restituită la indicația forurilor superioare cu obligația, din partea acestuia, de a nu o publica sau difuza la alte persoane.

După un timp Steinhardt Nicu a început să scrie din nou lucrări de critică literară, eseuri și să facă traduceri din literatura străină, creându-și în acest sens o serie de relații în rândul unor scriitori foști condamnați, atât în țară, cât și în rândul emigrației reacționare.

Pentru aceste considerente a fost luat în lucru prin dosar de urmărire informativă și în cooperare cu alte inspectorate județene (Maramureș, Timiș, Vâlcea, Cluj) și UM 0544, sub controlul Direcției I, s-a acționat pentru cunoașterea activității celui în cauză și a naturii relațiilor sale, pentru prevenirea comiterii unor acțiuni ostile.

În procesul urmăririi informative s-au stabilit următoarele aspecte mai importante:

Acționând din fanatism pe calea preocupărilor sale religioase, în anul 1980 Steinhardt Nicu s-a călugărit și s-a retras la Mănăstirea Rohia din județul Maramureș. Aici are un regim preferențial, în

[1] Eroare în text, Vladimir Streinu.

[2] Botezul a fost săvârșit în martie 1960, la Jilava.

sensul că se poate ocupa în continuare de scrierile sale şi are dreptul să se deplaseze în alte localităţi. În această situaţie se bucură de sprijinul şi aprecierea stareţului mănăstirii Man Serafim şi a[le] arhiepiscopului Clujului, Justin Maramureşeanul, iar, la rândul său, Steinhardt Nicu le face unele servicii prin relaţiile multiple pe care le are, între care o mare contribuţie o are la completarea şi fişarea bibliotecii mănăstirii, care cuprinde circa 30 000 volume.

Justificându-şi gestul său de a trece la ortodoxism şi apoi de a se călugări, Steinhardt Nicu a afirmat că doreşte să se apropie cât mai mult de poporul român de care se simte atât de legat, mai ales de cei oropsiţi, care au avut de suferit şi împreună cu care a suferit şi el de pe urma acestui regim.

În ultima perioadă de timp, deşi suferind de mai multe afecţiuni, şi-a intensificat activitatea literară, având, pe această linie, colaborări cu o serie de edituri şi publicaţii din Bucureşti şi din provincie şi chiar la unele emisiuni literare la radio.

Scrierile sale, deşi nu sunt îndreptate împotriva regimului, au de multe ori o tentă mistico-religioasă şi caută să evidenţieze îndeosebi activitatea şi operele unor scriitori foşti condamnaţi sau care au suferit de pe urma regimului.

El personal se consideră că face parte din gruparea şi curentul „Jovinescian" şi în orice caz împotriva grupării „Barbu" şi alţii.

Dintre relaţiile sale apropiate, sau cei cu care colaborează fac parte numiţii: Alexandru Paleologu, Ion Alexandru, Eugen Simion, Alexandru Crohmălniceanu[3], Constantin Noica, Geo Bogza, Alexandru George, Popescu Ştefan, Alexandru Rosetti, Alexandru Baciu, Teodor Enescu, Laurenţiu Fulga, Virgil Cândea, Dragoş Cojocaru, Ioanichie Olteanu, Mircea Sîntimbreanu şi alţii. În cercul acestora şi al altor scriitori este privit cu îngăduinţă şi curiozitate, fiind respectat pentru erudiţia şi competenţa sa în domeniul scrisului.

Deşi în ceea ce scrie Steinhardt N. nu are o poziţie vădită împotriva regimului, în cercul unor persoane de încredere îşi exprimă idei duşmănoase. Astfel, atât în contactele directe, cât şi în corespondenţă, cel în cauză evocă uneori perioada detenţiei, regimul la care a fost supus, căutând totodată să influenţeze negativ pe interlocutori.

[3] Eroare în text, este vorba despre criticul literar Ovid S. Crohmălniceanu.

Din urmărirea informativă a mai rezultat că Steinhardt N. a rămas şi în prezent simpatizant al unor elemente legionare şi adept al ideologiei acestora. Faţă de o persoană din anturajul său a afirmat că: „De fapt Legiunea avea elemente socialiste şi puternic reformiste, aşa că naţionalismul şi socialismul nu sunt incompatibile. Şi în Germania partidul se chema *Naţionalist Socialist*, dar nu au apucat ei să facă ce trebuia. Dacă Hitler ar fi câştigat războiul, ar fi făcut nişte reforme foarte mari în Germania şi pretutindeni unde ar fi fost stăpân."

Datorită atitudinii sale, este căutat de unii foşti condamnaţi pe care i-a cunoscut în perioada detenţiei, exemplu numitul Colţan Virgil din Timişoara, fost condamnat, aflat în lucru la acest inspectorat, îl invită pe Steinhardt Nicu Aurel ca în deplasările pe care le face prin ţară să treacă şi pe la el pe acasă pentru a depăna amintiri şi să mai abordeze ceva legat de viaţa lor. Unii dintre aceşti foşti condamnaţi îl invită să participe la diverse simpozioane şi cenacluri literare sau îl vizitează la Mănăstirea Rohia.

Paralel cu aceste preocupări, Steinhardt N. a perseverat în a-şi crea şi lărgi sfera relaţiilor cu persoane aflate în emigraţia reacţionară română şi îndeosebi cu cei care activează în domeniul literar între care: Eugen Ionescu, Mircea Eliade, Virgil Ierunca, Monica Lovinescu, Vlad şi Sanda Stolojan, Emil Cioran, Alexandru Ciorănescu, Tomaziu George, Ştefan Baciu, Lucian Boz, Jean Drăcşăneanu, Dan Cernovodeanu, Nicolae Balotă şi alţii.

Cu unele dintre aceste persoane a fost coleg de liceu sau de facultate şi a rămas, până în prezent, în relaţii strânse de prietenie.

În anii 1978 şi 1980 a fost în vizită în Franţa, Elveţia, Spania, RFG şi Belgia la invitaţia rudelor şi prietenilor săi, fiind găzduit de Eugen Ionescu şi Mircea Eliade. Cu această ocazie a intrat în contact cu Virgil Ierunca, Monica Lovinescu, Dumitru Ţepeneag, Emil Cioran, Paul Goma şi alţii.

La înapoiere în ţară atât în contactele cu organele de Securitate, cât şi faţă de reţeaua informativă, sus-numitul a încercat să motiveze şi să justifice unele acţiuni duşmănoase întreprinse de către elementele din emigraţia română reacţionară afirmând că atitudinea lor este determinată de poziţia statului român faţă de ei, exemplificând cazul lui Eugen Ionescu, ale cărui opere nu sunt publicate în România, chiar dacă nu este întru totul de acord cu ceea ce scrie.

O notă aparte o constituie relațiile lui Steinhardt N. cu Virgil Ierunca și Monica Lovinescu, redactori ai postului de radio „Europa Liberă", precum și cu alți colaboratori ai acestui post de radio. Cu aceste elemente realizează un frecvent schimb de cărți și alte publicații literare îndeosebi noutăți, fie personal, fie prin intermediul unor persoane anume destinate a-i rezolva aceste probleme în lipsa sa din Capitală. În procurarea și expedierea acestor cărți este ajutat de către verișoara sa Goldstein Ella, Vanzurec Domnica (care se îngrijește și de locuința sa din București), scriitorii Alexandru Paleologu și Dragoș Cojocaru, precum și o angajată de la Centrala Difuzării Cărții.

Din controalele și verificările efectuate asupra materialelor expediate s-a stabilit că, deși cărțile respective nu au un conținut ostil, prin intermediul lor Steinhardt N. furnizează destinatarilor săi date despre fenomenul literar din țara noastră. Astfel s-a stabilit că acesta trimite în exterior cărți scrise doar de anumiți scriitori cărora în mod direct sau indirect le face niște caracterizări și în mod implicit îi recomandă a fi popularizați în emisiunile literare de la „Europa Liberă".

Între scriitorii a căror activitate este recomandată a fi cunoscută în exterior se află și elemente fost condamnate. De altfel, unele aprecieri elogioase la postul de radio „Europa Liberă" s-au făcut și la adresa unor scrieri ale lui Steinhardt N., exemplu recentul volum dedicat lui Geo Bogza.

Personal Steinhardt N. urmărește emisiunile postului de radio „Europa Liberă", iar asupra știrilor transmise fie că-și exprimă opiniile sale pe care uneori le comunică lui Virgil Ierunca și Monica Lovinescu (unele materiale din sursa „S" au plecat în exterior cu acordul UM 0544), fie că le comentează și interpretează tendențios în cercul său de relații.

Față de cele raportate mai sus, în vederea cunoașterii activității și legăturilor lui Steinhardt N., precum și pentru prevenirea atragerii sale la acțiuni periculoase pentru securitatea statului, în viitor vor fi întreprinse următoarele măsuri:

1. Vor fi dirijați în continuare informatorii „Adrian Cozmescu" și „Alexandru" pentru cunoașterea activității celui în cauză în ce privește preocupările sale literare și relațiile cu persoanele din emigrația română reacționară. Prin aceiași informatori se va acționa

în direcția influențării sale pozitive în sensul de a renunța la legăturile sale cu elementele de la postul de radio „Europa Liberă".

Termen: 10.II.1983.

Răspunde: Mr. Robu Iosif.

2. În cooperare cu Inspectoratul Județean Maramureș, vor fi dirijați informatorii „Pop Vasile", „Tăut Mircea" și „002" pentru a cunoaște preocupările și manifestările lui Steinhardt Nicu pe perioada cât se află la Mănăstirea Rohia, precum și pentru a ne semnala din timp ce persoane îl vizitează în acest obiectiv și despre relatările pe care le face în alte localități.

Termen: 10.II.1983.

Răspunde: Mr. Robu Iosif.

3. Prin Unitatea Specială „S" și în cooperare cu UM 0544/225 vor fi controlate toate legăturile lui Steinhardt Nicolae cu elemente din emigrația română reacționară în scopul atragerii sale la acțiuni ostile sau scoaterii din țară a unor materiale cu conținut ostil ori cu valoare din punct de vedere cultural.

Termen: 15.IV.1983.

Răspunde: Mr. Robu Iosif.

4. În vederea curmării legăturilor lui Steinhardt N. cu colaboratorii postului de radio „Europa Liberă" și cu alte elemente reacționare din exterior vom prezenta propuneri de chemare a acestuia la organele de Securitate și avertizarea sa cu avizul Direcției a VI-a. În prealabil vor fi chemate și anchetate informativ persoane din anturajul său care au cunoștință despre activitățile și legăturile sale suspecte, în primul rând numiții Vanzurec Domnica, Goldstein Ella, Alexandru Paleologu, Dragoș Cojocaru, care procură și expediază în exterior materiale în numele său și Mareș Maria care îi dactilografiază unele materiale.

Termen: 15.III.1983.

Răspunde: Mr. Robu Iosif.

5. Pe perioada când Steinhardt se va afla în București și îndeosebi în momentele când asupra lui sau a legăturilor sale se vor întreprinde măsuri operative, va fi supravegheat cu măsuri speciale și filaj.

Termen: 30.III.1983.

Răspunde: Mr. Robu Iosif.

6. Pentru cunoaşterea activităţii şi legăturilor lui Steinhardt Nicu pe perioada deplasării în localităţile Timişoara şi Cluj-Napoca, unde are de rezolvat probleme editoriale, se va coopera cu organele judeţene respective cu scopul de a preveni publicarea unor lucrări cu conţinut necorespunzător.

Termen: 30.III.1983.

Răspunde: Mr. Robu Iosif.

Măsurile propuse mai sus vor fi completate în funcţie de problemele noi ce vor apărea în situaţia operativă.

De acord:

(ss./indescifrabil)

Şeful serviciului

(ss./indescifrabil)

ACNSAS, fond informativ, dosar nr. 207, volum 6, ff. 52–55.

60.

1983 martie 4.

Declarație a lui Nicu Steinhardt
privind persoanele emigrate pe care le cunoaşte. .

Dată în fața noastră
astăzi 4.03.1983
(ss./indescifrabil)

Declarație

Subsemnatul Steinhardt Aureliu, fiul lui Oscar şi al Antoanetei, născut la 29 iulie 1912 în Bucureşti, de profesie pensionar, domiciliat în Bucureşti, sectorul 3, str. Ion Ghica, fiind chemat de organele de Securitate, declar următoarele cu privire la relațiile mele din străinătate.

Cunosc unele persoane stabilite în străinătate, mai mulți foşti colegi de şcoală sau prieteni din copilărie şi tinerețe. Cei mai mulți locuiesc în Franța, dintre care citez pe: Mircea Eliade şi soția, Emil Cioran, Eugen Ionescu şi soția, Virgil Ierunca şi soția sa Monica Lovinescu, Vlad şi Sanda Stolojan, iar, în Spania, pe fostul meu coleg de clasă (liceu) Alexandru Ciorănescu şi soția sa. Cu persoanele mai sus-menționate întrețin relații de corespondență care în ultimii ani s-au rărit foarte mult. Aproximativ din anul 1970 trimit cărți literare recent apărute la noi, prin poştă, lui Virgil Ierunca şi uneori familiei Stolojan. Menționez că trimit cărți recent apărute din domeniul poeziei, prozei, teatrului, criticii, istoriei, în vederea unei prezentări globale a vieții culturale româneşti. Trimit de asemenea opere clasice reeditate acum la noi. Mai menționez că trimiterile le fac luând în considerare ceea ce mi se pare mie a fi valoarea lor estetică şi culturală, fără a lua aminte la persoana autorului ori la trecutul său. Intenția mea nu este de a evidenția pe unii în dauna altora, ci doar de a reda o imagine cât mai completă a principalelor lucrări literare tipărite acum la noi, firește pe măsura priceperii şi capacității mele critice. Am trimis astfel cărți reeditate ca: Eminescu, Pârvan, Ibrăileanu, Călinescu etc. şi autori mai noi ca Eug. Simion,

Nicolae Manolescu, Adrian Păunescu, Eug. Barbu, Valeriu Cristea, Al. Paleologu, L. Raicu, Vasile Nicolescu, Geo Dumitrescu, Eug. Jebeleanu, Virgil Teodorescu, C. Noica, Romulus Vulpescu, M. Ungheanu, D.R. Popescu etc. etc. Ştiu că unele din aceste cărţi au fost comentate la emisiunile literare ale soţilor Ierunca de la postul de radio „Europa Liberă".

Ştiu că la acelaşi post şi la aceleaşi emisiuni şi două cărţi ale mele au fost recenzate, ca atâtea altele în mod şi elogios şi critic, formulându-se rezerve.

Înţeleg să menţionez că relaţiile mele cu soţii Ierunca şi ceilalţi menţionaţi mai sus sunt de natură strict colegială şi prietenească, fiind cu totul lipsite de vreun caracter politic sau ideologic. Trimiţând cărţi literare tipărite în zilele noastre nu am avut niciodată vreo intenţie alta decât de a face cunoscute cât mai multe din cărţile valoroase tipărite la noi.

Ascultând uneori emisiunile literare sau buletinele de ştiri ale postului sus-menţionat, sunt de acord cu partea pur literară şi culturală a emisiunilor, dar nu împărtăşesc câtuşi de puţin partea politică implicată de ele. Mai ţin să menţionez că nu am intenţionat sau dorit ca volumele trimise de mine să folosească la altceva decât la cunoaşterea literaturii de la noi.

Tot ceea ce am expediat am expediat în mod legal, prin poştă, fără a folosi alte căi sau persoane care au plecat în străinătate.

Subsemnatul fiind cardiac şi în vârstă şi cu perioade mai lungi de reţinere în casă şi în imposibilitatea de a căra greutăţi, recurg uneori la bunăvoinţa şi serviciile Domnicăi Vanzurec, care mă ajută la gospodărie, pentru ducerea la poştă a pachetelor. Tot aceeaşi, când lipsesc din Bucureşti, are grijă de locuinţă. O dată, fiind bolnav, am rugat-o pe verişoara mea Ella Goldstein să ducă ea un colet la poştă.

După cum se ştie, am fost în străinătate (Belgia şi Paris) în 1978 şi 1979–1980; cu această ocazie am vizitat pe unele dintre cunoştinţele mele, între care soţii Eliade (în al căror apartament am şi locuit), soţii Eugen Ionescu, soţii Stolojan şi soţii Ierunca, Emil Cioran, J. Drăcşăneanu. Întâmplător şi o singură dată l-am întâlnit câteva clipe pe Paul Goma, cu care am schimbat doar câteva cuvinte de politeţe.

După venirea mea din Franţa, relaţiile cu persoanele mai sus menţionate s-au limitat la corespondenţă deoarece nici unul din cei de mai sus n-a fost în ţară şi nu m-a vizitat.

Referitor la persoanele pe care le-am cunoscut în detenție, confirm că am cunoscut în detenție și i-am revăzut și după eliberare pe mulți dintre ei, precum: Sergiu Al-George (azi decedat), Dinu Pillat (azi decedat), R.N. Pancu, Virgil Colțan, Al. Paleologu, Th. Enescu, Virgil Bulat, Emanoil Vidrașcu, C. Noica, ierom. Mina Dobzeu, ierom. Benedict Ghiuș, ierom. Sofian Boghiu (Mănăst. Antim). Dintre persoanele menționate mai sus mă aflu în prezent în relații prietenești mai frecvente cu Al. Paleologu și cu Em. Vidrașcu și cu părintele Ghiuș.

Pe linia relațiilor literare, colaborez la următoarele reviste: *Viața Românească* (unde duc personal articolele mele și cunosc, firește, întreaga redacție), *Steaua* din Cluj (unde cunosc pe directorul Aurel Rău), *Orizont* (Timișoara, unde îmi trimit textele prin corespondență), *Astra* (Brașov), *Familia* (Oradea) etc. De asemenea am colaborat la Editura Cartea Românească, Albatros și Dacia (din Cluj), unde am publicat următoarele cărți: *Între viață și cărți* (1976), *Incertitudini literare* (1980), *Geo Bogza* (1982). La Editura Dacia din Cluj am cunoscut pe directorul Al. Căprariu și pe redactorii Vasile Igna și Virgil Bulat. În prezent am dat spre tipărire un volum de critică tot la Editura Dacia, intitulat *Critică la persoana întâi*, care se referă la scriitori mai vechi și contemporani.

Dintre articolele literare prezentate spre publicare, multe reviste nu au acceptat toate textele prezentate, și unele nu le-au publicat, din motive care îmi scapă, dar pe care le bănuiesc a fi datorate unor aprecieri estetice, lipsei de spațiu.

Referitor la scrierea mea *Jurnalul fericirii* care mi-a fost ridicată în 1972 și restituită în 1975 prin Uniunea Scriitorilor, menționez că, așa cum am arătat când mi-a fost restituită, nu am folosit-o spre a o răspândi, încerca s-o public în țară sau străinătate ori a o da spre citire altor persoane. Această scriere a fost concepută și scrisă pentru uz personal și ca un mijloc de relatare a unei experiențe religioase proprii. Intenționez să o las prin testament Uniunii Scriitorilor.

Aceasta este declarația pe care o dau, o susțin și o semnez.

ss./N. Steinhardt
4.III.1983

ACNSAS, fond informativ, dosar nr. 207, volum 6, ff. 72–77.

61.

1983 martie 7.

Raport cu propuneri de avertizare a lui Nicu Steinhardt pentru încetarea legăturilor cu persoane din emigrație și foști condamnați.

MI
Dep. Sec. St.
IMB
134R.I./00/623/07.03.1983

Strict secret
Ex. unic

Se aprobă,
12.III.83
(ss./indescifrabil)

Raport cu propuneri de avertizare a numitului Steinhardt Nicu Aureliu

Steinhardt Nicu Aureliu este fiul lui Oscar și Antoinette, născut la 29.07.1912 în București, pensionar, cu domiciliul în Buc., str. Ion Ghica nr. 3, sector 3, ap. 19.

În anul 1960 a fost implicat în procesul grupului format din Constantin Noica, Vladimir Streinu, Dinu Pillat și alții, fiind condamnat la 12 ani muncă silnică pentru uneltire contra ordinii sociale.

După ieșirea din detenție în anul 1964 a reluat legătura cu unii foști condamnați și a început să scrie lucrări literare dintre care unele cu conținut necorespunzător.

În anul 1972 organele de Securitate i-au ridicat de la domiciliu o lucrare dactilografiată intitulată *Jurnalul fericirii* în care de pe poziții profund critice aduce o serie de injurii și calomnii la adresa regimului din țara noastră, face apologia organizației legionare și comentează ostil perioada detenției și măsurile întreprinse de către organele de partid și de stat în domeniul ideologic.

Deși a fost avertizat, ulterior cel în cauză a continuat să aibă manifestări ostile și să stabilească relații suspecte.

Fiind luat în lucru prin Dosar de Urmărire Informativă, s-au stabilit următoarele aspecte:

– a stabilit o serie de relații cu elemente legionare și foști condamnați politic pe care i-a cunoscut în perioada detenției cu care se informează reciproc și se sprijină mai ales în realizarea unor publicații la diverse reviste din București și din țară. Printre relațiile sale se află numiții: Colțan Virgil, fost condamnat, lucrat în DUI de IJ Timiș, Volcinsky Raul, fost condamnat lucrat în DUI de IJ Dolj, Popescu Ștefan, Rădulescu Mihail, Enescu Teodor, Dan Hurmuzescu, Dombrovski Mina, Alexandru Paleologu, Munteanu Eusebiu, toți foști condamnați, precum și foștii legionari Constantin Noica, Tomescu Constantin, Ioanichie Olteanu, Dobzeu Mina, Gălășeanu Paul, Stancovici Virgil și alții.

Față de cei de mai sus nominalizați, precum și în contactele cu alte persoane, Steinhardt Nicu Aurel își exprimă ideile sale ostile, simpatia față de elementele legionare și ideologia lor, iar în unele cazuri comentează știrile transmise de posturile de radio străine.

Steinhardt Nicu Aurel a stabilit și menține un contact strâns cu elementele din emigrația reacționară între care nominalizăm pe numiții: Eugen Ionescu, Mircea Eliade, Virgil Ierunca, Monica Lovinescu, Vlad și Sanda Stolojan, Emil Cioran, Alexandru Ciorănescu, George Tomaziu, Dan Cernovodeanu, Ștefan Baciu, Lucian Boz, Nicolae Balotă, Horia Stamatu și alții.

Cu mulți dintre aceștia și îndeosebi cu Virgil Ierunca și Monica Lovinescu realizează un frecvent schimb de cărți și alte publicații literare. Din trimiterile pe care le face lui Virgil Ierunca și Monica Lovinescu rezultă că Steinhardt Nicu Aurel recomandă anumiți scriitori, îndeosebi foști condamnați, care să fie popularizați în cadrul emisiunilor literare de la postul de radio „Europa Liberă". Chiar el personal a fost citat de câteva ori în cadrul acestor emisiuni.

Pe perioada cât lipsește din București și se află la Mănăstirea Rohia din județul Maramureș, trimiterile de cărți către Virgil Ierunca sunt realizate de către verișoara sa Goldstein Ella și Vanzurec Domnica, menajera sa.

S-a mai stabilit că Steinhardt Nicu Aureliu în lucrările de critică și eseistică literară pe care le scrie și le prezintă spre publicare la

diverse edituri şi publicaţii, încearcă să strecoare unele idei ostile, tendenţioase.

Tot în cadrul urmăririi informative s-au obţinut date că Steinhardt Nicu Aureliu a intrat în legătură cu unii cetăţeni străini între care fostul ataşat cultural al Elveţiei la Bucureşti, Charles Barbey care era suspect de spionaj.

În vederea documentării şi curmării activităţii lui Steinhardt Nicu Aureliu, s-a trecut la anchetarea unor persoane din legătura sa după cum urmează: din anchetele efectuate asupra numiţilor Volcinsky Raul şi Colţan Virgil, foşti condamnaţi, aflaţi în lucru la Inspectoratul Dolj şi respectiv Timiş, a rezultat că Steinhardt Nicu Aureliu întreţine relaţii cu foşti condamnaţi pe care i-a cunoscut în perioada detenţiei şi se informează reciproc cu privire la evenimentele interne şi internaţionale, iar uneori îşi expune ideile sale ostile. De asemenea a mai rezultat că acesta are relaţii cu persoane din rândul emigranţilor români reacţionari.

Trecându-se la anchetarea numitelor Goldstein Ella şi Vanzurec Domnica de către Compartimentul „Eterul" din unitatea noastră unde acestea se află în lucru, cele în cauză au recunoscut că de mai mult timp procură şi expediază în numele lui Steinhardt Nicu Aureliu cărţi lui Virgil Ierunca şi Monica Lovinescu la Paris pe adresa unei căsuţe poştale.

Fiind avertizate pentru legături cu colaboratori ai postului de radio „Europa Liberă", acestea s-au angajat, în final, să sisteze cu astfel de legături.

Din verificările efectuate la oficiul vamal rezultă că Steinhardt Nicu Aureliu este principalul expeditor de literatură către colaboratori ai posturilor de radio „Europa Liberă".

La data de 4.03.1983, Steinhardt Nicu Aureliu a fost chemat la sediul IMB şi anchetat cu privire la manifestările, preocupările şi relaţiile sale.

În cadrul anchetei, cel în cauză a recunoscut că de mai mulţi ani are relaţii cu persoane din emigraţia română reacţionară între care foşti condamnaţi şi foşti legionari, iar cu unii dintre aceştia a intrat în contact direct cu ocazia vizitei pe care a făcut-o în străinătate, în anul 1980.

A recunoscut că trimite destul de rar cărţi şi alte publicaţii literare lui Virgil Ierunca şi Monica Lovinescu, materiale care le sunt utile acestora pentru a prezenta fenomenul literar din ţara noastră.

Că el personal urmăreşte emisiunile postului de radio „Europa Liberă", în special emisiunile literare şi rubrica de ştiri, şi că prin acestea ia cunoştinţă că unii autori (ale căror cărţi le-a trimis în exterior) printre care şi el au fost popularizaţi la aceste emisiuni.

Steinhardt Nicu Aureliu a mai recunoscut că întreţine relaţii cu foştii condamnaţi cunoscuţi în perioada detenţiei, iar cu unii se află în relaţii de prietenie sau se sprijină reciproc în realizarea unor publicaţii literare.

Totodată cel în cauză a mai recunoscut că unele articole pe care le-a dat spre publicare i-au fost respinse ca necorespunzătoare.

Faţă de cele raportate mai sus, pentru curmarea activităţii ostile desfăşurate de Steinhardt Nicu Aureliu.

Propunem a se aproba avertizarea sa de către organele de Securitate cu care ocazie să i se pună în vedere următoarele aspecte:

– Sistarea legăturilor cu angajaţi sau colaboratori ai postului de radio „Europa Liberă" sau cu alte elemente din emigraţia românească reacţionară care desfăşoară activitate potrivnică ţării noastre.

– Să înceteze legăturile cu foştii condamnaţi faţă de care îşi expune ideile sale ostile.

– În lucrările literare pe care le realizează să nu introducă idei tendenţioase ce lezează măsurile întreprinse pe linie de partid şi de stat.

Şef colectiv,
(ss./indescifrabil)

[Rezoluţie:] *Faptele numitului Steinhardt Nicu Aureliu pot face obiectul măsurii avertizării agentului de cercetare penală.*

Lt.-maj D. Voicu
10.03.1983

ACNSAS, fond informativ, dosar nr. 207, volum 6, ff. 78–80.

62.

1983 martie 14.
Raport privind modul cum a decurs avertizarea lui Nicu-Aurel Steinhardt.

MI
Dep. Sec. St.
Nr. 00/623/14.03.1983

Strict secret
Ex. unic

Se aprobă
15.III.83
(ss./indescifrabil)

Raport privind modul cum a decurs avertizarea numitului Steinhardt Nicu Aurel

Exploatat
Col... (ss./indescifrabil)
17.III.1983

La data de 14.03.1983 a fost chemat la sediul IMB în vederea avertizării numitul Steinhardt Nicu Aurel, fiul lui Oscar şi Antoaneta, născut la data de 29.07.1912 în Bucureşti, pensionar, domiciliat în Bucureşti, str. Ion Ghica nr. 3, ap. 19, sect. 3.

Cu această ocazie, ca şi în anchetele anterioare, sus-numitul a recunoscut că are relaţii cu o serie de persoane din emigraţia română reacţionară între care: Virgil Ierunca, Monica Lovinescu, Sanda Stolojan, colaboratori ai postului de radio „Europa Liberă". Că acestora le-a transmis în mod sistematic cărţi şi publicaţii pe care le-au folosit în realizarea emisiunilor de la „Europa Liberă".

A recunoscut că ascultă emisiunile transmise de postul de radio „Europa Liberă" şi a luat cunoştinţă de faptul că unele cărţi trimise de el şi autorii acestora, între care şi el, au fost popularizaţi la acest post de radio.

Totodată a recunoscut că în realizarea legăturii cu persoanele din străinătate a folosit ca intermediari pe Goldstein Ella, Vanzurec Domnica şi Dragoş Cojocaru, bibliotecar la Academia Română.

Făcându-i-se cunoscut caracterul dușmănos și deosebit de periculos pentru securitatea statului al emisiunilor postului de radio „Europa Liberă", Steinhardt Nicu Aurel s-a angajat în scris să înceteze definitiv legătura cu angajați și colaboratori ai postului de radio respectiv, că în urma avertismentului [dat] tot de organele de Securitate înțelege că astfel de legături să nu le mai realizeze nici personal și nici prin intermediari.

În cadrul anchetelor informative, Steinhardt Nicu Aurel a mai recunoscut că are relații cu o serie de persoane fost condamnate despre care i s-au luat declarații separat.

Anterior avertizării lui Steinhardt Nicu Aurel au fost avertizate numitele Goldstein Ella și Vanzurec Domnica care sunt în lucru pe linia problemei „Eterul".

Steinhardt Nicu Aurel va fi supravegheat în continuare prin rețea, cu mijloace speciale și filaj pentru a-i stabili reacția după avertizare și legăturile pe care le realizează.

Șef de colectiv,
(ss./indescifrabil)

Șeful serviciului,
(ss./indescifrabil)

ACNSAS, fond informativ, dosar nr. 207, volum 6, f. 82.

63.

1983 mai 10.

Notă privind pe Nicu Steinhardt lucrat în DUI „Scriitorul" despre renunțarea acestuia la corespondența cu redactorii postului de radio „Europa Liberă".

Ministerul de Interne
Departamentul Securității Statului
Securitatea Municipiului București
134/D-001623/10.05.1983

Strict secret
Ex. nr. 1

Notă privind pe numitul Steinhardt Nicu Aurel, lucrat în DUI „Scriitorul"

De la data ultimei analize (12.II.1983) şi până în prezent în evoluția situației operative au apărut următoarele aspecte mai importante:

În baza materialelor informative obținute din care rezulta faptul că Steinhardt Nicu Aurel persistă în realizarea de relații cu Virgil Ierunca, Monica Lovinescu şi alți colaboratori ai postului de radio „Europa Liberă", s-a trecut la anchetarea informativă a acestuia şi a altor persoane care au intermediat astfel de relații.

În cadrul anchetelor efectuate, sus-numitul a recunoscut că a întreținut relații strânse cu Virgil Ierunca şi Monica Lovinescu cărora periodic le-a trimis cărți şi alte materiale literare care, deşi nu aveau un conținut ostil, au fost folosite în prezentarea în mod tendențios şi denaturat a fenomenului literar din țara noastră la emisiunile postului de radio „Europa Liberă". În lipsa [sa] din Capitală, această activitate era realizată în numele său de către verişoara sa Goldstein Ella şi menajera Vanzurec Domnica, care la rândul lor, fiind anchetate, au recunoscut legăturile cu colaboratorii postului de radio „Europa Liberă".

Cu aprobarea conducerii profesionale, la data de 14.III.1983 s-a trecut la destrămarea anturajului prin avertizarea lui Steinhardt Nicu Aurel, Goldstein Ella şi Vanzurec Domnica.

În cadrul avertizărilor efectuate, sus-numiții au înțeles periculozitatea faptelor lor și s-au angajat ca în viitor să sisteze cu desăvârșire legăturile lor cu colaboratori ai posturilor de radio străine sau cu orice alte elemente din emigrație care desfășoară activitate ostilă statului nostru.

Din materialele informative obținute după avertizare rezultă că măsura avertizării a avut efect, întrucât Steinhardt Nicu Aurel și celelalte persoane avertizate au renunțat la legăturile lor suspecte.

Astfel, față de sursa „Adrian Cozmescu" a afirmat că a renunțat la corespondența cu Virgil Ierunca și Monica Lovinescu, iar față de o legătură a sa din exterior s-a exprimat că: „Eu unul, prietenului nostru comun, mă aflu cu multă părere de rău în imposibilitatea legală de a-i mai expedia cărți ca până acum. Sunt cetățean al țării, trebuie să mă supun legilor ei."

În prezent Steinhardt Nicu Aurel este preocupat de editarea ultimei sale cărți la Editura Dacia din Cluj-Napoca, precum și de ameliorarea stării sănătății foarte precare.

Acționăm în continuare pentru cunoașterea reacției celui în cauză după avertizare și prevenirea atragerii sale la acțiuni dușmănoase.

Șeful serviciului
(ss./indescifrabil)

Maior
Robu Iosif

ACNSAS, fond informativ, dosar nr. 207, volum 6, f. 99.

64.

1983 octombrie 14.
Notă de analiză în DUI „Scriitorul" privind noile relaţii stabilite de Nicu Steinhardt în ţară.

MI
Dep. Sec. St.
IMB
134/R.I./001623/14.10.1983

Strict secret
Ex. unic

[Rezoluţie]: *Tov. mr. Robu să informăm şi Dir. I cu stadiul DUI pt. a o sensibiliza pe perioada cât obiectivul este la mănăstire.*
(ss./indescifrabil)

Notă de analiză în DUI „Scriitorul" privind pe numitul Steinhardt Nicu Aurel

De la data ultimei analize şi până în prezent, în situaţia operativă din DUI „Scriitorul" au apărut următoarele aspecte mai importante:

După avertizarea sa de către organele de Securitate pentru legături cu angajaţi ai postului de radio „Europa Liberă", Steinhardt Nicu Aurel a înţeles să întrerupă legăturile cu Monica Lovinescu şi Virgil Ierunca, a devenit mai prudent şi a sistat trimiterile de cărţi în străinătate.

A rămas în Bucureşti până la 1 iunie 1983, cu toate că planificase să plece mai devreme la Mănăstirea Rohia. Acest lucru s-a datorat mai multor motive şi oameni.

În primul rând vechea sa boală cronică de colită s-a acutizat, fapt ce a făcut să se interneze pentru analize şi un tratament intensiv.

În al doilea rând a fost preocupat cu corecturile şi aranjamentele în vederea publicării ultimei sale cărţi, *Critică la persoana întâi*, la Editura Dacia din Cluj.

În al treilea rând s-a preocupat de întocmirea formelor pe linie de paşaport în vederea efectuării unei vizite turistice în Israel.

Întrucât a primit aviz negativ la cererea de plecare în străinătate, a făcut câteva memorii şi intervenţii, inclusiv la Patriarhia Română,

însă fără rezultat pozitiv. Ca urmare a renunțat, afirmând că va încerca cu o nouă cerere în anul următor.

Pe data de 1 iunie a plecat la Mănăstirea Rohia unde s-a îmbolnăvit grav fiind necesară internarea sa de urgență la un spital din Cluj, unde a stat în tratament de la 23 iunie până la sfârșitul lunii iulie.

În această perioadă a trimis unele indicații testamentare verișoarei sale din București Ella Goldstein între care a precizat următoarele:

– o mare parte din sumele de bani ce îi reveneau pentru publicarea ultimei cărți și restul de bani pe care îl are la C.E.C. să fie donat unor cunoștințe și prieteni ai săi apropiați, nominalizând pe: Virgil Bulat de la Editura Dacia din Cluj care i-a facilitat publicarea cărții; Mihai Milea, student la Institutul Teologic din București, care l-a ajutat foarte mult; Vanzurec Domnica, femeia sa de serviciu;

– cărțile personale și o sumă de bani să fie donate Mănăstirii Rohia.

După tratamentul și îngrijirea acordate la spitalul din municipiul Cluj, Steinhardt Nicu Aurel s-a reînsănătoșit și pe data de 16 august a revenit în București, la indicația verișoarei sale, pentru a se putea restabili în condiții mai bune.

De la revenirea sa în București, cel în cauză și-a reluat preocupările sale literare. În primul rând s-a ocupat de difuzarea noii sale cărți *Critică la persoana întâi* prietenilor săi din țară și străinătate. În al doilea rând a redactat o serie de articole critice literare pe care le-a trimis la diverse redacții din București, Cluj-Napoca, Tg. Mureș etc. spre publicare.

Pe această linie și-a manifestat nemulțumirea pentru faptul că la unele edituri i-au fost refuzate unele articole ca necorespunzătoare. De altfel chiar din ultima sa carte i-au fost „omise" la indicația noastră unele epitete în care prezenta scriitori aflați în emigrația reacționară și care fac parte din cercul său de prieteni.

Tot în această perioadă a realizat o serie de contacte directe sau prin corespondență cu legăturile sale din Capitală, din țară sau din străinătate, îndeosebi din rândul scriitorilor, între care și elemente foste condamnate.

În ceea ce privește legăturile sale din străinătate, acestea s-au materializat îndeosebi cu rudele sale din Belgia și Israel, însă și cu vechile sale cunoștințe ca: Eugen Ionescu, Mircea Eliade,

Alexandru Ciorănescu, Ştefan Baciu, Virgil Tomaziu, Lucian Boz, Jean Drăcşăneanu, cărora le-a trimis şi ultima sa carte care i-a fost editată. A reluat legăturile cu numitul Fisch Eberhard care a anunţat că în anul 1984 îl va vizita la Rohia.

Despre Virgil Ierunca şi Monica Lovinescu a afirmat că: „Este dezamăgit de comportamentul lor din ultimii ani pe linie literară pentru că sunt înclinaţi să critice totul din ţară fără discernământ şi să laude tot ce apare scris de emigranţii români chiar când nu este cazul. Ani de-a rândul nu au fost aşa, dar acum s-au deformat." Nu mai are corespondenţă cu ei.

În ceea ce priveşte legăturile sale din ţară, Steinhardt N. a menţinut contactul cu acei scriitori şi editori care-i facilitează publicarea lucrărilor sale literare între care: Alecu Paleologu, Eugen Simion, Popescu Ştefan, Baciu D. etc.

În această perioadă au apărut şi unele legături noi ca: Virgil Bulat, redactor la Editura Dacia din Cluj – fost condamnat care s-a ocupat de publicarea cărţii sale, Dan Culcer de la revista *Vatra* din Tg. Mureş, Gh. Grigurcu din Tg. Jiu, Ion Apostol Popescu din Gherla, jud. Cluj, Teohar Mihadaş din Cluj, Veniamin Tohăneanu, starețul Mănăstirii Sâmbăta de Sus, Lefter Ioan Bogdan din Bucureşti. Tuturor acestora Steinhardt N. le-a oferit noul său volum primind din partea acestora aprecieri elogioase.

În ziua de 12 octombrie 1983, Steinhardt Nicu a primit vizita a doi călugări benedictini de la Mănăstirea Chevetogne din Belgia care se află în vizită în ţara noastră şi cu care pe data de 12 (a doua zi) a plecat la Mănăstirea Rohia.

Cel în cauză a afirmat faţă de sursa noastră „Adrian Cozmescu" că va sta la Rohia până la primăvară.

Având în vedere cele raportate mai sus, pentru cunoaşterea activităţii, preocupărilor şi relaţiilor lui N. Steinhardt se cer întreprinse următoarele măsuri:

1. Dirijarea informatorilor „Adrian Cozmescu" şi „Alexandru" pentru a stabili noi date despre intenţiile sale literare şi legăturile pe care le stabileşte.

Termen: 31.XII.83.
Răspunde: Mr. Robu I.

2. Se va lua legătura cu Inspectoratul Județean Maramureș – conform notei de sarcini întocmite anterior pentru cunoașterea activității, preocupărilor și relațiilor lui Steinhardt N. pe perioada ședерii sale la Mănăstirea Rohia. Totodată să se acționeze pentru cunoașterea deplasărilor pe care le face cel în cauză.

Termen: 31.XII.83.
Răspunde: Mr. Robu I.

3. În legătură cu UM 0544 și prin mijloace „S" se vor controla legăturile lui Steinhardt N. cu elemente din străinătate pentru prevenirea trimiterii în exterior a unor materiale cu conținut ostil sau atragerea sa la acțiuni potrivnice securității statului.

Termen: 31.XII.83.
Răspunde: Mr. Robu I.

4. Se vor întocmi adrese cu sarcini de supraveghere informativă și cunoașterea legăturilor lui Steinhardt N. la editurile din Cluj-Napoca, Timișoara și Tg. Mureș pentru a se preveni publicarea unor lucrări cu caracter necorespunzător.

Termen: 30.X.83.
Răspunde: Mr. Robu I.

5. Toate legăturile nou apărute și nominalizate în prezenta analiză vor fi identificate pentru a se stabili măsurile ulterioare.

Termen: 30.X.83.
Răspunde: Mr. Robu I.

Planul de măsuri va fi completat de unitățile situației operative.

Șef serviciu,
(ss./indescifrabil)

ACNSAS, fond informativ, dosar nr. 207, volum 6, ff. 115–117.

65.

1984 ianuarie 17.

Notă de analiză în DUI „Scriitorul" privind pe Nicu Steinhardt pentru supravegherea relațiilor acestuia.

MI
Dep. Sec. St.
IMB
134/R.I./001623/17.01.1984

Strict secret
Ex. unic

Se aprobă
(ss./indescifrabil)
19.01.1984

Notă de analiză în DUI „Scriitorul" privind pe numitul Steinhardt Nicu Aurel

De la data ultimei analize şi până în prezent, în situația operativă din DUI „Scriitorul" au apărut următoarele aspecte mai deosebite:

Pe data de 13 oct. 1983, Steinhardt Nicu Aurel a plecat din Bucureşti la Mănăstirea Rohia din Tg. Lăpuş unde a continuat să se ocupe de aranjarea bibliotecii mănăstirii, care, aşa după cum rezultă din corespondența cu numitul Mihai Milea, student la Institutul Teologic din Bucureşti, fusese răvăşită de vizitatorii care veniseră la Rohia pentru documentare în lipsa sa.

La sfârşitul lunii octombrie 1983, Steinhardt Nicu a fost internat pentru o perioadă de două săptămâni la un spital din Cluj-Napoca pentru a face tratamentul necesar pentru boala sa cronică.

Față de sursele cu care este încadrat, a afirmat că în urma răspunsurilor negative repetate, a renunțat deocamdată la plecarea la Ierusalim, la „locurile sfinte", dar va vrea din nou în primăvara anului 1984.

În prezent sus-numitul se află la Rohia şi a afirmat că se va înapoia în Bucureşti în jurul datei de 15 februarie 1984.

În perioada la care se referă analiza, cel în cauză a fost în continuare preocupat de publicarea unor articole literare la revistele

Familia, Vatra, Astra etc. în care se fac referiri la scriitori din țara noastră sau din străinătate, inclusiv la cei din emigrația românească.

A continuat să mențină legătura prin corespondență cu unele legături ale sale din exterior între care Emil Cioran și Lucian Boz din Australia, cărora le-a expediat ultimul volum intitulat *Critică la persoana întâi*.

Legătura cu astfel de persoane din exterior a realizat-o fie direct de la Rohia, fie prin intermediul verișoarei sale din București, Goldstein Ella, care se ocupă în lipsa sa de rezolvarea problemelor personale din Capitală.

În luna noiembrie 1983 a fost anunțat de către prietenul său Alecu Paleologu că i-a fost majorată pensia la plafonul maxim de 4 000 de lei de către Consiliul Uniunii Scriitorilor, se pare la propunerea lui D.R. Popescu.

Din datele deținute până în prezent rezultă că Steinhardt Nicu Aurel nu a mai trimis cărți sau alte materiale lui Virgil Ierunca și Monica Lovinescu, însă în tot ceea ce scrie caută să promoveze și să scoată în evidență lucrările literare și activitatea unor scriitori români aflați în emigrația română reacționară (Eugen Ionescu, Emil Cioran, Alex. Ciorănescu etc.), cât și a unor scriitori foști condamnați din țară (Constantin Noica, Al. Paleologu etc.). Exemplificăm acest aspect printr-un pasaj dintr-o scrisoare adresată lui C. Noica, în care face referiri la cartea *Jurnalul de la Păltiniș* scrisă de acesta împreună cu Gabriel Liiceanu și în care scrisoare arată că în cartea respectivă nu s-a scris „nici un cuvânt, nici un cuvințel despre acei (numeroși) care și ei și-au dovedit atașamentul pentru tine, dragostea, aprecierea, respectul, nu mergând cu trenul și autobuzul de la București la Păltiniș, ci de la București ori Pitești, ori Gherla, Jilava, Aiud și alte locuri asemănătoare".

Dintr-o informație furnizată de un scriitor din București rezultă faptul că biblioteca de la Mănăstirea Rohia de care se îngrijește N. Steinhardt ar fi o adevărată bibliotecă a emigrației române în străinătate (Mircea Eliade, Eugen Ionescu, Emil Cioran, Ștefan Baciu, Pamfil Șeicaru, Paul Goma etc.).

Menționăm că în urma bilanțului pe serviciu precum și a analizei DUI de către Dir. I, apreciindu-se complexitatea cazului, s-a hotărât luarea lui în control de către Dir. I.

Față de cele raportate mai sus, în vederea cunoașterii activității și preocupărilor lui Steinhardt N., precum și [pentru] prevenirea

comiterii unor fapte împotriva securității statului, se cer întreprinse următoarele măsuri:

1. Vor fi dirijați informatorul „Adrian Cozmescu" din legătura noastră, precum și „Alexandru" din legătura indicativului 120/D.V. pentru cunoașterea activității, preocupărilor și legăturilor obiectivului după înapoierea în capitală.

Răspunde: Mr. Robu I.

2. Pe perioada când acesta se află la Mănăstirea Rohia vor fi dirijați informatorii „Cupșa" și „Pop Vasile" pentru a cunoaște activitatea, deplasările și contactele pe care le realizează.

Răspund: Mr. Robu I.,
Cpt. Călina C.

3. Se va lua legătura cu IJ Cluj, Tg. Mureș, Brașov și celelalte județe unde Steinhardt N. are legături pe linie literară, pentru prevenirea publicării unor lucrări cu conținut necorespunzător și stabilirea legăturilor pe care le realizează.

Răspunde: Mr. Robu I.

4. Se va menține controlul trimiterilor poștale îndeosebi cu exteriorul, prin Unit Spec. „S" și compartimentul care răspunde de vamă, pentru a preveni trimiterea sau pătrunderea în țară a unor materiale cu conținut ostil.

Răspunde: Mr. Robu I.

5. Se va urmări rezultatul controlului inițiat de către Dir. I la biblioteca Mănăstirii Rohia, și în funcție de rezultate se vor întreprinde măsurile corespunzătoare.

Răspunde: Mr. Robu I.

Planul de măsuri va fi completat cu sarcinile din nota de analiză întocmită la Dir. I cu ocazia propunerilor de luare a DUI în control.

Șef colectiv
(ss./indescifrabil)

Notă:

La analiza din data de 06.04.1984, tov. col. Răduică Gh. a ordonat să-l chemăm pe Steinhardt N. și în cadrul discuțiilor să stabilim și faptul dacă merită să-i dăm totuși aviz de a pleca în vizită în Israel.

(ss./indescifrabil)

ACNSAS, fond informativ, dosar nr. 207, volum 6, ff. 131–132.

66.

1984 ianuarie 23.

Raport cu propuneri de luare în control a DUI „Scriitorul" de către Direcţia I a Securităţii.

Ministerul de Interne
Departamentul Securităţii Statului
Direcţia I
Nr. 132/M.N./001623/23 ianuarie 1984

Strict secret
Ex. nr. 1

[Rezoluţie]: *Dosarul urmează să fie analizat cu participanţii mai multor judeţe. Pregătiţi-vă.*
(ss./indescifrabil)

Raport cu propuneri de luare în control a DUI „Scriitorul"

La data de 28.02.1977 a fost luat în lucru prin dosar de urmărire informativă de către Securitatea Municipiului Bucureşti, Steinhardt Nicu Aurel – fiul lui Oscar şi Antoaneta, născut la 29.07.1912 în Bucureşti, de naţionalitate evreu, cetăţenie română, absolvent al Facultăţii de Drept, în prezent pensionat medical, cu domiciliul stabil în Bucureşti, str. Ion Ghica nr. 3, et. 2, ap. 19, şi flotant în comuna Rohia, judeţul Maramureş.

Prin sentinţa nr. 24/1960 a Tribunalului Militar Bucureşti, a fost condamnat la 12 ani muncă silnică pentru săvârşirea infracţiunii de uneltire contra ordinii sociale, făcând parte din gruparea condusă de Constantin Noica.

În anul 1960 pe când se afla în Închisoarea Jibou[1], a trecut de la cultul mozaic la religia ortodoxă, fiind botezat în prezenţa episcopului de Huşi.

După punerea în libertate (1964) şi-a manifestat intenţia de a se stabili în Belgia unde să se călugărească, însă, deşi a primit

[1] Eroare în text, corect Jilava.

aprobarea organelor competente române, nu i s-a permis intrarea în această țară.

A lucrat la Întreprinderea „Stăruința" din București ca muncitor necalificat până în anul 1968, când s-a pensionat medical în urma unui accident de circulație. Fiind cunoscător al limbilor franceză, engleză și germană, în paralel s-a ocupat și cu traducerea unor lucrări diverse la Editura Cartea Românească.

Începând cu anul 1970, a tatonat mai multe mănăstiri din țară pentru a se stabili la una din ele, iar, la recomandarea lui Constantin Noica, a hotărât să rămână la Mănăstirea Rohia din județul Maramureș, unde să se ocupe și de aranjarea bibliotecii acestei unități cultice (circa 20 000 volume).

S-a călugărit la această mănăstire în anul 1980, fiind asistat de starețul Man Serafim.

În anul 1972, cu prilejul unei percheziții efectuate la domiciliul său sub acoperirea și cu sprijinul organelor de Miliție, s-a ridicat un exemplar dactilografiat al lucrării *Jurnalul fericirii* (532 pagini) al cărei conținut este ostil orânduirii sociale și de stat din țara noastră.

A fost avertizat, acționându-se totodată pentru influențarea sa pozitivă, rezultând din atitudinea ulterioară că măsura nu și-a produs efectul scontat.

A continuat să aibă preocupări literare, colaborând la diverse publicații și edituri din țară cum sunt: *România literară, Secolul 20* din București, *Facla* din Cluj, *Vatra* din Tg. Mureș, *Convorbiri literare* din Iași și Editurile Cartea Românească din București, Dacia din Cluj, întreținând relații apropiate cu o serie de scriitori cunoscuți cu preocupări pe linia organelor noastre ca: Alecu Paleologu, Virgil Bulat, Geo Bogza, Vladimir Streinu, Dragoș Cojocaru, Eugen Simion, Constantin Noica, care-l încurajează și sprijină în publicarea lucrărilor.

Menține relații prin corespondență cu elemente din emigrația reacționară cum sunt: Virgil Ierunca, Monica Lovinescu, Eugen Ionescu, Mircea Eliade, Vlad și Sanda Stolojan, Emil Cioran, Dumitru Țepeneag, Cernovodeanu Dan, Alexandru Ciorănescu, Vasile Tomaziu, Jean Drăcșăneanu, Lucian Boz, Ștefan Baciu și alții.

Ascultă cu regularitate postul de radio „Europa Liberă", iar în corespondența cu unii dintre angajații și colaboratorii acestui post

face observații pe marginea emisiunilor literare și religioase difuzate. Le procură cărți ale unor scriitori din țara noastră ce prezintă interes, și care sunt recomandați în mod elogios, facilitând în felul acesta cunoașterea unor persoane din domeniul scrisului pretabile a fi racolate în vederea determinării la emigrare sau atragerii la alte acțiuni.

Pentru primirea și expedierea coletelor cu cărți, obiectivul se folosește și de adresele din București ale numiților Goldstein Ella, verișoară, str. Galați nr. 18, et. 2, ap. 14, și Vanzuleac[2] Domnica, menajeră, Intr. Ion Șulea nr. 29, bl. V-2, ap. 19.

A efectuat mai multe călătorii în Franța, Belgia, Spania, Elveția, în perioada 1978–1980, prilej cu care a contactat persoane din emigrația reacționară. În anul 1979 a locuit o lună de zile la Mănăstirea Chevetogne din Belgia, creându-și relații în rândul călugărilor de aici, iar la Paris a fost găzduit de Mircea Eliade.

În țară, în calitatea sa de călugăr a vizitat mai multe mănăstiri din nordul Olteniei cum sunt: Horezu, Arnota, Iezeru. De asemenea, întreține bune relații cu arhiepiscopul Justin Maramureșeanul pe care-l vizitează cu ocazia deplasărilor la Cluj, la Mănăstirea Rohia, având un regim privilegiat.

În luna octombrie 1983 a primit vizita a doi călugări de la Mănăstirea Chevetogne din Belgia cu care s-a deplasat la Rohia, moment ce nu a fost controlat în suficientă măsură. Unele legături ale sale și-au exprimat dorința de a-l vizita la Rohia, iar cetățeanul străin Fisch Eberhard și-a anunțat sosirea pentru anul în curs, fără a se cunoaște până în prezent data precisă.

A fost invitat în mai multe rânduri de elemente din emigrație să facă noi vizite în străinătate.

În cursul lunii iulie 1983 a depus cerere de plecare temporară în Israel ca invitat al bisericii române de la Ierusalim, cererea fiindu-i avizată negativ.

La data de 14.03.1983 a fost **avertizat** pentru legăturile pe care le întreține cu angajați și colaboratori ai postului de radio „Europa Liberă", angajându-se în scris că va înceta definitiv legătura cu aceștia, fiind avertizate totodată Goldstein Ella și Vakzureac[3] Domnica.

---

[2] Eroare în text, corect Vanzurec.

[3] Corect, Vanzurec.

Din datele deținute până în prezent rezultă că a sistat corespondența cu aceştia, devenind mai prudent.

În ultimul timp, i-a apărut cartea intitulată *Critică la persoana întâi* tipărită la Editura Dacia din Cluj, prevenindu-se publicarea unor capitole necorespunzătoare aflate în fază de manuscris, pe care a oferit-o prietenilor din țară şi străinătate. În legătură cu aceasta şi-a manifestat nemulțumirea pentru faptul că i-au fost respinse capitolele (paginile) referitoare la unii scriitori români aflați în emigrație.

Potrivit unei informații, în curs de verificare, sus-numitul, în calitate de custode al bibliotecii de la Rohia, a întocmit un fond voluminos de cărți ale emigrației române (Mircea Eliade, Eugen Ionescu, Emil Cioran, Şt. Baciu, Pamfil Şeicaru, Paul Goma şi alții), multe fiind cu autografele autorilor.

Intenționează ca în anul 1984 să revină cu cererea de plecare în Israel.

Având în vedere situația operativă din caz, multitudinea relațiilor pe care le întreține obiectivul atât în țară, cât şi în străinătate, considerăm necesar ca dosarul de urmărire informativă să fie luat în controlul serviciului de linie din Direcția I, sens în care propunem rezolvarea următoarelor sarcini:

1. Cunoaşterea permanentă a activității şi preocupărilor politice ale obiectivului în vederea prevenirii desfăşurării unor activități prin care ar putea leza securitatea statului.

2. Documentarea activității elementului prin întocmirea de acte premergătoare.

3. Compromiterea, izolarea şi descurajarea elementului.

Pentru realizarea celor propuse, este necesară întreprinderea unui complex de măsuri informativ-operative, după cum urmează:

1. Dirijarea în continuare a surselor „Adrian Cozmescu", „Stan Ion" şi „Cătălin" din Bucureşti care au posibilități de informare pe lângă Steinhardt Nicu Aurel şi instruirea corespunzătoare a acestora pentru a-l contacta în Bucureşti când îşi face apariția la domiciliu. În funcție de momentele conjuncturale prielnice, se va acționa pentru trimiterea informatorului „Adrian Cozmescu" la Mănăstirea Rohia unde obiectivul îşi petrece majoritatea timpului.

Termen: 20.II.1984.

Răspunde: Mr. Robu Iosif.

2. Securitatea Județului Maramureș va întreprinde măsuri de asigurare informativă la mănăstire, fiind dirijate în acest sens sursele „Pop Vasile", „Tăut Mircea" și „Cupșa". Se va avea în vedere instruirea diversificată și cu sarcini concrete a acestora pentru stabilirea preocupărilor, concepțiilor politice, deplasărilor pe care le efectuează și vizitele pe care le primește.

Termen: 1.III.1984.
Răspund: Lt.-maj. Marin Nicolae,
lt.-col. Bob Ioan, cpt. Călina Constantin.

3. Stabilirea și analizarea posibilităților informatorului „Alexandru" de la Securitatea Județeană Maramureș, care a furnizat o notă informativă despre Steinhardt Nicu Aurel din conținutul căreia se întrevede perspectiva cultivării relațiilor dintre aceștia și angrenarea informatorului cu sarcini mai concrete.

Termen: 15.III.1984.
Răspund: Lt.-maj. Marin Nicolae și ofițerul
care are sursa în legătură.

4. Se va conlucra cu Serviciul V al Direcției I și compartimentul corespondent de la Securitatea Municipiului București în direcția identificării și folosirii de surse din rândul scriitorilor cu posibilități în caz.

Totodată se va acționa pentru prevenirea apariției unor lucrări cu conținut necorespunzător în publicațiile (la redacțiile) și editurile din București și țară la care obiectivul apelează profitând de relațiile pe care le are cu o serie de persoane, parte cunoscute cu antecedente politice ori penale ce își desfășoară activitatea în acest sector.

Termen: 1.V.1984.
Răspund: Lt.-maj. Marin Nicolae
și mr. Robu Iosif.

5. Prin posibilitățile sursei „S" vom controla trimiterile poștale ale lui Steinhardt Nicu Aurel în țară și străinătate, legăturile ce și le creează, natura acestora, împiedicând scoaterea din țară pe această cale a unor materiale cu conținut denigrator, care ar putea fi folosite în propaganda ostilă țării noastre de elementele din emigrația reacționară, a unor cărți cu valoare istorică sau documentară.

Această măsură va fi folosită şi în cazul celor două persoane din Bucureşti care sunt folosite în realizarea corespondenţei cu exteriorul.

Termen: 15.I.1984.

Răspunde: Mr. Robu Iosif.

6. Identificarea şi verificarea tuturor legăturilor nou apărute în ţară şi, după caz, exploatarea acestora în cadrul unor anchete informative pe momente operative şi conlucrarea cu Securităţile teritoriale respective, preconizând discreditarea şi descurajarea elementului. Va fi contactat periodic de ofiţer în vederea influenţării pozitive şi determinarea acestuia de a renunţa la intenţiile sale.

Termen: permanent.

Răspund: Lt.-maj. Marin Nicolae,
mr. Robu Iosif,
lt.-col. Bob Ioan.

7. În anumite situaţii când „Scriitorul" se deplasează în alte localităţi din ţară, [sau] în Bucureşti când urmează să realizeze întâlniri suspecte, vom folosi filajul pentru cunoaşterea legăturilor, mişcărilor, acţiunilor ostile ascunse, aflarea legăturilor.

Termen: permanent.

Răspund: Lt.-maj. Marin Nicolae,
mr. Robu Iosif,
lt.-col. Bob Ioan.

8. Studierea posibilităţilor existente la Mănăstirea Rohia în scopul instalării de mijloace speciale TO la reşedinţa obiectivului pentru cunoaşterea preocupărilor, întâlnirilor pe care le realizează, a comentariilor la care se dedă, a intenţiilor.

Termen: 1.VI.1984.

Răspund: Lt.-col. Mira Victor,
lt.-maj. Marin Nicolae.

9. Intensificarea măsurilor informativ-operative în perioadele când urmează să sosească în ţară pentru a-l vizita diverşi cetăţeni străini care şi-au exprimat dorinţa de a-l revedea.

Termen: permanent.

Răspund: Lt.-maj. Marin Nicolae,
mr. Robu Iosif,
lt.-col. Bob Ioan.

10. Se va acționa pentru clarificarea naturii relațiilor dintre „Scriitorul" și Alexandru Mirodan din Israel care l-a invitat să efectueze o vizită turistică în această țară, solicitându-i date complete privind biografia și activitatea literară.

Termen: permanent.
Răspund: Mr. Robu Iosif,
lt.-col. Bob Ioan.

11. Cooperarea cu UM 0544 pentru cunoașterea naturii legăturilor cu elementele din emigrația română reacționară.

Termen: permanent.
Răspund: Lt.-maj. Marin Nicolae,
mr. Robu Iosif.

12. Conlucrarea cu Securitatea Județeană Cluj în vederea elucidării unor aspecte privind natura relațiilor pe care le întreține cu o serie de reprezentanți ai cultelor.

Termen: permanent.
Răspund: Lt.-maj. Marin Nicolae,
mr. Robu Iosif.

13. În cazul în care la domiciliul „Scriitorului" din București vor fi găzduiți cetățeni străini, prin organele de Miliție se vor lua măsuri de aplicare a legii (Decretul 225/1974).

14. Pe momente operative, în București, vor fi folosite posibilitățile tehnice de tip ICT pentru cunoașterea legăturilor create pe această cale, comentarii, întâlniri.

Termen: permanent.
Răspunde: Mr. Robu Iosif.

În funcție de evoluția situației operative, prezentul plan de măsuri va fi completat cu măsurile ce se impun.

Lt.-maj. Marin Nicolae.

[Rezoluție]
10.VIII.1985
Au fost întreprinse măsuri cu participarea ofițerului ce-l are în control. La data respectivă s-a cunoscut efectul (favorabil).
Măsurile necesare:
– să cunoaștem ce comentarii se mai fac în prezent în legătură și de către acest element, ca urmare a măsurilor;

– de luat legătura cu Capitala şi Securitatea Jud. Maramureş pentru a stabili sarcinile ce mai sunt de executat şi în perspectivă – finalizarea;

– de la S. 5 să se obţină informaţii privind preocupările actuale.

Colonel... (ss./indescifrabil)

ACNSAS, fond informativ, dosar nr. 207, volum 6, ff. 136–139.

67.

1984 martie 23.

Notă de analiză privind activitatea şi relaţiile pe raza altor judeţe ale lui Nicu Steinhardt.

MI
DSS
SMB
134/R.I./001623/23.03.1984

Strict secret
Ex. unic

Probleme ce trebuie avute în vedere la analiza interjudeţeană a cazului
– Maramureş/SMB
– Cluj – Dir. I
– Mureş
– Timiş

Notă de analiză privind activitatea şi legăturile pe raza altor judeţe ale numitului Steinhardt Nicu Aurel lucrat în DUI „Scriitorul"

Steinhardt Nicu Aurel este fiul lui Oscar şi Antoaneta, născut la 29.07.1912 în Bucureşti, de profesie jurist, membru al Uniunii Scriitorilor, pensionar, necăsătorit, cu domiciliul stabil în Bucureşti, str. Ion Ghica nr. 3, ap. 19, sector 3.

În anul 1960 a fost condamnat la 12 ani închisoare pentru uneltire contra ordinii sociale, fiind implicat în procesul grupului Constantin Noica, Vladimir Streinu, Dinu Pillat şi alţii.

Deşi este de origine evreu, în perioada detenţiei, N. Steinhardt a trecut la ortodoxism, fiind botezat în închisoare de către preotul din Huşi Mina Dobzeu, fost şi el condamnat pentru acţiuni contra securităţii statului.

După ieşirea din detenţie a început să viziteze şi să-şi petreacă timpul la diverse mănăstiri din ţară, iar din anul 1970, la îndemnul lui Constantin Noica, s-a stabilit la Mănăstirea Rohia din judeţul Maramureş unde, în anul 1980, s-a călugărit.

Deşi şi-a păstrat domiciliul stabil în Bucureşti, unde deţine o garsonieră cu chirie la stat, majoritatea timpului (8 luni) din an şi-l petrece la Mănăstirea Rohia.

În perioada de după detenţie şi îndeosebi de când s-a pensionat şi locuieşte la Mănăstirea Rohia, Steinhardt Nicu Aurel desfăşoară o susţinută activitate literară, efectuând traduceri şi lucrări proprii de critică literară şi estetică.

În lucrările sale a încercat să strecoare unele idei cu conţinut ostil, iar în anul 1972 a fost depistat de organele de Securitate că a elaborat o lucrare cu profund caracter duşmănos, intitulată *Jurnalul fericirii*, în care descrie perioada detenţiei şi prezintă în mod cu totul tendenţios măsurile întreprinse pe linie de partid şi de stat în domeniul ideologic. Lucrarea a fost ridicată şi i s-a interzis de către organele competente să o publice.

Steinhardt Nicu Aurel este cunoscut că are foarte multe relaţii în străinătate, între care o serie de elemente din emigraţia reacţionară. În anul 1983 a fost avertizat de organele de Securitate pentru relaţii cu astfel de persoane şi îndeosebi cu Virgil Ierunca şi Monica Lovinescu, angajaţi ai postului de radio „Europa Liberă".

Prin natura preocupărilor sale literare şi bisericeşti, Steinhardt Nicu Aurel face deplasări sau are legături prin corespondenţă cu o serie de persoane din aceste domenii între care multe elemente foste condamnate cunoscute în perioada detenţiei, sau cu alte persoane ce fac obiectul activităţii organelor de Securitate. Astfel:

Jud. Maramureş

Steinhardt Nicu Aurel are statut de călugăr la Mănăstirea Rohia unde se bucură de un regim preferenţial pe bază de reciprocitate. Fiind cu un grad de cultură superior celorlalţi călugări, se ocupă de amenajarea şi întreţinerea bibliotecii mănăstirii care cuprinde mai multe zeci de mii de volume (circa 20 000 volume). De asemenea când se deplasează la Bucureşti rezolvă diverse sarcini sau comisioane pentru mănăstire sau ceilalţi călugări. În schimb, acesta are creată şi organizată posibilitatea de a scrie şi de a se deplasa în alte localităţi fără restricţii.

Se află în relaţii apropiate cu stareţul Mănăstirii Man Serafim pe care l-a sprijinit când a fost bolnav, recomandându-l la medicul Dănilă din Bucureşti.

Ceilalți călugări când vin în București folosesc garsoniera lui Steinhardt Nicu.

Are relații cu alte persoane de pe raza județului între care mulți vin pentru a prefața diverse lucrări folosind biblioteca sau se consultă cu Steinhardt N.: ex. profesorul Filip din Tg. Lăpuș, prof. Vasile Latiș.

Au mai fost identificați numiții Bîrsan Teodor, sculptor, căruia i-a făcut cunoștință și cu scriitorul Alecu Paleologu din București, de asemenea familia Zuicaru din Baia Mare, str. Gării, care l-a găzduit în luna februarie când pleca spre București.

Tot la Rohia a intrat în contact cu studenți sau doctoranzi de la Institutul Teologic din București care fac perioada de practică, între care studenții Mihai Milea și Crăciun Dănuț și un doctorand neidentificat, căruia recent Steinhardt Nicu i-a procurat de la Mircea Eliade din SUA un dicționar de valoare.

La Rohia, unde se află și casa scriitorului, vin o serie de scriitori din București și din provincie, iar cu această ocazie intră în contact cu Steinhardt Nicu Aurel. Între aceștia C. Noica, Ion Alexandru, care vine mai des, de asemenea o serie de scriitori mai tineri aflați în relații literare cu cel în cauză și cu care colaborează la diferite edituri, ex. Săplăcan Radu din or. Dej, Gheorghe Crăciun și Marius Lazăr din Brașov, Ghiu Bogdan din București și alții.

Fiind și obiectiv turistic, la Rohia vin în vizită diplomați și alți cetățeni străini. S-a stabilit că cetățeanul Fisch Eberhard i-a cerut lui Steinhardt Nicu să-i faciliteze găzduirea pe mai multe zile la Mănăstirea Rohia, acesta urmând să sosească în țară.

Între relațiile lui Steinhardt N. a fost depistat și diplomatul elvețian Barbey Charles care i-a solicitat unele servicii.

Din informații mai recente rezultă că la Mănăstirea Rohia ar fi ținute în bibliotecă cărți ale unor scriitori transfugi cu dedicația acestora.

Sarcini:

– Stabilirea dacă S.N. are manifestări dușmănoase și incită sau influențează negativ persoanele cu care intră în contact.

– Cu cine ascultă postul de radio „E.L." și față de cine colportează știrile.

– Dacă redactează lucrări cu caracter necorespunzător.

– Identificarea persoanelor care îl vizitează şi dacă între aceştia sunt foşti condamnaţi sau cetăţeni străini.

– Dacă S.N. intenţionează să trimită în străinătate prin intermediari sau prin poştă materiale cu conţinut necorespunzător, sau diverse mesaje către persoane din emigraţie sau cercurile reacţionare.

Măsuri:

– Informatorii „Tăutu Mircea", „Cupşa", „Pop Vasile" şi inf. comp. 0544.

– Mijloace TO mobile pe momente operative.

– Măsuri de documentare.

Judeţul Cluj

Steinhardt Nicu Aurel face deplasări sau ţine legătura prin corespondenţă, îndeosebi în interese literare, cu persoane din oraşul Cluj-Napoca.

La Editura Dacia, unde i s-au tipărit câteva cărţi, are relaţii cu: Căpraru Alexandru, directorul editurii, Bulat Virgil, redactor, fost condamnat pentru activitate împotriva securităţii statului, pe care l-a cunoscut în perioada detenţiei. Acesta i-a facilitat publicarea în anul 1983 a ultimului său volum intitulat *Critică la persoana întâi* în care a încercat să introducă unele capitole referitoare la scriitori români din rândul emigraţiei. Pentru serviciul făcut, Steinhardt Nicu i-a dat lui Bulat Virgil suma de 4 000 de lei, plus încă câteva mii pentru alte persoane din editură. Tot la această editură mai are relaţii cu numita Mării Viorica, redactor.

Tot pe linia preocupărilor literare, Steinhardt Nicu are relaţii cu Aurel Rău şi Virgil Nistor de la revista *Steaua* din Cluj-Napoca care îi facilitează publicarea unor articole de critică literară şi estetică. De asemenea cu scriitorii Mircea Zaciu, care l-a solicitat în realizarea unor lucrări literare, şi Ion Cristofor.

S-a mai stabilit că cel în cauză mai are relaţii apropiate cu prof. Săplăcan Radu, cunoscut cu preocupări literare, domiciliat în or. Dej. Acesta l-a vizitat la Rohia şi s-au întâlnit la un simpozion ce a avut loc la Dej. Este lucrat prin DUI pentru manifestări duşmănoase la Securitatea Municipală Dej. Colaborează cu S.N. la publicarea unor articole în revistele *Steaua* din Cluj şi *Astra* din Braşov. Împreună cu alţi scriitori tineri se consideră discipol al lui S.N.

Prin măsuri „S" s-a stabilit că Steinhardt N. i-a trimis o carte lui Tomaziu George aflat în emigrație, prin intermediul numitei Corina Benceanu din orașul Cluj-Napoca.

În afara relațiilor sale din domeniul literar, pe raza județului Cluj mai are relații cu diverse persoane din domeniul culte ex.:

Episcopul vicar Justinian Maramureșeanul, fost stareț la Mănăstirea Rohia, pe care-l vizitează când trece prin Cluj și îi facilitează găzduirea la casele parohiale din acest oraș.

Acesta îl apreciază pe S.N. în ceea ce scrie și colaborează în elaborarea unor lucrări cultice.

Recent, S.N. i-a cerut să-i acorde recomandare către biserica română din Ierusalim în vederea efectuării unei călătorii în Israel.

Tot în acest domeniu a fost depistat ca legătură a lui S.N. Teohar Mihadaș, fost condamnat pentru activitate împotriva securității statului, lucrat prin DUI pentru manifestări dușmănoase. Acesta i-a solicitat lui S.N. adresele unor rude și relații ale sale din Israel și Belgia probabil în ideea efectuării unei călătorii în străinătate.

În anul 1980, S.N. l-a vizitat pe preotul Andreicuț Ioan din or. Turda cu care ocazie acesta a avut unele manifestări ostile, povestind perioada detenției, și a încercat să-l influențeze negativ pe acesta.

La Mănăstirea Nicula, S.N. s-a întâlnit cu numitul Popescu Ion-Apostol din Gherla, fost profesor, fanatic religios, cunoscut cu relații multe pe linia culte îndeosebi pe linia cultului catolic, inclusiv cu cetățeni străini. Acesta are și preocupări literare și l-a vizitat pe S.N. la Rohia. Acesta are un fiu emigrat în SUA.

Din datele furnizate de către sursa „Teodosiu" din legăt. IJ Cluj rezultă că S.N. circulă și colportează știrile postului de radio „E.L.".

Sarcini:

– Prevenirea publicării de către S.N. la Editura Dacia, precum și la revistele care apar în jud. Cluj a unor lucrări cu conținut necorespunzător.

– Stabilirea persoanelor cu care S.N. intră în contact și dacă acesta încearcă să le îndoctrineze sau influențeze negativ.

– Dacă se folosește de alte persoane pentru a trimite în exterior materiale cu conținut ostil sau mesaje către emigrația română sau cercurile reacționare din exterior.

– Deținerea de materiale documentare (declarații etc.) privind activități ostile desfășurate de S.N.

Județul Mureș

Are relații editoriale cu soții Culcer Dan și Culcer Mailat Maria, redactori la revista *Vatra* din Tg. Mureș. Îi facilitează publicarea unor articole în revistă și l-au vizitat la Mănăstirea Rohia.

Culcer Dan este în atenția Serviciului I 102/G.N. de la IJ Mureș.

– Să se prevină publicarea unor lucrări cu conținut necorespunzător.

– Să se obțină date de cunoaștere a manifestărilor lui S.N. când se află pe raza acestui județ.

Județul Timiș

Colțan Virgil l-a cunoscut în perioada detenției. În 1980 l-ar fi trimis pe Volcinsky Raul cu un mesaj lui S.N. la București.

În luna iulie, el și Colțan Virgil i-au trimis lui S.N. o vedere la Rohia prin care îl invitau să-l viziteze la Timișoara. Nu se cunoaște dacă s-au întâlnit.

S.N. mai are relații la revista *Orizonturi* din Timișoara, unde trimite periodic spre publicare diverse articole literare. Îl cunoaște pe Cornel Ungureanu, critic literar.

Mai are relații cu Foarță Șerban, critic literar, cu care rezultă că se cunoaște de peste 25 de ani de la Câmpulung. Obișnuiesc să-și facă aprecieri elogioase în mod reciproc în diverse reviste de specialitate.

Despre Foarță Șerban se cunoaște că a fost în atenția unor cercuri reacționare din exterior și a avut relații cu scriitorii fugari Virgil Tănase și Ujică Andrei.

Sarcini:

– Să se prevină publicarea în revistele din localitate a unor materiale cu conținut ostil.

– Identificarea persoanelor cu care are legături S.N. și stabilirea naturii acestor relații, precum și manifestărilor pe care le are S.N. față de acestea.

– Dacă se vizitează cu Colțan Virgil.

În afara județelor mai sus-menționate, Steinhardt Nicu mai are relații la:

Revista *Astra* din Braşov unde îşi publică articole şi are relaţii cu Daniel Drăgan şi cu scriitori mai tineri care îi împărtăşesc convingerile literare.

Recent, S.N. a declarat că pune la dispoziţie toate sumele de bani din onorariile ce i se cuvin pentru a se acorda ca premii scriitorilor tineri.

Revista *Familia* din Oradea îi publică frecvent articole literare. Se află în relaţii cu dr. Ioan Simuţ din localitatea Hotare, jud. Bihor, care are preocupări literare.

Dintre scriitorii tineri aflaţi în relaţii cu S.N. mai menţionăm pe Stoiciu Ioan Liviu din Focşani, cunoscut cu manifestări duşmănoase, aflat în atenţie la IJ Vrancea, Ioan Pintea din Bistriţa care i-a confiat recent lui S.N. că intenţionează să scrie o carte intitulată *Interviu cu N.S.*

Se mai cunoaşte că S.N. obişnuieşte să viziteze şi alte mănăstiri şi locuri de cult din ţară, în special mănăstirile din jud. Vâlcea, unde are şi relaţii, ex.: Veniamin Tohăneanu de la Mănăstirea Sâmbăta, Iustin Marchiş, Mănăstirea Cheia, Bălan Ioaichie, Mănăstirea Neamţului.

Mr. Robu Iosif (ss. olograf)

ACNSAS, fond informativ, dosar nr. 207, volum 6, ff. 174–178.

68.

1984 aprilie 12.
Notă privind opinia lui Nicu Steinhardt
despre „Organizația Românilor Liberi".

Strict secret
100/0050468 din 12 aprilie 1984

Notă

Din măsurile informativ-operative întreprinse asupra rudelor şi legăturilor din țară ale elementelor din emigrație cunoscute cu poziție ostilă României, precum şi a altor categorii de persoane din țară care ar putea să adere ori să sprijine înființarea „Organizației Românilor Liberi" au rezultat următoarele:

Până în prezent, majoritatea persoanelor cuprinse în baza de lucru, pe toate profilurile de muncă, nu cunosc şi nu comentează acțiunile inițiate de către emigrația română reacționară, inclusiv despre proiectatul „congres" de la Geneva.

Unele persoane care audiază emisiunile posturilor de radio reacționare şi au aflat pe această cale că se intenționează crearea organizației menționate exprimă totală neîncredere în finalitatea acțiunii.

Astfel, Nicu Steinhardt, în vârstă de 72 de ani, scriitor, fost condamnat pentru infracțiuni contra securității statului, avertizat în anul 1983 pentru legături de natură dușmănoasă cu Virgil Ierunca şi Monica Lovinescu, a afirmat că „scopul urmărit de Ion Rațiu este fantezist, ținând de domeniul imposibilului absolut şi arată că e naiv, irealist, aceasta pentru că mai curând s-ar putea realiza o apropiere între planete ori două galaxii decât o unificare, prin împăcare şi concesii reciproce, a românilor care, separați prin apartenența la fostele partide sau curente politice, se dușmănesc cu înverşunare şi în mod ireconciliabil".

De asemenea, Nicoară Marin, în vârstă de 70 ani, avocat, pensionar, fost secretar general adjunct al organizației PNȚ Braşov, susține că „şi Penescu a încercat la Paris să unească toate grupările

politice din străinătate, dar nu a reușit. Toți acești oameni plecați din țară își închipuie că ar trebui să vină înapoi cel puțin pe funcții de miniștri. În închisoare mi-am dat seama cât de slabi erau unii demnitari în materie de politică, fiind rupți de realitate. Această situație se petrece acum și cu domnii plecați, care fac politică de mari români peste hotare".

La rândul său, Rizea Ileana, în vârstă de 54 de ani, pensionară, fără antecedente politice ori penale, aflând de la fiul său, Ion Alexandru, fost student la ASE, plecat definitiv în RFG în anul 1980, că este invitat să participe la „congresul" amintit, i-a spus următoarele: „Tu uiți un lucru. Acești oameni care au trăit aici sunt niște demagogi... de-ar ști ce am suferit noi amândoi, acolo", atrăgându-i atenția asupra atitudinii și comportării pe care trebuie să o aibă față de această acțiune.

Acționăm în continuare în conformitate cu nota de sarcini din acțiunea „Utopia".

ACNSAS, fond informativ, dosar nr. 207, volum 6, f. 186.

69.

1984 mai 11.

Notă explicativă a lui Nicu Steinhardt privind conținutul fondului bibliotecii Mănăstirii Rohia.

Dată în fața noastră astăzi, 11.05.1984.

Notă explicativă

Subsemnatul Steinhardt Nicu-Aureliu, pensionar, domiciliat în București, sectorul 3, str. Ion Ghica nr. 3, fiul lui Oscar și al Antoanetei, născut la 29 iulie 1912, în legătură cu cele întrebate de organele Securității arăt:

La Mănăstirea Rohia îndeplinesc funcția (neplăcută) de bibliotecar. Mă ocup de organizarea, clasarea, fișarea celor 20 000 volume. Biblioteca aparține mănăstirii și este constituită, de-a lungul timpului, prin cumpărarea de cărți din fondul propriu și prin donații. Personal am donat și eu câteva sute de cărți bibliotecii Rohia, dintre cărțile proprii pe care le dețin la domiciliul meu din București.

Deoarece printre cărțile donate de mine se află și unele primite de mine de la scriitori români stabiliți în străinătate (și unele cu dedicație personală), am găsit de cuviință să le separ de celelalte și să le păstrez într-un dulap aparte, încuiat aflat tot în bibliotecă, cheia având-o numai eu. Deși cărțile nu au câtuși de puțin un caracter dușmănos, mi s-a părut mai indicat să nu le trec în fișierul public și să le păstrez sub cheie, ca pe un fond special, așa cum există și în alte biblioteci publice din țara noastră și din străinătate. Acest lucru l-am făcut fără să știe starețul mănăstirii sau ceilalți viețuitori. Respectivul fond conține, după câte îmi dau seama, vreo 20 de cărți. Enumăr mai jos câțiva autori: Mircea Eliade (*Histoire des croyances...*, *Traité de l'histoire des religions*), E.M. Cioran (*Écartélement*), Ionescu (*Teatru*), H. Stamatu (*Versuri*), Sanda Stolojan (biografia lui Duiliu Zamfirescu) etc. Am mai pus deoparte aceste cărți și din considerentul că le-am socotit mai rare și de valoare, și pentru a

evita punerea lor în circulație. Mai menționez că în același fond am inclus și unele cărți cu caracter religios primite de la Paris.

Precizez că în bibliotecă nu se dețin lucrări în manuscris sau xeroxate, decât lucrări de diplomă sau cărți de cult românesc care nu se mai găsesc pe piață. Declar că manuscrisul meu confiscat în 1972 și restituit în 1975 nu l-am depus în biblioteca mănăstirii, se află în păstrarea mea. Aceasta este declarația pe care o dau, o subscriu și o mențin.

ss./N. Steinhardt

*Alex. Ciorănescu. Nu-mi aduc bine aminte de altele.[1]

ACNSAS, fond informativ, dosar nr. 207, volum 6, f. 200.

[1] Nota aparține lui Nicu Steinhardt.

70.

1984 mai 14.

Proces-verbal de confiscare
a manuscrisului *Jurnalul fericirii.*

Proces-verbal

Încheiat astăzi 14.05.1984 în oraşul Bucureşti de către noi, mr. Rădulescu Ion şi mr. Tudor Gheorghe, cu ocazia ridicării lucrării intitulate *Jurnalul fericirii* de la numitul Steinhardt Nicu Aureliu, fiul lui Oscar şi Antoinette, născut la 29 iulie 1912 în Bucureşti, de profesie jurist, pensionar, membru al Uniunii Scriitorilor, necăsătorit, cu domiciliul stabil în Bucureşti, str. Ion Ghica nr. 3, ap. 19, flotant în comuna Rohia (mănăstire), judeţul Maramureş.

Lucrarea a fost ridicată de la domiciliul sus-numitului şi conţine un număr de 550[1] (cinci sute cincizeci pagini) dactilografiate.

Drept pentru care am încheiat prezentul proces-verbal în două exemplare, din care un exemplar a fost înmânat lui Steinhardt Nicu Aureliu.

Organe MI
(ss./indescifrabil)

Predat
(ss./Nicu Steinhardt)

ACNSAS fond informativ, dosar nr. 207, volum 6, f. 222.

[1] Manuscrisul restituit în 1975 avea 532 pagini; cel confiscat în 1984 avea 550 pagini. Se ştie că N.S. l-a rescris după confiscare, iar în perioada 1975–1984 e posibil să fi combinat cele două variante.

71.

1984 mai 17.

Notă de analiză în DUI „Scriitorul" pentru efectuarea unei percheziții la biblioteca Mănăstirii Rohia.

Ministerul de Interne
Dep. Sec. Statului
Direcția I
Nr. 132/M.N./001623/17.05.1984

Strict secret
Ex. unic

Notă de analiză în DUI „Scriitorul"

La data de 28.02.1977 s-a deschis dosar de urmărire informativă de către Serviciul 130 – problema „foşti condamnați" – al Securității Municipiului Bucureşti, numitului Steinhardt Nicu Aurel, fiul lui Oscar şi Antoaneta, născut la 29.07.1912 în Bucureşti, absolvent al Facultății de Drept, în prezent călugăr la Mănăstirea Rohia, jud. Maramureş, fost condamnat pentru infracțiuni contra securității statului, domiciliat în Bucureşti, str. Ion Ghica nr. 3, etaj 2, ap. 19.

A fost luat în controlul Direcției I, Serviciul III/M.N. la data de 23 ianuarie 1984.

Din datele ce se dețin în acest caz, rezultă că obiectivul la Mănăstirea Rohia se ocupă cu aranjarea şi fişarea cărților existente în biblioteca acestui locaş sfânt, efectuând deplasări periodice în Bucureşti, Cluj pentru rezolvarea unor probleme editoriale, prilej cu care contactează o serie de elemente cunoscute cu preocupări pe linia organelor noastre.

Analiza ultimelor informații obținute, confirmate de Steinhardt Nicu Aureliu în cadrul anchetei informative, atestă faptul că, la biblioteca mănăstirii, al cărei custode este, a creat un „fond special" de cărți aparținând unor elemente ale emigrației române cum sunt: Mircea Eliade, Eugen Ionescu, Emil Cioran, Vlad şi Sanda Stolojan, Paul Goma ş.a., la care nu au acces şi alte persoane.

În scopul prevenirii difuzării acestor cărţi în rândul unor persoane interesate şi al ridicării acestora, la data de 14 mai a.c. la ordinul şefului Serviciului 3 din Direcţia I, a avut loc analiza cazului, cu participarea şefului Serviciului 130 din SMB, a ofiţerului din serviciul care îl are în atenţie şi a ofiţerului Serv. III. din Direcţia I care îl coordonează, propunându-se următoarele măsuri:

1. Anchetarea informativă în continuare a obiectivului „Scriitorul" pentru stabilirea de noi date referitoare la constituirea acestui „fond special", urmărindu-se clarificarea următoarelor:

– numărul şi titlurile de cărţi existente în acest fond, care sunt autorii lor;

– dacă există aprobarea organelor competente pentru constituirea fondului;

– dacă mai cunosc şi alte persoane de existenţa acestuia;

– dacă stareţul mănăstirii în calitatea sa cunoaşte de acest aspect.

Concomitent se va acţiona şi în direcţia determinării elementului de a preda organelor noastre lucrarea *Jurnalul fericirii* care i-a fost confiscată în 1973 şi ulterior restituită de Uniunea Scriitorilor – în conţinutul căreia sunt prezentate de pe poziţii tendenţioase aspecte ale perioadei de detenţie.

2. Deplasarea ofiţerului de la Sec. Mun. Bucureşti care lucrează cazul în momentul când „Scriitorul" se înapoiază la Măn. Rohia la Sec. Jud. Maramureş, care, împreună cu ofiţerul ce deserveşte informativ mănăstirea, va efectua percheziţia la biblioteca unde există fondul special.

Având în vedere că biblioteca este proprietatea mănăstirii, se va obţine consimţământul stareţului pentru percheziţie.

Se va consemna sub formă de proces-verbal rezultatul măsurii întreprinse.

3. Instruirea şi dirijarea în continuare a surselor cu posibilităţi informative în caz, pentru cunoaşterea preocupărilor, poziţiei pe care le va adopta în viitor, a reacţiei.

(ss./indescifrabil)

ACNSAS, fond informativ, dosar nr. 207, volum 6, f. 201.

72.

1984 mai 21.
Notă de analiză în DUI „Scriitorul"
privind pe Nicu Steinhardt
pentru destrămarea anturajului prin anchete repetate.

MI
Sec. Mun. Buc.
Direcția I
134/R.I./0012606/21.05.1984

Strict secret
Ex. nr. 1

Se aprobă
Col... (ss./indescifrabil)
24.V.84

Notă de analiză în DUI „Scriitorul" privind pe numitul Steinhardt Nicu Aurel

Începând cu data de 15 februarie 1984 Steinhardt Nicu Aurel se află în Bucureşti după o perioadă de câteva luni de şedere la Mănăstirea Rohia, jud. Maramureş.

A venit în Bucureşti cu intenţia sa declarată de a rezolva câteva probleme importante, şi anume:

– definitivarea şi efectuarea schimbărilor necesare, apoi publicarea noii sale lucrări literare la Editura Cartea Românească;

– rezolvarea problemei maşinii de scris (avizare);

– efectuarea unor demersuri privind aprobarea cererii de plecare în vizită în Israel;

– rezolvarea în Bucureşti a unor treburi cu care a fost însărcinat de mănăstire.

În această perioadă de la venirea sa în Bucureşti şi până în prezent au fost întreprinse măsuri complexe de verificare şi documentare a activităţilor desfăşurate de către Steinhardt N., fiind folosiți în acest sens informatorul „Adrian Cozmescu" din legătura 134/RI şi „Alexandru" de la Serviciul 120. S-au folosit mijloacele TO de tip

ICT la domiciliul obiectivului, filajul pe momente operative, precum şi măsuri de control vamal şi pe linia Unităţii Speciale „S" pentru verificarea trimiterilor lui N. Steinhardt şi a materialelor pe care acesta le primeşte din exterior. Tot în această perioadă cel în cauză a fost chemat şi anchetat informativ în mai multe rânduri.

Din măsurile întreprinse au rezultat următoarele aspecte mai importante:

– Steinhardt N. a redus sensibil legăturile cu persoanele din rândul emigraţiei române reacţionare, iar legătura cu Virgil Ierunca şi Monica Lovinescu a sistat-o, şi din datele pe care le deţinem, şi declaraţiile sale, rezultă că nu le-a mai trimis cărţi sau alte materiale. De altfel în legătură cu acest aspect Steinhardt N. şi-a exprimat nemulţumirea că nici el nu a mai primit nici o carte de la aceştia atât timp cât nici el nu le-a mai trimis, caracterizându-i ca pe nişte „persoane interesate".

A avut totuşi corespondenţă cu unii dintre prietenii săi între care Virgil Tomaziu, Al. Ciorănescu, Cioran E., Jean Drăcşăneanu, Mircea Eliade, Ştefan Baciu şi alţii, cu caracter amical.

Deşi la curent cu ceea ce se petrece în rândul emigraţiei române din exterior, în special în Franţa, Steinhardt N. este interesat îndeosebi de problemele literare care se transmit la posturile de radio străine şi manifestă o indiferenţă faţă de acţiunile întreprinse de aceste elemente pe alte planuri.

Astfel referitor la aşa-zisul congres care urmează să aibă loc la Geneva în luna mai a.c., N. Steinhardt a afirmat: *„Scopul urmărit de Ion Raţiu de unificare a românilor emigranţi este fantezist ţinând de domeniul imposibilului, că el este un naiv irealist, că mai curând s-ar putea realiza o apropiere între Pământ şi Marte sau Venus, ori între două galaxii, decât o unificare – prin împăcare şi concesii reciproce – a românilor, care, separaţi prin apartenenţa la foste partide sau curente politice, se duşmănesc cu înverşunare şi în mod ireconciliabil"* [1].

Întrucât anterior perioadei la care se referă analiza deţinem o informare din care rezultă că la Mănăstirea Rohia s-ar fi constituit o „bibliotecă a emigraţiei române reacţionare", în cadrul anchetei informative s-a insistat în vederea clarificării acestei suspiciuni.

[1] Sublinieri în original.

În legătură cu acest fapt Steinhardt N. a declarat că în calitatea sa de bibliotecar al bibliotecii mănăstirii care conține peste douăzeci de mii de volume a creat un fond special și secret așa cum procedează toate bibliotecile care se respectă, dar fără știrea starețului mănăstirii. În acest fond de cărți pe care le ține într-un dulap separat a închis toate cărțile primite din străinătate sau cumpărate din țară [ale] unor scriitori români aflați în emigrație ca: Mircea Eliade, Eugen Ionescu, Emil Cioran, Alex. Ciorănescu, Horia Stamatu, Sanda Stolojan, Monica Lovinescu, Virgil Ierunca și alții, precum și cărți ale unor disidenți ruși ca: Saharov, Soljenițîn, Zinoviev. Acest fond mai conține și cărți bisericești editate în străinătate, aduse de Steinhardt N. din străinătate.

Față de această situație, la analiza care a avut loc în data de 14.05.1984 la Dir. I (unde DUI se află în control) s-a hotărât efectuarea unui control la Mănăstirea Rohia pentru a stabili natura cărților în așa-zisul „fond special".

Tot cu această ocazie s-a hotărât ca lucrarea *Jurnalul fericirii* scrisă de Steinhardt N. să fie ridicată de la acesta, întrucât are un caracter deosebit de ostil la adresa regimului din țara noastră și datorită situației prezente și a legăturilor acestuia, inclusiv cu străinătatea, face posibilă folosirea acestui material împotriva securității statului. Lucrarea respectivă a fost predată organelor de Securitate în baza procesului-verbal întocmit în data de 14.05.1984.

În cadrul anchetei informative efectuate, Steinhardt N. a dat explicații în legătură cu natura relațiilor pe care le-a stabilit cu unele persoane suspecte din țară și străinătate, aflate în preocupările organelor de Securitate cum sunt numiții: Charles Barbey, fost atașat cultural al Elveției în țara noastră, Alexandru Mirodan, scriitor de origine română, stabilit în Israel, Bulat Virgil, fost condamnat pentru activitate c.r., redactor la Editura Dacia din Cluj-Napoca, Săplăcan Radu, profesor din Dej cu preocupări literare, lucrat prin DUI la IJ Cluj.

În urma măsurilor informativ-operative întreprinse s-a mai stabilit că Steinhardt N. a intrat în relații cu o serie de persoane din Capitală sau din provincie, între care foști condamnați sau cu preocupări suspecte. Dintre acestea menționăm pe:

Alecu Paleologu – prietenul cel mai apropiat, cu care se consultă de cele mai multe ori în ceea ce întreprinde și căruia îi dă lucrările sale literare spre a-și da girul înaintea trimiterii lor la redacții.

Cu acesta se vizitează reciproc, iar în câteva rânduri s-a întâlnit şi cu Constantin Noica, fost condamnat şi el în acelaşi lot.

Tot în domeniul literar s-a stabilit că a intrat în relaţii cu numiţii: Mircea Iorgulescu, Foarţă Şerban, Ileana Mălăncioiu, Niţă Marin, Baciu Alexandru şi alţii.

Din informaţiile verificate rezultă că numitul Niţă Marin, redactor la o revistă din Capitală, căruia i s-a publicat recent o carte, a dat un exemplar numitei Ileana Mălăncioiu spre a o preda unei persoane din străinătate cu ocazia recentei vizite pe care aceasta a făcut-o, se pare, în Franţa.

Sus-numitul a hotărât să-l consulte pe Steinhardt N. în legătură cu încrederea pe care o prezintă persoana din străinătate, lucru cu care acesta a fost de acord.

Tot pe perioada şederii în Bucureşti, Steinhardt N. a vizitat biserici şi Mănăstiri din Capitală sau din jurul oraşului unde s-a întâlnit cu vechile sale cunoştinţe din acest mediu.

Contacte mai strânse a realizat cu studentul teolog Mihai Milea de care îl leagă interese reciproce, Steinhardt N. dându-i lecţii de limba engleză, iar M. Milea îl ajută la unele lucrări literare sau amenajarea bibliotecii de la Rohia.

Într-una din vizitele pe care le-a făcut la Mănăstirea Cheia, Steinhardt N. s-a întâlnit cu călugărul Iustin Marchiş, aflat în atenţia organelor de Securitate, pe care l-a tatonat în ideea retragerii sale pe timpul iernii la Mănăstirea Rohia.

Referitor la intenţia lui Steinhardt N. de a pleca în vizită în Israel, în urma unor memorii şi audienţe repetate, cererea i-a fost soluţionată negativ. Ca urmare, acesta a declarat că nu disperă şi va mai încerca la toamnă sau în primăvară.

Pe data de 23 mai va pleca la Rohia unde a declarat că va rămâne până la începutul iernii când va reveni în Bucureşti întrucât nu mai suportă frigul din timpul iernii şi în această situaţie va cere să i se aprobe transferul la o mănăstire din jurul Capitalei.

Având în vedere aspectele ce au apărut în cadrul situaţiei operative din DUI „Scriitorul" în viitor se vor întreprinde următoarele măsuri:

1. Dirijarea informatorului „Adrian Cozmescu" de la 134/R.I. şi „Alexandru" de la Serv. 120 pentru date despre preocupările şi relaţiile

lui Steinhardt Nicu Aurel în cazul când acesta revine în București sau este căutat de alte legături ale acestuia din țară sau străinătate.

Răspunde: Mr. Robu I.

2. Conform celor stabilite cu ocazia analizei DUI la Dir. I se va efectua un control la biblioteca Mănăstirii Rohia pentru a se stabili ce cărți sunt ținute de către Steinhardt N. în așa-zisul „fond special" și ridicarea materialelor cu conținut necorespunzător.

Termen: 30.V.1984.

Răspunde: Mr. Robu I.

3. Cu ocazia deplasării la Mănăstirea Rohia se va [vor] studia posibilitățile și condițiile introducerii mijloacelor TO în anumite momente operative. Același studiu se va efectua și la domiciliul lui Steinhardt N. din București.

Termen: 30.VIII.1984.

Răspunde: Mr. Robu I.

4. Se va menține controlul asupra legăturilor pe care le stabilește Steinhardt N. cu persoane din străinătate prin măsuri „S" și ITI.

Răspunde: Mr. Robu I.

5. Steinhardt N. va fi menținut în contact în scopul influențării sale pozitive și va fi determinat să renunțe la legăturile sale cu elementele ostile țării noastre din exterior și să ia atitudine împotriva acestora. În acest sens va fi folosit și interesul său de a i se aproba cererea de a merge în vizită în Israel.

Răspunde: Mr. Robu I.

În caz că se dovedește refractar la aceste măsuri, se va acționa în direcția izolării și compromiterii sale prin anchetarea a cât mai multor legături din anturajul său.

Răspunde: Mr. Robu I.

6. Se va coopera cu Serv. 120 din unitatea noastră pentru prevenirea strecurării unor idei ostile în cartea pe care urmează să o publice la Editura Cartea Românească. Totodată se va acționa în vederea clarificării scopului urmărit de redactorul Niță Marin și Ileana Mălăncioiu în consultarea lui Steinhardt N. cu privire la garanția și seriozitatea persoanei din străinătate căreia i-a trimis o carte.

Termen: 30.VII.1984.

Răspund: Mr. Robu I.

și un ofițer de la Serv. 120.

7. Cu sprijinul Dir. I se va coopera cu Inspectoratele Judeţene Maramureş şi Cluj unde Steinhardt N. are principalele legături, pentru ca prin măsuri informative să se stabilească natura acestor legături şi să se obţină material documentar cu privire la manifestările şi preocupările ostile ale acestora. Se vor avea în vedere îndeosebi legăturile cu numiţii Bulat Virgil din Cluj şi Săplăcan Radu din Dej.

Termen: 30.VIII.1984.
Răspund: Mr. Robu I.,
lt. Marin Nicolae.

8. Vor fi identificate şi verificate noile legături apărute în anturajul lui Steinhardt N. pe perioada cât a stat în Bucureşti precum şi cele ce vor [apărea] în viitor.

Răspunde: Mr. Robu I.

Măsurile din plan vor fi completate în mod corespunzător în funcţie de noile aspecte ce vor apărea în situaţia operativă.

Şef colectiv,
Cpt. Velţănescu M.

Mr. I. Robu

Şeful serviciului,
Mr. Grigoroiu Ionel

ACNSAS, fond informativ, dosar nr. 207, volum 6, ff. 208–212.

73.

1984 mai 25.

Proces-verbal de confiscare a 21 de lucrări din biblioteca Mănăstirii Rohia.

Proces-verbal

Încheiat astăzi 25 mai 1984 în localitatea Rohia (Mănăstirea Sf. Ana) de către noi, lt.-col. Bob Ion şi cpt. Călina C-tin, ambii de la Inspectoratul Judeţean MI Maramureş, şi mr. Rădulescu Ion din Inspectoratul MI Bucureşti, cu ocazia ridicării din cadrul bibliotecii mănăstirii mai sus menţionate a următoarelor cărţi:

1. Pliouchtch: *Dans la carnaval de l'histoire*, 437 pagini.
2. Alexandre Soljenitsyne:
– *Le premier cercle*, 376 pagini.
– *L'erreur de l'Occident*, 126 pagini.
– *Les droits de l'écrivain*, 89 pagini.
– *Le chêne et le veau*, 535 pagini.
3. Alexandre Zinoviev:
– *Les hauteurs béantes*, 533 pagini.
– *L'avenir radieux*, 280 pagini.
4. Andrei Sakharov, *Mon pays et le monde*, 95 pagini.
5. Nadejda Mandelstam:
Contre tout éspoir. Souvenirs, 437 pagini.
Contre tout éspoir. Souvenirs II, 304 pagini.
6. Vladimir Boukovsky, *Et le vent reprend ses tours. Ma vie de dissident*, 404 pagini.
7. Vladimir Volkoff, *Le retournement*, 360 pagini.
8. Igor Chafarevitch, *Le Phénomène socialiste*, 343 pagini.
9. Monica Lovinescu, *Unde scurte, jurnal indirect*, 493 pagini.
10. Horia Stamatu, *Dialogos*, 43 pagini.
11. Emil Cioran:
– *Écartèlement*, 178 pagini.

– *De l'incovénient d'être né*, 246 pagini.

12. Simion Cubolta, *Pietre de aducere aminte*, 110 pagini.

13. André Glucksmann, *Les maîtres penseurs*, 311 pagini.

14. Jean François Revel, *La tentation totalitaire*, 189 pagini.

15. Mira Simian, *Farmece*, 52 pagini.

În total au fost ridicate 21 (douăzeci şi una) cărţi.

Despre existenţa cărţilor în biblioteca mai sus-menţionată, numitul Steinhardt Nicu Aurel, bibliotecar voluntar, a dat explicaţii în nota explicativă dată în ziua de 11.05.1984.

Cu privire la proveniența cărţilor menţionate în prezentul proces-verbal, sus-numitul declară că acestea au fost aduse de dânsul din Franţa, în anul 1980, cu ocazia vizitei la Paris, şi au fost donate de către diverşi prieteni de la Paris, între care şi autorii.

Menţionăm că materialele nominalizate în procesul-verbal au fost ridicate cu consimţământul ieromonahului Antonie Perţa, locţiitorul stareţului mănăstirii, şi al lui Steinhardt Nicu Aurel, care a donat cărţile respective mănăstirii.

Cărţile au fost ridicate spre verificare şi control urmând a se hotărî dacă vor fi reţinute sau restituite.

Drept pentru care am încheiat prezentul proces-verbal în două exemplare dintre care unul rămâne la mănăstire.

Organe MI,
(ss./indescifrabil)

Din partea mănăstirii
(ss./indescifrabil)

ACNSAS fond informativ, dosar nr. 207, volum 6, ff. 220–221.

74.

1984 mai.

Cerere a lui Nicu Steinhardt
către preşedintele Uniunii Scriitorilor pentru restituirea manuscrisului confiscat al *Jurnalului fericirii.*

Tovarăşe preşedinte,

Subsemnatul Steinhardt Nicu Aureliu, membru şi pensionar al Uniunii Scriitorilor, domiciliat în Bucureşti, sect. 3, str. Ion Ghica nr. 3, cer voie să vă aduc la cunoştinţă următoarele:

În decembrie 1972 un manuscris al meu, dactilografiat însă nedefinitivat, mi-a fost ridicat de la domiciliul meu în urma unei percheziţii a organelor Securităţii. Manuscrisul se afla sub cheie, într-un dulap.

M-am adresat atunci Uniunii, cerându-i să intervină pentru a mi se restitui manuscrisul. Uniunea a dat curs cererii mele, considerând-o justificată, şi manuscrisul respectiv (intitulat *Jurnalul fericirii*) mi-a fost înapoiat în septembrie 1975, în prezenţa d-lor Virgil Teodorescu (pe atunci preşedinte al Uniunii), Laurenţiu Fulga (vicepreşedinte) şi Traian Iancu (directorul Fondului literar).

Mi-am luat atunci, în scris, angajamentul de a nu încerca să expediez manuscrisul în străinătate, precum şi de a nu-l răspândi în nici un fel în ţară.

Angajamentul acesta l-am respectat întru totul. Manuscrisul, relatând împrejurările în care fusesem arestat şi osândit în 1959[1] pentru a fi refuzat să fiu martor al acuzării în procesul intentat „grupului C. Noica–C. Pillat" (din care au mai făcut parte printre alţii Vladimir Streinu, Al. O. Teodoreanu, Sergiu Al-George, Marietta Sadova), convertirea mea la credinţa creştin-ortodoxă şi botezul primit în închisoarea din Jilava în martie 1960, a rămas, pecetluit, în

[1] Eroare în text, a fost condamnat în 1960.

posesia mea, purtând mențiunea „În caz de deces, rog a fi predat Uniunii Scriitorilor".

În mai 1984, organele Securității, fără să poată invoca nici un motiv, mi-au confiscat a doua oară manuscrisul de la domiciliul meu.

Îndrăznesc să fac din nou apel față de acest act pe care-l socotesc cu totul nejustificat și abuziv la bunăvoința Uniunii Scriitorilor, solicitând-o să intervină iarăși pentru a mi se restitui manuscrisul (care, nu după mult timp, desigur, având în vedere că am împlinit 72 de ani și sunt cardiac și suferind de o gravă boală intestinală, va reveni oricum Uniunii).

Port o adâncă recunoștință Uniunii pentru a mă fi ajutat în spiritul dreptății în 1975 și trag nădejde că îmi va acorda și acum același sprijin într-o cauză dreaptă, care implică însăși problema libertății scrisului și respectării legalității. Socotesc că prin nimic în cele scrise și publicate de mine ori în purtarea mea nu am contravenit angajamentului luat în scris în 1975 și-mi reafirm hotărârea de a-l respecta cu strictețe în continuare.

Nimic în manuscrisul, în purtarea ori în scrisul meu nu poate mărturisi împotriva profundului meu atașament față de țară sau împotriva nețărmuritei dragoste ce port neamului românesc.

Îmi pun întreaga nădejde în Uniunea din care am cinstea să fac parte.

Cu cea mai aleasă considerațiune,
N. Steinhardt

ACNSAS, fond informativ, dosar nr. 207, volum 6, ff. 262–263.

75.

1984 iunie.
Apreciere cu privire la lucrarea *Jurnalul fericirii* semnată de Nicu Steinhardt.

Apreciere cu privire la lucrarea *Jurnalul fericirii* de Steinhardt Nicu Aurel

Lucrarea reprezintă rememorarea efectivă a detenţiunii de aproape cinci ani pe care autorul a suferit-o între 1960–1964. Se împletesc de fapt trei fire narative: primul este descrierea propriu-zisă a detenţiei, a anchetei, a procesului; cel de-al doilea este reamintirea unor episoade din tinereţe sau dinainte de a fi arestat; al treilea fir narativ, la fel de important ca şi primele două, descrie procesul de convertire religioasă, de trecere la un ortodoxism fervent al autorului.

De la început trebuie spus că autorul nu face nici un secret, ci dimpotrivă declară limpede lipsa oricărei aderenţe şi simpatii faţă de comunism. Din această perspectivă descrie arestarea şi sentinţa ca fiind abuzuri grosolane, iar condiţiile din diferite penitenciare (Jilava, Gherla, Aiud) ca fiind „infernale", inchizitoriale, „de coşmar". Pe această linie reaminteşte şi de „reeducarea de la Piteşti, de Ţurcanu" şi atrocităţile pe care afirmă că le-a auzit de la deţinuţi mai vechi (pp. 114–115).

În *Jurnal* se fac referiri la o serie de oameni (scriitori, actori, foşti oameni politici), unii decedaţi, alţii transfugi la această dată, alţii încă în activitate în ţară: C. Noica, Paleologu Alecu, Negoiţescu Ion, N. Balotă, G. Tomaziu, Ion Omescu, V. Voiculescu, R. Lecca, Bellu Zilber şi alţii. Toţi sunt prezentaţi ca victime, în situaţii fizice şi morale îngrozitoare în diferitele închisori din anii 1950–1960.

Sunt amintite admirativ unele notorii nume de scriitori anticomunişti precum George Orwel sau Al. Soljenițîn.

Pe linia comentariului religios, putem afirma că lucrarea lui Steinhardt N. face apologia ortodoxiei, văzută ca unica posibilitate a

sufletului uman [de evadare] din infernul persecuțiilor politice. În mod cu totul surprinzător, mai ales ținând seama de originea etnică a autorului, cei mai umani și cumsecade oameni întâlniți în închisoare sunt legionarii, colegi de celulă, care l-au ajutat în grele ocazii.

Toate aceste caracteristici ale lucrării și mai ales atitudinea de mărturisită respingere a ideologiei comuniste exclud orice posibilitate de a considera oportună publicarea ei în țara noastră. De asemenea, dacă ar fi dată în vreun fel publicității peste hotare, lucrarea ar dăuna politicii și propagandei noastre, precum și memoriei unora dintre cei prezentați de autor în lucrare.

ACNSAS, fond informativ, dosar nr. 207, volumul 6, f. 249.

76.

1984 iunie 12.

Notă-rezumat a anchetei privind pe Nicu Steinhardt.

Ministerul de Interne
Departamentul Securității Statului
Securitatea Municipiului București
Serviciul 130

Strict secret
Exemplar nr. 1

Să inf. și Dir. I
19.VI.1984
(ss./indescifrabil)

Notă privind pe numitul Steinhardt Nicu Aurel

Steinhardt Nicu Aurel este fiul lui Oscar și Antoaneta, născut la data de 29.07.1912 în București, de naționalitate evreu și cetățenie română, absolvent al Facultății de Drept, membru al Uniunii Scriitorilor, în prezent pensionar, cu domiciliul stabil în București, str. Ion Ghica, nr. 3, sectorul 3.

Prin sentința nr. 24/1960 a Tribunalului Militar București a fost condamnat la 12 ani închisoare pentru uneltire contra ordinii sociale, făcând parte din gruparea condusă de Constantin Noica, iar în anul 1964 a fost pus în libertate.

În timpul detenției a trecut de la cultul mozaic la religia ortodoxă, iar în anul 1980 s-a călugărit și locuiește la Mănăstirea Rohia din județul Maramureș.

În anul 1972 s-a stabilit că Steinhardt Nicu Aurel a elaborat o lucrare cu conținut dușmănos, intitulată *Jurnalul fericirii*, în care prezintă în mod tendențios perioada petrecută în detenție, anchetele la care a fost supus, precum și unele aspecte din activitatea culturală din țara noastră, fapt ce l-a determinat să se îndrepte pe calea preocupărilor mistice, considerând că este calea cea mai accesibilă prin care își poate exprima unele convingeri personale fără a avea repercusiuni.

Lucrarea respectivă i-a fost ridicată de către organele de Securitate, însă ulterior i-a fost restituită prin conducerea Uniunii Scriitorilor ca nepublicabilă și cu indicația de a nu o difuza și altor persoane.

Steinhardt Nicu Aurel are relații cu o serie de persoane din străinătate, din rândul emigrației reacționare, inclusiv cu angajați ai postului de radio „Europa Liberă".

În anul 1983 a fost avertizat pentru faptul că trimitea cărți și ținea la curent cu privire la fenomenul literar din țara noastră pe Virgil Ierunca și Monica Lovinescu.

În cursul anului 1984 s-au obținut informații că în cadrul bibliotecii Mănăstirii Rohia, unde Steinhardt Nicu Aurel deține funcția de bibliotecar voluntar, s-ar deține o serie de cărți editate în străinătate, scrise de scriitori români aflați în emigrație.

Acest aspect a fost confirmat și de anchetele informative efectuate asupra celui în cauză.

Tot pe linie informativă și în cadrul anchetelor informative, s-a mai stabilit că datorită relațiilor pe care le are Steinhardt N. cu persoane din emigrație și elemente fost condamnate din țară, cu care se vizitează reciproc, există riscul ca manuscrisul lucrării cu conținut ostil intitulate *Jurnalul fericirii* să fie scos din țară sau înstrăinat în alt mod și folosit ca material de propagandă ostilă împotriva orânduirii din țara noastră.

Ca urmare, în conformitate cu măsurile hotărâte în analiza cazului la Direcția I în data de 14.05.1984 și cu aprobarea conducerii unității noastre, la data de 14.05.1984 a fost ridicat manuscrisul *Jurnalul fericirii* de la domiciliul lui Steinhardt Nicu Aurel, din București, iar la data de 25.05.1984, în urma unui control efectuat la Mănăstirea Rohia din județul Maramureș au fost ridicate cu consimțământul conducerii mănăstirii un număr de 21 cărți editate în străinătate, scrise de scriitori români din rândul emigrației reacționare dintre care: Monica Lovinescu, Emil Cioran, Horea Stamatu și alții, precum și de scriitori disidenți ruși.

Cărțile ridicate au un conținut profund dușmănos la adresa regimului socialist din țara noastră sau conținut anticomunist.

Șeful serviciului,
Maior Grigoroiu Ionel
12.06.1984

Maior Robu Iosif

ACNSAS, fond informativ, dosar nr. 207, volum 6, f. 235.

77.

1984 iunie.
Notă privind ancheta informativă
asupra lui Nicu Steinhardt.

Strict secret
ex. nr. 3

Nr. 100/00 din iunie 1984

Nu a fost promovată de către conducerea Direcţiei. Faceţi un grupaj de măsuri pentru a fi inclus în buletinul DSS

Notă

Recent, Securitatea Municipiului Bucureşti a obţinut informaţii potrivit cărora Steinhardt Nicu Aurel, în vârstă de 72 ani, jurist, pensionar, membru al Uniunii Scriitorilor, fost condamnat în 1960 pentru uneltire contra ordinii sociale, lucrat prin dosar de urmărire informativă, este preocupat să constituie în cadrul Mănăstirii Rohia din judeţul Maramureş (la care s-a călugărit în 1980) un fond special de cărţi editate în străinătate de elemente ostile R.S. România, spre a fi consultate de către persoane de încredere din anturajul său.

În acest context, cele două Securităţi teritoriale au cooperat în iniţierea şi aplicarea unui complex de măsuri informativ-operative care au condus la cercetarea lui Steinhardt Nicu Aurel şi ridicarea a 21 de lucrări cu conţinut duşmănos ce au ca autori pe Monica Lovinescu, Emil Cioran, Horia Stamatu, Mircea Eliade, Sanda Stolojan, Mira Simian şi unii scriitori disidenţi ruşi.

Totodată s-a trecut la avertizarea elementului urmărit, punându-i-se în vedere să întrerupă relaţiile cu persoanele reacţionare din Occident, în special cele angajate la postul de radio „Europa Liberă". Cu această ocazie, Steinhardt Nicu Aurel a fost determinat să predea organelor de Securitate şi manuscrisul său intitulat *Jurnalul fericirii*, compus din 550 pagini, cu conţinut ostil.

Datele şi informaţiile obţinute ulterior măsurilor întreprinse relevă că acesta se înscrie în conduita recomandată, dovedind, în acelaşi timp, o prudenţă sporită.

Se acţionează în continuare pentru prevenirea scoaterii din ţară a unor materiale necorespunzătoare sau publicării lor de către redacţii sau edituri din ţară, cu care colaborează, urmărindu-se concomitent discreditarea, izolarea şi descurajarea elementului urmărit.

ACNSAS, fond informativ, dosar nr. 207, volum 6, f. 248.

78.

1984 august 30.
Plan de măsuri în acțiunea informativă asupra lui Nicu Steinhardt.

Ministerul de Interne
Departamentul Securității Statului
Direcția I
132/M.N./Nr. 001623 din 30 august 1984

Strict secret
Ex. nr. –

Notă de analiză în DUI „Scriitorul"

La data de mai sus a fost analizat la Direcția I DUI privind pe Steinhardt Nicu Aurel cu participarea lt.-maj. Marin Nicolae din Serviciul III, mr. Robu Iosif, Securitatea Municipiului București, lt.-col. Nagy Vilhelm, Securitatea Județului Cluj, și lt.-col. Bob Ioan de la Securitatea Județului Maramureș.

A fost prezentată situația operativă în caz rezultând că, urmare a recentelor măsuri întreprinse în scop preventiv, au apărut aspecte care reclamă inițierea unor noi măsuri.

Astfel, sursa „Nistor" din legătura Securității Județului Cluj relatează că Steinhardt Nicu Aurel a contactat o serie de elemente din municipiul Cluj, parte din ele cunoscute cu activitate dușmănoasă cum sunt: Teohar Mihadaș, scriitor, fost condamnat, lucrat în DUI, „Manole", Virgil Bulat, fost condamnat politic, și Viorica Marii – redactori la Editura Dacia, prozatorul Alexandru Vlad și Iustin Chira Maramureșeanul, episcop al Mitropoliei Cluj. De asemenea, a confiat sursei menționate că a fost anchetat de organele de Securitate, întrebat de relațiile pe care le întreține cu persoane din străinătate, natura acestora precum și faptul că i-au fost ridicate cărți aparținând unor scriitori din emigrație pe care le constituise într-un „fond special" la Mănăstirea Rohia.

Având în vedere multiplele relații și deplasări realizate în țară, că are preocupări literare, iar concepțiile sale sunt necorespunzătoare,

este necesar să se acționeze în continuare pe linia descurajării, izolării și determinării acestuia să se abțină de la comiterea unor fapte care pot leza securitatea statului.

În acest sens, sarcinile pe care ni le propunem a fi rezolvate vor viza următoarele:

– identificarea tuturor legăturilor apărute sau care vor fi create, mai ales pe raza Securităților Județene Cluj, Maramureș și a Municipiului București;

– documentarea poziției prezente a obiectivului;

– determinarea lui Steinhardt Nicu Aurel să întrerupă relațiile cu elementele ostile din țară și emigrația română;

– prevenirea publicării unor lucrări „literare" cu conținut necorespunzător și trimiterii în exterior a unor astfel de materiale.

Pentru aceasta ne propunem întreprinderea următoarelor măsuri informativ-operative după cum urmează:

1. Instruirea și dirijarea cu sarcini concrete a informatorului „Nistor" din legătura Securității Județene Cluj ce se bucură de încrederea obiectivului și care, recent, a furnizat material informativ cu valoare operativă ce confirmă măsurile aplicate în caz.

Întrucât rezultă că acesta a fost invitat de Steinhardt Nicu Aurel să-l viziteze la Rohia, se va acționa în direcția realizării acestui contact pentru cunoașterea preocupărilor politice prezente, concepțiilor, precum și dacă mai deține alte lucrări editate de elemente ostile din emigrație.

Termen: permanent.
Răspund: Lt.-maj. Marin Nicolae,
lt.-col. Nagy Vilhelm.

2. Întrucât la cenaclul literar din orașul Beclean, județul Bistrița-Năsăud, unde periodic merge și Steinhardt Nicu Aurel, se întâlnește cu elemente semnalate cu manifestări politice necorespunzătoare între care Teohar Mihadaș, fost condamnat, Săplăcan Radu, profesor, lucrați în DUI, se va acționa pentru cunoașterea acțiunilor necorespunzătoare preconizate.

Termen: permanent.
Răspund: Lt.-maj. Marin Nicolae,
ofițerii care au cazurile în lucru
cpt. Bonca Valeriu – Sec. Jud. Bistrița-Năsăud.

3. Identificarea şi verificarea lui Ciomoş Virgil din Cluj la care Steinhardt Nicu Aurel apelează pentru a-l transporta cu autoturismul proprietate personală de la Cluj la Rohia, iar în funcție de datele obținute se va acționa prin măsuri operative.

Termen: 30.IX.1984.
Răspunde: Lt.-col. Nagy Vilhelm.

4. De asemenea, în cazul legăturilor apărute în județul Cluj cum sunt: Corina Bencecan, Andreicuț Ion din Turda, lucrat în DUI, Bulat Virgil, după identificarea şi verificarea acestora, vor fi intensificate măsurile informative pentru a obține date referitoare la atitudinea politică, preocupările şi intențiile lui Steinhardt Nicu Aurel.

Termen: 30.IX.1984.
Răspunde: Lt.-col. Nagy Vilhelm.

5. Continuarea anchetei informative prin audierea unor legături ale obiectivului create în țară în scopul documentării activității şi descurajării elementului urmărit. Avem în vedere pe: Zuicaru Gheorghe din Baia Mare, care l-a găzduit pe Steinhardt Nicu Aurel, Latiş Vasile şi Filip Ion, profesori din Tg. Lăpuş care l-au vizitat la Rohia, Teohar Mihadaş din Cluj.

Termen: 12.X.1984.
Răspund: Lt.-maj. Marin Nicolae,
lt.-col. Nagy Vilhelm,
lt.-col. Bob Ioan.

6. Studierea posibilităților instalării de mijloace TO la Mănăstirea Rohia precum şi la Cluj, pe momente operative, cu prilejul realizării unor contacte.

Termen: 12.X.1984.
Răspund: Lt.-maj. Marin Nicolae,
lt col. Bob Ioan,
lt.-col. Nagy Vilhelm.

7. Identificarea de surse cu posibilități informative în caz de la Securitatea Județeană Cluj, recrutate pe linia problemelor „Artă – Cultură" şi „Culte – Secte" care vor fi instruite cu sarcini concrete în vederea realizării sarcinilor propuse.

Termen: permanent.
Răspund: Lt.-maj. Marin Nicolae,
lt.-col. Nagy Vilhelm.

8. [În] funcție de datele și informațiile apărute pe linia existenței altor lucrări necorespunzătoare la biblioteca Mănăstirii Rohia, se va proceda la o nouă percheziție pentru ridicarea lor.

Termen: permanent.
Răspund: Lt.-maj. Marin Nicolae,
lt.-col. Bob Ioan.

Prezenta *Notă* completează Planul de măsuri existent în DUI „Scriitorul", elaborat la 31.V.1984.

În raport de evoluția situației operative în caz, vor fi inițiate măsuri informativ-operative corespunzătoare.

Din partea Direcției I,
Lt.-maj. Marin Nicolae

Lt.-col. Nagy Vilhelm
Lt.-col. Bob Ioan
Mr. Robu Iosif

ACNSAS, fond informativ, dosar nr. 207, volum 6, ff. 273–274.

79.

1984 septembrie.
Raport privind prevenirea unor acțiuni ale lui Nicu Steinhardt prin intermediul postului de radio „Europa Liberă".

Ministerul de Interne
Departamentul Securității Statului
Direcția I

Strict secret
Ex. nr. –

Nr. 00 din septembrie 1984

Raport

În executarea ordinului rezolutiv privind pe Steinhardt Nicu Aurel, despre care s-a făcut referire în emisiunea postului de radio „Europa Liberă" din 9 septembrie 1984, raportăm:

Este în vârstă de 73 ani, de naționalitate evreu, jurist, pensionar, membru al Uniunii Scriitorilor, fost condamnat pentru infracțiuni contra securității statului, lucrat prin dosar de urmărire informativă de Securitatea Municipiului Bucureşti şi aflat în controlul unității noastre.

Despre sus-numitul se cunoaşte că fiind un religios fanatic, în perioada detenției, sub influența prietenilor săi, între care Constantin Noica, precum şi preotul Mina Dobzeu, a trecut de la cultul mozaic la cel ortodox, iar în anul 1980 s-a călugărit la Mănăstirea Rohia din județul Maramureş.

Din urmărirea informativă a rezultat că întreține relații cu oameni de litere din țară, majoritatea având antecedente politice şi penale, elemente din emigrația română reacționară, fiind total preocupat să redacteze şi să publice lucrări literare în conținutul cărora încearcă să strecoare idei cu conținut dușmănos.

În anul 1983 organele de Securitate au prevenit publicarea unor capitole necorespunzătoare din cartea *Critică la persoana întâi*, tipărită la Editura Dacia din Cluj-Napoca. De asemenea, în acelaşi

an, Steinhardt Nicu Aurel a fost avertizat pentru legăturile neoficiale cu angajați şi colaboratori ai postului de radio „Europa Liberă".

Ulterior au fost obținute informații potrivit cărora este preocupat să constituie în cadrul Mănăstirii Rohia un fond special de carte din cele editate în străinătate de elemente ostile țării noastre ca: Monica Lovinescu, Virgil Ierunca, Emil Cioran, Horia Stamatu, Mircea Eliade, Sanda Stolojan, Mira Simian şi unii disidenți ruşi.

Pentru a preveni ca aceste tipărituri să fie citite de către alte persoane, cu acordul său s-a efectuat o percheziție la reşedința acestuia din incinta mănăstirii, prilej cu care au fost ridicate 21 de lucrări cu conținut duşmănos.

Cu ocazia cercetării informative, Steinhardt Nicu Aurel a fost determinat să predea organelor de Securitate un manuscris cu conținut ostil intitulat *Jurnalul fericirii*, care ar putea fi scos în exterior.

Din datele ce le deținem până în prezent, rezultă că această situație este cunoscută în străinătate ca urmare a faptului că scriitorul Dorin Tudoran, element protestatar, a reuşit să înmâneze în ziua de 24 august a.c. un material ziaristului francez Rosenthal Bertrand, al cărui conținut a fost publicat de agenția France Presse, şi preluat de posturile de radio „Europa Liberă" şi „Vocea Americii".

Recent dosarul de urmărire informativă prin care este urmărit Steinhardt Nicu Aurel şi legăturile sale a fost analizat stabilindu-se noi măsuri, [în] funcție de situația operativă, menite să contribuie la cunoaşterea şi prevenirea eventualelor acțiuni ostile.

Şeful direcției,
General-maior
Bordea Aron

ACNSAS, fond informativ, dosar nr. 207, volum 6, ff. 282–283.

80.

1984 octombrie 9.
Raport privind instalarea mijloacelor de ascultare la domiciliul lui Nicu Steinhardt.

Ministerul de Interne
Departamentul Securității Statului
Securitatea Municipiului București
134/R.I./001623/09.10.1984

Strict secret
Ex. nr. 1

Se aprobă
(ss./indescifrabil)

Raport

Numitul Steinhardt Nicu-Aurel, fiul lui Oscar şi Antoaneta, născut la data de 29.07.1912 în Bucureşti, de naționalitate evreu, absolvent al Facultății de Drept, membru al Uniunii Scriitorilor, în prezent pensionar, domiciliat în Bucureşti, str. Ion Ghica nr. 3, fost condamnat în anul 1960 la 12 ani închisoare pentru uneltire împotriva ordinii sociale, este lucrat prin DUI pentru faptul că întreține relații cu elemente din rândul emigrației române reacționare, cu foşti condamnați şi alte elemente cunoscute cu probleme pe linie de securitate, care îl vizitează la domiciliu.

În vederea completării şi verificării informațiilor privind preocupările, manifestările şi natura relațiilor lui Steinhardt Nicu-Aurel, precum şi pentru documentarea activității sale dușmănoase, este necesară instalarea la domiciliul său a mijloacelor TO.

Din studiul efectuat la fața locului împreună cu un ofițer de la Unitatea Specială „T" au rezultat următoarele:

– sus-numitul locuieşte la etajul II al imobilului, într-o garsonieră cu intrarea direct în fața scărilor de acces şi a celor două lifturi;

– uşa locuinței este asigurată cu trei încuietori tip yală dintre care una este de proveniență străină;

– pe acelaşi palier cu sus-numitul mai locuiesc încă două familii, între care majoritatea persoanelor sunt în vârstă de peste 70 de ani şi de naţionalitate evrei;

– natura construcţiei imobilului şi a instalaţiilor de lumină, apă, gaze şi telefon nu permite efectuarea unor lucrări din apartamentele învecinate.

Faţă de cele raportate mai sus,

PROPUNEM:

A se aproba instalarea la domiciliul lui Steinhardt Nicu-Aurel a mijloacelor TO de tip ICDT prin deranjamente.

Menţionăm că din datele pe care le deţinem rezultă că nu există riscul deconspirării măsurilor propuse.

Şeful serviciului,
Maior Grigoroiu Ionel

Maior
Robu Iosif

De acord:
Adj. al şef. Securităţii
Municipiului Bucureşti,
Col. Răduică Gheorghe

ACNSAS, fond informativ, dosar nr. 207, volum 10, f. 229.

81.

1984 decembrie 10.
Notă de analiză în DUI „Scriitorul" care propune compromiterea lui Nicu Steinhardt şi înlăturarea lui de la Mănăstirea Rohia.

Ministerul de Interne
Departamentul Securităţii Statului
Securitatea Municipiului Bucureşti
Nr. 134/R.I./001623 din 10.12.1984

Strict secret
Ex. nr. 1

Se aprobă
(ss./indescifrabil)

Notă de analiză în DUI „Scriitorul" privind pe numitul Steinhardt Nicu-Aurel

Steinhardt Nicu-Aurel este în vârstă de 72 de ani, de naţionalitate evreu, scriitor, pensionar, cu domiciliul stabil în Bucureşti, str. Ion Ghica nr. 3, flotant în comuna Rohia, judeţul Maramureş.

În anul 1960 a fost condamnat la 12 ani muncă silnică pentru uneltire contra ordinii sociale, în gruparea condusă de Constantin Noica.

În timp ce se afla în detenţie a trecut de la cultul mozaic la cel ortodox, iar în anul 1980 s-a călugărit şi s-a stabilit la Mănăstirea „Sf. Ana" din comuna Rohia, judeţul Maramureş.

Are preocupări literare încă din tinereţe, este cunoscător al limbilor franceză, engleză şi germană. A realizat mai multe traduceri şi a publicat câteva cărţi de critică literară şi eseistică.

Este colaborator la diverse reviste şi edituri din ţară cum sunt: *România literară, Secolul 20* şi Cartea Românească din Bucureşti, *Facla* şi Dacia din Cluj-Napoca, *Vatra* din Tg. Mureş, *Familia* din Oradea, *Astra* din Braşov şi întreţine relaţii cu o serie de scriitori între care unii cunoscuţi în evidenţele de Securitate ca: Alecu Paleologu, Constantin Noica, Virgil Bulat, Geo Bogza, Eugen Simion, Ileana Mălăncioiu, Popescu Ştefan, Ioan Alexandru şi alţii.

În anul 1972 cu ocazia unei percheziții domiciliare i s-a ridicat un exemplar dactilografiat al lucrării intitulate *Jurnalul fericirii* (532 pagini) cu conținut ostil orânduirii din țara noastră. Ca urmare a fost avertizat de către organele de Securitate, însă ulterior lucrarea i-a fost restituită de către conducerea Uniunii Scriitorilor fără acordul organelor noastre. [Adnotare:] *Cum a ajuns lucrarea la Uniune? Putem invoca lipsa acordului nostru?*

De asemenea Steinhardt Nicu-Aurel are relații cu elemente din cadrul emigrației române reacționare, cum sunt: Monica Lovinescu, Virgil Ierunca, Eugen Ionescu, Mircea Eliade, Vlad și Sanda Stolojan, Emil Cioran, Alexandru Ciorănescu, Dan Cernovodeanu, Dumitru Țepeneag, Virgil Tomaziu, pe multe dintre acestea contactându-le cu prilejul călătoriei efectuate în 1980.

Este ascultător frecvent al postului [de] radio „Europa Liberă", iar până în 1983 prin legăturile pe care le avea cu Virgil Ierunca și Monica Lovinescu îi informa cu privire la fenomenul literar din țara noastră. Pentru aceste fapte a fost din nou avertizat în luna martie 1983.

Prin natura preocupărilor sale literare, cât și celor religioase, face dese deplasări în țară, îndeosebi în județele Cluj, Maramureș, Bistrița-Năsăud și Vâlcea, prilej cu care contactează diverse persoane, unele aflate în preocuparea organelor de Securitate, pe care încearcă să le influențeze negativ.

La începutul a.c. s-au obținut informații potrivit cărora Steinhardt Nicu-Aurel, în calitatea sa de bibliotecar la Mănăstirea Rohia, ar fi constituit un fond de cărți al emigrației române reacționare. S-a mai stabilit faptul că acesta a lăsat verișoarei sale Goldstein Ella indicația testamentară ca în caz de deces, lucrarea *Jurnalul fericirii* să fie dată unuia dintre prietenii săi, Alecu Paleologu, [lui] sau Mihai Milea, student la Institutul Teologic din București, fapt ce poate face posibilă folosirea acesteia în scopuri ostile statului nostru.

În cadrul anchetei informative din data de 11.05.1984, Steinhardt Nicu-Aurel a recunoscut că la Mănăstirea Rohia a constituit un fond „special" de cărți aparținând unor scriitori români aflați în Occident și pe care le-a adus în anul 1980 din Franța sau pe care le-a primit ulterior de la prietenii săi aflați în străinătate.

Cu acordul său și al starețului mănăstirii, la 25 mai 1984 au fost ridicate din biblioteca Mănăstirii Rohia, pe bază de proces-verbal,

un număr de 21 (douăzeci şi una) de cărți scrise de: Monica Lovinescu, Emil Cioran, Horia Stamatu, precum şi de unii scriitori disidenți ruşi sau autori occidentali, majoritatea având conținut împotriva regimului din țara noastră sau anticomunist.

Totodată, a fost ridicată de la domiciliul lui Steinhardt N. lucrarea *Jurnalul fericirii.*

Deşi în cadrul anchetei informative Steinhardt Nicu-Aurel a rugat organele MI să nu facă caz de faptul că a introdus aceste cărți în mănăstire „pentru a nu da apă la moară şovinismului şi sectanților şi a nu pune mănăstirea şi cultul ortodox într-o lumină nefavorabilă", ulterior acesta s-a plâns unor prieteni ai săi din domeniul literar şi a trimis un memoriu conducerii Uniunii Scriitorilor, cerând să fie sprijinit să recapete manuscrisul.

La data de 9 septembrie 1984 la postul de radio „Europa Liberă", în cadrul emisiunii „Actualitatea Românească" a fost transmis un comentariu deosebit de duşmănos al lui Virgil Ierunca pe marginea unui articol apărut în ziarul *Le Monde* în care, pe lângă alte aspecte tendențioase, este prezentat şi cazul lui Steinhardt N.

Prin măsurile informativ-operative întreprinse ulterior asupra lui Steinhardt N., îndeosebi după sosirea sa în Bucureşti (20 septembrie), au rezultat următoarele:

Sus-numitul a afirmat, după controlul care s-a făcut la Mănăstirea Rohia şi ridicarea de către organele de Securitate a cărților, [că] el este vinovat, deoarece a primit pe diferite persoane în bibliotecă (se referă la unii scriitori din Bucureşti şi Cluj-Napoca) pe care le-a crezut prietene, dar în realitate erau „lupi îmbrăcați în haine de oaie". Consideră că cel puțin unul dintre respectivii scriitori era informator al organelor de Securitate.

Nimic nu l-a indignat mai mult decât faptul că „prieteni şi colegi de-ai săi de breaslă, scriitori, față de care şi-a deschis inima şi le-a spus tainele, l-au trădat. Înțelege şi respectă pe lucrătorul de Securitate pentru că acesta nu îşi face decât datoria deschis, pe față, dar nu poate ierta fapta trădării prietenilor săi. Oamenii se denunță unii pe alții şi puterea Securității stă în acest lucru".

A mai menționat că în urma acțiunii organelor de Securitate la Uniunea Scriitorilor s-a creat o perturbare serioasă, născându-se întrebări cu privire la autorul denunțului.

Socoteşte „stupidă" acţiunea „Europei Libere" care s-a simţit datoare să-i facă „reclamă" fără ştirea şi voia lui, neţinând seama de neplăcerile pe care i le poate cauza o asemenea „ştire", întrucât" e ridicol şi absurd să se încerce a-l prezenta ca un disident aşa cum el nu este şi nici nu va fi niciodată". [Adnotare:] *Nu poate fi explicată* [o] *asemenea poziţie?*

Pe de altă parte, Steinhardt Nicu-Aurel şi-a exprimat teama că în urma acestor întâmplări i se va interzice să mai publice lucrările literare la revistele şi editurile la care colaborează.

Această convingere i-a fost întărită şi de faptul că unele reviste, între care *Steaua* din Cluj-Napoca, i-au respins lucrările prezentate întrucât conţineau aprecieri tendenţioase, unilateral negativiste sau cu caracter mistic.

Ca urmare a apelat la sprijinul vechilor sau mai noilor săi prieteni din domeniul scrisului, unii cu funcţii în conducerea Uniunii Scriitorilor, sau a[l] unor edituri. Între aceştia menţionăm pe: Alecu Paleologu, Constantin Noica, Virgil Bulat, Eugen Simion, Vlaicu Bârna, O.S. Crohmălniceanu, toţi foşti condamnaţi sau aflaţi în preocupările organelor de Securitate.

Totodată, a cerut unor cunoştinţe ale sale să intervină pe lângă Arhiepiscopia Clujului pentru a nu fi îndepărtat de la Mănăstirea Rohia. [Adnotare:] *Ar putea fi condiţionat.*

Deşi în vârstă şi cu sănătatea precară, Steinhardt Nicu-Aurel a desfăşurat în ultima perioadă o activitate destul de susţinută atât pe linia preocupărilor literare, cât şi religioase. De la sosirea sa în Bucureşti a contactat multiple persoane, fie prin deplasările personale pe care le face, fie la domiciliul său.

Dintre cele care s-au aflat în mod frecvent în anturajul său menţionăm pe: Alecu Paleologu, fost condamnat care îl sprijină în domeniul literar, Virgil Bulat, redactor la Editura Dacia din Cluj-Napoca, fost condamnat, la care apelează în vederea publicării unor articole sau lucrări literare, Dragoş Cojocaru, bibliotecar la Biblioteca Academiei R.S. România, care-i procură cărţi; Vanzurec Domnica, menajeră, şi Goldstein Ella, verişoară, ambele ocupându-se cu rezolvarea unor probleme ale sale ca: cumpărarea de cărţi şi reexpedierea corespondenţei în străinătate; Mihai Milea, student la Institutul Teologic din Bucureşti, de care este legat şi căruia îi acordă meditaţii în domeniul limbilor străine.

Menționăm că atât în contactul cu cei menționați mai sus, cât și în discuțiile purtate cu alte persoane, Steinhardt N. exercită o mare influență și se bucură de aprecierea acestora fie datorită erudiției sale, fie faptului că, în mod cu totul excepțional, a trecut de la religia mozaică la cea ortodoxă.

Acesta, deși în general adoptă o atitudine prudentă, nu scapă prilejul ca în diverse împrejurări, în scris sau verbal, să strecoare unele idei tendențioase cu privire la regimul din țara noastră.

Din urmărirea informativă a mai rezultat că sus-numitul continuă să mențină legătura în mod direct sau indirect cu unele persoane din rândul emigrației române reacționare, acesta rămânând un fidel admirator al literaților români aflați în Occident, pe care încearcă să-i evidențieze în scrierile sale.

Având în vedere cele raportate mai sus, în scopul prevenirii și curmării unor acțiuni îndreptate împotriva securității statului, în viitor se vor întreprinde următoarele măsuri:

1. Va fi dirijat informatorul „Adrian Cozmescu" din legătura noastră pentru ca în discuțiile pe care le va purta să stabilească comentariile pe care le face Steinhardt Nicu-Aurel, referitoare la măsurile ce s-au întreprins sau vor fi întreprinse asupra sa și a unor legături ale sale, intențiile viitoare.

Totodată să stabilească care sunt persoanele care au cunoscut aceste aspecte și ar fi putut transmite date la postul de radio „Europa Liberă".

Sarcină permanentă.
Răspunde: Mr. Robu Iosif.

2. În cooperare cu Serviciul 120 din unitatea noastră și cu Inspectoratele Județene Cluj și Maramureș, vor fi instruite și dirijate surse din mediul literar și cultic cu posibilități reale pe lângă Steinhardt N. („Nistor", „Bratu", „Udrea", „Apostol Nicolae") pentru a stabili: comentariile pe care le face în continuare acesta, legăturile pe care le realizează, precum și obținerea de date care să conducă la clarificarea modului și căilor prin care au ajuns în exterior date legate de situația obiectivului și măsurile întreprinse asupra sa.

Sarcină permanentă.
Răspund: Lt.-maj. Marin Nicolae, Dir. I,
mr. Robu Iosif.

3. Vor fi efectuate anchete informative asupra lui Steinhardt N. şi a legăturilor sale apropiate pentru a stabili:

– modul de introducere în ţară a cărţilor ridicate de la Mănăstirea Rohia şi persoanele care au luat cunoştinţă de conţinutul lor;

– persoanele cărora N. Steinhardt le-a vorbit despre măsurile întreprinse de către organele de Securitate şi care ar fi putut transmite în străinătate astfel de date;

– în acelaşi timp se va acţiona în vederea temperării, compromiterii şi izolării lui N. Steinhardt.

Termen: 30.I.1985.
Răspunde: Mr. Robu Iosif.

4. Prin Serviciul 120 şi Compartimentul „Culte–Secte" din unitatea noastră se va stabili care persoane din mediul literar şi cultic, care apar ca legături ale lui Steinhardt N., au făcut deplasări în străinătate în această perioadă şi ar fi putut transmite din partea acestuia date în exterior.

Termen: 30.XII.1984.
Răspunde: Mr. Robu Iosif.

5. Prin organele conducătoare din Departamentul Culte şi ale Patriarhiei vor fi iniţiate măsuri în vederea înlăturării lui Steinhardt Nicu-Aurel de la Mănăstirea Rohia, judeţul Maramureş.

Termen: 20.II.1985.
Răspund: Mr. Grigoroiu Ionel,
mr. Robu Iosif.

6. Măsurile informativ-operative care vor fi întreprinse vor fi controlate prin mijloacele TO şi, în anumite momente operative, de filaj.

Răspunde: Mr. Robu Iosif.

7. Vor fi controlate legăturile lui N. Steinhardt cu străinătatea în scopul prevenirii trimiterii unor materiale sau mesaje cu conţinut ostil.

Răspunde: Mr. Robu Iosif.

În funcţie de aspectele noi ce vor [apărea], se vor face noi propuneri.

Şeful serviciului,
Maior Grigoroiu Ionel

Maior
Robu Iosif

ACNSAS, fond informativ, dosar nr. 207, volum 7, ff. 56–59.

82.

1984 decembrie 22.

Adresă privind urmărirea atentă a corespondenței
și coletelor primite sau expediate de Nicu Steinhardt.

Ministerul de Interne
Departamentul Securității Statului
Direcția I
Nr. 132/W.M./0/0079511 din 22 dec. 1984

Strict secret
Ex. nr. 1

Către Securitatea Municipiului București

Din analiza dosarului de urmărire informativă privind pe „Scriitorul" (Steinhardt Nicu Aurel), fost condamnat pentru infracțiuni contra securității statului, rezultă că acționându-se mai corespunzător, inclusiv din punct de vedere al cooperării cu Securitatea Cluj și Maramureș, s-au obținut un volum sporit de informații cu valoare operativă, care au permis inițierea și aplicarea unor măsuri preventive vizând activitatea sus-numitului.

Cu toate acestea, apreciem că încă nu se cunoaște în profunzime activitatea dușmănoasă a obiectivului, intervențiile preventive având un efect limitat. Concludent este faptul că începând din lunile august-septembrie 1984, acțiunile întreprinse asupra sa au făcut obiectul propagandei dușmănoase externe, deci la scurt timp după aplicare.

În legătură cu acest aspect mai reținem:

În dosarul de urmărire informativă nu s-au obținut date și materiale din care să reiasă că „Scriitorul" are o legătură ascunsă în străinătate. În perioada anterioară, făcând călătorii temporare în Occident, a comunicat la modul direct cu elemente din emigrația intelectuală reacționară și persoane angajate la postul de radio „Europa Liberă".

„Scriitorul", îndoctrinat profund cu concepții ostile, anticomuniste, este și un element abil, viclean, are multe relații de încredere în rândul oamenilor de litere și artă, unii lucrați pe diferite profiluri de muncă pentru legături de natură dușmănoasă cu cetățeni străini și

postul de radio amintit (Dorin Tudoran, pe linie de Artă–Cultură la Securitatea Municipiului Bucureşti; Dimisianu Georgeta la Direcţia I; Constantin Noica la Direcţia a III-a etc.).

Deşi faţă de organele de Securitate s-a arătat interesat în păstrarea discreţiei asupra măsurilor ce i s-au aplicat în mai a.c., tot el, începând din luna iunie, a început să relateze cunoştinţelor, chiar cu multe amănunte, împrejurările în care a fost cercetat şi percheziţionat (nota lui „Nistor" din 13.07.1984). De asemenea, însoţit de scriitorul Mircea Dinescu, element contestatar, a depus memoriul cunoscut la preşedintele Uniunii Scriitorilor.

La 10 septembrie a.c., Mircea Săndulescu, scriitor, alt element contestatar, cu cerere de plecare definitivă din ţară, a relatat, cu ocazia unui contact operativ că ştirea transmisă de Agenţia France Presse şi „Vocea Americii" la 27 august a.c., prin care a fost prezentată tendenţios situaţia personală a sus-numitului, a lui Mircea Daneliuc şi a „Scriitorului", a fost difuzată în baza unui material redactat de Dorin Tudoran ce i-a fost înmânat ziaristului francez Bertrand Rosenthal. Mircea Săndulescu susţine că ştie despre acest lucru chiar de la Dorin Tudoran.

Am apreciat necesar să ne referim la aceste aspecte având în vedere şi măsurile propuse la ultima analiză ce s-a făcut în caz, însuşite de conducerea Securităţii Bucureşti.

Din analiza acţiunii mai rezultă că nu se acţionează calificat pentru discreditarea, izolarea şi descurajarea elementului urmărit. Continuarea cercetării informative a „Scriitorului" şi a legăturilor sale apropiate (aşa cum s-a propus şi aprobat în ultima notă de analiză) poate avea efect contrar celui urmărit. Referindu-ne la legăturile sale apropiate, acestea sunt de fapt cele lucrate prin acţiuni cu situaţii operative complexe.

În ce priveşte măsura preconizată de a se acţiona prin conducerea Departamentului Cultelor şi a Patriarhiei, în scopul înlăturării „Scriitorului" din Mănăstirea Rohia, acest lucru este posibil însă, după părerea noastră, la Bucureşti respectivul are condiţii sporite de a acţiona duşmănos.

Considerăm că pentru perfecţionarea activităţii informativ-operative în acest caz, pe lângă măsurile stabilite, este necesar:

Să se inițieze noi acțiuni de cooperare cu serviciile informative care lucrează legăturile „Scriitorului", urmărind obținerea și valorificarea la timp a materialelor obținute și prin mijloacele TO care se referă la activitatea acestuia, inclusiv pentru confirmarea certă a modului cum au ajuns în străinătate datele referitoare la cercetarea și percheziția ce i s-a făcut. Avem în vedere Serviciile Artă–Cultură din cadrul Securității București și [al] unității noastre, Direcția III și Securitățile Județene Cluj și Maramureș.

Cooperarea să vizeze în primul rând sursele informative din anturajul obiectivului. În perioada actuală, când respectivul se găsește la București, [să fie făcute demersuri] pentru folosirea informatorilor „Bratu", „Nistor" și „Botizan" din legătura Securității Cluj, inclusiv în scopul verificării sincerității lor prin mijloacele TO existente („Nistor", care a furnizat mai multe materiale, este rudă cu „Scriitorul").

Mai avem în vedere conlucrarea cu Serviciul independent „D" pentru elaborarea de variante care să fie lansate în anturajul „Scriitorului", în scopul izolării, discreditării și dezinformării: sunt informații potrivit cărora convertirea la creștinism și retragerea acestuia la Mănăstirea Rohia au produs surpriză în cercurile coreligionarilor, în rândul altor categorii de persoane. Există surse și relații oficiale [prin] care se pot strecura, spre exemplu, versiuni în sensul că cercurile evreiești i-au cerut să se convertească pentru a putea pătrunde în scopuri informative în ierarhia Bisericii Ortodoxe.

În situația în care asemenea versiuni nu dau rezultatul scontat, prin posibilitățile din cadrul Patriarhiei, i se va condiționa rămânerea în viața monahală cu abținerea de la activități care pot umbri prestigiul Bisericii (după cum rezultă din dosar, într-o împrejurare „Scriitorul" a manifestat teamă față de arhiepiscopul Teofil Herineanu, cerând intervenții pe lângă respectivul în sensul să-l ocrotească).

Apreciem că este necesar să se acorde în continuare atenție materialelor prezentate spre publicare de „Scriitorul" mai ales Editurii Dacia și revistei *Steaua* din Cluj-Napoca (sunt posibilități informative în acest sens).

De asemenea, este necesar[ă] obținerea de informații care să confirme ori să infirme ipoteza existenței altor lucrări în manuscris, aparținând respectivului.

În desfăşurarea urmăririi informative să se folosească mai mult, pe momente operative, mijloacele speciale. La 2 septembrie a.c. s-a obţinut un material TO din care rezultă că Dimisianu Georgeta, lucrată şi pentru legături ascunse cu postul de radio „Europa Liberă", aştepta venirea „Scriitorului" la Bucureşti, urmând să se întâlnească cu el, moment operativ ce nu a fost controlat.

Sunt informaţii că sus-numitul pune materialele în circuitul poştei din alte localităţi, probabil şi fără destinatar. În această situaţie este utilă luarea în control a adreselor, legăturilor mai principale din ţară, dar mai ales din străinătate.

Acţiunea prezentând o situaţie operativă mai complexă şi fiind în control, rugăm ca informaţiile să ne fie comunicate în timp util pentru a acţiona, împreună, cu noi măsuri de natură a impulsiona clarificarea cazului.

Şeful direcţiei,
General-maior Bordea Aron

Şeful serviciului,
Colonel Ciupercă Mihai

ACNSAS, fond informativ, dosar nr. 207, volum 7, ff. 63–64.

83.

1984 decembrie 28.
Notă de ascultare a telefonului şi conversaţiilor
din casa lui Nicu Steinhardt cu Constantin Noica.

Post 20/24
Redactat în limba română
File 2/4
28.XII.1984

Strict secret
Ex. unic

Notă de ascultare „Stan"

Ora 9,00 chemat[1]:
Dinu şi Mariana[2] intenţionează să-l viziteze pe „Stan".
Acesta îi aşteaptă, mai ales că a primit o scrisoare de la mitropolitul Andonie, care-l anunţă că-i va publica articolul scris pentru Mitropolia Ardealului şi care-l roagă să treacă pe la Sibiu. „Stan" intenţionează să treacă pe la Sibiu, dar nu ştie când.
În cameră:
„Stan" e vizitat, în jurul orei 12,00, de Mihai, mecanic, venit să-i repare un radiator. Acesta se plânge de lipsa de căldură, dar „Stan" consideră că *tot e mai bine ca la puşcărie.*
După-amiază, în jurul orei 18,00, sosesc Dinu şi Mariana, cu care discută mai întâi probleme de sănătate. „Stan" recunoaşte că a trecut, datorită bolii, printr-o criză spirituală. A crezut că are cancer şi asta i-a dat o linişte neaşteptată.
Dinu îl întreabă dacă nu e franciscan pentru că cei cu astfel de credinţă cheamă în ajutor natura, „Stan" infirmă însă.
Discuţia continuă apoi pe teme literare, „Stan" a fost lăudat de criticul Liiceanu şi, în ultima vreme, i-au fost publicate destul de multe articole. Sorescu l-a invitat chiar să scrie mai des.

[1] Sublinieri în original.
[2] Constantin şi Mariana Noica.

Dinu intenţionează ca la anul să scoată împreună cu Liiceanu, Pleşu, Flaiminger[3] şi Vieru *Caiete[le] de la Păltiniş*, care să vizeze Europa.

„Stan" e încântat. Ar scrie şi el, dar nu în primul număr. Poate în al treilea.

Discuţia deviază de la subiectul iniţial şi cei doi comentează politica lui Reagan şi apreciază că a fost un moment când politicul nu a mai fost pe primul loc, interesa[u] numai culturalul şi economicul. Şi pentru ca din nou politica să fie pe linia întâi, trebuia să se întâmple ceva şocant. Asta a făcut Reagan cu cursa înarmărilor.

Discuţia continuă apoi pe teme culturale, Dinu îi recomandă filmul *Ana Pavlova* şi „Stan" speră să meargă cu Marie Jeanne. Îi povesteşte apoi cum a murit Forry, soţul acesteia, şi discutând de sănătate, *„Stan" îşi aminteşte de cei cu care a făcut puşcărie mulţi ani şi care mai trăiesc, deşi bolnavi: Ioan Ianolide, legionar cu 23 de ani de puşcărie, are diabet, ciroză... dar e totuşi lucid şi în putere; Ilie Griga, tot legionar şi tot cu 23 de ani, Niki Alexandrescu care a făcut parte din gruparea Sumanelor Negre.*

Dinu îl ştie pe Niki care a fost prieten de sport cu el. Se pare totuşi că a murit. Dinu regretă că nu mai poate sta, dar se circulă greu. La ora 20,30 pleacă. În continuare linişte.

30 XII 1984

Red. lt.-maj. D.F.

ACNSAS, fond informativ, dosar nr. 207, volum 10, ff. 315–316.

[3] Eroare, Thomas Kleininger.

84.

1985 ianuarie 26.
Adresă privind mesajul lui Nicu Steinhardt
către prietenii săi de la Paris.

Ministerul de Interne
Departamentul Securităţii Statului
UM 0544

Strict secret
Ex. nr. 1

Nr. 225/b-2/0041507/26.01.1985

Către UM 0610 Bucureşti

[Rezoluţie:] *T.C.,*
vedeţi dacă nu interesează Serv. 4 sau 5,
apoi raportaţi-mi şi mie pentru a decide.
(ss./indescifrabil)

Deţinem date din care rezultă că Steinhardt Nicolae, monah la Mănăstirea Rohia, Maramureş, cu relaţii în rândul scriitorilor, este îngrijorat de faptul că a fost anchetat de organele de Securitate din Bucureşti şi Lăpuş pentru manifestări ostile şi legături cu Monica Lovinescu şi Virgil Ierunca din Franţa, colaboratori ai postului de radio „Europa Liberă".

Cel în cauză caută în prezent o persoană de încredere care urmează să se deplaseze în Franţa prin care să-i transmită lui Virgil Ierunca următorul mesaj:

– le rămâne acelaşi bun prieten;

– nu le mai poate trimite scrisori şi cărţi deoarece Securitatea română i-a interzis acest lucru;

– poate să primească medicamente de la ei;

– să fie mai discreţi şi să nu-l mai popularizeze la postul de radio „Europa Liberă".

Steinhardt Nicolae consideră că despre toată această întâmplare cu Securitatea sunt vinovaţi unii din prietenii săi, scriitori care cu ocazia vizitelor ce i le-au făcut l-au provocat la discuţii pe teme politice după care l-au reclamat, exagerând mult în cele relatate. Afirmă că nu este supărat pe organele de stat, ci pe denunţători şi doreşte să ia legătura cu organele de Securitate pentru a le informa despre ce scrie şi publică, fără însă să accepte să fie folosit ca informator.

Şeful unităţii,
(ss./indescifrabil)

S 2
Atenţie
Raportaţi ac. poziţie

ACNSAS, fond informativ, dosar nr. 207, volum 7, f. 70.

85.

1985 februarie 19.

Notă de ascultare a conversațiilor din casa lui Nicu Steinhardt cu Stelian Tănase.

Post 20/24
Redactat în limba română
19.02.1985

Strict secret
Ex. unic

„Stan"

Ora 10 chemat [1]

„S" discută cu *Alecu* stabilind ca vizita la expoziție să o amâne pe mâine, Alecu încă nu a primit pensia și „S" este în așteptarea unui prieten.

În cameră în jurul orei 10,15 sosește *Stelian Tănase* cu care „S" poartă o vreme discuții legate de o serie de cărți pe care acesta le-a citit în ultima vreme.

La rândul său, „S" îi va împrumuta din cărțile pe care le are. Ultima citită *se referă [la] întâlnirea dintre un comunist și un anticomunist, întâlnire ce are loc într-un lagăr.*

„S" îi relatează în continuare vizitatorului aspecte legate de orientările sale politice. *„S" e un evreu care recunoaște în mod deschis că se simte atras de români. Se consideră mai mult român decât evreu.*

„S" apreciază că a avut noroc de două ori în viață: că provine dintr-o familie înstărită financiar și că *a avut drept guvernantă o femeie cu calități deosebite. O „hipergermană" care l-a crescut în doctrina naționalist-socialiștilor.*

În primul an de facultate „S" a fost de orientare [de] stânga în mod vădit. Treptat, după ce l-a studiat pe Marx, s-au schimbat lucrurile. Fără să mai dea amănunte, „S" își amintește de greutățile pe care le-a avut după aceea. *Necazul cu manuscrisul i se trage de la o*

[1] Sublinieri în original.

turnătorie. Multă vreme a bănuit pe cineva, dar respectivul, înainte de a muri, l-a chemat să-l spovedească şi nu a mărturisit nimic. „S" e convins că s-a înşelat bănuindu-l.

Cândva, un securist i-a spus lui „S" că agent este tocmai cel pe care nu-l bănuieşti. *„S" e convins de lucrul acesta şi crede că turnătorul încă îl mai vizitează.*

În 1959, când se afla în închisoare, lui „S" i s-a propus să colaboreze cu Securitatea. A refuzat, deşi ar fi fost scuzabil. I-ar fi fost mai bine. Nu a făcut-o pentru că nu a vrut să-şi mânjească sufletul. A avut ceea ce el numeşte „teama de el însuşi".

La rândul lui, *Stelian Tănase îi relatează cum au încercat să-l recruteze pe el pentru şcoala de la Băneasa şi cum, mai târziu, un ofiţer operativ a încercat să-l facă informator printre scriitori.* Bineînţeles că a refuzat şi în discuţia pe care a avut-o cu respectivul, şi-a clarificat nişte idei pe care el singur nu şi le pusese până atunci.

„S" îl apreciază şi revine la cartea pe care a scris-o şi care, deşi avea un profund caracter moralizator, i-a fost confiscată. A scris-o în '69–'70, în 1972 i-a fost confiscată, în 1975 restituită şi în 1979[2] din nou confiscată.

Pe Tănase îl interesează cum a fost procesul de condamnare a lui „S". Acesta îşi aminteşte perfect cum s-au petrecut lucrurile. S-a desfăşurat în scurt la Tribunalul Militar. Erau de faţă: judecătorul, procurorul, soldaţii care-i păzeau şi securiştii care asistau. Martori au fost în jur de 40. Nu au fost audiaţi însă toţi. *Cei acuzaţi erau intelectualii mistico-legionari: Noica, Streinu, Păstorel Teodoreanu, Dinu Pillat, Alecu Paleologu, Maria Sadova* şi încă mulţi pe care nu şi-i aminteşte după nume. *Legionarii cu care a făcut închisoare i-au propus atunci să intre în Legiune şi să-l facă căpitan atunci când va ieşi* („S" se amuză). Din cei de atunci, nu toţi erau legionari. Dinu Pillat a scris o carte intitulată *Vestitorii ceasului de apoi* pe care, citindu-i-o lui Streinu, l-a [a]tras şi pe acesta. Părerea lui „S" este că multe lucruri nu le faci de frică. Şi crede că e bine aşa. *De frică, ca să-şi salveze pielea,* a făcut puşcărie. Şi a rezistat. Şi e bună frica şi în alte situaţii.

Îi recomandă lui Tănase să nu uite acest lucru.

---

[2] Eronat, a doua confiscare intervenise abia în mai 1984.

Pentru că „Stan" are de mers la poştă, Tănase se oferă să-l însoţească. „S" nu-i poate da încă cartea promisă, pentru că nu a terminat-o. Este împrumutată, dar i-o dă totuşi la sfârşitul săptămânii. În jurul orei 12,20 părăsesc locuinţa. După-amiază, Domnica cu activităţi gospodăreşti.

20.02.1985
Redactat lt.-maj. D.F.

ACNSAS, fond informativ, dosar nr. 207, volum 10, ff. 364–366.

86.

1985 martie 16.
Adresă privind relațiile dintre Nicu Steinhardt și Constantin Noica.

Ministerul de Interne
Departamentul Securității Statului
Securitatea Municipiului București
Nr. 134/R.I./D/II/0054791 16.03.1985

Strict secret
Ex. nr. 1

Către Direcția a III-a

În cadrul problemei foști condamnați pentru infracțiuni contra securității statului de către noi este lucrat prin dosar de urmărire informativă numitul Steinhardt Nicu Aurel, fiul lui Oscar și Antoaneta, născut la 29.07.1912 în București, de naționalitate evreu creștinat, scriitor pensionat, cu domiciliul stabil în București, str. Ion Ghica nr. 3, flotant la Mănăstirea Rohia din jud. Maramureș.

În anul 1960 sus-numitul a fost condamnat la 12 ani închisoare pentru uneltire contra ordinii sociale în cadrul unui lot format din mai mulți scriitori între care și Constantin Noica, fost legionar, aflat în prezent în preocupările unității dvs. la indicativul 362/BM.

Cu toate că Steinhardt Nicu Aurel a fost condamnat din cauza lui Constantin Noica, pe perioada detenției relațiile dintre aceștia s-au consolidat, fapt ce a determinat ca Steinhardt Nicu Aurel să îmbrățișeze ideologia legionară.

În prezent acesta are o deosebită considerație pentru Constantin Noica și se află în legătură cu acesta fie direct prin vizite reciproce, fie prin corespondență.

Cu ocazia întâlnirilor dintre cei doi care au avut loc în zilele de 28.12.1984 și 26.02.1985, aceștia au discutat despre perioada detenției și s-au informat reciproc despre situația prezentă a foștilor „colegi" de detenție. Tot cu acest prilej Constantin Noica i-a confiat lui Steinhardt

Nicu Aurel că până la sfârșitul lunii martie se va afla la Păltiniș, iar între 1–10 aprilie va pleca în vizită în Franța, RFG și Anglia.

În legătură cu obiectivul nostru mai menționăm că a fost avertizat pentru relații cu angajați ai postului de radio „Europa Liberă", iar recent s-au obținut informații din care rezultă că acesta este în căutarea unei persoane de încredere prin care să transmită un mesaj lui Virgil Ierunca.

Având în vedere faptul că Steinhardt Nicu și-a exprimat intenția ca în jurul datei de 1.04.1985, în deplasarea care o va face la Mănăstirea Rohia, să-l viziteze pe Constantin Noica la Păltiniș, rugăm să luați măsurile necesare în vederea controlării întâlnirii dintre aceștia pentru prevenirea trimiterii în exterior a unor materiale cu conținut ostil.

În cazul că dețineți și alte date care privesc relațiile dintre cei doi, vă rugăm să ne fie trimise la indicativ 134/RI.

Șeful Securității,
General-maior
Bucurescu Gianu

Șeful serviciului,
Maior Grigoroiu Ionel

ACNSAS, fond informativ, dosar nr. 207, volum 7, f. 88.

87.

1985 martie 22.
Notă de analiză în DUI „Scriitorul" privind relațiile lui Nicu Steinhardt și măsurile Securității pentru a le destrăma.

Ministerul de Interne
Departamentul Securității Statului
Securitatea Municipiului București
Nr. 134/R.I./D/II/001623

Strict secret
Ex. nr. 1

Aprob,
(ss./indescifrabil)
22.03.1985

Notă de analiză în DUI „Scriitorul" privind pe numitul Steinhardt Nicu Aurel

În perioada la care se referă analiza, Steinhardt Nicu Aurel s-a aflat în Capitală, fiind împiedicat de a se deplasa la Mănăstirea Rohia din județul Maramureș, așa cum proiectase, din cauza vremii. Tot în acest interval de timp, din cauza agravării bolii de care suferă, a fost internat timp de două săptămâni la Spitalul Dr. Carol Davila din București.

În aceste condiții, sus-numitul a realizat o serie de contacte cu diverse persoane care, de cele mai multe ori, l-au vizitat la domiciliu, între acestea remarcându-se cunoștințele sale mai vechi din domeniul literar sau cultic.

În urma măsurilor informativ-operative întreprinse pentru cunoașterea sus-numitului au rezultat următoarele aspecte mai importante:

– a continuat să-și manifeste frământările în legătură cu percheziția ce i s-a făcut precum și faptul de a fi fost popularizat la emisiunile de la postul de radio „Europa Liberă", teama că va fi îndepărtat de la Mănăstirea Rohia și că nu i se va mai permite să-și publice lucrările literare. În acest sens a afirmat că: „Securitatea este cu ochii pe el din 1973, iar acum cu topoarele dacă ar putea să-l omoare." Consideră că a făcut o mare greșeală că a arătat cărțile scrise de

Monica Lovinescu şi alţi scriitori din emigraţie unor „prieteni" ai săi care l-au vizitat la mănăstire, întrucât unul dintre aceştia era precis „turnător". Mai consideră că la „Europa Liberă" s-a aflat prin trădarea unui ofiţer de Securitate şi că prin difuzarea acestor date despre percheziţia de la mănăstire nu i s-a făcut lui nici un rău, ci Bisericii Ortodoxe, în favoarea celorlalte culte şi religii. Dacă Securitatea ar fi fost convinsă că el ar fi transmis aceste date, l-ar fi chemat la discuţii. În ceea ce priveşte confiscarea manuscrisului, consideră că este o acţiune determinată de cei de la revista *Săptămâna* şi de alţi scriitori care îl invidiază.

Despre măsurile care s-au luat asupra sa, Steinhardt Nicu Aurel a vorbit detaliat faţă de o serie de persoane, iar, prin intermediul unor prieteni din cadrul Uniunii Scriitorilor, sau în mod direct, a trimis memorii şi a făcut intervenţii la conducerea Uniunii Scriitorilor pentru a i se restitui manuscrisul şi cărţile confiscate şi să i se primească lucrările literare spre publicare. În acest sens a apelat la numiţii: Alecu Paleologu, Mircea Dinescu, Geta Dimisianu, Ioanichie Olteanu, Cornel Popescu din Bucureşti şi Virgil Bulat de la Editura Dacia din Cluj-Napoca.

Pentru contracararea acestor acţiuni, prin organele Direcţiei I, s-a realizat o combinaţie prin care Steinhardt Nicu Aurel şi prietenii săi din domeniul literar au fost puşi în situaţia să creadă că manuscrisul a fost predat de către organele de Securitate, prin intermediul Uniunii Scriitorilor, la Arhivele Statului.

Un alt aspect care s-a desprins este faptul că în perioada cât a stat în Bucureşti Steinhardt Nicu Aurel s-a bucurat de atenţia prietenilor săi, îndeosebi din partea celor cu care a executat detenţia, care şi-au manifestat solidaritatea cu acesta, susţinându-i moralul, procurându-i medicamente, iar unii dintre aceştia l-au găzduit în perioada când locuinţa sa nu avea căldură suficientă. Dintre aceştia menţionăm pe Alecu Paleologu, fost condamnat, lucrat prin DUI, Constantin Noica, fost legionar, aflat în atenţia Direcţiei a III-a, Popescu Ştefan şi Dumitru Marin, ambii foşti condamnaţi, din Bucureşti, şi Bulat Virgil, fost condamnat, aflat în atenţia Securităţii Judeţene Cluj.

Cu ocazia întâlnirilor dintre cel în cauză şi cei menţionaţi mai sus, s-au purtat discuţii despre perioada detenţiei şi s-au informat reciproc cu privire la situaţia prezentă a celorlalţi „colegi" de detenţie. Totodată au purtat unele discuţii tendenţioase despre situaţia

social-economică şi politică din ţara noastră. În cadrul acestor discuţii, Steinhardt Nicu Aurel şi-a făcut cunoscute convingerile sale „de dreapta", anticomuniste, de simpatie faţă de ideile legionare, naţional-socialiste, făcând apologia lui Hitler şi a unor conducători ai fostelor partide burgheze din ţara noastră.

Tot în acest context menţionăm legăturile lui Steinhardt Nicu Aurel cu unele persoane fără antecedente, dar care fac sau pot face obiectul activităţii organelor de Securitate ca: Stelian Tănase de 39 de ani, cunoscut cu preocupări literare, lucrat în DUI la Serviciul 120. Acesta l-a vizitat pe obiectivul nostru de mai multe ori şi i-a confiat că în prezent scrie o carte despre al cărei conţinut se cunoaşte că este necorespunzător. Cei doi au purtat discuţii tendenţioase, iar Steinhardt Nicu Aurel i-a povestit lui Stelian Tănase, la cererea acestuia, întreaga sa viaţă, inclusiv aspecte privind condamnarea sa şi perioada de detenţie.

Mihai Milea, student în anul IV la Institutul de Teologie din Bucureşti, cu care se cunoaşte de la Mănăstirea Rohia având interese comune.

În ultima vreme, Steinhardt Nicu Aurel l-a sprijinit pe Mihai Milea în rezolvarea unor traduceri şi a lucrării de diplomă, iar acesta la rândul său îi face diverse servicii între care îl ajută la aranjarea bibliotecii de la Mănăstirea Rohia. Cu ocazia vizitelor pe care Mihai Milea le face la domiciliul celui în cauză poartă discuţii tendenţioase la adresa situaţiei din ţara noastră. Pe data de 31 ianuarie 1985, la invitaţia lui Mihai Milea, Steinhardt Nicu Aurel a fost invitat la Institutul Teologic unde a ţinut o expunere în faţa studenţilor pe teme literare. Cu această ocazie, acesta a încercat să acrediteze ideea că tot mai mulţi scriitori din ţara noastră tratează idei mistico-religioase în lucrările lor, în special spre sfârşitul vieţii, exemplificând în acest sens mai mulţi scriitori. Menţionăm că şi sus-numitului i-au fost respinse la publicare astfel de lucrări literare.

În ceea ce priveşte legăturile sale cu persoane aflate în străinătate, a rezultat că este nemulţumit din cauză că nu a mai primit veşti de la nimeni. Consideră că este părăsit întrucât nu numai că nu i-au mai trimis cărţi, dar nici măcar medicamente. Se referă în mod expres la Virgil Ierunca, Monica Lovinescu, Mircea Eliade, Eugen Ionescu şi alţii. Crede că aceştia ori îl consideră mort sau sunt supăraţi pe el din cauza unei scrisori de reproş pe care le-a trimis-o şi în care se referea la o emisiune pe teme religioase transmisă la acest post de radio.

Menționăm că din informațiile obținute în această perioadă nu au rezultat indicii din care să se tragă concluzia că Steinhardt Nicu Aurel ar fi luat legătura în mod direct sau prin intermediari cu persoane care activează la „Europa Liberă". Față de o sursă a UM 0544 a afirmat însă că ar vrea să transmită lui Virgil Ierunca că le rămâne același bun prieten, că nu le mai poate trimite scrisori și cărți întrucât Securitatea i-a interzis acest lucru, dar poate să primească medicamente. Să nu-l mai popularizeze la „Europa Liberă".

În prezent Steinhardt Nicu Aurel face pregătiri pentru a pleca la Mănăstirea Rohia unde dorește să ajungă până la 1 aprilie. În drum spre Rohia intenționează să treacă pe la Păltiniș, Sibiu, pentru a se întâlni cu Constantin Noica, iar apoi prin Cluj pentru a-și vizita prietenii.

Având în vedere noile probleme care au apărut în situația operativă, în viitor vor fi întreprinse următoarele măsuri:

1. Va fi dirijat informatorul „Adrian Cozmescu" pentru a se stabili date despre activitatea și legăturile celui în cauză pe perioada cât va rămâne în Capitală. Totodată să ne anunțe din timp data precisă când acesta va pleca la Mănăstirea Rohia, precum și deplasările pe care le va face în intervalul următor în București.

Termen: permanent.
Răspunde: Mr. Robu Iosif.

2. Se va lua legătura cu Inspectoratele Județene Cluj și Maramureș pentru a le comunica deplasarea obiectivului pe raza acestor județe în vederea încadrării lui informative, pentru a stabili date despre comportarea și manifestările acestuia, persoanele care îl vizitează la mănăstire, deplasările și contactele pe care le realizează pe raza județelor Cluj și Maramureș, precum și faptul dacă primește sau trimite în străinătate cărți sau alte materiale către persoane aflate în emigrația română reacționară.

Termen: 25.III.1985.
Răspunde: Mr. Robu Iosif.

3. Se va coopera cu Serviciul 120 din IMB Securitate și cu Serviciul 150 din Direcția I în vederea inițierii în continuare a unor măsuri eficiente de cunoaștere a activității și naturii relațiilor dintre Steinhardt Nicu Aurel și unele persoane din mediul scriitoricesc aflate în lucru la aceste indicative cum sunt numiții: Alecu Paleologu, Mircea Dinescu, Geta Dimisianu și Stelian Tănase.

Termen: 30.VI.1985.
Răspunde: Mr. Robu Iosif.

4. În cooperare cu Serviciul „D" se va studia posibilitatea inițierii unor acțiuni de compromitere a lui Steinhardt Nicu Aurel în cadrul mediului cultic în care activează. Pe de altă parte, prin rețea sau alte persoane de încredere din anturajul său, se va acționa în vederea determinării sale să trimită o scrisoare de reproş la postul de radio „Europa Liberă" deoarece prin emisiunile sale în care a fost popularizat i s-a creat o situație neplăcută.

Termen: 30.VI.1985.
Răspunde: Mr. Robu Iosif.

5. Va fi semnalată Direcției a III-a şi Inspectoratului Județean Sibiu intenția lui Steinhardt Nicu Aurel de a se întâlni la Păltiniş cu Constantin Noica care urmează să plece în vizită în Occident pentru a preveni scoaterea din țară a unor materiale cu conținut ostil.

Termen: 20.III.1985.
Răspunde: Mr. Robu Iosif.

6. Pe perioada absenței lui Steinhardt Nicu Aurel din Bucureşti se vor menține măsurile de supraveghere prin mijloace speciale la domiciliul acestuia pentru a se stabili dacă locuința acestuia nu este folosită ca loc de întâlnire pentru persoane suspecte.

Termen: permanent.
Răspunde: Mr. Robu Iosif.

7. Prin Inspectoratele Județene Cluj, Bihor, Mureş, Braşov şi Serviciul 120 din unitatea noastră se va acționa în vederea prevenirii publicării de către editurile la care colaborează cel în cauză a unor lucrări cu conținut necorespunzător.

Termen: permanent.
Răspunde: Mr. Robu Iosif.

Planul de măsuri va fi completat în funcție de noile aspecte ce vor [apărea] în situația operativă.

Maior
Robu Iosif

Şeful serviciului,
Maior Grigoroiu Ionel

ACNSAS, fond informativ, dosar nr. 207, volum 7, ff. 90–92.

88.

1985 august 30.

Notă de analiză în DUI „Scriitorul" privind ancheta asupra apropiaţilor lui Nicu Steinhardt din Bucureşti.

MI
Dep. Sec. Statului
Sec. Municip. Buc.
Nr. 133/R.I./0012606/30.08.1985

Strict secret
Ex. nr. 1

Se aprobă
(ss./indescifrabil)
4.09.1985

Notă de analiză în DUI „Scriitorul" privind pe numitul Steinhardt Nicu Aurel

[În] perioada de la ultima analiză şi până în prezent, Steinhardt Nicu Aurel s-a aflat la Mănăstirea Rohia din judeţul Maramureş, cu excepţia câtorva zile.

Din măsurile informativ-operative întreprinse au rezultat următoarele aspecte:

Înainte de a pleca la Rohia, Steinhardt Nicu Aurel a contactat o serie de prieteni mai apropiaţi pentru a-i rezolva diverse probleme literare sau pur personale.

Într-o discuţie pe care a avut-o cu Noica Constantin, ştiind că acesta are aprobare să plece în Occident, l-a rugat să-i transmită salutări Sandei Stolojan la Paris.

Pe Alecu Paleologu, Mircea Dinescu şi Geta Dimisianu i-a rugat să-l sprijine în continuare pentru publicarea lucrărilor sale literare, îndeosebi se referă la ultima sa carte care urmează să apară la Editura Cartea Românească.

S-a aflat de asemeni în contact cu numitul Stelian Tănase, pe care îl sprijină în scrierea unei cărţi despre al cărei conţinut se cunoaşte că ar avea un caracter necorespunzător.

În contacte foarte stricte s-a aflat cu studentul la Teologie Mihail Milea pe care îl ajută atât din punct de vedere material, cât şi în pregătirea sa la institut, îndeosebi pentru învăţarea limbilor străine. Împreună cu acesta urma să plece la Rohia. Întrucât acesta trebuia să plece înainte de terminarea anului şcolar, prin conducerea institutului s-a luat măsura ca să nu mai plece împreună cu Steinhardt N. În urma acestei interdicţii, cei doi au tras concluzia că organele de Securitate au aflat de plecare de la Vanzurec Domnica care furnizează periodic informaţii contra unor sume de bani, ori de la Mănăstirea Rohia unde sunt „turnători".

Ca urmare, au hotărât să întrerupă prietenia lor pentru a nu periclita situaţia şcolară a lui Mihail Milea.

După plecarea sa la Mănăstirea Rohia, Steinhardt Nicu Aurel a avut o activitate mult mai restrânsă atât în ceea ce priveşte publicarea de articole literare, cât şi în ceea ce priveşte legăturile sale inclusiv cu străinătatea. Cauza principală a fost faptul că s-a îmbolnăvit şi a fost internat de două ori în spital la Cluj, o dată în luna iulie şi ultima dată în luna august, de unde a fost externat recent.

Deşi trăise în condiţii destul de vitrege şi a fost sfătuit de prietenii săi să renunţe la acest mod de viaţă, cel în cauză a afirmat că „şcoala mănăstirii e o şcoală a însingurării ca şi închisoarea, e o şcoală a ruperii totale".

În ceea ce priveşte relaţiile sale cu persoane din străinătate, menţionăm că în această perioadă a primit un colet cu cărţi şi reviste din controlul cărora nu au rezultat materiale cu conţinut necorespunzător.

În corespondenţa cu Virgil Tomaziu îşi manifesta regretul că nu a mai primit cărţi de la prietenii săi, afirmând că „prietenii de la Paris nu mă mai ştiu" şi nici invitaţie de a merge în vizită nu i-a mai trimis nimeni.

Recent, Steinhardt N. l-a anunţat pe Alecu Paleologu că, fiind foarte bolnav, s-ar putea să moară. În această situaţie îl roagă pe acesta ca, în lipsa verişoarei sale Goldstein Ella, să meargă la locuinţa sa şi să ia fotografiile sale şi ale prietenilor săi, precum şi tablourile şi să le ardă. Biblioteca (cărţile), hainele şi alte bunuri le-a donat Mănăstirii Rohia. [Adnotare: *Să se stabilească prin Sec. Jud. Maramureş*

ce anume a donat.] Îl roagă în mod deosebit să poarte de grijă studentului Mihail Milea.

În urmă cu câteva zile, Steinhardt N. a anunțat-o pe Vanzurec Domnica că în jurul datei de 15 septembrie va veni totuși în București pentru rezolvarea unor probleme personale.

Având în vedere cele raportate mai sus, pentru cunoașterea activității și relațiilor lui Steinhardt N., se vor întreprinde următoarele măsuri:

1. Va fi dirijat informatorul „Adrian Cozmescu" pentru a stabili data venirii celui în cauză în București, atitudinea pe care o are, precum și persoanele cu care intră în contact.

Termen: permanent.
Răspunde: Mr. I. Robu.

2. Prin sursele Colectivului 132 se va stabili cum evoluează relațiile dintre obiectivul nostru și studentul Mihail Milea, urmărindu-se totodată prevenirea atragerii sale la acțiuni ostile.

Răspunde: Mr. I. Robu.

3. Activitatea și anturajul de la domiciliul lui N.S. vor fi controlate prin mijloace TO (ICDT).

Termen: permanent.
Răspunde: Mr. I. Robu.

4. Se va coopera cu Serviciul 120 din unitatea noastră pentru controlul legăturilor lui Steinhardt N. cu alte persoane din domeniul literar, cunoscute cu probleme pe linie de Securitate, care obișnuiesc să-l contacteze pe acesta când se află în Capitală. De la caz la caz acestea vor fi anchetate informativ sau contactate în scopul creării unor stări de suspiciune și neîncredere.

Termen: 15.XI.1985.
Răspunde: Mr. I. Robu.

5. Pentru identificarea unor legături sau locuri pe care le va frecventa, cel în cauză va fi pus în filaj pe momente operative.

Răspunde: Mr. I. Robu.

6. În toată această perioadă se va avea în vedere prevenirea redactării de către Steinhardt N. a unor materiale cu conținut necorespunzător cu scopul a le publica sau a le transmite în exterior.

Răspunde: Mr. I. Robu.

De acord
(ss./indescifrabil)
03.09.1985

[Rezoluţie:] *Tov. col...*
Rog urmăriţi cercetarea sarcinilor şi
implicaţi-vă în cooperarea dintre SMB şi
Sec. Jud. Maramureş
(ss./indescifrabil)

ACNSAS fond informativ, dosar nr. 207, volum 7, ff. 117–119.

89.

1985 noiembrie 13.
Notă de analiză în DUI „Scriitorul" privind măsuri pentru discreditarea şi excluderea din mănăstire a lui Nicu Steinhardt.

Ministerul de Interne
Departamentul Securităţii Statului
Securitatea Municipiului Bucureşti
Nr. 133/R.I./D/II/0012606/13.11.1985

Strict secret
Ex. nr. 1

Se aprobă
(ss./indescifrabil)

Notă de analiză în DUI „Scriitorul" privind pe numitul Steinhardt Nicu-Aurel

De la ultima analiză şi până în prezent, în DUI „Scriitorul" au apărut următoarele aspecte mai importante:

Pe data de 18 septembrie, Steinhardt Nicu-Aurel a sosit în Bucureşti de la Mănăstirea Rohia, judeţul Maramureş, unde este călugăr.

A afirmat că a venit în Bucureşti pentru a rezolva unele probleme personale, precum şi unele sarcini şi probleme ale mănăstirii sau ale Arhiepiscopiei Clujului.

Intenţionează să rămână în Bucureşti până pe data de 18 noiembrie 1985, când se va întoarce la Mănăstirea Rohia, unde va petrece toată perioada de iarnă întrucât a considerat că, deşi viaţa de acolo este grea, există condiţii mai bune decât în Bucureşti.

De la venirea sa în Capitală, Steinhardt Nicu-Aurel a avut o activitate destul de intensă, contactând o serie de legături apropiate ale sale, atât în domeniul literar, cât şi cultic, îndeosebi persoane fost condamnate, între care menţionăm pe:

– Alecu Paleologu, prietenul său apropiat, cu care se consultă în probleme literare şi care îi facilitează publicarea lucrărilor sale la diverse edituri;

– Stelian Tănase, angajat la Casa de cultură „Înfrățirea între popoare", cunoscut cu preocupări literare şi intenții de a redacta lucrări cu conținut necorespunzător, aflat în lucru prin DUI la Serviciul 120;

– Virgil Bulat, redactor la Editura Dacia din Cluj-Napoca, fost condamnat pentru activitate împotriva securității statului, aflat în atenția Securității Județului Cluj, care l-a vizitat în această perioadă la Bucureşti, iar între 16–18 octombrie l-a găzduit pe obiectivul nostru cu ocazia deplasării sale la Cluj;

– Popescu Marin, fost condamnat pentru activitate contrarevoluționară, cunoscut cu preocupări de a scrie poezii cu conținut necorespunzător, lucrat prin DUI de indicativ 133/V.M.;

– Demetrescu Camil, fost condamnat pentru activitate contrarevoluționară, cunoscut cu relații în rândul unor vârfuri ale fostelor partide burgheze, lucrat prin DUI la Direcția I, indicativ 130/B.I.;

– Mihai Milea, absolvent al Institutului Teologic la Bucureşti, cunoscut cu manifestări ostile, în prezent repartizat să lucreze la o şcoală din Buzău (Seminarul Teologic);

– Coca Victoria, fostă bibliotecară, în prezent pensionară, cunoscută cu manifestări ostile;

– Benedict Ghiuş, călugăr la Mănăstirea Cernica, fost condamnat pentru participarea la organizația subversivă „Rugul Aprins" şi alții.

În discuțiile pe care le-a purtat cu astfel de persoane, Steinhardt Nicu-Aurel şi-a manifestat teama şi nemulțumirea că în ultima perioadă de timp nu i-au mai fost primite spre publicare lucrările sale literare, iar ultima sa carte prezentată la Editura Cartea Românească a fost mereu exclusă din planul editorial.

În legătură cu activitatea editorială de la noi din țară, Steinhardt N. face şi unele aprecieri tendențioase. Astfel, în discuțiile pe care le poartă cu Alecu Paleologu, Popescu Marin şi Mihai Milea, acesta afirmă că este revoltat şi profund dezamăgit de atitudinea de servilism de care dau dovadă unii scriitori care scriu lucrări în care îl laudă doar pe preşedintele țării, iar editurile primesc spre publicare doar astfel de lucrări. Regimul şi cenzura în țara noastră s-au înăsprit şi din această cauză articolele literare sunt respinse sau amputate. Atât cel în cauză, cât şi Alecu Paleologu au hotărât să nu mai publice.

Tot în acest context menționăm faptul că în contactele pe care le are cu alți scriitori sau persoane cunoscute cu preocupări literare din

rândul foştilor condamnaţi, aceştia să se sprijine reciproc, fie prin facilitarea accesului la edituri, fie prin susţinerea lucrărilor în diverse recenzii. Astfel, Popescu Marin i-a confiat lui Steinhardt N. că a scris şi el nişte poezii şi ar vrea să i le arate lui Paleologu A., iar acesta i-a răspuns că, deşi Paleologu A. este foarte ocupat şi nu mai primeşte de la nimeni astfel de materiale, „cu el este altceva" şi i le va primi.

În contactele pe care Steinhardt N. le-a avut cu persoanele menţionate mai sus, precum şi cu alţi foşti condamnaţi, s-au informat despre situaţia altor „colegi" de detenţie, evocând, totodată, momente din această perioadă. Printre altele a afirmat că atât el, cât şi alţii au fost maltrataţi în timpul anchetelor, iar un anume Mihai Rădulescu s-ar fi spânzurat din cauza celor care l-au anchetat. După ieşirea din detenţie o parte dintre cei care au făcut parte din „lotul" său au fost reabilitaţi, el nu a fost, dar nici nu a cerut acest lucru. Astfel de probleme le-a discutat cu numiţii Popescu Marin şi Demetrescu Camil care, la rândul său, a afirmat că, recent, a fost publicată o carte în care este prezentat actul de la 23 august şi în care este citat şi el de cinci ori, însă el nu este de acord cu cele ce sunt scrise în carte cu privire la participarea sa la desfăşurarea acestor evenimente.

În cadrul discuţiilor pe care le-a purtat cu persoanele de încredere din anturajul său, Steinhardt Nicu-Aurel, cât şi unele dintre aceste persoane au făcut aprecieri tendenţioase cu privire la conducerea de partid şi de stat şi la situaţia social-economică din ţara noastră, îndeosebi în ce priveşte aprovizionarea cu alimente şi demolarea unor imobile din Capitală. Astfel de aprecieri le fac îndeosebi în cadrul comentariilor pe marginea ştirilor transmise de postul de radio „Europa Liberă". În acest context, cel în cauză a afirmat că străzile Bucureştiului arată ca o adevărată Hiroshimă, iar în Bucureşti, şi mai ales în provincie, oamenii nu au ce mânca. La Rohia pâinea nu se ajunge şi aceasta este mai proastă decât cea pe care o mâncau la puşcărie. Astfel de manifestări au avut şi numiţii Popescu Marin, Coca Victoria şi Mihai Milea.

Referitor la Mihai Milea mai menţionăm faptul că din materiale[le] informative verificate rezultă că acesta desfăşoară propagandă duşmănoasă mistico-religioasă în rândul elevilor din cadrul Seminarului Teologic din Buzău, unde activează ca pedagog.

În ceea ce priveşte relaţiile lui Steinhardt N. cu străinătatea, menţionăm că acestea s-au redus foarte mult în ultima perioadă de timp, iar cu Virgil Ierunca şi Monica Lovinescu, redactori la „Europa Liberă", nu a mai apărut în nici un fel de relaţii.

Menţionăm, totuşi, că sus-numitul continuă să manifeste intenţia de a menţine legăturile cu prietenii săi din emigraţie, încercând să folosească intermediari. Astfel, pe data de 4.11.1985 Steinhardt Nicu-Aurel a fost vizitat la domiciliul său din Bucureşti de către numita Niculescu Luminiţa, fiica lui Niculae şi Suzana, născută la 12.07.1946 în Ploieşti, care, în urmă cu circa 10 ani, a rămas ilegal în străinătate şi s-a stabilit în SUA, iar recent a venit în România pentru a-şi vizita părinţii.

În cadrul discuţiilor care au avut loc cu această ocazie, Steinhardt Nicu-Aurel, aflând că Niculescu Luminiţa urmează ca în luna ianuarie 1986 să viziteze Franţa şi RF Germania şi apoi să revină în ţara noastră, a rugat-o pe aceasta să treacă şi pe la prietenii săi din Franţa şi să le comunice că a primit ceea ce i-au trimis. Totodată, i-a solicitat acesteia să-i cumpere unele cărţi editate în Occident, între care *15 august 1914* şi *Leagănul Sfinţilor*, care s-ar părea că au un conţinut necorespunzător, întrucât cel în cauză a sfătuit-o ca la vamă să manifeste prudenţă sau să ofere un cadou celor ce efectuează controlul. Niculescu Luminiţa a fost de acord cu cele solicitate de Steinhardt N.

Despre Niculescu Luminiţa se cunoaşte că este profesoară, şi-a luat doctoratul în literatură comparată la Los Angeles. Este prietenă cu familia Andrei şi Ioana Novac, finii lui Steinhardt Nicu-Aurel, rămaşi şi ei ilegal în SUA.

Atât Niculescu Luminiţa, cât şi familia Novac fac parte dintr-o sectă.

În prezent Niculescu Luminiţa este în preocupările Serviciului III de la Securitatea Prahova, fiind suspectă de spionaj în favoarea SUA.

Faţă de cele prezentate mai sus, în vederea cunoaşterii în continuare a activităţilor desfăşurate de Steinhardt Nicu-Aurel şi legăturile sale, precum şi pentru prevenirea comiterii unor fapte de natură să prejudicieze securitatea statului, se vor întreprinde următoarele măsuri:

1. Va fi dirijat informatorul „Adrian Cozmescu" din legătura noastră, precum şi sursele folosite în caz de la IJ Maramureş şi Cluj, conform sarcinilor din planul de cooperare cu aceste organe, pentru

a stabili activitatea şi atitudinea lui Steinhardt N., intenţiile sale în ceea ce priveşte redactarea unor lucrări literare, deplasările pe care le face şi persoanele cu care intră în contact, precum şi faptul dacă la Mănăstirea Rohia este vizitat de cetăţeni străini sau încearcă să ia legătura cu străinătatea prin alţi intermediari.

Termen: permanent.
Răspunde: Mr. Robu Iosif.

2. Pentru a limita posibilităţile lui Steinhardt Nicu-Aurel de a intra în contact cu un număr mare de persoane, între care şi foşti condamnaţi pe care încearcă să-i influenţeze negativ, prin organele corespunzătoare din cadrul Departamentului Cultelor şi Arhiepiscopia Cluj, vor fi iniţiate măsuri de clarificare a situaţiei duplicitare a acestuia de locatar în Bucureşti şi călugăr la Rohia, cu scopul de a fi îndepărtat de la mănăstire.

Termen: 28.II.1986.
Răspunde: Mr. Robu Iosif.

3. Numita Niculescu Luminiţa, care apare ca legătură a lui Steinhardt N., va fi semnalată la Securitatea Prahova, cu care se va coopera în luarea măsurilor necesare de prevenire a introducerii sau scoaterii din ţară a unor materiale cu conţinut ostil.

Termen: 15.XI.1985.
Răspunde: Mr. Robu Iosif.

4. Se va trimite un material extras la IJ Buzău Securitate referitor la relaţiile lui Steinhardt N. cu Milea Mihai şi activităţile sale de propagandă ostilă, cu scopul de a se întreprinde măsurile corespunzătoare.

Termen: 25.XI.1985.
Răspunde: Mr. Robu Iosif.

5. Se vor efectua percheziţii domiciliare asupra numiţilor Popescu Marin şi Chiriac Gheorghe, foşti condamnaţi, lucraţi prin DUI la 133/V şi 132/BV, care apar ca legături ale lui Steinhardt N. şi sunt semnalaţi că deţin la domiciliu înscrisuri cu conţinut ostil.

Termen: 31.XII.1985.
Răspund: Cpt. Velţănescu M.,
mr. Robu Iosif.

6. Se va coopera cu Serviciul 120 din unitatea noastră, precum şi cu Direcţia I şi Inspectoratele Judeţene Cluj şi Maramureş, pentru

întreprinderea de măsuri de cunoaştere şi contracarare a unor acţiuni ostile asupra legăturilor lui Steinhardt Nicu-Aurel.

Termen: permanent.
Răspunde: Mr. Robu Iosif.

7. Întrucât atitudinea lui Steinhardt N. de a trece de la cultul mozaic la cel ortodox şi de a se călugări a stârnit unele nedumeriri şi chiar reacţii de dezaprobare din partea unor conaţionali, prin reţeaua informativă şi persoane cu atitudine realistă se vor întreprinde măsuri de discreditare şi izolare a acestuia.

Termen: permanent.
Răspunde: Mr. Robu Iosif.

În funcţie de evoluţia situaţiei operative se vor întreprinde şi alte măsuri.

Maior Robu Iosif

Şef colectiv,
Cpt. Velţănescu Mihai

Şeful serviciului,
Maior Grigoroiu Ionel

ACNSAS, fond informativ, dosar nr. 207, volum 7, ff. 133–135.

90.

1986 ianuarie 14.

Adresă privind încălcarea de către Nicu Steinhardt a jurământului monahal de sărăcie.

Ministerul de Interne
Securitatea Municipiului Bucureşti
Nr. 133/R.I./II/0059448 14.I.1986

Strict secret
Ex. nr. 1

Către IJ Maramureş

În cadrul problemei „foşti condamnaţi" de pe raza Capitalei este lucrat prin DUI numitul Steinhardt Nicu-Aurel, fiul lui Oscar şi Antoaneta, născut la 29.07.1912 în Bucureşti, pensionar, membru al Uniunii Scriitorilor, cu domiciliul în Bucureşti, strada Ion Ghica nr. 3, în prezent călugăr la Mănăstirea Rohia din judeţul Maramureş.

Sus-numitul în anul 1960 a fost condamnat la 12 ani muncă silnică pentru infracţiunea de uneltire contra ordinii sociale.

A fost avertizat de două ori pentru redactarea unor scrieri cu conţinut duşmănos şi relaţii suspecte cu unele elemente din emigraţia română reacţionară, inclusiv cu angajaţi ai postului de radio „Europa Liberă".

Din urmărirea sa informativă a rezultat că Steinhardt Nicu-Aurel are un cerc foarte mare de relaţii, îndeosebi din mediul literar şi cultic, între care unele elemente fost condamnate pentru infracţiuni contra securităţii statului, precum şi persoane cunoscute cu poziţie ostilă statului nostru.

Întrucât sus-numitul se află în prezent la Mănăstirea Rohia, judeţul Maramureş, unde va rămâne până în luna mai 1986, vă rugăm ca, în conformitate cu nota de analiză întocmită în comun la Direcţia I, unde cazul se află în control, să întreprindeţi măsuri de supraveghere a sa pe timpul şederii pe raza dvs. de competenţă.

Totodată, având în vedere că Steinhardt Nicu-Aurel deţine o garsonieră în Bucureşti împreună cu dependinţele necesare, fiind în

acelaşi timp călugăr la mănăstirea mai sus menţionată, rezultă că acesta încalcă unul din cele trei voturi prevăzute de regulamentul monahal (sărăcie de bună voie), fapt pentru care vă rugăm ca prin factorii competenţi să se întreprindă măsuri de clarificare a situaţiei sale duplicitare din acest punct de vedere.

Şeful Securităţii,
General-maior Bucurescu Gianu

Şeful serviciului,
Maior Grigoroiu Ionel

ACNSAS, fond informativ, dosar nr. 207, volum 7, f. 141.

91.

1986 martie 7.
Notă de analiză în DUI „Scriitorul" cu măsuri pentru identificarea şi supravegherea vizitatorilor lui Nicu Steinhardt.

Ministerul de Interne
Departamentul Securităţii Statului
Securitatea Municipiului Bucureşti
Nr. 133/R.I./D/II/0012606/7.03.1986

Strict secret
Ex. nr. 1

10.03.1986
Se aprobă
Lt.-col... (ss./indescifrabil)

Notă de analiză în DUI „Scriitorul"
privind pe numitul Steinhardt Nicu-Aurel

De la ultima analiză şi până în prezent, Steinhardt Nicu-Aurel s-a aflat la Mănăstirea Rohia din judeţul Maramureş unde este călugăr şi îşi petrece o mare parte din timpul anului.

În această situaţie sus-numitul a fost semnalat prin adresă la Inspectoratele Judeţene Maramureş şi Cluj, pe raza cărora obişnuieşte să facă deplasări, pentru a fi supravegheat informativ şi a se întreprinde măsurile de prevenire necesare, în conformitate cu planul de măsuri întocmit în comun, anterior.

În lipsa lui Steinhardt Nicu-Aurel din Bucureşti s-au întreprins măsuri de verificare şi supraveghere asupra locuinţei sale pentru a stabili dacă este folosită de către alte persoane pentru a pune la cale unele acţiuni. Ca urmare s-a stabilit că periodic garsoniera sa este vizitată de către numita Vanzurec Domnica, pentru a-i face curăţenie. Tot aceasta se ocupă cu ridicarea corespondenţei lui Steinhardt N. şi reexpedierea ei la Mănăstirea Rohia. Mai rar a apărut verişoara sa Goldstein Ella care s-a interesat de corespondenţa acestuia cu străinătatea.

În perioada la care se referă analiza au fost întreprinse măsuri asupra unora dintre principalele legături ale lui Steinhardt Nicu-Aurel din Capitală sau din provincie. Între aceştia menţionăm pe numiţii: Mihai Milea, absolvent al Institutului Teologic din Bucureşti, care sub influenţa lui Steinhardt N. desfăşoară activitate mistico-religioasă şi anticomunistă în rândul elevilor de la Seminarul Teologic din Buzău unde lucrează ca pedagog. Acesta a fost semnalat şi la IJ Buzău.

O altă legătură asupra căreia s-au întreprins măsuri de verificare este Niculescu Luminiţa, în vârstă de 40 de ani, profesoară de limba engleză şi franceză, care, în 1977, a efectuat o călătorie în Italia de unde a refuzat să se mai înapoieze în ţară, stabilindu-se ulterior în SUA.

Reglementându-şi situaţia faţă de statul român, a venit în România pentru prima dată în 1984. La sfârşitul anului 1985 aceasta a venit din nou în ţară şi printre alte persoane l-a contactat pe Steinhardt Nicu-Aurel căruia i-a spus că vine din partea soţilor Novac din SUA, care la fel au rămas ilegal în străinătate şi sunt cunoscuţi că desfăşoară activitate sectantă.

Cunoscând că Niculescu Luminiţa va face deplasări în mai multe ţări occidentale, Steinhardt Nicu-Aurel i-a propus acesteia să-i aducă de la „prietenii" săi de la Paris nişte cărţi, sfătuind-o în acelaşi timp cum să procedeze pentru a nu-i fi confiscate la vamă.

În cooperare cu IJ Prahova, unde cea în cauză se află în lucru pentru suspiciuni de spionaj în favoarea SUA, s-au întreprins măsuri de prevenire.

A mai fost verificat şi semnalat IJ Cluj numitul Bulat Virgil, redactor la Editura Dacia din Cluj care îl cunoaşte pe Steinhardt Nicu din detenţie şi este finul acestuia. Bulat Virgil îi facilitează lui Steinhardt N. publicarea lucrărilor sale literare la Editura Dacia, iar în luna noiembrie l-a vizitat pe acesta la domiciliul său din Bucureşti cu care ocazie au purtat discuţii referitoare la perioada detenţiei şi la alţi foşti condamnaţi.

Din legăturile obiectivului domiciliate pe raza Capitalei au fost selecţionate şi semnalate compartimentelor care le au în preocupări următoarele elemente:

Demetrescu Camil, fost condamnat pentru activitatea contra securităţii statului, aflat în atenţie la Direcţia I/130/B.I.; Alecu

Paleologu, fost condamnat, aflat în atenția SMB/120/P.V.; Stelian Tănase, cunoscut cu preocupări de a redacta lucrări literare cu conținut necorespunzător, aflat în atenție la același indicativ, și Popescu Marin, fost condamnat, semnalat că redactează poezii cu conținut necorespunzător, aflat în atenție la 133/V.M.

Asupra acestor legături urmează să se întreprindă măsurile preventive corespunzătoare de la caz la caz.

Referitor la relațiile lui Steinhardt Nicu-Aurel cu persoane din străinătate, menționăm că acestea au fost destul de sporadice și au constat îndeosebi în primirea unor pachete cu medicamente din Franța și Elveția.

În ceea ce-l privește pe Steinhardt Nicu-Aurel, din datele recent obținute rezultă că, deși se află într-o stare de neputință fizică și deprimare sufletească, intenționează ca în luna martie să revină în București. A motivat această venire prin faptul că nu trebuie să lipsească prea mult de la domiciliul său bucureștean, pentru a se interesa de apariția noii sale cărți la Editura Cartea Românească și pentru a se supune unui examen medical.

Față de cele raportate mai sus, în viitor se vor întreprinde următoarele măsuri:

1. Vor fi dirijați informatorii „Adrian Cozmescu" și „Vlădescu" din legătura noastră pentru a obține date despre manifestările, preocupările și legăturile pe care le stabilește Steinhardt N. pe perioada în care se află în Capitală.

Termen: sarcină permanentă.
Răspunde: Mr. Robu Iosif.

2. Prin mijloace TO, care funcționează la domiciliul lui Steinhardt Nicu-Aurel, vor fi identificate persoanele care-l vizitează și se vor stabili discuțiile pe care le poartă, cu scopul de a cunoaște intențiile celui în cauză și ale legăturilor sale cu conținut necorespunzător și prevenirea trimiterii lor în exterior.

Termen: sarcină permanentă.
Răspunde: Mr. Robu Iosif.

3. În cazul în care din informațiile obținute rezultă intenția lui Steinhardt N. de a se întâlni cu persoane suspecte sau de a vizita alte adrese cu scopul de a transmite materiale sau mesaje, se vor

întreprinde măsuri de filaj pe momente operative pentru a se documenta activitatea şi a se preveni acţiunile ostile.

Răspunde: Mr. Robu Iosif.

4. Pentru descifrarea naturii legăturilor lui Steinhardt Nicu-Aurel cu persoanele din anturajul său se va coopera cu Serviciul 120 din unitatea noastră şi cu Direcţia I care are în atenţie unele din principalele sale legături.

Răspunde: Mr. Robu Iosif.

În funcţie de datele ce le vom deţine în cadrul urmăririi informative se vor propune şi alte măsuri.

Maior Robu Iosif

Şeful colectivului,
Căpitan Velţănescu Mihai

De acord
Şeful serviciului,
Maior Grigoroiu Ionel

ACNSAS, fond informativ, dosar nr. 207, volum 7, ff. 151–152.

92.

1986 iulie 1.

Notă de analiză în DUI „Scriitorul" privind ancheta asupra apropiaților lui Nicu Steinhardt.

Ministerul de Interne
Departamentul Securității Statului
Securitatea Municipiului București
133/R.I./001623

Strict secret
Ex. nr. 1

01.07.1986
Se aprobă
Lt.-col.... (ss./indescifrabil)

Notă de analiză în DUI „Scriitorul" privind pe numitul Steinhardt Nicu-Aurel

Steinhardt Nicu-Aurel, în vârstă de 74 de ani, evreu, de profesie jurist, în prezent pensionar, membru al Uniunii Scriitorilor, cu domiciliul în București, str. Ion Ghica nr. 3, flotant la Mănăstirea Rohia din jud. Maramureș, unde este călugăr.

În anul 1960 a fost arestat în cadrul unui grup, fiind condamnat la 12 ani muncă silnică pentru uneltire contra ordinii sociale.

În prezent este lucrat prin DUI pentru relații suspecte cu elemente aflate în rândul emigrației române reacționare, precum și cu foști condamnați din țară.

Din datele obținute de la 1 ianuarie 1986 și până în prezent au rezultat următoarele aspecte:

Până la 28 martie 1986 cel în cauză s-a aflat la Mănăstirea Rohia unde, după afirmațiile sale, preferă să locuiască în perioada de iarnă, având condiții mult mai bune decât în București.

Menționăm că la această mănăstire locuiește circa 6 luni anual, având aprobarea mitropolitului Ardealului, Antonie Plămădeală, și a episcopului Clujului, Justinian Chira Maramureșeanul, cu care se

află în relații destul de apropiate. La indicația acestora și-a păstrat și locuința din București.

În perioada la care se referă analiza, Steinhardt Nicu-Aurel a renunțat să mai trimită memorii și să facă intervenții în scopul de a i se restitui cărțile și scrierile ridicate de către organele de Securitate sau pentru a i se aproba cererea de plecare în vizită în străinătate, afirmând că nu a mai fost deranjat de către organele Ministerului de Interne.

În ceea ce privește relațiile sale cu persoane din străinătate, acestea s-au diminuat față de perioada anterioară, iar din informațiile care se dețin rezultă că a întrerupt legătura cu Monica Lovinescu și Virgil Ierunca. Menține totuși relații prin corespondență cu foști colegi de școală sau facultate din emigrație, între care: Eugen Ionescu, Vlad și Sanda Stolojan, Emil Cioran, Alexandru Ciorănescu, Jean Dracseneano, Ștefan Baciu, Lucian Boz și alții, legături care s-au rezumat îndeosebi la probleme literare. De la aceștia, precum și de la alte legături primește periodic pachete cu alimente și medicamente.

Steinhardt Nicu-Aurel a rămas însă un fidel și devotat admirator al literaților români din emigrație, inclusiv al celor care desfășoară activitate ostilă țării noastre la posturile de radio străine, în special la „Europa Liberă".

Față de persoane apropiate, Steinhardt Nicu-Aurel a afirmat că „pe cei de la Ministerul de Interne îi deranjează faptul că el este prieten cu ăștia de la «Europa Liberă» și au știut că atunci când a fost în străinătate s-a văzut cu ei. El nu a ascuns niciodată faptul că cei de la «Europa Liberă» sunt prietenii săi". Aceste afirmații sunt întărite și de faptul că Steinhardt Nicu-Aurel este un ascultător frecvent al emisiunilor de la „Europa Liberă", iar din informații obținute în această perioadă rezultă că sus-numitul comentează astfel de știri împreună cu alte persoane între care: Alecu Paleologu, scriitor, fost condamnat, prieten foarte apropiat; Goldstein Ella, verișoară; Vanzurec Domnica, menajeră; Mihai Milea, teolog.

Așa cum menționam la începutul analizei, Steinhardt Nicu-Aurel nu a mai fost semnalat cu intenții de a trimite cărți, scrieri sau mesaje prietenilor săi din Occident, însă încearcă să-și facă cunoscute situația și activitatea în exterior în mod indirect, prin intermediul altor persoane. Astfel, obișnuiește să relateze celor care-l vizitează aspecte legate de viața și activitatea sa, cum ar fi: perioada de

detenție, faptul că a fost cercetat de organele de Securitate și i s-au confiscat cărțile aduse din străinătate etc. Asemenea discuții a purtat cu numiții: Mihai Milea, Roman Dorel, Horia Bernea, Emil Tudor Apăteanu, Stelian Tănase, Goldstein Ella, Vanzurec Domnica. Împreună cu unii dintre aceștia a purtat discuții dușmănoase la adresa politicii partidului și statului nostru.

Totodată, s-a mai stabilit că sus-numitul manifestă interes față de persoane care urmează să efectueze călătorii în străinătate sau care vin din străinătate, cu intenția de a solicita anumite servicii. Așa a procedat cu Niculescu Luminița, originară din orașul Ploiești, stabilită în SUA, căreia i-a cerut să-i aducă cărți de la prietenii săi din Franța. În luna aprilie 1986 a luat legătura cu dr. Gheorghiu Andrei, stabilit în RFG, de la care a primit alimente și medicamente. De comun acord au stabilit ca în luna august, când acesta va veni din nou în România, să-l viziteze la Mănăstirea Rohia.

În ceea ce privește corespondența cu persoane din străinătate, s-a stabilit că Steinhardt Nicu-Aurel folosește și persoane intermediare care primesc și retransmit scrisorile sale din București sau din comuna Rohia. Cu astfel de preocupări au fost identificați următorii: Goldstein Ella, Vanzurec Domnica și unii călugări de la Mănăstirea Rohia.

Și în perioada la care se referă analiza, Steinhardt Nicu-Aurel a continuat să scrie și să publice recenzii și articole critice în care încearcă să introducă unele idei sau aspecte cu conținut necorespunzător sau mistico-religios. Ca urmare a măsurilor întreprinse prin intermediul factorilor competenți, astfel de materiale au fost respinse atât de către editurile și redacțiile din Capitală, cât și din orașele Cluj, Oradea, Timișoara, Tg. Mureș și Iași.

Încearcă însă să prezinte spre publicare unor reviste cu un tiraj mai mic, dar care manifestă mai puțină exigență. Așa a apelat la revista *Opinia studențească* din Iași, despre care a afirmat că „este o revistă clandestină, la care lucrează niște tineri curajoși care nu scot nimic din ceea ce prezintă spre publicare".

Un alt aspect care s-a confirmat în această perioadă este acela că o mare parte dintre persoanele cu care se află în contact pe linia preocupărilor sale literare și care-i facilitează publicarea cărților și articolelor sunt foști condamnați sau elemente aflate în atenție. Dintre aceștia menționăm pe: Alecu Paleologu, fost condamnat pentru

activitate împotriva securității statului, lucrat prin DUI de Serv. 120 din IMB Securitate, cu care se consultă în permanență în astfel de probleme; Constantin Noica, fost condamnat, aflat în preocupările Dir. [a] III-a, pe care l-a vizitat în luna mai la Păltiniș; Virgil Bulat, fost condamnat, aflat în atenția IJ Cluj, pe care-l cunoaște din perioada detenției, iar în prezent se vizitează reciproc. Acesta se ocupă de publicarea cărților și articolelor lui Steinhardt Nicu-Aurel la Editura Dacia din Cluj sau la alte reviste din acest județ; Mărculescu Sorin-Dan care este în atenția Dir. a III-a, este redactorul responsabil al ultimei cărți a celui în cauză care urmează să apară în cursul anului 1986 la Editura Cartea Românească, precum și Eugen Simion, Geta Dimisianu, Mircea Dinescu, Ioanichie Olteanu, Albala Radu, Gabriel Liiceanu din București; Valeriu Gherghel din Iași; Ioan Pintea din Bistrița și alții.

În perioada ședерii în Capitală, tot din motive de solidaritate, Steinhardt Nicu-Aurel a contactat și alți foști condamnați pe care i-a cunoscut în detenție, ca: dr. Munteanu Eusebiu, dr. Axentie Corneliu, dr. Pâslaru Serafim, preotul Galeriu Costache, Ivănescu Ion etc.

Din urmărirea informativă a rezultat că, prin atitudinea pe care o are, Steinhardt Nicu-Aurel reușește să polarizeze în jurul său o serie de persoane mult mai tinere decât el, cu preocupări literare sau mistico-religioase. Aceste contacte le realizează cu ocazia deplasărilor pe care le face la diverse edituri sau participând la cenacluri și simpozioane literare, precum și cu prilejul unor ceremonii religioase. Unora dintre legăturile sale le acordă sprijin material sau moral, iar pe majoritatea îi invită să-l viziteze la Mănăstirea Rohia.

Astfel, pe fostul student teolog Mihai Milea, în prezent pedagog la Seminarul Teologic din Buzău, care, sub influența lui Steinhardt N., face propagandă mistică și anticomunistă, l-a ajutat material în perioada studenției, iar recent a făcut intervenții pe lângă mitropolitul Ardealului Antonie Plămădeală și preotul Galeriu Costache, profesor la Institutul Teologic din București, să-l sprijine spre a fi admis la doctorat și a obține o bursă de studii în străinătate. Tot lui Mihai Milea și altor tineri teologi le-a acordat meditații la limbi străine și le-a procurat cărți rare.

În cadrul colaborării cu editurile diverselor reviste caută să câștige încrederea și simpatia celor mai tineri. Unor redactori de la

revista *Astra* din Brașov le-a cedat onorariul ce i se cuvenea pentru articolele publicate „în folosul promovării tineretului", permițând unora să publice în numele său, plastografiindu-i semnătura.

Având în vedere activitatea desfășurată de cel în cauză, în viitor se impun următoarele:

1. Controlul legăturilor lui Steinhardt Nicu-Aurel cu emigrația și prevenirea scoaterii în exterior a unor materiale sau date cu conținut necorespunzător.

2. Identificarea tuturor legăturilor pe care le realizează Steinhardt Nicu-Aurel, îndeosebi în rândul tinerilor cu preocupări literare, și prevenirea atragerii sau influențării lor în comiterea unor activități împotriva securității statului.

3. Prevenirea redactării, difuzării sau publicării unor scrieri cu conținut necorespunzător.

4. Controlarea contactelor pe care Steinhardt Nicu-Aurel le realizează cu foști condamnați și stabilirea naturii acestora.

5. Realizarea unor măsuri eficiente de cunoaștere a activității și preocupărilor lui Steinhardt Nicu-Aurel pe timpul cât se află la Mănăstirea Rohia și a persoanelor din țară și străinătate cu care intră în contact și stabilirea naturii acestor legături.

6. Realizarea urmăririi informative a lui Steinhardt Nicu-Aurel pe perioada când se deplasează în orașul Cluj. Identificarea și stabilirea naturii legăturilor pe care le are la Editura Dacia și celelalte redacții, precum și la Episcopie.

7. Controlul activității desfășurate cu prilejul participării la diverse simpozioane și ședințe de cenaclu care au loc pe raza județelor Maramureș, Cluj și Bistrița.

Șeful colectivului,
Cpt. Velțănescu Mihai

Maior Robu Iosif

Șeful serviciului,
Maior Grigoroiu Ionel

ACNSAS, fond informativ, dosar nr. 207, volum. 7, ff. 204–207.

93.

1987 martie 12.
Notă privind urmărirea atentă a tuturor deplasărilor lui Nicu Steinhardt în Bucureşti.

MI
Dep. Sec. Statului
Securitatea Municip. Bucureşti
133/R.I./001623/12.03.1987

Strict secret
Ex. nr. 1

Aprob
(ss./indescifrabil)
14.03.1987

Notă de analiză în DUI „Scriitorul"
privind pe numitul Steinhardt Nicu-Aurel

În postura sa de astăzi, „călugăr în lume", Steinhardt Nicu-Aurel locuieşte alternativ în Bucureşti şi la Mănăstirea Rohia din judeţul Maramureş.

Deşi îi displace atmosfera din Capitală, afirmând că „are aspectul unei Hiroshime", este nevoit să revină periodic pentru a nu pierde locuinţa, astfel că între 1 septembrie şi 15 octombrie 1986 s-a aflat în Bucureşti.

În acest interval de timp s-a ocupat de rezolvarea unor probleme personale, în primul rând de formalităţile necesare pentru editarea noii sale cărţi care urmează să apară la Editura Cartea Românească şi de contactarea prietenilor săi din domeniul literar, între care Alecu Paleologu, Ion Alexandru, Dragoş Cojocaru şi alţii, care-i facilitează publicarea scrierilor la diverse edituri.

Pe linia preocupărilor sale religioase, la începutul lunii octombrie 1986, s-a întâlnit în Bucureşti cu călugărul benedictin Michel Van-Paris de la Mănăstirea Chevetogne din Belgia pe care îl cunoaşte de mai mulţi ani şi care a venit în România la invitaţia starețului Mănăstirii Sâmbăta, Veniamin Tohăneanu.

revista *Astra* din Brașov le-a cedat onorariul ce i se cuvenea pentru articolele publicate „în folosul promovării tineretului", permițând unora să publice în numele său, plastografiindu-i semnătura.

Având în vedere activitatea desfășurată de cel în cauză, în viitor se impun următoarele:

1. Controlul legăturilor lui Steinhardt Nicu-Aurel cu emigrația și prevenirea scoaterii în exterior a unor materiale sau date cu conținut necorespunzător.

2. Identificarea tuturor legăturilor pe care le realizează Steinhardt Nicu-Aurel, îndeosebi în rândul tinerilor cu preocupări literare, și prevenirea atragerii sau influențării lor în comiterea unor activități împotriva securității statului.

3. Prevenirea redactării, difuzării sau publicării unor scrieri cu conținut necorespunzător.

4. Controlarea contactelor pe care Steinhardt Nicu-Aurel le realizează cu foști condamnați și stabilirea naturii acestora.

5. Realizarea unor măsuri eficiente de cunoaștere a activității și preocupărilor lui Steinhardt Nicu-Aurel pe timpul cât se află la Mănăstirea Rohia și a persoanelor din țară și străinătate cu care intră în contact și stabilirea naturii acestor legături.

6. Realizarea urmăririi informative a lui Steinhardt Nicu-Aurel pe perioada când se deplasează în orașul Cluj. Identificarea și stabilirea naturii legăturilor pe care le are la Editura Dacia și celelalte redacții, precum și la Episcopie.

7. Controlul activității desfășurate cu prilejul participării la diverse simpozioane și ședințe de cenaclu care au loc pe raza județelor Maramureș, Cluj și Bistrița.

Șeful colectivului,
Cpt. Velțănescu Mihai

Maior Robu Iosif

Șeful serviciului,
Maior Grigoroiu Ionel

ACNSAS, fond informativ, dosar nr. 207, volum. 7, ff. 204–207.

93.

1987 martie 12.

Notă privind urmărirea atentă a tuturor deplasărilor lui Nicu Steinhardt în Bucureşti.

MI
Dep. Sec. Statului
Securitatea Municip. Bucureşti
133/R.I./001623/12.03.1987

Strict secret
Ex. nr. 1

Aprob
(ss./indescifrabil)
14.03.1987

Notă de analiză în DUI „Scriitorul" privind pe numitul Steinhardt Nicu-Aurel

În postura sa de astăzi, „călugăr în lume", Steinhardt Nicu-Aurel locuieşte alternativ în Bucureşti şi la Mănăstirea Rohia din judeţul Maramureş.

Deşi îi displace atmosfera din Capitală, afirmând că „are aspectul unei Hiroshime", este nevoit să revină periodic pentru a nu pierde locuinţa, astfel că între 1 septembrie şi 15 octombrie 1986 s-a aflat în Bucureşti.

În acest interval de timp s-a ocupat de rezolvarea unor probleme personale, în primul rând de formalităţile necesare pentru editarea noii sale cărţi care urmează să apară la Editura Cartea Românească şi de contactarea prietenilor săi din domeniul literar, între care Alecu Paleologu, Ion Alexandru, Dragoş Cojocaru şi alţii, care-i facilitează publicarea scrierilor la diverse edituri.

Pe linia preocupărilor sale religioase, la începutul lunii octombrie 1986, s-a întâlnit în Bucureşti cu călugărul benedictin Michel Van-Paris de la Mănăstirea Chevetogne din Belgia pe care îl cunoaşte de mai mulţi ani şi care a venit în România la invitaţia starețului Mănăstirii Sâmbăta, Veniamin Tohăneanu.

Împreună cu poetul Ion Pintea din Beclean, preotul Boghiu Sofian şi Bratosin Ştefan a făcut o vizită la Mănăstirea Cernica pentru a se întâlni cu starețul mănăstirii şi cu bunul său prieten Benedict Ghiuş. De asemenea, împreună cu preotul Mitrofan de la Biserica Antim, l-a vizitat pe părintele profesor Stăniloae.

A mai fost căutat de către Mihai Milea din Buzău, absolvent al Institutului de Teologie din Bucureşti, care vrea să-şi susţină examenul de doctorat şi se bucură de simpatia şi sprijinul lui Steinhardt N.

Menţionăm că majoritatea celor nominalizaţi mai sus au antecedente politice sau penale, ori fac obiectul activităţii de Securitate.

În perioada la care se referă analiza, Steinhardt Nicu-Aurel a menţinut relaţii prin corespondenţă cu prietenii săi din străinătate între care menţionăm pe: Alexandru Ciorănescu din Spania, Tomaziu George, Charles Gruber şi Spitzer Dorian din Franţa, Neuman Emil şi Michel Van Paris din Belgia, Sonnenscheim Stela şi Obadie Daniele din Elveţia, Alexandru Lungu şi Gheorghiu Andrei din RFG.

În afara unor aspecte de natură amicală sau literară nu au rezultat aspecte deosebite. De la unii dintre cei menţionaţi mai sus a primit sprijin material în medicamente şi alimente.

Pentru aceste motive cel în cauză continuă să-şi manifeste simpatia şi recunoştinţa faţă de astfel de persoane din emigraţie.

Pe timpul cât s-a aflat la Mănăstirea Rohia s-a ocupat în continuare de inventarierea bibliotecii mănăstirii şi cu meditarea unor tineri care doresc să susţină examen de admitere la Seminarul Teologic.

La sfârşitul lunii februarie a comunicat unor cunoştinţe apropiate, între care şi sursele noastre „Adrian Cozmescu" şi „Vlădescu", că în jurul datei de 15 martie va veni în Bucureşti.

Având în vedere faptul că în perioada când se află în Capitală Steinhardt Nicu-Aurel realizează de obicei multe contacte cu persoane care prezintă interes pentru securitatea statului, se vor întreprinde următoarele măsuri:

1. Vor fi dirijaţi informatorii „Adrian Cozmescu", „Florian Dragu" şi „Vlădescu" pentru a-l contacta pe cel în cauză, urmând să stabilească date despre intenţiile sale personale şi relaţiile actuale, îndeosebi în ce priveşte legăturile cu persoane din emigraţie.

Sarcină permanentă.

Răspunde: Mr. Robu Iosif.

2. Pe perioada şederii în Capitală se vor instala mijloace TO tip ICT la domiciliul său pentru a identifica persoanele cu care intră în legătură sau care îl vizitează.

Termen: pe perioada cât va sta în Capitală.

Răspunde: Mr. Robu Iosif.

3. Se va coopera cu Serviciul 120 şi indicativ 132/B... pentru a cunoaşte natura contactelor pe care le va realiza în mediul literar şi cultic.

Sarcină permanentă.

Răspunde: Mr. Robu Iosif.

4. În cazul că se va stabili că obiectivul vizitează adrese sau se întâlneşte cu persoane care prezintă interes pentru securitatea statului se va [vor] folosi filajul şi mijloace TO de tip...

Răspunde: Mr. Robu Iosif.

(ss./Mr. Robu Iosif)

De acord
(ss./indescifrabil)

ACNSAS, fond informativ, dosar nr. 207, volum 8, ff. 29–30.

94.

1987 iulie 23.

Notă de analiză privind urmărirea şi interceptarea corespondenţei şi relaţiilor lui Nicu Steinhardt.

MI
Dep. Sec. Statului
Securitatea Municip. Bucureşti
133/R.I./D/001623/23.07.1987

Strict secret
Ex. unic

Aprob
Şeful Serviciului,
Mr. Grigoroiu Ionel
3.08.1987

Notă de analiză în DUI „Scriitorul"
privind pe numitul Steinhardt Nicu-Aurel

De la data ultimei analize (12.03.1987) şi până în prezent în DUI „Scriitorul" au apărut următoarele aspecte:

Începând cu jumătatea lunii martie şi până la începutul lunii iunie 1987, numitul Steinhardt Nicu-Aurel s-a aflat în Capitală.

A venit de la Mănăstirea Rohia cu scopul de a se îngriji de ultimele formalităţi necesare apariţiei ultimei sale cărţi intitulate *Escale în timp şi spaţiu.*

De la început s-a declarat nemulţumit de atitudinea Consiliului Culturii pe linia avizării lucrărilor literare spre publicare. Apreciază că în prezent condiţiile acordării avizului s-au înăsprit mult. Din cele 450 de pagini i s-au scos 170, însuşi titlul cărţii i-a fost schimbat.

Până la urmă cartea a apărut într-un tiraj de 12 mii de exemplare la Editura Cartea Românească, fapt ce i-a provocat o mare mirare, tirajul fiind deosebit de mare.

Înainte de a pleca la Rohia a lăsat instrucţiuni menajerei sale Vanzurec Domnica ca [sic!] cele peste o sută de exemplare ale cărţii

care revin autorului să fie expediate conform listei întocmite de el prietenilor săi din țară și străinătate.

Tot în perioada la care se referă analiza, Steinhardt Nicu-Aurel a continuat să trimită spre publicare la diverse reviste din Capitală și provincie articole de critică și comentarii literare, unele dintre ele cuprinzând și aspecte cu conținut necorespunzător. Un astfel de material adresat revistei *Vatra* din Tg. Mureș a fost reținut de noi pe data de 23.05.1987.

Pe perioada cât s-a aflat în Capitală a intrat în contact/vizite reciproce sau legături telefonice cu prietenii săi cunoscuți în perioada de detenție, între care Alecu Paleologu, Constantin Noica, Galeriu Costache, Popescu Ștefan, Popescu Marin, Munteanu Eusebio, Teodor Enescu etc., cu care a făcut schimb de informații despre situația actuală a lor și a altor cunoștințe comune.

A mai fost căutat de diverse persoane care l-au consultat în probleme personale și i-au cerut „sfaturi duhovnicești".

În ceea ce privește legăturile sale cu străinătatea, cel în cauză a fost vizitat, în luna mai, de Sanda Șora din RFG care a transmis mesaj de salutare prietenilor săi din străinătate.

A primit corespondență și cărți de la Eugen Ionescu, George Ciorănescu și Tomaziu George din Franța.

La rândul său, Steinhardt Nicu-Aurel a afirmat că nu a mai cerut să plece în vizită în străinătate întrucât nu are bani și nu stă bine cu sănătatea.

S-a declarat nemulțumit de situația actuală din București, îndeosebi de demolări.

Va reveni în București în luna septembrie 1987.

Dintr-un material care a fost trimis de IJ Maramureș rezultă că pe perioada ședерii la Mănăstirea Rohia, Steinhardt Nicu-Aurel are în continuare ca principală ocupație amenajarea bibliotecii. Periodic primește persoane venite din împrejurimi pentru a le acorda sfaturi duhovnicești.

Nu se angajează în discuții politice.

Față de cele de mai sus, în viitor se vor întreprinde următoarele:

1. Vom coopera cu IJ Maramureș pentru a urmări mai îndeaproape activitatea, preocupările și relațiile lui Steinhardt N. pe perioada ședерii

la Mănăstirea Rohia. Să ne semnaleze operativ dacă este contactat de persoane venite din străinătate sau de alte elemente suspecte.

Sarcină permanentă.

Răspunde: Mr. Robu I.

2. Vom sensibiliza Unitatea Specială „S" pentru un control minuțios asupra trimiterilor poștale ale celui în cauză pentru a se preveni scoaterea din țară a unor materiale cu conținut ostil.

Aceleași măsuri se vor institui și asupra numiților Goldstein Ella, Vanzurec Domnica și Pleș Gavrilă, cunoscuți ca principali intermediari ai legăturilor celui în cauză cu străinătatea.

Răspunde: Mr. Robu I.

În perioada cât se va afla în Capitală vor fi dirijate pe lângă obiectiv sursele „Adrian Cozmescu", „Florin Dragu" și „Vlădescu", iar în funcție de situația operativă se vor folosi și mijloacele TO și „F"[1].

Mr. Robu Iosif

De acord:
Șef colectiv,
Cpt. Velțănescu Mihai

ACNSAS, fond informativ, dosar nr. 207, volum 8, ff. 58–59.

[1] Tehnică operativă și filaj.

95.

1987 noiembrie 1.

Notă de analiză privind împiedicarea lui Nicu Steinhardt de a lua contact cu Doina Cornea, cu Andrei Pleşu şi a introduce idei ostile regimului în articolele publicate.

Ministerul de Interne
Departamentul Securităţii Statului
Securitatea Municipiului Bucureşti
112/R.I./001623/01.11.1987

Strict secret
Ex. unic

Aprob,
(ss./Col. Goran)
05.11.1987

Notă de analiză în DUI „Scriitorul" privind pe numitul Steinhardt Nicu-Aurel

De la data ultimei analize (8.08.1987) şi până în prezent, în DUI „Scriitorul" au apărut următoarele aspecte mai importante:

În perioada de vară s-a aflat la Mănăstirea Rohia din judeţul Maramureş, unde în cadrul vieţii monahale se ocupă de amenajarea bibliotecii mănăstirii, care cuprinde circa 20 mii volume.

Tot aici s-a ocupat de redactarea scrierilor sale literare de natură laică sau bisericească, pe care le trimite spre publicare la diverse edituri din ţară. În acest context şi-a manifestat nemulţumirea că este tot mai mult obstrucţionat în a-şi publica lucrările literare şi este dat la „periferia culturii şi este socotit ca un intrus şi un fanatic – ţicnit religios".

Cu toate acestea, ultima sa carte, intitulată *Escale în timp şi spaţiu*, care i-a fost publicată în cursul acestui an, la Editura Cartea Românească, într-un tiraj de 12 mii exemplare (fapt neobişnuit, care l-a surprins şi pe el), s-a bucurat de mult succes şi s-a epuizat în câteva zile.

La începutul lunii septembrie a suferit o criză cardiacă care a durat câteva zile, din care cauză a fost nevoit să se interneze la spitalul din Cluj.

A revenit în Bucureşti la 16 septembrie şi va rămâne până pe data de 8 noiembrie, când va pleca din nou la Mănăstirea Rohia.

Din informaţiile care s-au obţinut în această perioadă prin sursele noastre „Adrian Cozmescu", „Florin Dragu" şi G.P., precum şi cele ale Unităţii Speciale „S", rezultă că Steinhardt N., deşi cu o stare a sănătăţii precară, realizează o serie de contacte şi legături cu persoane care prezintă interes sau sunt în preocupările organelor de Securitate. Astfel de legături are şi cu persoane aflate în emigraţie şi care sunt cunoscute cu poziţie ostilă statului nostru. Menţionăm dintre aceste persoane pe: Alexandru Ciorănescu din Spania, George Ciorănescu din RFG, George Tomaziu din Franţa, Lucian Boz din Australia, Virgil Nemoianu din SUA, Neuman Maur din Franţa, Paleologu Svetlana din Elveţia, cărora Steinhardt Nicu-Aurel le-a trimis ultima sa carte, iar la rândul său primeşte cărţi editate în străinătate.

În corespondenţa cu cei de mai sus încearcă să le facă cunoscută situaţia sa, să se informeze reciproc despre situaţia prezentă a altor prieteni comuni.

Recent, Svetlana Paleologu din Elveţia l-a rugat pe Steinhardt Nicu-Aurel să-i scrie prefaţa unei cărţi pe care intenţionează să o publice la editura lui Victor Frunză sau Ion Dumitru[1] din RFG.

Din aceleaşi informaţii rezultă şi faptul că prin atitudinea sa, care se manifestă atât în domeniul scrisului, cât şi pe linia preocupărilor religioase, Steinhardt Nicu-Aurel continuă să polarizeze elemente cunoscute cu poziţie ostilă sau opozante. Faţă de acestea cel în cauză evocă trecutul său şi îndeosebi aspecte din perioada procesului şi detenţiei sale. Astfel, într-o scrisoare adresată criticului Andrei Pleşu relatează, printre altele, că în 1960 a fost condamnat la 12 ani închisoare pentru că în cadrul anchetelor de la Securitate nu a acceptat să se constituie în martor al acuzării unui grup de intelectuali depistaţi că făceau propagandă legionară. În aceeaşi corespondenţă face unele aprecieri denigratoare la adresa conducerii de partid şi de stat.

[1] Eroare, Editura Ion Dumitru.

Atât din informațiile existente, cât și din afirmațiile sale personale rezultă faptul că Steinhardt Nicu-Aurel are posibilitatea de a intra în contact cu astfel de persoane în cadrul Mănăstirii Rohia unde, după cum afirmă el, se ocupă cu instruirea tinerilor care se pregătesc să susțină examene la Institutul Teologic.

Recent, pe adresa numitei Cornea Doina din Cluj, cunoscută cu preocupări ostile, a fost expediată o scrisoare semnată cu pseudonimul Bărsăuan Ion din București, în conținutul căreia expeditorul se asociază la ideile și preocupările ostile ale sus-numitei. Autorul scrisorii, care a fost identificat în persoana numitului Crișan Ion, născut la 22.05.1932, de profesie inginer, cu domiciliul în București, Șoseaua Colentina nr. 40, o invită pe Cornea Doina să-l viziteze și îi indică să ia relații despre el de la Steinhardt Nicu-Aurel, cu care a discutat îndelung la Mănăstirea Rohia.

În perioada la care se referă analiza s-a realizat recrutarea ca informator a numitului P.G., cunoscut că face parte dintre persoanele care se ocupă cu procurarea de cărți și expedierea lor în țară și străinătate în numele lui Steinhardt Nicu-Aurel.

Față de cele raportate mai sus, în viitor se va acționa în vederea realizării următoarelor sarcini:

1. Prevenirea atragerii sau influențării altor persoane (îndeosebi tineri) la acțiuni ostile de către Steinhardt Nicu-Aurel;

2. Prevenirea introducerii unor idei cu conținut necorespunzător de către cel în cauză cu ocazia publicării unor lucrări literare;

3. Prevenirea trimiterii în exterior a unor materiale cu conținut ostil care ar putea fi folosite în scop de propagandă împotriva țării noastre.

Pentru realizarea acestor sarcini se vor întreprinde următoarele măsuri:

1. Dirijarea informatorilor „Adrian Cozmescu", „Florin Dragu" și „Paul" din legătura noastră, precum și sursa G.P. de la ind. 111/P.A., pentru a furniza date despre intențiile și atitudinea lui Steinhardt N., în special dacă continuă să influențeze negativ persoanele din anturajul său.

Sarcină permanentă.
Răspunde: Mr. Robu Iosif.

2. Se va coopera cu IJ Maramureș și IJ Cluj pentru realizarea unei cunoașteri mai aprofundate și operative a preocupărilor și relațiilor pe

care le realizează Steinhardt N. pe raza acestor județe, respectiv în cadrul Mănăstirii Rohia, persoanele care-l vizitează, deplasările pe care le efectuează la Cluj pentru probleme literare sau medicale, precum şi participările la diverse cenacluri şi seminarii tematice.

În acest sens se va urmări clarificarea naturii relațiilor lui Steinhardt N. cu Crişan Ion din Bucureşti şi prevenirea intrării în contact a acestora cu numita Cornea Doina.

Termen: 31.XII.1987.
Răspunde: Mr. Robu Iosif.

3. Se va coopera cu Serviciul 120 din unitatea noastră pentru a cunoaşte din timp şi preveni introducerea spre publicare de către Steinhardt N. a unor lucrări cu conținut tendențios sau necorespunzător.

Sarcină permanentă.
Răspunde: Mr. Robu Iosif.

4. Prin informatorul „Paul" şi surse „S" vom controla trimiterile poştale către străinătate, cu scopul de a preveni strecurarea sau introducerea în conținutul coletelor respective a unor publicații sau materiale cu conținut necorespunzător, care ar fi folosite în scop de propagandă.

Sarcină permanentă.
Răspunde: Mr. Robu Iosif.

5. În funcție de nevoile operative, se vor folosi mijloacele speciale TO şi filajul.

Mr. Robu Iosif

Şef colectiv,
Mr. Căciulă Vasile

De acord:
Şef serviciu,
Lt.-col. Anghel Aurel

ACNSAS, fond informativ, dosar nr. 207, volum 8, ff. 93–94.

96.

1988 aprilie 9.
Notă privind articolul *Taina libertății*
publicat de Nicu Steinhardt şi relațiile sale
cu Marie-France Ionesco.

MI
Dep. Sec. Statului
Sec. Municip. Buc.
112/R.I./001623/09.04.1988

Strict secret
Ex. unic

Notă de analiză în DUI „Scriitorul"
privind pe numitul Steinhardt Nicu-Aurel

De la data ultimei analize (05.11.1987) şi până în prezent în DUI „Scriitorul" au apărut următoarele aspecte:

Întreaga perioadă la care se referă analiza, Steinhardt Nicu-Aurel s-a aflat la Mănăstirea Rohia din județul Maramureş. În postura sa de călugăr participă la slujbele religioase, ține predici, se ocupă de biblioteca mănăstirii. În sarcina sa se află şi primirea oaspeților, a profesorilor şi altor intelectuali care vizitează Mănăstirea Rohia.

O altă preocupare este aceea de a pregăti pe tinerii care vor să susțină examen de admitere în învățământul teologic.

Aspectele de mai sus rezultă din corespondența celui în cauză cu persoane din străinătate. Menționăm că de la IJ Maramureş am primit doar un singur material informativ.

O altă preocupare principală a lui Steinhardt Nicu-Aurel a fost cea din domeniul literar. A continuat să redacteze şi să trimită spre publicare articole critice sau eseuri pe marginea unor cărți recent apărute.

Pe linia acestor preocupări a apărut în relații cu Alecu Paleologu pe care l-a solicitat să-i faciliteze legătura cu poeta Magdalena Ghica (Magda Cârneci) din Bucureşti. Totodată îl întreabă ce mai ştie de situația lui Munteanu Eusebio, pe care l-a cunoscut în perioada detenției.

A mai luat legătura cu Ruşan Otilia (Ana Blandiana) căreia îi mulțumeşte pentru frumoasele aprecieri făcute la adresa sa şi o invită să-l viziteze la Mănăstirea Rohia.

În această perioadă Steinhardt N. a avut un intens schimb de corespondență cu Svetlana Paleologu din Elveția care l-a rugat să scrie prefața la o carte scrisă de ea despre Eminescu şi pe care intenționează să o publice la o editură din Londra. Din controlul acestor materiale nu au rezultat aspecte negative.

Cel în cauză a trimis spre publicare mai multe articole literare lui Chirilă Dumitru de la revista *Familia* din Oradea. Eseul intitulat *Taina libertății* a fost comentat elogios la postul de radio „Europa Liberă", apreciindu-se „acuitatea mesajului moral în ceea ce priveşte tema filosofică a minciunii, înşelăciunii şi şantajului ca metodă de viață".

În corespondența cu Charles Gruber din Franța, fost coleg de facultate, Steinhardt N. critică antisionismul şi îi elogiază pe legionari. În acest context atât față de sus-numitul, cât şi în scrisoarea trimisă numitei Sikorski Ioana din SUA îşi exprimă admirația față de Constantin Noica pe care l-a cunoscut în detenție şi care a avut un rol determinant în evoluția vieții sale. Acestora şi altor legături din străinătate le-a făcut cunoscut modul cum a decurs înmormântarea lui Constantin Noica la Păltiniş, unde a participat şi el.

Steinhardt Nicu-Aurel obişnuieşte ca în corespondența sa cu persoane din emigrație să le informeze pe acestea despre situația actuală a unor foşti condamnați din țară.

În acelaşi timp transmite salutările sale prietenilor din emigrație. În acest sens a rugat-o în mai multe rânduri pe Marie-France Ionesco (fiica lui Eugen Ionescu) să se constituie în căsuța sa poştală şi să transmită salutări Monicăi Lovinescu, [lui] Virgil Ierunca, Vlad şi Sandei Stolojan, Horia Stamatu, Dan Cernovodeanu, Paul Barbăneagră şi altora, toți făcând parte din emigrația reacționară.

La rândul său, Steinhardt Nicu-Aurel indică corespondenților săi din exterior că pot să-i trimită corespondența pe adresa menajerei sale Vanzurec Domnica din Bucureşti.

Conform obiceiului, în jurul datei de 20 aprilie 1988, Steinhardt Nicu-Aurel va sosi în Bucureşti unde va rămâne până în toamnă.

Având în vedere cele raportate mai sus, pe perioada şederii sale în Capitală, asupra lui Steinhardt Nicu-Aurel se vor întreprinde următoarele măsuri:

1. Vor fi dirijate cu sarcini şi instructaj diferenţiat sursele „Adrian Cozmescu", „Florin Dragu", „Vlădescu" şi „Paul" pentru a stabili preocupările, atitudinea şi legăturile pe care le realizează N. Steinhardt pe perioada şederii lui în Capitală.

Sarcină permanentă.
Răspunde: Mr. Robu I.

2. În scopul verificării şi întregirii informaţiilor în această perioadă vor fi folosite mijloacele TO de tip ICT la domiciliul celui în cauză.

Termen: 15.IV.1988.
Răspunde: Mr. Robu I.

3. Se va coopera cu Serv. 120 din unitatea noastră pentru cunoaşterea preocupărilor şi contactelor pe care le va realiza obiectivul în mediul literar şi prevenirea acceptării spre publicare a unor materiale cu conţinut necorespunzător.

Răspunde: Mr. Robu I.

4. Va fi sensibilizat organul „S" pentru a efectua un control mai riguros asupra trimiterilor celui în cauză. În acest sens se va trimite o adresă şi [la] Maramureş. Totodată se vor lua măsuri specifice şi asupra numitei Vanzurec Domnica, folosită drept căsuţă poştală.

Termen: 15.IV.1988.
Răspunde: Mr. Robu I.

5. Vor fi identificate şi verificate noile legături apărute în caz, Chirilă Dumitru va fi semnalat la IJ Bihor.

Termen: 30.IV.1988.
Răspunde: Mr. Robu I.

În funcţie de necesităţi se vor face noi propuneri.

Întocmit,
Mr. Robu Iosif

De acord,
(ss./indescifrabil)

ACNSAS, fond informativ, dosar nr. 207, volum 8, ff. 139–140.

97.

1988 octombrie 14.
Raport privind avertizarea lui Nicu Steinhardt de către ofițerii Securității în vederea neparticipării sale la protestul scriitorilor.

Ministerul de Interne
Departamentul Securității Statului
Securitatea Municipiului București
112/R.I./D/001623/14.10.1988

D.O.
Strict secret
Ex. unic

[Rezoluție:] *Cazul a fost analizat la tov. col. Goran în 14.10.1988 care a aprobat măsurile propuse. Cea ref. la contactare o amânăm după celelalte măsuri ce se iau ref. acționați ofensiv pt. a curma activitatea ostilă a obiectivului.*
Col. (ss./indescifrabil)

Raport

Compartimentul 112 lucrează prin DUI din 1977 pe numitul Steinhardt Nicu Aurel, în vârstă de 77 de ani, scriitor, membru al Uniunii Scriitorilor, în prezent domiciliat la Mănăstirea Rohia, Maramureș, unde este călugărit, fost condamnat la 12 ani închisoare pentru uneltire contra ordinii sociale.

Cel în cauză se situează în continuare pe poziții ostile regimului nostru, încercând să insufle concepții reacționare unor tineri scriitori ce se situează pe poziții de „frondă" și să-i determine pe aceștia să emigreze în Occident.

Pe de altă parte caută să-și mențină, pe căi ocolite, legăturile cu secția literară de la postul de radio „Europa Liberă", folosind pentru aceasta pe fiica lui Eugen Ionescu, aflată în Franța.

Ca urmare, criticii literari ai acestui post de radio reacționar elogiază diversele încercări literare ale obiectivului, care pot fi interpretate ca ostile regimului, cum a fost de exemplu eseul *Taina libertății*, publicat de revista *Familia* din Oradea la începutul acestui an.

De asemenea la data de 21.08.1988 Steinhardt Nicu Aurel a fost contactat la Mănăstirea Rohia de turistul francez Combes Michelle[1], însoțit de obiectivul „Dobrin" al IJ Cluj (discuție care nu a putut fi controlată prin mijloace TO), fapt care se înscrie pe linia preocupărilor Occidentului de a-l menține în contact pe obiectivul nostru.

Recent, Serviciul 120 din unitatea noastră a intrat în posesia unei informații potrivit căreia un grup de scriitori ce se situează pe poziții ostile ar intenționa să-l contacteze pe obiectivul nostru pentru a-l determina să semneze un așa-zis „manifest" de protest împotriva regimului.

Menționăm că la data de 2 sept. a.c. cel în cauză a revenit în București, unde rămâne până la sfârșitul lunii octombrie. Activitatea sa este controlată prin trei surse de informare și mijloace ICT.

În scopul descurajării obiectivului și prevenirii aderării sale la așa-zisul „manifest" al anturajului respectiv, propunem:

1. Contactarea obiectivului la domiciliul său de către lt.-col. Căciulă Vasile și lt.-col. Robu Iosif, sub control TO și cu consultarea Serv. 120, prilej cu care va fi atenționat în mod voalat să nu se lase angrenat în activități ostile de elemente cunoscute de noi cu asemenea preocupări. I se va lăsa să înțeleagă riscurile reale ce le-ar suporta în acest caz, inclusiv faptul că autoritățile clericale ar putea anula statutul său de monah în cazul în care ar fi informate că a comis fapte care contravin calității respective.

Scontăm, de asemenea, că obiectivul ne va oferi și versiunile sale proprii cu privire la aspectele de interes operativ actuale, raportate mai sus.

După contactare, reacțiile lui Steinhardt Nicu Aurel vor fi controlate prin sursele „Adrian Cozmescu", „Paul" și „Florin Dragu", precum și prin mijloace TO, iar, pe momente operative, cu filaj. Pe raza județului Maramureș, obiectivul va fi controlat prin măsuri specifice actualizate în baza unei note de sarcini pe care o vom trimite unității respective.

Lt.-col. Robu Iosif

De acord:
Șeful serviciului,
Lt.-col. Anghel Ion

ACNSAS, fond informativ, dosar nr. 207, volum 8, f. 84.

[1] Eroare în text, corect Michel.

98.

1989 ianuarie 6.
Notă privind legăturile dintre Nicu Steinhardt, Michel Combes şi Katherine Verdery.

Ministerul de Interne
Departamentul Securităţii Statului
Securitatea Municipiului Bucureşti
112/R.I./D/I/001623/06.01.1989

Strict secret
Ex. unic

[Rezoluţie:] *De acord,*
Col. Goran
Având în vedere activitatea celui în cauză, perioadele lungi de şedere pe raza altor localităţi, relaţiile ce le întreţine cu diverse elemente din ţară, urmează să analizăm cu Dir. I oportunitatea transferării la această unitate.

Notă de analiză în DUI „Scriitorul" privind pe numitul Steinhardt Nicu-Aurel

De la data de 28.07.1977 a fost luat în lucru prin DUI numitul Steinhardt Nicu-Aurel, în vârstă de 76 de ani, de profesie jurist, în prezent pensionar, membru al Uniunii Scriitorilor, fost condamnat în 1960 la 12 ani muncă silnică pentru uneltire contra ordinii sociale.

Baza deschiderii DUI a constituit-o faptul că sus-numitul a fost semnalat cu preocupări de a redacta scrieri cu conţinut duşmănos şi relaţii suspecte cu persoane care fac parte din emigraţia română reacţionară.

În cursul urmăririi informative au rezultat următoarele:

În anul 1984 i s-au confiscat materiale cu conţinut ostil la adresa regimului din ţara noastră şi a fost avertizat.

La începutul anului 1988 a publicat un articol cu conţinut tendenţios în revista *Familia* din Oradea, care a fost comentat şi de postul de radio „Europa Liberă". A fost semnalat, de asemenea, că

încearcă să mențină legătura prin intermediari cu prietenii săi angajați sau colaboratori ai postului de radio „Europa Liberă".

În cooperare cu IJ Maramureş, s-a stabilit faptul că în luna august 1988 Steinhardt Nicu-Aurel a fost contactat la Mănăstirea Rohia de turistul francez Combes Michelle [Michel], ginerele numitei Cornea Doina din Cluj-Napoca.

La data de 18.10.1988, prin măsuri TO şi filaj, a fost depistată numita Werdery[1] Katherine, o cetățeană americană cunoscută cu preocupări informative, care venise în România pentru a contacta elemente cunoscute cu atitudine de aşa-zisă disidență politică, între care şi Steinhardt Nicu-Aurel.

Tot în cursul anului 1988 sus-numitul a apărut ca posibil semnatar al unui apel pe care mai mulți scriitori disidenți au încercat să-l întocmească şi intenționau să i-l prezinte spre ştiință.

În vederea curmării activității ostile a obiectivului şi descurajării sale, propunem a se aproba continuarea urmăririi sale informative, urmând a întreprinde următoarele măsuri:

1. În conformitate cu ordinul rezolutiv al conducerii unității din data de 19.X.1988, se vor întreprinde măsuri de cercetare şi documentare a activității ostile desfăşurate de Steinhardt Nicu-Aurel, iar în final va fi avertizat.

Termen: 28.II.1988.
Răspund: Lt.-col. Căciulă Vasile
şi lt.-col. Robu Iosif.

2. În cooperare cu IJ Maramureş şi I.J Cluj, se vor întreprinde măsuri complexe de control informativ, după avertizare, cunoaştere şi prevenire a oricăror acțiuni ostile în care obiectivul ar mai putea fi angrenat.

Răspunde: Lt.-col. Robu Iosif.

Şeful serviciului,
Lt.-col. Anghel Ion

ACNSAS, fond informativ, dosar nr. 207, volum 8, f. 108.

[1] Eroare în text, Verdery.

99.

1989 aprilie 3.
Raport privind contactarea Domnicăi Vanzurec, menajera lui Nicu Steinhardt.

MI
Dep. Sec. Statului
Sec. Municip. Buc.
112/R.I./00881/03.04.1989

Strict secret
Ex. unic

Raport privind rezultatul contactării numitei Vanzurec Domnica, menajera lui N. Steinhardt

La data de 03.04.1989 a fost contactată numita Vanzurec Domnica, fiica lui Nicolai şi Elena, născută la data de 25.04.1925 în URSS, pensionară, domiciliată în Bucureşti, Intr. Ion Şulea nr. 29, bloc V2, apt. 9, sector 3.

Cu această ocazie au rezultat următoarele aspecte mai importante:

Steinhardt Nicu-Aurel intenţiona să vină în Bucureşti miercuri, 29 martie 1989. Pentru aceasta îi ceruse să pregătească locuinţa din Bucureşti unde urma să rămână circa două luni.

Urma să călătorească cu avionul de la Baia Mare însă la aeroport i s-a făcut rău (a făcut infarct) şi a fost transportat la spitalul local, unde joi seară a decedat. A fost conştient până în ultimul moment, fapt ce a făcut să poată să-şi redacteze ultimele indicaţii testamentare, inclusiv persoanele care să fie chemate la înmormântarea sa (vezi lista trimisă de mănăstire).

Înmormântarea a avut loc duminică, ora 13, la Mănăstirea Rohia din judeţul Maramureş, unde cel în cauză îşi plătise locul de veci, plus sumele de bani necesare înmormântării.

Dintre cei desemnaţi a participa la înmormântare, se ştie că s-au deplasat următorii: Paleologu Alexandru, Galeriu Costache, Cristescu Ioana.

Verişoara sa Goldstein Ella nu a vrut să participe din două motive: în primul rând pentru faptul că niciodată nu a fost de acord cu trecerea sa la ortodoxism şi din cauza distanţei foarte mari.

Vanzurec Domnica a mai precizat că, imediat după decesul lui Steinhardt N., a predat cheia locuinţei acestuia verişoarei sale Goldstein Ella care urmează să deschidă succesiunea. Ştie că încă o cheie de la garsonieră se află la Marie-Jeanne Eterle, locatară în acelaşi imobil cu decedatul şi prieteni apropiaţi.

Vanzurec Domnica a mai precizat că Steinhardt N. a lăsat în testament ca o mare parte din lucruri, în special cărţile pe care le mai are în Bucureşti, să le ia Mănăstirea Rohia. Crede că au mai fost desemnaţi să primească unele lucruri şi Alecu Paleologu, Mihai Milea şi câteva femei care s-au aflat în relaţii cu el, între care Coca Victoria şi Ioana Cristescu.

Dintre rudele sale mai sunt în viaţă Goldstein Ella, Steinhardt Gică din Bucureşti şi Steinhardt Aristide, stabilit în Belgia, ambii veri cu cel în cauză.

După lichidarea bunurilor, locuinţa urmează să fie predată la stat.

Din discuţia cu Vanzurec Domnica a rezultat că cea mai mare parte din cărţile sale, Steinhardt Nicu le dusese la mănăstire, iar manuscrisele pe care intenţiona să le publice într-un nou volum se află tot acolo.

În încheiere am stabilit ca Vanzurec Domnica să ne înştiinţeze dacă persoane din ţară sau străinătate intenţionează să intre în posesia unor cărţi, manuscrise sau alte documente aparţinând lui Steinhardt N.

[Rezoluţie:] *Măsura a fost luată în baza aprobării conducerii unităţii. Scopul ei este să prevenim ca eventuale materiale cu conţinut ostil ce le-ar fi lăsat obiectivul pentru publicare după moartea sa* [să fie editate]. *Urmăriţi cu IJ Maramureş. Raportaţi şi clasaţi dosarul la CID.*

Lt.-col... (ss./indescifrabil)

ACNSAS, fond informativ, dosar nr. 207, volum 8, ff. 255–257.

100.

1989 iunie 13.

Raport cu propuneri de închidere a DUI „Scriitorul" în urma decesului lui Nicu Steinhardt.

Ministerul de Interne
Departamentul Securităţii Statului
Securitatea Municipiului Bucureşti
112/R.I./DI001623/13.06.1989

Strict secret
Ex. unic

Aprob
(ss./indescifrabil)

Raport cu propuneri de a se aproba închiderea DUI „Scriitorul" privind pe numitul Steinhardt Nicu-Aurel

La data de 28.07.1977 a fost luat în lucru prin DUI numitul Steinhardt Nicu-Aurel, fiul lui Oscar şi Antoinette, născut la 29.07.1912, în Bucureşti, de profesie jurist, membru al Uniunii Scriitorilor, neîncadrat politic, cu domiciliul în Bucureşti, strada Ion Ghica nr. 3, fost condamnat în 1960 la 12 ani închisoare pentru uneltire contra ordinii sociale.

Baza deschiderii DUI a constituit-o faptul că sus-numitul a fost semnalat cu intenţii de a redacta scrieri cu conţinut ostil şi relaţii suspecte cu persoane din străinătate.

Pe parcursul urmăririi informative s-a stabilit că Steinhardt Nicu-Aurel încerca să redacteze lucrări literare cu conţinut necorespunzător sau să strecoare idei tendenţioase, interpretabile, în cadrul unor articole pe care le prezenta spre publicare. O astfel de lucrare, intitulată *Jurnalul fericirii*, în conţinutul căreia evoca perioada detenţiei şi anchetele la care a fost supus, i-a fost confiscată în anul 1984, cu care ocazie a fost şi avertizat.

A mai rezultat că cel în cauză a stabilit multiple relaţii cu persoane din rândul emigraţiei române reacţionare, între care cu Monica

Lovinescu şi Virgil Ierunca, precum şi alţi colaboratori ai posturilor de radio străine ostile, cărora a încercat să le transmită date despre fenomenul literar din ţara noastră, cu scopul de a fi folosite în propaganda duşmănoasă care se desfăşoară la adresa României.

S-a mai stabilit că Steinhardt Nicu-Aurel a realizat legături strânse cu o serie de elemente cunoscute cu antecedente politice şi penale, inclusiv legionari (a căror ideologie a îmbrăţişat-o încă din perioada detenţiei), precum şi cu o serie de tineri din mediul literar sau cultic, cărora a încercat să le inoculeze idei retrograde sau mistico-religioase.

În ultima perioadă de timp, sub influenţa unor emisari trimişi din exterior sub diverse acoperiri, cel în cauză intenţiona să adere la aşa-zise acţiuni „disident-protestatare".

La data de 30.03.1989, sus-numitul a decedat şi a fost înmormântat în cadrul Mănăstirii Rohia din judeţul Maramureş. Decesul a fost înregistrat [cu certificatul] numărul 356/1989, emis de Consiliul Popular al oraşului Baia Mare.

Faţă de cele raportate mai sus,

Propunem:

A se aproba închiderea DUI „Scriitorul", privind pe numitul Steinhardt Nicu-Aurel şi clasarea materialelor la CID, cu menţinerea sa în evidenţa cartotecii general-documentare.

Numiţii: Alexandru Ioan, Bulat Virgil, Dombrovschi Nina, Ierunca Virgil, Milea Mihai, Paleologu Alexandru, Săplăcan Radu, Stolojan Sanda, Tomaziu George, Baciu Ştefan, care apar ca legături ale obiectivului, vor fi luaţi în evidenţa cartotecii general-documentare.

Celelalte legături nu vor fi luate în evidenţă.

Lt.-col. Robu Iosif

Şef colectiv,
Lt.-col. Deleanu Vasile

De acord:
Şeful serviciului,
Lt.-col. Anghel Ion

ACNSAS, fond informativ, dosar nr. 207, volum 8, f. 260.

Indice

„002" (informator) – 254

A

Acterian, Arşavir – 52, 54, 55, 94, 100, 101, 105
Acterian, Sadova Maria (vezi şi Sadova Marietta) – 84, 97, 103, 105, 107
Albala, Radu – 363
Albescu, M. – 183, 188
„Alexandreanu" – 197
Alexadrescu, Niki – 331
„Alexandru" – 228, 231, 253, 269, 273, 296, 299
Alexandru, Ioan – 245, 251, 284, 320, 365, 385
Alexe, Aurel – 126, 129
Andonie, mitropolit (vezi şi Plămădeală Antonie) – 330
Andreicuţ (Andercuţ), Ion – 223, 245, 286, 314
Anghel, Aurel – 374
Anghel, Ion – 379, 381, 385
„Anghel" – 238
Apăteanu, Emil Tudor – 362
„Apostol, Nicolae" – 324
„Artur" – 181, 182, 183, 186, 187, 197
„Aurelian" – 225, 226
Avram, Jean – 236
Avramescu, Florica – 138
Avramescu, Mihai – 118, 138
Axentie, Cornel – 363

B

Baciu, Alexandru – 251, 299
Baciu, D. – 269
Baciu, Ştefan – 230, 243, 252, 260, 269, 272, 275, 277, 297, 361, 385
Badea, Constantin – 238
Badea, I. – 247
Balotă, Nicolae – 252, 260, 306
Barbăneagră, Paul – 221, 376
Barbey, Charles – 261, 284, 298
Barbu, Eugen – 211, 215, 251, 257
Bârna, Vlaicu – 187, 323
Bărsăuan, Ion – 373
Bălan, Ioanichie – 288
Bălan – 159
Benceanu (Bencecan), Corina – 286, 314
Berdiaev – 118, 194
Bernard, Noel, – 229
Bernea, Horia – 362
Bilă, Gh. – 247
Bilciurescu, Alexandru – 150
Bîrsan, Teodor – 284
Blandiana, Ana (vezi şi Ruşan Otilia) – 376
Bob, Horaţiu – 93
Bob, Ioan – 247, 278, 279, 280, 302, 312, 314, 315
Boghiu, Sofian – 258, 366
Bogza, Geo – 119, 202, 243, 245, 251, 253, 275, 320
Boldeanu, Vasile – 209, 244
Bonca, Valeriu – 313

Bordea, Aron – 239, 317, 329
„Botizan" – 328
Boz, Lucian – 230, 252, 260, 269, 272, 275, 361, 372
Bratosin, Ştefan – 366
„Bratu" – 324, 328
Braşoveanu – 206
Bucurescu, Gianu – 338, 355
Bukovski, Vladimir – 302
Bulat, Virgil – 258, 268, 269, 275, 285, 298, 301, 312, 314, 320, 323, 340, 349, 357, 363, 385
Bulgakov, Mihail – 118, 148, 157, 194
Burac, Ion – 151, 160
Burghele Theodor – 138
Burileanu, Nichi – 222
Butyka, Fr. – 85

C

Calciu, Gheorghe – 206, 207, 208, 245
Cantacuzino – 194
Capelovici, Roza – 177
Caragiale, I.L. – 216
Caragiale, Mateiu – 215
Caraion, Ion – 131, 150, 178, 222, 226, 230, 240, 243
Carol al II-lea – 193, 194
Casasovici, Coca – 68
Căciulă, Vasile – 374, 379, 381
Călina, C. – 273, 278, 302
Călinescu, George – 123, 256
Călinoiu, Al. – 141
Căprariu (Căpraru), Alexandru – 240, 258, 285
„Cătălin" – 199, 219, 223, 277
Cătălinoiu, Sile – 147
Câmpeanu, Radu – 239
Cândea, Virgil – 118, 251
Cârneci, Magda (vezi şi Ghica Magdalena) – 375
Ceauşescu, Nicolae – 137, 139
Cernovodeanu, Dan Paul – 218, 221, 222, 252, 260, 275, 321, 376
Chorlerton, A.T. (Chellerton) – 101
Chimirel, Iancu – 93
Chira, Justin Maramureşeanul – 229, 251, 276, 286, 312, 360
Chiriac, Gheorghe – 352
Chirilă, Dumitru – 376, 377
Ciceu – 202
Ciomoş, Virgil – 314
Cioran, Emil – 58, 59, 60, 63, 64, 68, 71, 72, 73, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 84, 87. 88, 89, 91, 92, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 192, 196, 199, 210, 214, 218, 221, 226, 230, 243, 244, 252, 256, 257, 260, 272, 275, 277, 291, 294, 297, 298, 302, 309, 310, 310, 317, 321, 322, 361
Ciorănescu, Alexandru – 151, 184, 230, 243, 252, 256, 260, 269, 272, 275, 292, 297, 298, 321, 361, 366, 372
Ciorănescu, George – 369, 372
Ciucă, Ion – 145, 146, 151, 190, 197, 198, 200, 201, 211, 219, 220
Ciupercă, Mihai – 329
Coca, Victoria – 349, 350, 383
Cocea, N. D. – 123, 249
Codreanu, Corneliu Zelea – 193
Cojocaru, Dragoş – 222, 230, 251, 253, 254, 263, 275, 323, 365
Colţan, Virgil – 231, 232, 252, 258, 260, 261, 287
Comarnescu, Petre – 241
Combes, Michel – 379, 380, 381
Constantinidi, Viorica – 162, 164
Copolovici, Pavel – 118
Cornea, Doina – 373, 374, 381
Cosmiţă, Aurel – 93
Costache, Galeriu – 363, 369, 382
„Cozmescu, Adrian" – 130, 131, 134, 135, 136, 137, 138, 140, 212, 217, 219, 223, 225, 226, 228, 231, 233, 246, 253, 266, 269, 273, 277, 296, 299, 324, 342, 346, 351, 358, 366, 370, 372, 373, 377, 379
Craifăleanu (Creifeleanu, Crăifăleanu), Ion – 48, 53, 67, 84, 89
Crainic, Nichifor – 147
Crăciun, Dănuţ – 284
Crăciun, Gheorghe – 284

Cristea, Valeriu – 257
Cristescu, Ioana – 282, 283
Cristescu, Vasile – 194
Cristian, Vasile – 216
Cristofor, Ion – 285
Crişan, Ion – 373, 374
Crohmălniceanu, Ov.S. – 245, 251, 323
Cubleşan, C. – 240
Cubolta, Simion – 303
Culcer, Dan – 269, 287
Culcer, Maria Mailat – 287
„Cupşa" – 273, 278, 285

D

D., F. – 331, 336
Daneliuc, Mircea – 327
Davidescu, Nicolae – 126, 129
Dănilă, dr. – 229, 283
Deleanu, Vasile – 385
Demetrescu, Camil – 208, 349, 350, 357
Diaconescu, Stelian – 178
Diaconescu, Valentina – 178
Dimisianu, Georgeta – 327, 329, 340, 342, 344, 363
Dimitriu, D. Adrian – 92, 93
Dimitriu, Paul – 52, 54, 58, 62, 64, 70, 71, 72, 74, 75, 79, 83, 84, 91, 92, 105, 106, 107, 108
Dinescu, Mircea – 327, 340, 342, 344, 363
Dinopol, George Paul – 177
Doban, A. – 247
Dobzeu (Dubzeu, Dobjeucă), Mihai Mina – 134, 136, 139, 141, 194, 242, 250, 258, 260, 282, 316
Dombrovschi, Mina (Nina) – 260, 385
„Dorel" – 142, 143
Dostoievski, M.F. – 119
„Draga, Jean" – 113, 122, 123
„Dragu, Florian" – 366, 370, 372, 373, 377, 379
Drăcşăneanu (Dracseneano, Drăcşeneanu), Jean – 230, 252, 257, 269, 275, 297, 361
Drăgan, Daniel – 288
Dulipovici, A. – 90
Dumitrescu, Geo – 257
Dumitrescu, N. – 85
Dumitriu, Ion – 130
Dumitru, Ion – 372
Dumitru, Marin – 340

E

Eliade, Irina – 81
Eliade, George – 81
Eliade, Mircea – 55, 58, 59, 60, 68, 75, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 84, 87, 88, 89, 91, 103, 106, 107, 151, 196, 199, 200, 201, 202, 203, 210, 211, 214, 217, 218, 221, 230, 240, 241, 243, 244, 252, 256, 257, 260, 268, 272, 275, 276, 277, 284, 291, 294, 297, 298, 310, 317, 321, 341
Emanuel, Pierre – 210
Eminescu, Mihai – 256, 376
Ene, Nicolae – 240
Enescu, Teodor – 68, 84, 98, 101, 106, 251, 258, 260
Eşeanu, Yvonne – 155, 156, 163, 164
Etterle, Forry (Fany) – 229, 230, 331
Etterle, Marie Jeanne – 229, 331, 383

F

„Fălticeanu, Al." – 129
Filip, Ion – 284, 314
Fisch, Eberhard – 269, 276, 284
Florian, I. Gheorghe – 94, 100, 101, 105
Foarţă, Şerban – 287, 299
Frunză, Victor – 372
Fulga, Laurenţiu – 251, 304

G

G., P. – 372
Gârcineanu – 194
Gălăseanu, Paul – 260
George, Alexandru – 251
„George" – 111, 112, 122
Georgescu, Emil – 215
Gheorghiu, Alexandra (vezi şi Şora Alexandra) – 180

Gheorghiu, Dan Andrei – 179, 362, 366
Gherghel, Valeriu – 363
Ghica (Ghika) – 194
„Ghica" – 247
Ghica, Magdalena (vezi şi Cârneci Magda) – 375
Ghiu, Bogdan – 284
Ghiuş, Benedict – 258, 349, 366
Glucksmann, André – 303
Goethe – 49, 56
Goldstein, Ella – 222, 223, 229, 253, 254, 257, 260, 261, 263, 264, 265, 268, 272, 276, 321, 323, 345, 356, 361, 362, 370, 383
Goma, Paul – 205, 216, 217, 244, 252, 257, 272, 277, 294
Goran – 371, 378, 380
Griga, Ilie – 331
Grigore, Gheorghe – 171, 174, 180
Grigoroiu, Ionel – 301, 309, 319, 325, 338, 343, 353, 355, 359, 364, 368
Grigurcu, Gh. – 269
Gruber, Paul – 151
Gruber, Charles – 366, 376

H

Haiman (Hoiman, vezi şi Neuman Emil) – 63
Haimovici, Nicolae – 236
Hegel – 49, 56, 57, 76, 102
Herineanu, Teofil – 328
Hitler, Adolf – 246, 252, 341
Horia, Vintilă – 225
Hurmuzescu, Dan – 260

I

Iancu, Constantin – 126
Iancu, Traian – 303
Ianolide, Ioan – 331
Iavitz (Iovitz), Gheorghe – 200, 236
Iavitz (Iovitz), N. – 211, 236
Ibrăileanu, Garabet – 256
Ierunca, Virgil – 136, 151, 184, 196, 199, 202, 203, 209, 210, 214, 215, 218, 220, 221, 222, 223, 230, 243, 244, 252, 253, 256, 258, 260, 261, 263, 265, 266, 267, 269, 272, 275, 283, 289, 297, 298, 309, 317, 321, 322, 332, 338, 341, 342, 351, 361, 376, 385
Igna, Vasile – 240, 258
Iliescu, Dumitru – 178
Ion, Alexandru – 290
Ionescu – 112
Ionescu, Al. – 130, 131, 137
Ionescu, Anca – 99, 103, 106
Ionescu, Eugen – 196, 199, 202, 203, 206, 209, 210, 211, 212, 213, 218, 220, 221, 222, 223, 226, 230, 240, 243, 244, 252, 256, 257, 260, 268, 272, 275, 277, 294, 298, 321, 341, 361, 369, 376, 378
Ionescu, Gheorghe – 171, 174, 180
Ionescu, Nae – 102
Ionescu, Marie France – 376
Ionescu, Petre – 112, 126, 132, 198
„Ionescu, Petre" – 124
Ionescu, Rodica – 210, 213
Iordache, Nicoară – 194
Iordache, S. Nicolae (vezi Streinu Vladimir) – 96, 101, 105
Iorga, Nicolae – 193
Iorgulescu, Mircea – 299
Ivănescu, Ion – 363

J

Jebeleanu, Eugen – 257
Juvara – 117

K

Kant – 192
Kipling (Kepling)– 194
Kissinger, Henry (Kiesinger) – 195
Kleininger, Thomas (Flaiminger; Fleiminger) – 331

L

Latiş, Vasile – 284, 314
Lazăr, Marius – 284

Lăzărescu, Sandu – 94, 100, 101, 105
Lăzăruţ, Ioan – 220
Lecca, Radu – 306
Lefter, Ioan Bogdan – 269
Leibovici, Jeray – 178
Lerner, Maria – 180
Liiceanu, Gabriel – 272, 330, 331, 363
Lovinescu, Monica – 196, 199, 203, 214, 215, 218, 219, 220, 223, 230, 240, 243, 244, 252, 253, 256, 260, 261, 263, 265, 266, 267, 269, 272, 275, 283, 289, 297, 298, 302, 309, 311, 317, 321, 322, 332, 340, 341, 351, 361, 376, 385
Lungu, Alexandru – 366

M

Machiavelli – 209
Madgearu, V. – 193
Man, Serafim – 222, 229, 242, 251, 275, 283
Mandelstam, Nadejda – 302
Mandinescu, Sergiu – 207
Manole, Gheorghe – 141
Manolescu, Nicolae – 257
Marchiş, Iustin – 288, 299
Marcu, Ioan – 171, 174, 180
Mareş, Maria – 254
Marin, Nicolae – 278, 279, 280, 301, 312, 313, 314, 315, 324
Marx – 334
Maston (Muston), Wendy – 142
Măcelariu, Horia – 138
Măierean, Vasile – 224, 248
Mălăncioiu, Ileana – 299, 300, 320
Mănescu, C. – 203
Mărculescu, Dan Sorin – 363
Mării (Marii), Viorica – 285, 312
Mihadaş, Teohar – 240, 269, 286, 312, 313, 314
Mihai I – 218
Mihai – 330
Mihăescu – 126
Milea, Mihai – 234, 268, 271, 284, 299, 321, 323, 341, 345, 346, 349, 350, 352, 357, 361, 362, 363, 366, 383, 385
Mira, Victor – 279
„Mircea" – 199
Mirodan, Alexandru – 280, 298
Mironescu, Sanda Simina – 99, 106
Mitrofan – 266
Mitucă, Gh. Ion – 96, 105
Moisescu, episcop – 134
Moldoveanu, Jean – 235
Munteanu, Eusebiu – 260, 363, 369, 375
Muzicescu, Marica – 112, 114

N

Nagy, Wilhelm – 312, 313, 314, 315
Nătăleţu, D. – 112
Neagu, Fănuş – 215
Negoiţescu, Ion – 72, 73, 306
Nemoianu, Virgil – 372
Neuman, Gertrude – 236
Neuman, Emil (vezi şi Noiman, Haiman) – 366
Neuman, Maur – 372
Nicasius, dr. (vezi Noica Constantin) – 105
Nicoară, Iordache – 194
Nicoară, Marin – 289
Nicolescu, Vasile – 257
Niculescu, Luminiţa – 351, 352, 357, 362
Niculescu, Remus – 98, 101, 106
Nistor, Virgil – 285
„Nistor" – 312, 313, 324, 327, 328
Niţă, Marin – 299, 300
Nixon, Richard – 140
Noica, Constantin – 47, 49, 50, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 67, 68, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 86, 87, 88, 89, 91, 92, 93, 98, 100, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 110, 114, 119, 120, 121, 131, 132, 139, 142, 150, 191, 192, 222, 226, 230, 241, 242, 245, 249, 250, 251, 257, 258, 259, 260, 272, 274, 275, 282, 284, 299, 304, 306, 308, 316, 320,

323, 327, 330, 331, 335, 337, 338, 340, 342, 343, 363, 369, 376
Noica, Mariana – 56, 330
Noica, Răzvan – 120
Noica, P. Iacob – 98, 106
Noiman (Neuman), Manole – 64, 65, 70, 79, 80, 82, 84, 87, 88
Novac, Andrei – 351, 357
Novac, Ioana – 351, 357

O

Obadie, Danielle – 366
Olteanu, I. – 133
Olteanu, Ioanichie – 251, 260, 340, 363
„Oltescu, Marin" – 111, 112, 117, 121, 122, 123, 124
Omescu, Ion – 306
Onea, Mircea – 51, 52, 60, 66, 67, 69, 77, 82, 85, 90
Oprea, Ioan – 240
Oprişor, Oniţiu – 112, 226
Orwel, George – 306
Ovidiu – 226

P

P., G. – 373
Paleologu, M. Alexandru – 48, 49, 50, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 62, 63, 64, 67, 70, 71, 72, 73, 74, 76, 78, 79, 80, 81, 83, 84, 86, 87, 88, 89, 91, 92, 97, 104, 105, 106, 107, 108, 131, 132, 135, 139, 142, 150, 187, 226, 230, 243, 245, 251, 253, 254, 257, 258, 260, 269, 272, 275, 284, 298, 306, 320, 321, 323, 334, 335, 340, 342, 344, 345, 348, 349, 350, 358, 361, 362, 365, 369, 375, 382, 383, 385
Paleologu, Mietta – 135, 139
Paleologu, Svetlana – 372, 376
Pallady, Yvonne Madeine (Madeleine) – 177
Pancu, R.N. – 258
Parlier, Mariana – 60
Partenie, episcop – 134
Pau, Ioan – 126
Paul – 171
„Paul" – 373, 374, 377, 379
Pavel, Amalia – 118, 132
Pavel, Doru – 110
Pavel, Toma – 118
Pătrăşcanu, Lucreţiu – 194
Păunescu, Adrian – 211, 257
Pârvan, Vasile – 256
Pâslaru, Serafim – 363
Penescu – 289
Perţa, Antonie – 303
Petrescu, Ioan – 93
Petrescu, T. Joiţeanu – 92, 93
„Petroniu" – 112, 113
„Petru" – 226
„Pil, Gogu" – 191, 195
Pillat, I. Constantin – 94, 100, 101, 102, 104, 105, 131, 132, 150, 157, 241, 249, 258, 259, 282, 304, 335
Pintea, Ioan – 288, 363, 366
Platon – 49, 139, 192
Plămădeală, Antonie – 360, 363
Pleş, Gavrilă – 370
Pleşu, Andrei – 331, 372
Pliouchtch – 302
„Pop, Vasile" – 247, 254, 273, 278, 285
Popescu, Apostol Ion – 269, 286
Popescu, Cornel – 340
Popescu, D.R – 257, 272
„Popescu, Ilarie", – 112, 113
Popescu, Marin (Marinică) – 147, 150, 151, 152, 160, 349, 350, 352, 358, 369
Popescu, Nicolae – 191, 195
Popescu, Ştefan – 251, 260, 269, 320, 340, 369
Porter, Yvor – 101
Preda, Marin – 243

R

Radian, Nicolae – 95, 100, 101, 105
„Radu" – 111, 113, 123
Rafael, preot – 120
Raicu, Lucian – 257

Ranetti, I. Constantin – 95, 100, 105
Rathenau – 148
Raţiu, Ion – 289, 297
Răduică, Gh. – 273, 319
Rădulescu, Ion – 293, 302
Rădulescu, Mihai – 52, 54, 58, 61, 64, 71, 72, 73, 74, 79, 81, 84, 87, 88, 89, 92, 106, 107, 108, 350
Rădulescu, Mihail – 260
Răileanu, C. Constantin – 95, 101, 105
Rău, Aurel – 258, 285
Reagan, Ronald – 331
Revel, Jean François – 303
Rizea, Ileana – 290
Robu, Iosif – 223, 224, 226, 231, 232, 233, 234, 236, 247, 248, 254, 255, 266, 267, 269, 270, 273, 277, 278, 279, 280, 288, 300, 301, 309, 312, 315, 319, 324, 325, 342, 343, 346, 352, 353, 358, 359, 364, 366, 367, 370, 373, 374, 377, 379, 381, 385
Roman, Dorel – 362
Rosenthal, Bertrand – 317, 327
Rosetti, Al. – 123, 251
Ruşan, Otilia (vezi Blandiana Ana) – 376

S

Sadova, Marietta (vezi Acterian Sadova Maria) – 59, 77, 81, 88, 89, 91, 107, 304, 335
Saharov, Andrei – 298, 302
„Sami" – 170, 171
„Sanda" – 180
Sântimbreanu, Mircea – 251
Săndulescu, Mircea – 327
Săplăcan, Radu – 284, 285, 298, 301, 313, 385
Schwartz, Paul – 236
Sebastian, Mihail – 123
Sergiu, George Al. – 52, 55, 68, 80, 81, 82, 84, 91, 98, 106, 107, 150, 211, 258, 304
Sestopali, Simion – 178
Sikorski, Ioana – 376
Simian, Mira – 303, 310, 317
Simion, Eugen – 230, 245, 251, 256, 269, 275, 320, 323, 363
Simionescu, Paul – 118
Simon – 192
Simuţ, Ioan – 288
Soljeniţîn, Al. – 298, 302, 306
Sonnenscheim, Stella – 236, 366
Sorescu, Marin – 330
Spitzer, Dorian – 366
Stahl (Stall), H. – 87, 91, 107
Stamatu, Horia – 260, 291, 298, 302, 309, 310, 317, 322, 376
Stambler, Jacheline – 236
„Stan" (vezi Steinhardt Nicu) – 152, 170, 171, 172, 173, 177, 179, 330, 331, 334, 336
„Stan, Ion" – 197, 199, 219, 277
Stancovici, Virgil – 260
„Stareţul" – 237
Stănescu, Pompiliu – 93
Stănescu, Şt. – 117, 120
Stăniloae, Dumitru – 366
Stefanopol – 139
Steinhardt, Aristide – 236, 383
Steinhardt, Nicu-Aureliu – 47, 51, 52, 60, 61, 66, 67, 68, 69, 70, 72, 77, 78, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 91, 92, 97, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 141, 142, 144, 145, 146, 147, 150, 151, 152, 154, 156, 157, 158, 159, 161, 163, 164, 166, 167, 168, 169, 170, 172, 175, 176, 177, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 188, 189, 190, 191, 195, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 211, 212, 213, 215, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 227, 228, 229, 230, 231, 232, 233, 234, 235, 236, 237, 239, 240, 241, 242, 243, 244, 245, 246, 247, 248, 249, 250, 251, 252, 253, 254, 255, 256, 258, 259, 260, 261, 262, 263, 264, 265, 266, 267, 268, 269, 270,

271, 272, 273, 274, 277, 278, 282, 283, 284, 285, 286, 287, 289, 291, 292, 293, 294, 296, 297, 298, 299, 300, 301, 303, 304, 305, 306, 308, 309, 310, 312, 313, 314, 316, 317, 318, 319, 320, 321, 322, 323, 324, 325, 326, 332, 333, 334, 337, 338, 339, 340, 341, 342, 343, 344, 345, 346, 348, 349, 350, 351, 352, 353, 354, 356, 357, 358, 359, 360, 361, 363, 364, 365, 366, 368, 369, 371, 372, 373, 374, 375, 376, 377, 378, 379, 380, 381, 382, 383, 384, 385
Steinhardt, George (Gică) – 236, 383
Steinhardt, Gertruda – 65
„Stelică" – 173, 179
Stoiciu, Ioan Liviu – 288
Stolojan (Stolojean), Sanda – 80, 81, 82, 136, 142, 143, 151, 184, 196, 199, 218, 223, 226, 230, 240, 243, 244, 252, 256, 257, 260, 263, 275, 291, 294, 298, 310, 317, 321, 344, 376, 385
Stolojan (Stolojean), Vlad – 136, 142, 151, 221, 223, 226, 230, 243, 244, 252, 256, 257, 260, 275, 294, 321, 361, 376
Streinu, Vladimir (vezi Iordache S. Nicolae) – 96, 101, 105, 131, 134, 136, 150, 196, 199, 218, 221, 241, 242, 243, 249, 250, 259, 275, 282, 304, 335
Strelisker, Beatrice (Trixy) – 49, 50, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 64, 65, 68, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 78, 79, 80, 81, 83, 84, 86, 87, 88, 89, 91, 92, 97, 106, 107, 108, 118

Ş

Şafarevici, Igor – 302
Şeicaru, Pamfil – 272, 277
Şestov, Leon – 118
Şora, Alexandra Eliza (Sanda) – 179, 369
Şora, Mariana – 179, 214
Şora, Mihai – 132, 179

T

Tănase, Stelian – 334, 335, 336, 341, 342, 344, 349, 358, 362
Tănase, Virgil – 287
„Tăut, Mircea" – 254, 278, 285
Teodoreanu, O. Alexandru – 99, 106, 304, 335
„Teodorescu" – 113, 239, 240
Teodorescu, Gheorghe – 151, 196
Teodorescu, Virgil – 257, 304
„Teodosiu" – 286
Toader – 117
Tohăneanu, Veniamin – 269, 288, 365
Tomaziu, George – 196, 243, 252, 260, 286, 306, 366, 369, 372, 385
Tomaziu, M. – 230
Tomaziu, Vasile – 275
Tomaziu, Virgil – 269, 297, 321, 345
Tomescu, Constantin – 173, 174, 179, 260
Tudor, Gheorghe – 293
Tudoran, Dorin – 317, 327
Turcitu, A. – 111

Ţ

Ţepeneag, Dumitru – 218, 244, 252, 275, 321
Ţurcanu, Eugen – 306

U

„Udrea" – 324
Ujică, Andrei – 287
Ungheanu, M. – 257
Ungureanu, Cornel – 287

V

Vancurea, Achilina – 177
Vancurea, Georgeta – 178
Van-Paris, Michel – 265, 266
Vanzurec, Domnica – 222, 223, 229, 253, 254, 257, 260, 261, 263, 264,

265, 268, 276, 323, 336, 345, 346, 356, 361, 362, 368, 370, 376, 377, 382, 383
Vasilache, Haralambie – 135, 136
Vasilache, Vasile – 135, 151
Vatamaniuc, Gavriiă – 127, 132, 150, 151, 152, 160
Velea, Eugen – 240
Velţănescu, M. – 219, 301, 352, 353, 359, 364, 370
Verdery, Katherine – 380, 381
Vetra, Gheorghe – 52, 54, 72, 73, 74, 79, 81, 92, 108
Vidraşcu, P. Emanoil – 96, 105, 258
Vieru, Sorin – 331
Vlad, Alexandru – 312
Vlad, C. Aurelian – 95, 100, 101, 105
„Vlădescu" – 358, 366, 370, 377
Voicu, D. – 159, 262
Voiculescu, Vasile – 101, 306
Volcinschi, Raul – 220, 260, 261, 287
Volkof, Vladimir – 302
Voltaire – 148
Vulpescu, Romulus – 257

Z

Zaciu, Mircea – 285
Zaharov (Saharov)– 298
Zamfirescu, Alexandru – 142
Zamfirescu, Duiliu – 291
Zilber, Bellu – 306
Zinoviev, Al. – 298, 302
Zuicaru, Gheorghe – 284, 314

Cuprins

Un *qui pro quo* bine venit: Nicu Steinhardt în dosarele Securității (Toader Paleologu) 5
Despre intelectuali şi societatea comunistă (Clara Cosmineanu) 11
Notă asupra ediției 33
Abrevieri 35
Lista documentelor 37
Documente 45
Indice 387
Fotografii 398

Fotografii realizate de ofițeri de Securitate în timpul ale urmăririi lui Nicu Steinhardt, fără vreo precizare despre datele sau persoanele surprinse.